

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București



Nicolae Bănescu

biobibliografie

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”

- 115 ani de existență -



Seria: Biobibliografiile Directorilor B.C.U. „Carol I“ din București, 3

B i o b i b l i o g r a f i e

1315 referințe

a d n o t a t ă

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I“ din București

Nicolae Bănescu

1878 - 1971

București
2010

Lucrare elaborată în cadrul Serviciului Cercetare. Metodologie
condus de dr. Dinu Țenovici

Redactori

Șerban Șubă, Geta Costache, Laura Regneală

Colaboratori

Elena Bulgaru, Lili Stoicescu,
Daniela Stoica, Carmen Goăță

Culegere text

Tehnoredactare Simona Șerban

Ilustrații

Geta Costache

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

N. Bănescu: 1878-1971: biobibliografie adnotată / red.: Șerban Șubă, Geta Costache, Laura Regneală; colab.: Elena Bulgaru, Lili Stoicescu, Daniela Stoica, Carmen Goăță. – București : Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București, 2010
ISBN 978-973-88947-2-3

- I. Șubă, Șerban (red.)
- II. Costache, Geta (red.)
- III. Regneală, Laura (red.)
- IV. Bulgaru, Elena
- V. Stoicescu, Lili
- VI. Stoica, Daniela
- VII. Goăță, Carmen

012:93/94(498) Bănescu, N.

016:93/94(498) Bănescu, N.

929 Bănescu, N.

Coperta 1: Nicolae Bănescu, gravură de M. Olarian, 1929

Coperta 4: Fundația Universitară Carol I, 1915

ISBN 978-973-88947-2-3



Nicolae Bănescu, director al Bibliotecii Fundației Universitare Carol I
între 7 decembrie 1946 și 9 februarie 1948

C U P R I N S

Cuvânt înainte de prof. univ. dr. Mircea Regneală	IX
Nicolae Bănescu (16 dec.1878 -10 sep.1971). Prefață de Nicolae-Șerban Tanașoca	X
Argument	XIV
Abrevieri	XVII

CRONOLOGIA VIETII ȘI OPEREI **XVIII**

1. OPERA **2**

I. ISTORIE **3**

1. Volume	3
2. În volume	12
3. În periodice	13
3.1 Studii. Articole	13
3.2 Comunicări. Conferințe. Discursuri. Rapoarte	17
3.3 Polemici	19
3.4 Cronici. Recenzii	20
3.5 Articole omagiale. Comemorări. Necrologuri	40
3.6 Acte. Documente	42

II. FILOLOGIE. LITERATURĂ. FOLCLOR **43**

1. Volume	43
2. În volume	44
3. În periodice	45
3.1 Studii. Articole	45
3.2 Conferințe. Rapoarte	46
3.3 Traduceri	46
3.4 Polemici	47
3.5 Cronici. Recenzii. Note	47
3.6 Necrologuri	51

III. CULTURĂ. ÎNVĂȚĂMÂNT. ARTĂ	51
1. Volume	51
2. În volume	52
3. În periodice	52
3.1 Studii. Articole	52
3.2 Cuvântări. Discursuri	58
3.3 Polemici	58
3.4 Cronici. Recenzii	59
3.5 Necrologuri	67
3.6 Acte. Documente	67
IV. VARIA	68
1. Volume	68
2. În periodice	68
2.1 Studii. Articole	68
2.2 Rapoarte. Cuvântări	68
2.3 Polemici	69
2.4 Cronici. Recenzii	69
2. OMUL ȘI OPERA ÎN TIMP. REFERINȚE CRITICE	74
A. REFERINȚE GENERALE	75
1. Bibliografii. Biobibliografii. Ghiduri	75
2. Enciclopedii. Dicționare	76
3. Indici de revistă	78
4. Istorii	79
5. Evocări. Comemorări. Necrologuri	80
B. REFERINȚE SPECIALIZATE	81
I. ISTORIE	81
1. Volume	81
2. În volume	84
3. În periodice	86
3.1 Studii. Articole	86
3.2 Polemici	86
3.3 Cronici. Recenzii	87
3.4 Note. Semnalări	97

II. FILOLOGIE. LITERATURĂ	107
1. Volume	107
2. În volume	108
3. În periodice	108
3.1 Cronici. Recenzii	108
3.2 Note. Semnalări	109
III. CULTURĂ. ÎNVĂȚĂMÂNT. ARTĂ	110
1. Volume	110
2. În volume	111
3. În periodice	112
3.1 Studii. Articole	112
3.2 Rapoarte	113
3.3 Polemici	113
3.4 Cronici. Recenzii	114
3.5 Note. Semnalări	121
3.6 Acte. Decrete	122
IV. VARIA	122
1. Volume	122
2. În periodice	124
2.1 Note. Semnalări	124
2.2 Acte. Documente	124
3. <u>ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ</u>	126
A. <u>CORESPONDENȚĂ</u>	127
I. Scrisori trimise	127
II. Scrisori primite	132
III. Referințe critice în corespondență	141
B. <u>ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ LA FUNDAȚIA UNIVERSITARĂ</u>	142
I. Scrisori trimise	142
II. Scrisori primite	146
III. Acte. Decrete	146
Résumé	148
Indice de nume	149

C u v â n t î n a i n t e

O mare instituție de cultură, cum este Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București, a realizat, într-o activitate bibliografică de peste patru decenii, un număr impresionant de lucrări de informare: de la biobibliografii la sinteze literare, de la indici bibliografici la repertorii de publicații periodice, de la teze de doctorat la ghiduri bibliografice și enumerarea acestora ar putea continua.

Aceste lucrări de referință care înglobează o cantitate uriașă de informații, atât de utile cercetării științifice, se bucură de o largă apreciere în rândul specialiștilor din țară și străinătate, ca dovadă fiind solicitarea lor frecventă, inclusiv în cadrul schimburilor internaționale.

De câțiva ani, Serviciul Cercetare. Metodologie a început să realizeze seria Biobibliografiile Directorilor Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” din care au fost publicate până acum două lucrări cuprinzând pe primii doi directori ai bibliotecii, G. Dem. Teodorescu și Alexandru Tzigara-Samurcaș, personalități cu o vastă activitate științifică și publicistică .

Volumul de față este dedicat lui Nicolae Bănescu, cel de-al treilea director al bibliotecii, în ordine cronologică. Asemănător primilor doi, Nicolae Bănescu are o vastă bibliografie de lucrări științifice.

Pentru a contura o imagine cât mai completă a marelui bizantinolog Nicolae Bănescu, a fost investigat un număr impresionant de publicații periodice de către membrii colectivului de cercetare, conduși de domnul dr. Dinu Țenovici. Printr-un efort susținut, lucrarea a fost realizată într-un timp record. Aș vrea să mă folosesc și de acest prilej spre a le aduce mulțumiri colegilor mei.

Sperăm că această biobibliografie va fi primită cu același interes ca și precedentele lucrări editate de Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”.

*Prof. univ. dr. Mircea Regneală
Director general*

Cercetător și profesor pasionat de cunoașterea științifică a trecutului, Nicolae Bănescu a fost un specialist de înaltă calificare în studiile clasice, bizantine și neogrecești, dar și-a făcut totodată o datorie din punerea în lumină a valorilor culturii și istoriei naționale. Ca om de litere, scriitor și traducător, s-a dedicat în primul rând asimilării valorilor clasice ale literaturii europene mai vechi și mai noi în cultura românească, a transpus în limba română tragedii de Euripide și pagini din Plutarh, a elaborat studii despre literaturile clasice în perspectivă comparativă europeană. Nu a neglijat însă nici creația literară personală: a scris el însuși memorii de război, lucrări de popularizare a istoriei, cum sunt evocările de *Chipuri și scene din Bizanț*, pagini biografice de mare eleganță stilistică dedicate unor personalități ale istoriei naționale, precum cele consacrate lui Ion I.C.Brătianu. Mândru de a fi cetățean liber al unui stat european liber, pentru edificarea căruia militase ca intelectual și ca ostaș, de a aparține așadar categoriei „*celor mai liberi dintre oamenii liberi, celor mai umani dintre oameni*“, cum îi calificase cândva Plinius cel Tânăr pe cetățenii polisurilor eline, era în gradul cel mai înalt stăpânit de sentimentul datoriei de a-și servi până la jertfirea de sine Țara și națiunea, apărând dreptul său și al concetățenilor săi la libertatea și demnitatea hărăzite persoanei umane. Credincios etosului creștin în care fusese crescut, se distingea printr-o ireproșabilă ținută morală în viața publică și privată.

Preocupările științifice ale lui Nicolae Bănescu au fost pe cât de variate, pe atât de profunde și temeinice. Discipol al marilor învățați români Bogdan Petriceicu Hasdeu, Grigore Tocilescu, Ovid Densusianu, Dimitre Onciul și Nicolae Iorga la Universitatea din București, al cărei licențiat în litere a devenit în 1901, Nicolae Bănescu s-a dedicat mai întâi filologiei clasice și romanice, ca profesor de limba franceză, profesor și traducător din literaturile elină și latină. S-a îndreptat apoi către studiile bizantine și neogrecești, poposind, între 1910 și 1912, pentru studii de specializare în filologie bizantină și neogreacă la München, pe atunci capitala bizantinologiei europene, unde a obținut doctoratul *magna cum laude*, sub îndrumarea marelui savant August Heisenberg. A fost titularizat, în 1919, după Unirea cea Mare, profesor de istorie bizantină la Universitatea Daciei Superioare din Cluj, numită ulterior Universitatea Regele Ferdinand I, de unde avea să fie invitat, în 1938, la Universitatea din București, pentru a ocupa, catedra defunctului Demostene Russo, împărțită mai târziu cu filologul Vasile Grecu, refugiat de la Universitatea din Cernăuți. A preluat, după dispariția lui Nicolae Iorga, direcția Institutului de Studii Sud-Est Europene și a Institutului de Studii Bizantine (1940-1948).

Ca profesor universitar, Nicolae Bănescu, autorul primului curs integral de istorie bizantină ținut într-o Universitate românească, se distingea, în primul rând, prin marele său talent de a evoca plastic epoci revolute și de a resuscita sugestiv în fața

ascultătorilor personalități istorice din trecutul îndepărtat. Darul elocuției și cel al fanteziei reproductive, cu care fusese din belșug înzestrat, memoria ieșită din comun, cunoașterea profundă a izvoarelor și, firește, a limbii grecești în care acestea erau scrise, cu toate subtilitățile ei, impresionanta cultură generală și de specialitate îi înlesneau captivantul demers narativ. Potrivit mărturiei unora dintre ultimii săi studenți, arheologul Petre Diaconu și medievistul Șerban Papacostea, Nicolae Bănescu își rostea cursul așezat la biroul său, având rânduie în față, ca un parapet, cele câteva zeci de volume din *Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae*, editat la Bonn, de-a lungul secolului al XIX-lea. Din când în când, deschidea câte un volum din care citea și traducea pasajele necesare fundamentării expunerii. Publicat, în mare parte, abia acum în urmă, prin grija Prof. Tudor Teoteoi, cursul dovedește din plin marea capacitate narativă și de evocare a lui Nicolae Bănescu, atestată și de volumul de *Chipuri și scene din Bizanț*, care i se datorează. Mai importante însă pentru aprecierea activității lui Nicolae Bănescu ca profesor de istorie bizantină sunt numeroasele sale contribuții personale de cercetător al istoriei Bizanțului, valorificate desigur în cursurile sale. Așa cum am avut prilejul să subliniez într-un studiu ceva mai amănunțit dedicat personalității și operei sale, Nicolae Bănescu s-a ocupat de mai toate domeniile bizantinologiei și studiilor neogrecești: a cercetat, editat și comentat texte literare bizantine, postbizantine și neogrecești, a cercetat și elucidat diversele aspecte ale stăpânirii Imperiului bizantin la Dunărea de Jos, izbutind să explice formarea, organizarea și istoria provinciilor lui dunărene, a încercat - poate prea temerar - să descifreze, pe urmele și în spiritul lui Nicolae Iorga, rolul Bizanțului în geneza statelor medievale românești, s-a ocupat, pe baza izvoarelor bizantine, de rolul istoric al bulgarilor în Sud-Estul european și, cu deosebire, de raporturile medievale româno-bulgare, în vremea primului și a celui de al doilea Țarat, dovedind convingător că acesta din urmă a fost, inițial, un regat româno-bulgar, rod al inițiativei politice a vlahilor din Haemus, s-a aplecat asupra istoriei Mării Negre, urmărind extinderea stăpânirii bizantine în bazinul pontic și evoluția raporturilor bizantino-venețiene și bizantino-genoveze sub imperiul intereselor de comerț în acest spațiu, a cercetat, editat și valorificat numeroase documente epigrafice, sigilografice și numismatice bizantine, foarte multe de proveniență dobrogeană, punându-le în slujba investigațiilor sale istorice. A fost, din 1913 până în 1964, corespondentul oficial pentru România al venerabilei publicații științifice müncheneze *Byzantinische Zeitschrift*, cea mai importantă revistă de bizantinologie și informare bizantinologică din lume, întemeiată de Karl Krumbacher la sfârșitul secolului al XIX-lea și cotată ISI abia de curând. Alături de Constantin Erbiceanu, Nicolae Iorga, Demostene Russo, Orest Tafrali, Constantin Litzica și George Murnu, Nicolae Bănescu este fără îndoială unul dintre întemeietorii bizantinologiei științifice românești și a fost apreciat ca atare de comunitatea științifică mondială.

Asemenea cărturarilor români din epoca Renașterii naționale - Iordache Golescu, Starețul Neonil de la Neamț, Gheorghe Bariț, Ioan Maiorescu - căroră s-a simțit dator să le întocmească ediții de texte și să le închine studii istorice, Nicolae Bănescu și-a înscris viața în ritmurile evoluției țării lui, căreia i-a împărtășit întru totul ceasurile de speranță, de glorie, de amărăciune. Născut îndată după ce aceasta își câștigase, prin jertfe eroice pe câmpul de luptă, independența de stat, Nicolae Bănescu era abia un copil nevârstnic

când, prin tenace și inteligentă acțiune diplomatică, România dobândea recunoașterea demnității de regat care a așezat-o în rând cu celelalte state europene. Ajuns în floarea tinereții, avea să participe însă, ca ofițer de rezervă atât la războiul balcanic ce consfințește rolul de factor de echilibru și civilizație al Regatului României în Sud-Estul Europei, cât și la Primul Război Mondial, pentru noi Războiul Reîntregirii Naționale și al integrării depline în ordinea democratică și liberală a Europei contemporane. Împreună cu colegii săi de generație, a trăit cu înflăcărare procesul impresionant al înfloririi a învățământului, științei și culturii românești în spiritul modernității și europenității, proces la care a contribuit din plin, sub domnia regilor Carol I și Ferdinand I. Profesor de liceu, revizor școlar, profesor universitar, academician, a știut să asume, pe lângă îndatoririle profesionale curente, răspunderi de organizare, coordonare și conducere în instituțiile pedagogice, științifice și culturale onorate de prezența și activitatea lui, precum au fost, într-o ordine aproximativ cronologică, Colegiul Dimitrie Cantemir și Colegiul Sfântul Sava din București, Liceul Militar „Nicolae Filipescu” de la Mănăstirea Dealu, Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj, Universitatea din București, Teatrul Național și Opera din Cluj, Academia Română, Biblioteca Fundației Universitare Carol I. A deținut înalte funcții în Ministerul Învățământului și a fost senator liberal în Parlament. În tot ce a întreprins a fost stăpânit de scrupulul servirii interesului național, înțelegând prin aceasta cultivarea valorilor universale ale umanității în forme specifice identității și tradiției naționale românești.

Gesturi semnificative, de înaltă ținută intelectuală, morală și civică, punctează, în momente de răscruce din istoria Țării, viața lui Nicolae Bănescu. A înfruntat deopotrivă totalitarismul nazist și totalitarismul comunist. Îndată ce a aflat vestea asasinării lui Nicolae Iorga de către o echipă a Gărzii de Fier, Nicolae Bănescu, susținut de colegii săi, în frunte cu George I. Brătianu și Marin Popescu-Spineni, a dispus, din proprie inițiativă, să se arboreze pe Palatul Universității din București steagul de doliu, în pofida interdicției formulate de P. P. Panaitescu, rectorul legionar al Universității, care a și ordonat apoi coborârea însemnului. Sub egida Academiei Române, a rostit și publicat, în 1941, un vibrant elogiu funebru al marelui istoric, iar după încheierea războiului a ținut să-l omagieze ca pe un „*martir al libertății popoarelor*”. Câțiva ani mai târziu, în 1948, în calitate de Vicepreședinte în exercițiu al Academiei Române, a respins categoric, în termeni expliți, cu fermă demnitate și, firește, cu prețul dinainte acceptat al înlăturării sale din rândul academicienilor, așa-zisul proiect de reformă prin care, în 1948, agenții Partidului Comunist își propuseseră - și au izbutit - să înfăptuiască etatizarea și sovietizarea celui mai de seamă for cultural al României, act ritual menit să marcheze suprimarea independenței de gândire și libertății de exprimare în țara noastră. Colegi mai vârstnici mi-au relatat că, la începutul anilor 50, Nicolae Bănescu, colaborator al Institutului de Istorie și Filosofie, nu se sfia să desființeze, în termeni științifici desigur civilizați, dar foarte severi, spre groaza conformiștilor vremii, teoriile sovietice, cu temeuri ideologice marxist-leninist-staliniste, despre pretinsul feudalism bizantin. Oaspete în România, istoricul sovietic Boris Grekov, el însuși un vechi „alb” convertit la stalinism, a stăruit să-l cunoască personal pe Nicolae Bănescu și i-a ascultat cu maximă deferență și viu interes obiecțiile, derutându-i pe colegii români. Regretatul turcolog Ion Matei povestea cum, în aceeași vreme, întâlnindu-l pe stradă pe Nicolae Bănescu, unul dintre foștii lui studenți, devenit ofițer de Securitate, l-a avertizat, nu fără

respect și simpatie, să vorbească mai puțin și mai puțin slobod, pentru că „*nu mai avem, domnule Profesor, loc în dulapurile noastre pentru notele informative denigratoare împotriva Dumneavoastră*“.

Nu a prea ținut seamă de asemenea sfaturi. Îndepărtat din viața publică și marginalizat în viața academică, folosit mai mult sau mai puțin discret, ca specialist în bizantinologie și limbă greacă, în propriul lor folos, de politrucii instalați abuziv, fără pregătirea necesară, în poziții de conducere din cercetarea și învățământul universitar românesc, a continuat să-și exprime cu curaj și vehemență opiniile în materie științifică, veștejind aberațiile istorice ideologizante, impostura și improvizația, dar a încercat, pe cât putea, să evite cu înțelepciune și prudență controversesele pur politice. Către sfârșitul vieții, la începutul epocii de destindere internațională, după moartea lui I. V. Stalin, se părea că i se va permite reeditarea unui volum din scrierile sale; în atmosfera de teroare care s-a instalat după evenimentele revoluționare de la Budapesta, publicarea acestui volum a fost însă amânată *sine die*. A fost într-un târziu omagiat ca Nestorul bizantinologiei românești, i s-a închinat, la împlinirea vârstei de 90 de ani un volum omagial din *Revue des Études Sud-Est Européennes*, periodicul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, a fost ales Președinte de onoare al Societății Române de Studii Bizantine și al celui de al XIV-lea Congres Internațional de Studii Bizantine de la București, din toamna anului 1971. Nici vorbă să fie reprimat însă în Academie. A murit chiar în timpul întrunirii științifice internaționale care reunea simbolic, cum nu s-a mai întâmplat niciodată, toată floarea bizantinologiei mondiale contemporane în capitala ce găzduise, în 1924, primul Congres Internațional de Studii Bizantine, inițiat de Nicolae Iorga și de Henri Grégoire. În mormântarea de care a avut parte, în prezența celor mai de seamă bizantiniști din lume, a căpătat atunci, așa cum și-ar fi dorit-o, semnificația unui omagiu adus de comunitatea științifică internațională bizantinologiei românești de el reprezentate.

În cultura românească a secolului XX, Nicolae Bănescu a întruchipat exemplar tipul uman al intelectualului patriot, așa cum fusese el conceput și inculcat spiritului public de admirabilă generație a ctitorilor statului și culturii românești moderne, pașoptiștii și unioniștii, tratați din păcate astăzi, nu o dată, cu o anumită condescendență. Pentru mine și, sunt convins, pentru numeroși alți intelectuali români, el a fost și rămâne însă, tocmai din acest motiv, un reper intelectual, civic și moral.

Prof. Nicolae-Șerban Tanașoca
Director al Institutului de Studii Sud-Est Europene
al Academiei Române

Argument

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București a făcut o frumoasă tradiție din cinstirea memoriei directorilor care, de-a lungul timpului, au condus această prestigioasă instituție universitară de cultură. Seria intitulată *Biobibliografiile Directorilor BCU „Carol I”* care cuprindea, până în prezent, volume dedicate lui G. Dem. Teodorescu și Alexandru Tzigara-Samurcaș se îmbogățește acum cu cercetarea biobibliografică închinată lui Nicolae Bănescu, cel care a condus instituția între 1946 și 1948, o perioadă dificilă, de mari greutate și sacrificii. În ciuda problemelor cu care s-a confruntat permanent, a piedicilor puse de noul regim care făcea o legătură permanentă între Fundație și Casa Regală, el a încercat să mențină intact prestigiul bibliotecii la nivelul la care l-a găsit.

Nicolae Bănescu a fost numit director ca urmare a activității deosebite depuse: bizantinolog recunoscut, membru al Academiei Române și Vicepreședinte al acesteia. În urma în funcție lui Al. Tzigara-Samurcaș, directorul-legendă care a condus biblioteca timp de 47 de ani.

Ca istoric și bizantinolog cu largă recunoaștere internațională, Nicolae Bănescu ne-a lăsat o operă vastă care și-a păstrat și astăzi valoarea științifică. Dintre lucrări, amintim: *Viața și scrierile marelui-vornic Iordache Goleșcu: bucăți alese din inedite sale* (1910), *Chipuri și scene din Bizanț* (1927), *Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru-Vodă Șchiopul* (1929), *Plombs byzantins découverts à Silistrie* (1935), *Un problème d'histoire médiévale: création et caractère du Second Empire Bulgare-1185* (1943), *Declinul Famagusteii. Sfârșitul Regatului de Cipru* (1946).

În organizarea acestei lucrări am luat în considerare cantitatea apreciabilă de informații existente, pe care le-am constituit în trei părți distincte, fiecare având mai multe capitole: 1. OPERA, 2. OMUL ȘI OPERA ÎN TIMP. REFERINȚE CRITICE, 3. ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ.

Întocmirea biobibliografiei unei personalități complexe ca Nicolae Bănescu a reprezentat o activitate intensă, migăloasă și laborioasă. Cititorul care se va apleca asupra ei, va avea posibilitatea să urmărească în mod sistematic viața și opera unui savant de excepție, de la început până la ultimele semnale din posteritate.

OPERA. Reprezintă prima parte a lucrării. Având în vedere bogatele activități științifice pe care le-a desfășurat Nicolae Bănescu, pentru facilitarea urmăririi acestora și sistematizarea lor, au fost luate în considerare criteriile tematic și cronologic. Scrierile lui Nicolae Bănescu, din diverse domenii de interes, au fost aranjate în capitole care corespund multiplelor sale preocupări de ordin științific. Dat fiind însă că, destul de frecvent, se manifestă o anumită interferență a domeniilor, o delimitare foarte strictă nu a fost întotdeauna posibilă. De aici, posibilitatea existenței unei doze de subiectivitate, inerente însă în cazul de față.

Capitolul *Istorie* cuprinde scrierile cele mai importante ale lui N. Bănescu, ele oferind adevărata măsură a talentului și prestigiului său științific. Având în vedere bogăția operei sale, am început cu lucrările separate, publicate ca volume, apoi cu cele publicate în volume. La fiecare lucrare a fost redat cuprinsul, într-o manieră analitică,

pentru a ușura depistarea eventualelor interferențe cu alte domenii.

Tot aici au fost trecute polemicile, cronicile, recenziile, comunicările, conferințele, discursurile etc. ținute cu diverse ocazii.

Capitolul *Filologie. Literatură. Folclor* surprinde o altă latură a personalității științifice complexe a lui N. Bănescu. Lucrările publicate, separat sau în volume sunt remarcabile prin originalitatea și actualitatea punctelor de vedere exprimate, multe din ele valabile și în zilele noastre.

Capitolul *Cultură. Învățământ. Artă* grupează toate preocupările lui N. Bănescu în domeniile respective unde, pe tot parcursul vieții, s-a manifestat ca o voce autorizată, ale cărei opinii au fost întotdeauna luate în considerare, însușite sau, uneori, combătute. Spiritul său polemic ascuțit s-a manifestat în special în aceste domenii, el având dispute aprinse cu alte personalități ale vremii pe diverse subiecte.

Capitolul *Varia* reunește restul lucrărilor sale care nu se regăsesc în domeniile menționate.

În realizarea lucrării am fost nevoiți să renunțăm la o serie de articole nesemnate care, chiar dacă erau scrise în stilul inconfundabil al lui N. Bănescu, nu ne-am permis să i le atribuim, nefiind certă identificarea lor.

OMUL ȘI OPERA ÎN TIMP. REFERINȚE CRITICE

Dacă în prima parte există referiri de ordin general consemnate în bibliografii, biobibliografii, enciclopedii, dicționare, ghiduri, volume omagiale și necrologuri, partea a doua permite o informare cât mai obiectivă asupra ansamblului operei, felului în care a fost considerată de contemporani și de posteritate, precum și asupra personalității lui N. Bănescu.

Referințele au fost organizate cronologic și sunt însoțite de adnotări care evidențiază problematica ridicată de fiecare lucrare.

Numerotarea titlurilor care apar în lucrare s-a făcut în continuare pentru a facilita posibilele referiri și conexiuni și, de asemenea, pentru întocmirea indicelui de nume de persoane care se află la finalul lucrării.

ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ

Această parte cuprinde o bogată corespondență între N. Bănescu și diferite personalități ale vremii. Au fost luate în considerare și memoriile, scrisorile, adresele pe care acesta le-a trimis către diferite instituții. Corespondența demonstrează, o dată în plus, ardoarea cu care autorul își susținea punctele de vedere, cu o logică strânsă, unde predominau argumente științifice greu de combătut.

Am avut în vedere și scrisorile altora, în care aceștia aminteau, în corespondența dintre ei, de Nicolae Bănescu, în diferite împrejurări.

CRONOLOGIA care precede expunerea operei evidențiază personalitatea complexă, inclusiv de ordin uman, a acestui autor care, timp de peste cinci decenii, s-a manifestat activ în viața culturală, științifică, precum și în mediul universitar. Prin intermediul cronologiei, o succesiune de momente din viața și activitatea lui Nicolae Bănescu, ni se relevă anii de formare, studiile efectuate, direcțiile principale ale operei, angajarea sa în toate aspectele vieții sociale și publice ale vremii.

Au fost menționate lucrări dedicate unor evenimente și au fost amintite numele unor personalități care au avut o influență asupra lui Nicolae Bănescu sau cu care acesta și-a interesat activitatea: B. P. Hasdeu, Titu Maiorescu, Grigore Tocilescu, Nicolae Iorga, August Heisenberg, Charles Diehl și, nu în ultimul rând, Regele Mihai cu care a relaționat direct atâta vreme cât a fost directorul Fundației Universitare Carol I.

Pentru reconstituirea unor etape din viața lui Nicolae Bănescu, am făcut apel la unele lucrări cu caracter omagial, din care au reieșit punctele forte ale unei activități puse în slujba culturii, în toate dimensiunile sale.

Datele biografice ale surselor studiate sunt, în general, foarte discrete, chiar sărace, incomplete și uneori contradictorii în datarea unor momente importante din viața și activitatea sa. Din această cauză am optat pentru acele date conforme cu reconstituirea unor secvențe cronologice coerente.

În redactarea lucrării s-a respectat descrierea bibliografică stabilită prin Standardul Român *ISO-690 Referințe bibliografice. Conținut, formă, structură*.

Pentru transliterația termenilor din greacă cu caractere latine s-a folosit *ISO 843/1997*. Transliterația a fost realizată cu sprijinul d-rei Andreea Badea, căreia îi mulțumim pentru efortul depus.

Apariția acestei lucrări a fost posibilă și datorită sprijinului permanent pe care l-am primit.

Aducem mulțumiri Directorului General al BCU „Carol I”, domnul Mircea Regneală, întregii conduceri a bibliotecii care, pe tot parcursul elaborării acestei lucrări ne-a impulsat și au fost mereu aproape de noi. Mulțumim colegilor din BCU „Carol I”, celor de la depozite și săli de lectură, filiale, alte servicii care au fost permanent alături de noi și ne-au acordat un ajutor prețios. Domnul Aurelian Popescu ne-a sprijinit în realizarea unor ilustrații de calitate care au fost introduse în volum.

O mențiune specială se cuvine adusă domnului Nicolae-Șerban Tanașoca, Directorul Institutului de Studii Sud-Est Europene, ale cărui lucrări deosebit de bogate în informații au avut un rol important în realizarea cronologiei. De asemenea, cu multă bunăvoință, domnul Tanașoca a acceptat să scrie prefața acestei lucrări.

Apreciem în mod special sprijinul colectivului de la biblioteca Institutului „Nicolae Iorga” care, cu deosebită sollicitudine, ne-a pus la dispoziție materialele de care am avut nevoie. Mulțumim doamnei cercetător științific principal Raluca Tomii, de la același institut, pentru contribuția adusă în clarificarea unor repere cronologice dificil de depistat din biografia lui N. Bănescu.

Suntem recunoscători colegilor de la Biblioteca Academiei Române pentru sollicitudinea permanentă avută față de cerințele noastre, cât și pentru fotografiile oferite și utilizate în lucrare.

În final, aș dori să evidențiez în mod special efortul întregului colectiv de la Serviciul Cercetare. Metodologie care, printr-o mobilizare de excepție, a făcut posibilă apariția acestei lucrări la termenul planificat.

Dr. Dinu Țenovici

Abrevieri

Acad. = Academie
apr. = aprilie
aug. = august
B. A. R. = Biblioteca Academiei
Române
BCU „Carol I“ = Biblioteca
Centrală Universitară „Carol I“
col. = colecție
colab. = colaborare
coord. = coordonator
dec. = decembrie
doc. = docent
ed. = ediție(i)
edit. = editură
elab. = elaborat(ă)
f. = filă
fasc. = fasciculă
feb. = februarie
ian. = ianuarie
il. = ilustrații
impr. = imprimerie
inst. = institut
iul. = iulie
iun. = iunie

îngr. = îngrijit(ă)
lucr. = lucrare
mar. = martie
nov. = noiembrie
nr. = număr
oct. = octombrie
p. = pagină(i)
part. = parte
pl. = planșă(e)
pref. = prefață
prof. = profesor
red. = redactor
reprod. = reproduceri
resp. = responsabil
s. = seria
s.a. = sine anno
s.l. = sine loco
s.n. = sine nomine
sep. = septembrie
tipogr. = tipografie
tom. = tome
trad. = traducător
vol. = volum

CRONOLOGIA VIEȚII ȘI OPEREI

1878

16 decembrie

Nicolae Bănescu se naște la Călărași, fiu al avocatului Petre Bănescu și al soției acestuia, Ecaterina, născută Drăgulănescu. Este al treilea din cei 14 copii ai familiei Bănescu. Dintre frații săi s-a distins Ovidiu Bănescu, un cunoscut și remarcabil jurist. Viitorul mare istoric și bizantinolog provenea dintr-o familie boierească originară din Argeș, apropiată Brătienilor. (Mihai Sorin Rădulescu, *Regăsirea unei civilizații*. În: *România literară*, 24-30 mar. 2004, nr.11, p.6).

1885-1889

Urmează școala primară din Găești, oraș în care își petrece cea mai mare parte a copilăriei.

1889-1896

Urmează cursurile gimnaziale și liceale la Colegiul „Sf. Sava” din București.

1896

Susține la Colegiul „Sf. Sava” din București examenul de bacalaureat în litere și științe.

1896-1901

Urmează cursurile Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București, unde beneficiază de îndrumarea unor mari profesori, care au contribuit decisiv la formarea sa intelectuală ca viitor filolog, istoric și bizantinolog: Bogdan Petriceicu Hasdeu, Titu Maiorescu, Grigore Tocilescu, Ovid Densusianu, Dimitrie Onciul, Nicolae Iorga.

„Primii trei i-au inspirat istoricului de mai târziu preocupările lingvistice și filologice, rigoarea metodei și claritatea expunerii în timp ce ultimii trei, gustul pentru istorie și obiectivitatea științifică. Dar mai cu seamă Nicolae Iorga avea să devină un exemplu călăuzitor pentru elevul său prin erudiția, puterea de muncă și geniul său creator.” (Stelian Brezeanu. *Bizantinistul Nicolae Bănescu (100 de ani de la naștere)*. În: *Revista de istorie*, 1978, 31, nr.12, p.2221-2233).

1901

Licențiat în Litere și Filosofie.

1901-1904

Profesor suplinitor de greacă și geografie la Liceul „I. C. Brătianu” din Pitești.

1903-1907

În această perioadă, preocupările științifice sunt absorbite de studiile de filologie clasică și de traduceri din operele clasice ale tragicilor greci.

1903

Publică, în revista *Literatură și arta română* primele studii referitoare la teatrul grecesc antic: *Privire asupra evoluției dramei antice* și *Perșii lui Eschil*.

1904

Elaborează și publică, în *Literatură și arta română*, studiul de literatură comparată *Shakespeare și Eschil* și eseul *Eroinele lui Sofocle*.

1904-1907

Funcționează ca profesor cu titlu provizoriu la Liceul „Carol I” din Craiova, unde predă limbile română și greacă, ca materii principale, și limba franceză, ca disciplină secundară.

1905

Traduce, prefățează și adnotează *Hecuba și Ifigenia în Aulis* de Euripide. Concomitent, publică în *Literatură și arta română* studiul *Pasiunea iubirii în teatrul lui Euripide* iar în revista *Vieața nouă*, eseul intitulat *Valoarea morală a tragediei «Oedip la Colossos»*.

Înființează, în luna decembrie, la Craiova, revista *Ramuri*, împreună cu C. Ș. Făgețel și D. Tomescu. În primii ani de apariție, pe timpul când Nicolae Bănescu publica frecvent și figura în comitetul de redacție, publicația avea un pronunțat caracter semănătorist.

1907

Traduce și prefățează *Viața lui Pericle* de Plutarh.

Se ridică, alături de marele său profesor Nicolae Iorga, împotriva represiunii sângeroase a rășcoalelor țărănești. Atitudinea sa a determinat autoritățile vremii să-l pună sub urmărire, ceea ce l-a determinat să se ascundă, pentru a nu fi arestat și, în cele din urmă, să-și schimbe domiciliul în Capitală. Nicolae Iorga a exprimat o înaltă apreciere pentru atitudinea curajoasă și demnă adoptată de Nicolae Bănescu în acele momente tragice pentru țărănimea română.

După instaurarea guvernului liberal, Spiru Haret, devenit ministru al Instrucțiunii publice și cultelor îl numește inspector școlar pentru județul Argeș, post pe care îl ocupă doar câteva luni, până la mutarea în Capitală.

1907-1910

Este desemnat inspector școlar la București, funcționând, concomitent, ca director și profesor la Liceul „Dimitrie Cantemir”. Predă discipline filologice (limba greacă, limba română, limba franceză) și la alte unități de învățământ de mare prestigiu, precum liceele „Matei Basarab”, „Gheorghe Lazăr” și Colegiul „Sfântul Sava”.

1909-1911

Abordează un nou câmp de cercetări, dedicat unor figuri luminoase din istoria și cultura românească modernă, prin publicarea, în serial într-o revistă condusă de Nicolae Iorga – *Neamul românesc literar* - a lucrării *Din corespondența lui Bariț*.

1910

An foarte rodnic în creația de istoric al culturii române moderne a lui Nicolae Bănescu. Publică la editura lui Nicolae Iorga de la Vălenii-de-Munte eseul *Gheorghe Bariț, rolul său în cultura națională*, studiul *Un capitol din istoria Mănăstirii Neamțului. Starețul Neonil. Corespondența sa cu C. Hurmuzachi și Andrei Șaguna* și ampla antologie *Viața și scrierile marelui vornic Iordache Golescu. Bucăți alese din ineditele sale /.../*. În același timp, *Revista de istorie, arheologie și filologie* îi publică articolul *Moștenirea lui Tudor Vladimirescu*, în timp ce *Neamul românesc literar* face loc însemnărilor sale intitulate *Câteva scrisori de-ale revoluționarilor munteni*.

1910-1912

Urmează studii de bizantinologie la Universitatea din München, sub îndrumarea lui August Heisenberg (1869-1930), elevul marelui savant Karl Krumbacher (1856-1909), unul dintre pionierii bizantinologiei moderne și fondator, între altele, al prestigioasei publicații de specialitate - *Byzantinische Zeitschrift*. A. Heisenberg preluase în acel an, după decesul magistrului său, Catedra de Bizantinologie, la care avea să-și desăvârșească studiile Nicolae Bănescu. Totodată, paralel cu frecventarea Seminarului de limbă greacă medie și modernă și a Seminarului de paleografie greacă, studiază, sub tutela lui Heisenberg, gramatica limbii grecești moderne, gramatica comparată, arta și literatura Bizanțului.

1911

Publică, în periodicul *Neamul românesc literar*, lucrarea *Contribuție la istoria învățământului din Muntenia în veacul al XIX-lea*, ceea ce denotă o altă constantă

a preocupărilor lui Nicolae Bănescu, aceea legată de învățământ și de promovare a principiilor pedagogice moderne.

Traduce și publică, în același periodic, *Acte grecești privitoare la Țările Române*. Nicolae Iorga a apreciat și a utilizat această traducere în lucrările sale.

1912

Studiul *Quelques morceaux inédits d'Andréas Libadénos* atrage atenția lui A. Heisenberg, care îl recenzează elogios în *Byzantinische Zeitschrift*, 1913, Band 22, 3-4, p.542.

Lucrarea *Un poème grec vulgaire relatif à Pierre le Boiteux de Valachie* se bucură de aprecierea deosebită a unor somități ale bizantinologiei timpului, precum Nicolae Iorga, Sp. Lambros, N. Vanvacaris, A. Heisenberg, N. G. Politis.

(Nelu Alexandru Hales. Nicolae Bănescu (1878-1971), bizantinist și balcanolog. În: *Bizantinologia românească de la origini până azi. Reprezentanți. Opere. Evaluare*. București: Universitatea din București, Facultatea de Teologie Ortodoxă, 2009. p.286).

1912-1914

Funcționează, cu începere de la 1 decembrie 1912, ca director de studii și profesor de istorie la Liceul Militar „Mănăstirea Dealu” din Târgoviște, în baza Înaltului Decret Regal nr.3844, din 31 august 1912, ca urmare a unei propuneri a cunoscutului om politic Nicolae Filipescu. Acesta fusese însărcinat, cu titlu onorific, cu organizarea instituției după modelul celor mai moderne licee militare ale timpului din Occident. De remarcat că organizatorul a reușit să coopteze și alte personalități ale vieții culturale, cum ar fi Nicolae Cartoian.

1913

Studiul *Deux poètes byzantins inédits du XIII-e siècle* este foarte bine primit de A. Heisenberg, care îi propune lui Nicolae Bănescu să devină corespondentul permanent, din partea României, al publicației *Byzantinische Zeitschrift*.

iunie-august

Participă la războiul balcanic în calitate de ofițer în rezervă și își publică, în același an, în *Revista Infanteriei*, amintirile legate de acest dramatic episod, sub titlul *Însemnări din campanie (22 iunie-8 august 1913)*.

1913-1964

Are calitatea de principal corespondent al României la *Byzantinische Zeitschrift*, și elaborează pentru această publicație bibliografii adnotate, semnalări, note, cronici și recenzii ale lucrărilor de specialitate apărute în țară și ale unor lucrări străine, a căror

tematică privea istoria României sau a acelor regiuni ale Imperiului Bizantin din spațiul apropiat regiunii carpato-dunărene.

1914

27 iulie

Își susține public, la Universitatea din München, teza de doctorat intitulată *Die Entwicklung des griechischen Futurums von der frühbyzantinischen Zeit bis zur Gegenwart*, în care abordează evoluția formelor de viitor ale verbului în greaca bizantină și modernă. Considerată până în zilele noastre un model al genului, teza obține calificativul *magna cum laudae*.

În toamnă, coordonează demisia în bloc a tuturor profesorilor civili de la Liceul Militar „Mănăstirea Dealu“.

1915

Apare scrierea intitulată *Acte și deslușiri tipărite de profesorii demisionați: cazul de la Liceul Militar din Mănăstirea Dealu*. Deși Memoriul de bază și câteva dintre telegramele reproduse sunt semnate de toți demisionarii, rolul de coordonator al lui Nicolae Bănescu în organizarea acestei acțiuni reiese cu pregnanță din schimbul de scrisori și telegrame pe care directorul de studii îl are atât cu primul ministru, cât și cu ministrul de război Ion I. C. Brătianu, acestuia din urmă adresându-se în numele tuturor protestatarilor.

Din documentele reproduse reiese că principalul motiv al conflictului (ce i-a opus pe Nicolae Bănescu și pe ceilalți profesori administrației militare a liceului) a fost de ordin etic și a avut ca obiect atitudinea ce trebuia adoptată față de proliferarea maladiilor venerice în rândul elevilor. În timp ce conducerea militară manifesta o anumită toleranță față de acest fenomen, pentru a-și menține un număr cât mai mare de cursanți, profesorii, în fruntea cărora s-a situat Nicolae Bănescu pledau pentru intransigență și eliminarea din școală a elevilor contaminați. Considerentului invocat de autoritățile militare, acela de a nu se pierde niciunul dintre cei ce fuseseră cu atâta grijă selecționați, ei îi opuneau argumentele principialității față de articolul „cel dintâi al regulamentului instituției“ și pe cel al calității morale a viitorilor absolvenți: „Nu se mai are în vedere ce fel (subl. aut.) de elemente vor ieși de aici ci numai câte (subl. aut.) ies“.

Publică la București teza de doctorat susținută în Germania, cu titlul *Die Entwicklung des griechischen Futurums: von der frühbyzantinischen Zeit bis zur Gegenwart*.

septembrie

Eșuează în încercarea de a ocupa prin concurs Catedra de Bizantinologie a Universității din București. Din corespondența sa cu Nicolae Iorga, reiese amărăciunea pe care au resimțit-o amândoi ca urmare a acestui eșec. „Nu mă pot pune în cumpănă cu un învățat care are la activul său vreo 18 ani de lucru în specialitate și a produs câteva broșuri (alte lucrări nu cunosc)“, nota el cu ironie în scrisoarea adresată lui Nicolae Iorga, înainte de

concurs, pentru ca ulterior să se declare dezamăgit că ocuparea postului la care râvnise s-a făcut nu în urma unui concurs veritabil, ci printr-o simplă numire. „Ce-i mai rămâne de făcut în această țară omului de bine care a cheltuit tinerețea muncind onest și căruia i se închide în așa chip ușa în nas, în pragul nobilelor sale aspirații legitime“. De menționat că bizantinologul Demostene Russo a fost cel desemnat, pare-se în urma unor presiuni la nivel înalt, pentru ocuparea acestei catedre.

1915-1916

Sunt anii în care răbufnește polemica publică Bănescu-Russo. Cel care o inițiază, Nicolae Bănescu, publică mai întâi *O celebritate a științei românești (D. Demosthenes Roussos)*, în 1915 și articolul *O misterioasă reputație științifică*. (În: *Cultura românilor*, 1915, 1, p.364-372). D. Roussos răspunde prin pamfletul *Un bizantinolog improvizat (N. Bănescu)*, apărut în 1916. Nicolae Bănescu atacă din nou prin lucrarea polemică *Rătăcirile științifice ale d-lui Dem. Roussos, bizantinist improvizat și profesor de recentă improvizație la Universitatea din București*. Dacă Nicolae Iorga s-a identificat total cu cauza lui Bănescu, alți mari istorici, de mai târziu, au considerat regretabilă această dispută a doi dintre cei mai mari bizantinologi ai noștri.

1916 (15 august)-1918 (1 iulie)

Odată cu intrarea României în Primul Război Mondial, este mobilizat ca locotenent la Regimentul 22 Infanterie. În această calitate, în perioada aprilie 1917 - aprilie 1918, asigură funcția de director de studii la Liceul Militar din Dorohoi, unde, din cauza ocupației germane a unei părți din teritoriu, se comasaseră efectivele mai multor licee militare din țară, inclusiv cel de la Mănăstirea Dealu, unde ocupase aceeași funcție, ca profesor civil.

1918

Profesor suplinitor la Catedra de limbă și literatură elenă a Universității din Iași.

1919

Este propus pentru a fi ales ca membru corespondent al Academiei Române.

vara

Este desemnat profesor titular al Catedrei de Bizantinologie a Universității din Cluj, create anume pentru el, în urma unei recomandări scrise adresate de Nicolae Iorga Comisiei universitare, ce avea competența avizării unor asemenea solicitări. Într-o scrisoare din 18 august, adresată lui Nicolae Iorga, el își exprimă recunoștința prin aceste cuvinte: „Recomandația pe care mi-ați dat-o acum și pe temeiul căreia se face numirea sporește încă recunoștința pe care v-o păstrez din clipele când binefăcătoarea dumneavoastră activitate pentru neam a trezit energiile noastre tinere /.../ Lucrul acesta

(numirea, n.n.) îl datoresc bunăvoinței câtorva oameni care au știut aprecia o muncă onestă și statornică, dar îl datoresc mai cu seamă domniei voastre care, în tot cursul carierei mele, ați dat o atenție binevoitoare unei modeste activități“. (Petre Țurlea; Stelian Mândruț. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: corespondență: (1919-1940)*. București: Academia Română. Inst. de istorie și teorie literară „G. Călinescu“, 2005, p.37). De menționat că această numire a reprezentat un moment de foarte mare însemnătate în cariera universitară a lui Nicolae Bănescu, dacă vom lua în considerare că va funcționa ca profesor la aceeași catedră timp de aproape 20 de ani, până în 1938.

1919-1946

Referitor la cariera sa didactică universitară de la Cluj și apoi de la București (1938-1946), istoricul Petre Diaconu consemna în necrologul publicat de revista *Pontica*, în 1972: „Ca profesor, Nicolae Bănescu a căutat să insufle studenților nu numai pasiune pentru bizantinologie, ci și dragoste și devotament pentru valorile morale și spirituale ale poporului nostru“. (Petre Diaconu. Profesorul N. Bănescu. Necrolog. În: *Pontica*, 1972, 5, p.585).

La rândul lor, E. Stănescu și Gh. Zbucnea făceau următoarele aprecieri într-un articol privitor la predarea bizantinologiei la Universitatea din București: „Pe întreaga perioadă a carierei universitare ca bizantinist, Nicolae Bănescu s-a străduit și a reușit să realizeze, pentru prima oară la noi în țară, cursuri de istorie generală a Bizanțului în care aborda problematicile majore ale politicii interne și externe a acestui imperiu /.../ A îmbrățișat întru totul punctele de vedere ale lui Nicolae Iorga în marile probleme ale acestei tematici. În cadrul seminariilor a aprofundat analiza unor texte bizantine relevante pentru istoria țării noastre în spirit de delimitare, uneori polemică, față de interpretările unor învățați de peste hotare“. (E. Stănescu; Gh. Zbucnea. Bizantinologia la Universitatea din București. În: *Analele Universității București*. Seria științe sociale, 1965, 14, p.111-123).

1920

Este ales membru de onoare al Societății de Studii Bizantine din Atena, încă din anul înființării acesteia.

februarie

Participă la serbările inaugurale ale Universității din Cluj. Sextil Pușcariu îl remarcă „printre oamenii de ispravă care ne-au ajutat din răspuțeri“ la organizarea festivităților. (Sextil Pușcariu. *Memorii*. București: Minerva, 1978, p.470).

10 iunie

Este ales membru corespondent al Secțiunii Literare a Academiei Române. Sextil Pușcariu, care la acea dată era rectorul Universității din Cluj, se arată în *Memoriile* sale entuziasmat de alegerea ca membri corespondenți ai Academiei a lui Bănescu și Bogrea, „grație sprijinului lui Nicolae Iorga și Ion Bianu și în pofida opoziției ce ne-o făcea

/Ovid/ Densușianu“. Același memorialist menționează că admiterea lui Nicolae Bănescu în Academie s-a datorat influenței unui bloc „ce începea să fie atotputernic“ din care făceau parte el, Iorga, Bianu ca tovarăși de idei ce s-au opus „alegerii unor figuri șterse din generații șterse“. (Sextil Pușcariu. *Memorii*. București: Minerva, 1978, p.506-507).

iulie

Din afirmațiile lui Sextil Pușcariu cuprinse în *Memorii* reiese că Nicolae Bănescu ar fi devenit, începând din această perioadă, membru activ al Partidului Național Liberal. El a împărțit această calitate cu alți mari oameni de cultură ai timpului, precum Bogdan Petriceicu Hasdeu, Ion Bianu, Gh. I. Brătianu, Al. Lapedatu, Ioan Lupaș ș.a. Deși toată viața a susținut cu vigoare principii liberale în luările sale de poziție pe teme naționale, sociale și politice, nu a ocupat funcții înalte pe linie de partid sau guvernamentale.

1920-1921

Este ales decan al Facultății de Litere și Filosofie a Universității Daciei Superioare din Cluj.

1920-1939

În această perioadă, ca o recunoaștere a activității sale științifice și universitare, a fost distins cu unele dintre cele mai de seamă ordine și medalii ale statului român: „Coroana României“ în grad de cavaler, „Răspłata Muncii pentru învățământ“, „Bărbăție și Credință“ clasa I, „Avântul Țării“ și „Medalia Jubiliară“.

1921

Participă la redactarea volumului *Lui Nicolae Iorga. Omagiu* realizat de G. Bogdan-Duică în anul celei de-a 50-a aniversări a marelui istoric.

1921-1922

Publică mai întâi în limba română, apoi în limba franceză *Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos* (*Les premiers témoignages byzantins sur les Roumains du Bas-Danube*). Pentru mai bine de un sfert de veac această problemă asupra stăpânirii bizantine în regiunea Dunării de Jos avea să reprezinte direcția majoră a cercetărilor lui istorice. Nicolae Șerban Tanașoca menționa în legătură cu aceasta: „Reluând ipoteza lui Nicolae Iorga, pe care o socotește îndreptățită, Nicolae Bănescu a încercat să reconstituie pe baza unei documentații bizantine mai bogate, cadrul politic și administrativ în care s-ar fi produs aceste cristalizări de state românești după modelul bizantin“. (Nicolae-Șerban Tanașoca. *Balkanologi și bizantiniști români*. București: Edit. Fundației PRO, 2002, p.102.). Merită relevat că susținerile privitoare la românitatea formațiunilor statale din provincia bizantină dunăreană Paristrion au atras critici acerbe din partea unor istorici străini, mai ales bulgari și ruși, au fost negate de

istoriografia din perioada stalinistă și valorificate doar parțial de istoriografia deceniilor opt și nouă ale secolului trecut. Expresia deplină a importanței pe care a acordat-o Nicolae Bănescu acestor chestiuni se va regăsi în chiar tematica și titlul discursului său de recepție de mai târziu, de la Academie.

1921-1923

Îndeplinește funcția de prodecan al Facultății de Litere și Filosofie a Universității din Cluj.

1923-1924

Funcționează ca rector al Universității Daciei Superioare din Cluj.

1924

Publică lucrarea *Viața și opera lui Daniel Philippide*, continuare statornică a strădaniilor sale de a realiza biografii ale unor mari figuri ale culturii române moderne.

aprilie

Ca vicepreședinte al Comitetului de organizare al Primului Congres de studii sud-est europene susține o comunicare în cadrul lucrărilor secțiunii de istorie bizantină desfășurate în Aula „Fundației Universitare Carol I”.

octombrie

Urmare a poziției de conducere pe care o deținea și a recunoașterii autorității sale științifice îndeplinește funcția de președinte al Comisiei de organizare a concursului de agregatie de la Catedra de Istorie Universală a Universității din Cluj. Din Comisie mai făceau parte istorici renumiți precum Nicolae Iorga, Virgil Cândea și Ioan Lupaș.

1924-1926

Îndeplinește funcția de prorector al Universității Daciei Superioare din Cluj.

Este și perioada în care se implică, uneori total, în disputele privitoare la promovarea unor cadre didactice în cadrul Universității, așa cum o atestă mărturiile din corespondența purtată cu alte personalități din lumea universitară.

1924-1948

Face parte din Comitetul de direcție al revistei *Byzantion*, încă din anul înființării ei de către marele bizantinolog belgian Henri Grégoire. În toată această perioadă va fi, totodată, autorul *Buletinului regional* despre studiile de profil apărute în România, publicat cu regularitate de revistă. Din păcate, a fost silit să înceteze această valoroasă activitate la începutul anului 1948, când, din cauza climatului politic ostil

bizantinologiei „burgheze“, comitetul de direcție ia decizia transferării publicației de la București la Paris.

1926-1929

Se implică afectiv în chestiunea funeraliilor și a cinstirii memoriei unui mare coleg și prieten de la Universitatea din Cluj, eminentul filolog Vasile Bogrea. Astfel, în ziua imediat următoare decesului acestuia, la 9 septembrie, intervine printr-o telegramă adresată lui Iorga pentru aducerea în țară a rămășițelor pământești ale „neprețuitului coleg“ decedat prematur într-un spital din Viena, făcând posibilă organizarea funeraliilor lui Vasile Bogrea la Cluj, în ziua de 19 septembrie. Trei ani mai târziu Nicolae Bănescu se preocupa de „lăsământul“ lui Bogrea pentru Universitate și de stadiul lucrărilor la monumentul funerar al acestuia.

1927

Dedică valoroasa sa lucrare *Chipuri și scene din Bizanț* filologului Vasile Bogrea, datorită căruia, potrivit propriei mărturii, ar fi început să scrie această carte.

1928

Elaborează *La romanité de la Dobroudja à travers les siècles*. Nicolae Bănescu va fi perceput și ca un important istoric al Dobrogei.

1 ianuarie-31 decembrie

Funcționează ca director al Teatrului Național din Cluj.

august

Ia decizia de a nu participa la lucrările celui de-al VI-lea Congres Internațional al Științelor Istorice de la Oslo, programate a se desfășura între 14-18 august, deoarece Nicolae Iorga, în calitate de președinte al Comitetului Istoricilor Români, nu este de acord cu suportarea de către stat a costului deplasării, motivând că Nicolae Bănescu este, prin excelență, un filolog. În anii următori, Nicolae Iorga va aprecia tot mai mult și calitatea de istoric a fostului său elev.

octombrie

Este desemnat reprezentant al României în cadrul Comitetului Internațional constituit pentru sărbătorirea lui August Heisenberg la împlinirea vârstei de 60 de ani. În această calitate are responsabilitatea atragerii colaborării istoricilor români la editarea unui volum omagial al periodicului *Byzantinische Zeitschrift*.

1929

De-a lungul anului exercită funcția de președinte al Secției Cluj a Asociației Profesorilor Universitari. Astfel, în aprilie, semnalează printr-o circulară transmisă colegilor din toată țara ordinea de zi a Congresului acestei asociații ce era programat a se desfășura la Cluj între 2-5 iunie și calitatea de raportor al temei „Schimbul de profesori între universitățile românești“.

Pe de altă parte, în luna noiembrie, atestările documentare indică faptul că s-a preocupat de distribuirea către colegii din teritoriu și, separat, către Nicolae Iorga a moțiunilor votate cu acel prilej. Notăm că Asociația Profesorilor Universitari din România a fost înființată la Iași încă din anul 1917 și a organizat mai multe congrese la Cluj în perioada interbelică. În ajunul anilor '30, în care Bănescu a avut responsabilități în cadrul ei, Asociația se preocupa mai cu seamă de discutarea unui proiect de reformă a învățământului superior românesc elaborat sub conducerea lui Emil Racoviță.

1930-1933

Reprezintă Universitatea din Cluj, ca senator în Senatul României. Potrivit legislației timpului, universitatea clujeană avea dreptul să aibă doi reprezentanți în senatul țării. Alegerea lor se făcea anual, iar obținerea acestui râvnit statut depindea de sprijinul unui partid politic important și, nu în ultimul rând, de abilitățile politice ale candidaților. Stau mărturie în acest sens și unele scrisori adresate lui Nicolae Iorga de către Sextil Pușcariu, prin care acesta remarcă atât realegerile succesive ale lui Bănescu cât și eșecul propriei sale candidaturi „grație unei abile manevre a colegului Bănescu“. (Petre Țurlea; Stelian Mândruț. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: corespondență: (1919-1940)*. București: Academia Română. Inst. de istorie și teorie literară „G. Călinescu“, 2005, p.305-308).

1931

Contribuie cu studiul *Vechi legături ale Țărilor noastre cu genovezii* la realizarea unui volum omagial dedicat lui Nicolae Iorga intitulat *Închinare lui Nicolae Iorga cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani* și publicat la Cluj.

Publică biografia *Ion I. C. Brătianu (1864-1927)* considerată până astăzi una dintre cele mai valoroase surse de informații inedite privitoare la marele om politic și la istoria Partidului Național Liberal.

februarie

Rostește de la tribuna Institutului pentru studii sud-est europene din București conferința *Le professeur August Heisenberg (1864-1930)*, impresionant omagiu adus eminentului bizantinolog german ce-i fusese mentor iar, apoi, colaborator și prieten apropiat timp de două decenii.

1934

august

Refuză să participe la cel de-al IV-lea Congres de Studii Bizantine, organizat la Sofia, din cauza sprijinului pe care istoricii bulgari îl acordau virulentei campanii naționaliste antiromânești promovate de autorități și atacurilor sistematice împotriva tezelor lui Iorga referitoare la evacuarea Daciei. Discipol și susținător pasionat al marelui istoric, Nicolae Bănescu pledează pentru o solidarizare generală a istoricilor români care să se concretizeze în boicotarea manifestării științifice de la Sofia. Poziția tranșantă adoptată de români a fost privită cu simpatie de mai multe mari personalități ale bizantinologiei europene care, deși prezente la Sofia, au ținut să întreprindă imediat după aceea și o vizită la București, în semn de solidaritate cu Nicolae Iorga.

1936

23 mai

Este ales membru titular al Secțiunii Istorice a Academiei Române. În același an au fost aleși în înaltul for Lucian Blaga, V. Grecu și O. Tafrali.

1937

Editează volumul *Figuri revoluționare române* în urma participării, alături de Nicolae Iorga, P. P. Panaitescu, D. Bodin și Al. Lapedatu, la susținerea unui ciclu de cinci conferințe, în organizarea Universității Libere.

Este proclamat *doctor honoris causa* al Universității din Atena.

1938

Publică *Dobrogea bizantină*.

martie

Se angajează într-o dispută de răsunet legată de o nedreptate ce-l afecta pe Lucian Blaga. Se opune principal, în calitate de cadru didactic al Universității din Cluj, alegerii fără concurs, „prin chemare“, a lui L. Rusu la Catedra de Estetică literară, după modificări repetate ale condițiilor de examen, care au determinat retragerea din concurs a lui Lucian Blaga.

25 mai

Rostește discursul de recepție ca membru titular al Academiei Române *Bizanțul și romanitatea de la Dunărea de Jos*, operă definitorie a cercetărilor sale de decenii dedicate acestei problematice.

septembrie

La propunerea lui Nicolae Iorga, este chemat să ocupe Catedra de Istorie bizantină

a Universității din București, devenită vacantă în urma decesului lui D. Russo, fostul său rival de la concursul organizat în 1915.

1938-1939

Este implicat într-o polemică științifică cu istoricul Constantin Necșulescu, deoarece acesta contesta teoriile lui Nicolae Iorga privitoare la vechile formațiuni politice românești de la Dunărea de Jos. Fondul argumentației lui Nicolae Bănescu se afla în articolul *Les divagations d'un helleniste de la nouvelle école* reprodus în nr.1-3/1938 ale *Revue historique du sud-est européen*, prin care s-a deschis această dispută.

1938-1946

Profesor la Catedra de studii bizantine a Universității din București, de unde s-a pensionat. Se apreciază că anii profesoratului bucureștean coincid cu cea mai fructuoasă perioadă din cariera lui de bizantinolog.

În perioada 1938-1941, prezintă pentru întâia oară în țara noastră un curs universitar, pe parcursul a trei ani de studii, care trata întreaga istorie a Bizanțului.

1940-1948

Ziua tragică a asasinării lui Nicolae Iorga, 27 noiembrie 1940, poate fi considerată o clipă de răscruce și pentru activitatea lui Nicolae Bănescu de până în 1948. În calitate sa de cel mai apropiat și fidel colaborator al marelui dispărut, el avea să preia câteva dintre cele mai importante atribuții și funcții ale acestuia. În săptămânile ce au urmat, va fi ales secretar al Secției de Istorie a Academiei Române (1941-1948), director al Institutului de Studii bizantine (1940-1948) și al Institutului de studii ale sud-estului european (1940-1948), precum și director al *Revistei Istorice* (1941-1946).

Istoricii au consemnat demnitatea și curajul cu care a înfruntat Nicolae Bănescu asasinarea mișlească a marelui său mentor, protector și prieten. Potrivit mărturiilor contemporanilor, a cerut arborarea în bernă a drapelului național și a participat la ceremonia funebră de la cimitirul Bellu într-un moment în care cei ce săvârșiseră atentatul, Mișcarea Legionară, se aflau la conducerea țării.

În articolul omagial dedicat celei de-a 90-a aniversări a lui Nicolae Bănescu de către Comitetul de redacție al *Revue des Études Sud-Est Européennes*, în 1969, se subliniază că plasarea lui în poziția de succesor al lui Iorga s-a datorat atât erudiției cât și valorii sale morale.

1941-1942

A predat un curs de istoriografie bizantină la Universitatea din București, ceea ce a reprezentat o premieră în istoria învățământului universitar din România.

1943

Editează *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) și Bulgaria*, studiu în care dezvoltă ideile expuse în discursul de recepție la Academie.

1944

20 august

Reprezintă Academia Română la solemnitatea dezvelirii monumentului lui George Coșbuc.

10 noiembrie

Rostește în plenul Academiei Române cuvântarea intitulată *Nicolae Iorga, martir al libertății popoarelor*, un vibrant omagiu adus atitudinii antifasciste și antirasiste a mentorului său, ce se constituie, totodată, într-o denunțare clară a rolului jucat de autoritățile Germaniei hitleriste în punerea la cale a „odioasei crime“.

octombrie 1944-februarie 1945

Îndeplinește funcția de membru al Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune. De menționat că acest consiliu avea în componența sa reprezentanți ai partidelor din Blocul Democratic și că prezența lui Nicolae Bănescu în acest organism coincide, cronologic, cu guvernările Sănătescu și Rădescu.

1946

Redactează și publică *Le déclin de Famagouste. Fin du Royaume de Chypre. Notes et documents*, una dintre cele mai apreciate și comentate lucrări ale lui.

iulie

Se pensionează de la Universitatea din București.

8 iunie 1946-8 iunie 1948

Ocupă înalta funcție de vicepreședinte al Academiei Române, în urma votului în plen al membrilor instituției, din 8 iunie 1946, și a două realegeri succesive, în 7 iunie 1947, respectiv 8 iunie 1948.

7 decembrie 1946-9 februarie 1948

Îndeplinește funcția de director al Fundației Universitare Carol I, în baza Decretului Regal nr.3525/7 decembrie 1946, ca urmare a „punerii în retragere din oficiu“ prin același act normativ a fostului director, Al. Tzigara-Samurçaș.

În această calitate a întreprins o intensă activitate dedicată bunului mers al instituției într-o conjunctură economică și politică extrem de dificilă. Corespondența adresată de el Regelui reflectă preocupări legate de procurarea combustibilului, a echipamentului de

lucru al bibliotecarilor (haine, halate, bocanci), de majorarea salariilor și a pensiilor insuficiente ale personalului, de reducerea unor taxe și tarife pentru utilități, de păstrarea și valorificarea optimă a patrimoniului Fundației, de reparații ale fațadelor și amfiteatrului, de îngrijirea sănătății angajaților, de contracarare a efectelor inflației și, apoi, a stabilizării monetare, de gratuitatea permiselor pentru studenți, de aplicarea strictă și nepărtinitoare a legii și a regulamentelor Fundației. (A se vedea capitolul 3. *Acte. Documente. Corespondență la Fundația Universitară*).

1947

A fost unul dintre cei mai rodnici ani în privința studiilor de bizantinologie publicate de Nicolae Bănescu. Au apărut, aproape concomitent, două dintre cele mai importante lucrări ale sale, *Un problème d'histoire médiévale: création et caractère du Second Empire Bulgare*, respectiv, *L'Ancien État bulgare et les Pays Roumains*.

1948

ianuarie

În conjunctura creată de abdicarea Regelui, la 30 decembrie 1947, Nicolae Bănescu se adresează atât Înalțului Prezidiu al R.P. Române cât și Președintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Române pentru a sugera și justifica propunerile sale legate de viitoarea autoritate tutelară a instituției, care avusese în Suveran autoritatea sa supremă. În esență, el pleda pentru păstrarea denumirii de Fundație universitară, cu omiterea doar a numelui Regelui Carol I, pentru „reorganizarea exploatării proprietăților prăduite“ /ale Fundației n.n./ și, corespunzător, pentru adoptarea unui nou Statut.

6 februarie

Cu ocazia disponibilizării unui spațiu din incinta bibliotecii, dispune organizarea unei secții de împrumut pentru muncitori.

9 februarie

Își înaintează demisia din funcția de director al Fundației Universitare Carol I, printr-o scrisoare transmisă Înalțului Prezidiu al R.P. Române.

10 februarie

Semnează procesul verbal de predare a bunurilor Fundației către viitorul director, Constantin Balmuș.

27 mai

Rostește un discurs de importanță istorică în care pledează pentru caracterul tradițional al Academiei Române de înalt for al culturii și de loc de întâlnire a elitelor cugetării din România. „Este un superb exemplu de gândire dreaptă și de civism: în plin regim de «democrație populară» autorul lui se pronunța hotărât împotriva tendințelor tiranice ale statului centralizat, afirma răspicat autonomia Academiei și misiunea ei națională, pleda

pentru libertatea gândirii, cita critic din istoria «marelui» vecin de la Răsărit“. (Acad. Virgil Cândea. Măsura lucrurilor. N. Bănescu. În: *Magazin istoric*, 1996, nr.9, p.45).

8 iunie

Nicolae Bănescu și alți aproape o sută de membri și membri corespondenți ai Academiei Române sunt îndepărtați din cel mai înalt for de cultură al țării în temeiul articolului 3 al Decretului nr.76 din 8 iunie 1948 privind transformarea Academiei Române în Academia R.P.R. care prevedea că nu pot fi membri ai viitoarei academii „persoanele care, prin activitatea lor, s-au pus în slujba fascismului și reacțiunii, dăunând prin aceasta intereselor țării și ale poporului“. Printr-o sumbră coincidență au fost epurați atunci și alți doi slujitori de vază ai Fundației Universitare Carol I: Constantin Rădulescu-Motru, care fusese Primul bibliotecar între anii 1895-1899 și Al. Tzigara-Samurcaș, fost director timp de 47 de ani, între 1899 și 1946. Printre personalitățile de seama eliminate cu aceeași ocazie menționăm pe Simion Mehedinți, Dimitrie Gusti, P. P. Negulescu, Onisifor Ghibu, G. I. Brătianu, P. P. Panaitescu, Lucian Blaga. De remarcat că adoptarea acestui decret a survenit în chiar ziua în care fusese reales vicepreședinte al Academiei.

Potrivit lui N. Ș. Tanașoca, „demnul învățat Nicolae Bănescu a fost înlăturat din Universitate și exclus din Academia Română, al cărei vicepreședinte fusese, pentru a se fi împotrivit curajos etatizării acesteia“. (Nicolae-Șerban Tanașoca. *Balkanologi și bizantiniști români*. București: Edit. Fundației PRO, 2002, p.15.).

1948-1951

Colaborator științific fără salariu al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga“, cooptat la realizarea indicelui Colecției Hurmuzaki.

1948-1960

În acești ani, după excluderea din Academie, considerat de regimul comunist un istoric cu vederi reacționare, naționaliste, antisovietice, Nicolae Bănescu este total marginalizat din punct de vedere social și științific. Din fericire, prestigiul internațional dobândit, domeniul de activitate – bizantinologia – care nu leza în mod frontal ideologia comunistă, au determinat regimul să adopte, în privința lui, o atitudine relativ moderată prin comparație cu alte cazuri. Este cert că el nu a fost condamnat politic, nu a fost arestat și nici nu i s-a confiscat averea.

„Nicolae Bănescu a fost exploatat intelectual în particular dar batjocorit în public de mandarinii noii puteri“. (dr. N. Ș. Tanașoca).

1958

Prestigioasa *Revue des Études byzantines* din Paris îi dedică un număr omagial cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani. Inițiativa avea o semnificație aparte având în vedere că se manifesta în plină epocă a războiului rece, într-o vreme în care Nicolae Bănescu era privit cu suspiciune de autoritățile din țară.

1961-1971

În cadrul congreselor internaționale de studii bizantine de la Ohrida, din 1961 și de la Oxford, din 1966, Nicolae Bănescu este ales vicepreședinte de onoare al Asociației internaționale de studii bizantine. Se cuvine menționat că alegerea a survenit în condițiile în care Nicolae Bănescu nu a fost prezent la lucrările acestor congrese, fapt ce reflectă prețuirea de care se bucura în comunitatea științifică internațională.

1962

Participă activ la înființarea Societății Române de Studii Bizantine, fiind ales președinte de onoare, ca o recunoaștere a meritelor sale științifice.

1964

I se conferă titlul de *Profesor emerit*.

1965

Se publică în *Analele Universității București*, de către E. Stănescu și Gh. Zbucnea, un articol intitulat *Bizantinologia la Universitatea din București*, în care se reevaluează elogios opera de bizantinolog a lui Nicolae Bănescu.

1968

decembrie

Prestigioasa revistă *Balkan Studies*, care apare la Salonic, publică sub semnătura bizantinistilor greci M. S. Thécharis și I. Hurmuziadis un articol omagial intitulat *Le 90 ans de Nicolas Banescu: Un champion de l'amitié roumano-grecque*. Pe lângă aprecierea dată principalelor lucrări ce au contribuit la o mai bună cunoaștere a culturii grecești în România, admirația autorilor se îndreaptă către atitudinea curajoasă și demnă, pe care el a adoptat-o în denunțarea ucigașilor lui Nicolae Iorga.

1969

Revue des Études sud-est européennes, publicație editată de institutul de specialitate al Academiei Române, îi consacră, cu ocazia împlinirii vârstei de 90 de ani, un număr omagial realizat cu colaborarea unor mari bizantinologi români și străini. Semnificativ, titlul principalului articol omagial *A mon maître Nicolae Banescu: hommage* este semnat de academicianul Constantin Daicoviciu.

1971

Apare, ca prefață la volumul *Chipuri din istoria Bizanțului*, publicat de Editura Albatros în ultimul an de viață a lui Nicolae Bănescu, studiul îngrijitorului ediției, Gheorghe Cronț, intitulat *Nicolae Bănescu și progresul studiilor bizantine din România*. Sintetizând coordonatele majore ale contribuțiilor eminentului istoric și filolog, prezentând date biografice inedite, studiul se înscrie ca un episod semnificativ în seria reevaluărilor pozitive care au văzut lumina tiparului încă din timpul vieții lui.

10 septembrie

Se stinge din viață la vârsta de 93 de ani, în timp ce la București se desfășurau lucrările celui de-al XIV-lea Congres Internațional de Studii Bizantine. Multe dintre personalitățile prezente la Congres au participat la ceremonia de înhumare a marelui savant, exprimându-și mâhnirea pentru dispariția celui care, alături de Nicolae Iorga, a contribuit în deceniul al treilea la organizarea primelor congrese și instituții internaționale dedicate studiilor bizantine.

1972

Revista *Pontica* publică, sub semnătura lui Petre Diaconu, necrologul dedicat lui Nicolae Bănescu.

„Nicolae Bănescu a demonstrat, odată pentru totdeauna, că în veacul al XI-lea Dobrogea, departe de a fi o provincie răvășită de năvălirea pecenegilor, a cunoscut o mare prosperitate economică. Astăzi concluziile lui, consemnate în celebra lucrare *«Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie»* sunt certificate de investigațiile arheologice /.../ Din enumerarea lucrărilor lui Nicolae Bănescu rezultă că cele mai importante dintre ele sunt rezervate ținutului Dobrogei. Din acest punct de vedere el poate fi socotit, pe drept cuvânt, un istoric al Dobrogei“.

1978

Stelian Brezeanu publică, în *Revista de Istorie*, articolul omagial *Bizantinistul Nicolae Bănescu – 100 de ani de la naștere*.

1988

Pavel Cherescu publică în *Mitropolia Olteniei*, în anul celei de-a 110-a aniversări a nașterii lui Nicolae Bănescu, articolul *Bizantinologul român Nicolae Bănescu (1878-1971). Viața și opera*. În: *Mitropolia Olteniei*, iul.-aug. 1988, 40, nr.4, p.102-112.

1990

3 iulie

A fost repus în drepturi *post-mortem* ca membru titular al Academiei Române.

1995

Prin Hotărârea nr.68/1995 a Consiliului local, Nicolae Bănescu a fost proclamat cetățean de onoare *post-mortem* al Municipiului Călărași.

1996

septembrie

Revista *Magazin istoric* reproduce discursul pronunțat în ziua de 27 mai 1948 de Nicolae Bănescu în plenul Academiei Române, elogiind actul de demnitate și de curaj prin care marele istoric apăra păstrarea caracterului tradițional al instituției, cu doar câteva zile înainte ca regimul să o desființeze sub pretextul creării noii Academii a R.P.R., după model sovietic. Materialul inedit a fost procurat de la rude ale lui Nicolae Bănescu, prin bunele oficii ale academicianului Virgil Cândea.

octombrie

Pe linia valorificării operei lui Nicolae Bănescu, revista *Magazin istoric* publică un fragment din manuscrisele *Istoriei Imperiului Bizantin*, în prezentarea lui Tudor Teoteoi. Publicarea lor a fost posibilă, din nou, grație lui Virgil Cândea. În prezentarea lucrării, Tudor Teoteoi consemnează că această operă, nepublicată la acea dată, „este cea mai completă și mai metodică istorie a Imperiului Bizantin scrisă de un român, mai ales dacă o comparăm cu foarte personala *Istorie a vieții bizantine* concepută de Nicolae Iorga /.../.”

2000-2003

Odată cu publicarea de către Editura Anastasia a primelor două volume din *Istoria Imperiului Bizantin* a lui Nicolae Bănescu, Tudor Teoteoi prezintă studiul introductiv *Nicolae Bănescu (1878-1971) și sinteza sa de istorie bizantină* în care reia și dezvoltă afirmațiile elogioase publicate anterior în *Magazin istoric*.

2002

Apare lucrarea *Balcanologi și bizantiniști români*, în care N. Ș. Tanașoca îi dedică un capitol intitulat *Nicolae Bănescu. Bizanțul văzut de la Dunărea de Jos*. București: Edit. Fundației PRO, 2002, p.15.).

2004

martie

Într-o recenzie la *Istoria Bizanțului*, publicată în *România literară* de Mihai Sorin Rădulescu sub titlul *Regăsirea unei civilizații*, se menționează că Nicolae Bănescu a oferit exemplul unui filolog și istoric interesat atât de antichitatea clasică, de istoria Bizanțului, cât și de epoca modernă, având un cult al Renașterii românești din veacul al XIX-lea, pe linia pașoptiștilor și a oamenilor politici liberali.

2006

În monografia *Institutul Român de Bizantinologie*, Roxana Filip prezintă pe larg activitatea remarcabilă a lui Nicolae Bănescu ca director al acestei instituții.

2007

11 mai

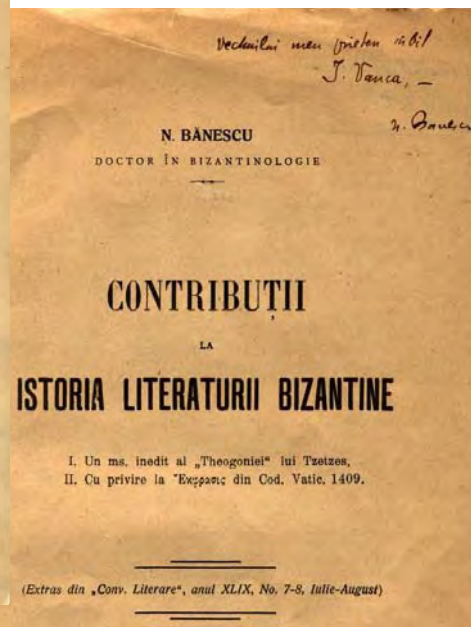
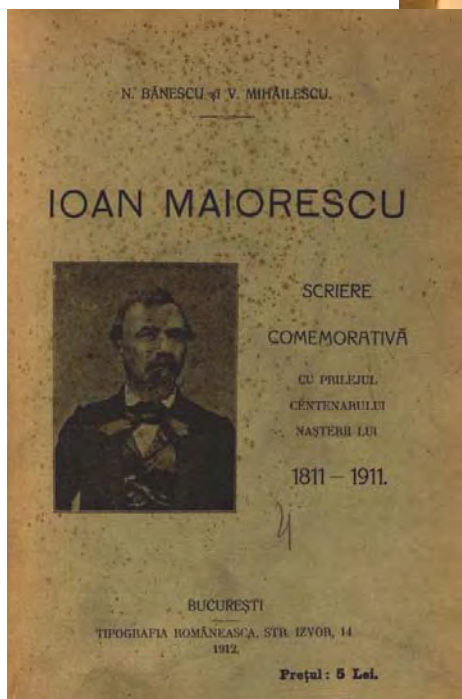
Istoricul Alexandru Barnea arată într-un articol publicat de *Ziarul de duminică*, suplimentul cultural al *Ziarului Financiar*, că descoperiri arheologice recente confirmă teoria lui Nicolae Bănescu potrivit căreia regiunea în care se afla Dinogetia aparținea unei unități teritoriale administrativ-militare create de Imperiul Bizantin sub numele de Paristrion sau Paradounavon. (Dinogetia. III. În: *Ziarul de duminică*. Supliment al *Ziarului Financiar*, 11 mai 2007, nr.18(350), p.1,3).

28 septembrie

Într-un alt articol apărut în aceeași publicație, Alexandru Barnea elogiază valorificarea de către Nicolae Bănescu a descoperirii la Noviodunum (azi Isaccea) a unui sigiliu de plumb bizantin datând din secolul al XII-lea. El subliniază importanța și originalitatea clarificărilor ce au fost aduse în acest mod cu privire la limitele teritoriale ale Imperiului Bizantin la Dunărea de Jos. (Noviodunum, azi Isaccea (IV). În: *Ziarul de duminică*. Supliment al *Ziarului Financiar*, 28 sep. 2007, nr.38 (370), p.1,3).

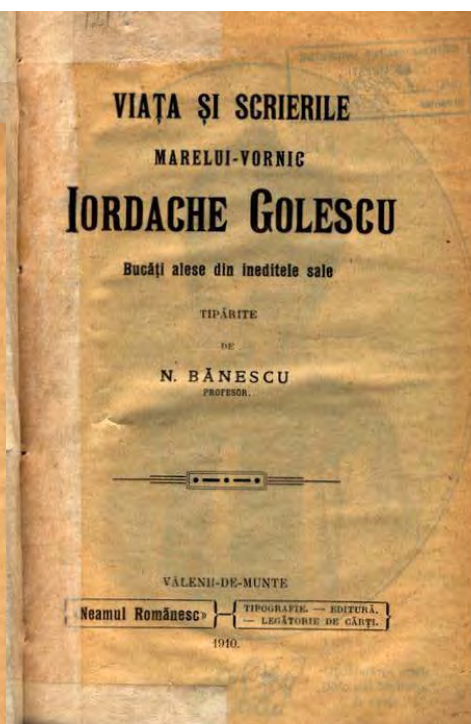
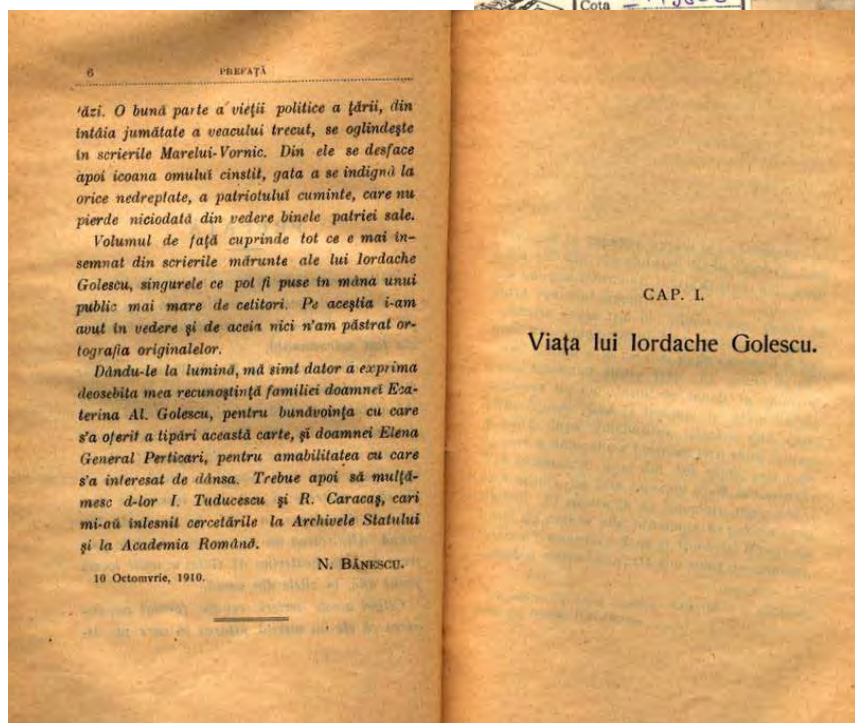
2009

Drd. Nelu Alexandru Hales abordează pe larg viața și activitatea de bizantinolog și balcanolog a lui Nicolae Bănescu într-un capitol al tezei sale de doctorat intitulată *Bizantinologia românească de la origini până astăzi*, susținută la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din București.



Scieri din perioada 1910-1915
aflate în colecțiile bibliotecii, unele
cu dedicația olografă a autorului.

Lucrarea semnată de N. Bănescu
împreună cu V. Mihăilescu provine din
donația Ermil Pangrati și are pe pagina
de titlu dedicația autorilor către
renumitul rector.





Liceul militar de la Mănăstirea Dealu pe vremea în care Nicolae Bănescu era director de studii și profesor de istorie (1912-1914)

Punerea pietrei de temelie a liceului, în 4 iunie 1912, moment surprins în paginile revistei *Gazeta Ilustrată* din 10 iunie 1912

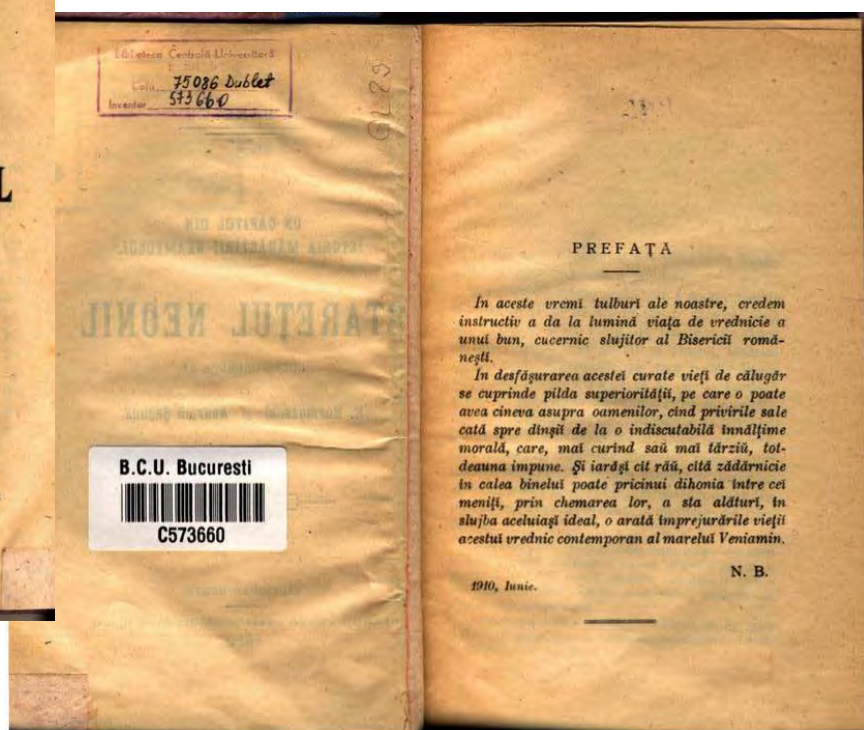
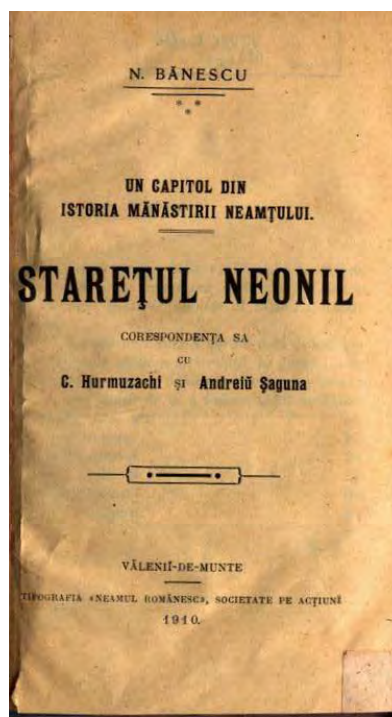
Din discursul lui Nicolae Filipescu la acest eveniment

„Punând temelia acestei școale, cred că înzestrăm armata cu o instituție de folos/.../ Școala aceasta primește elevi fără deosebire de origine militară sau civilă, se va sili să-i îndrepte spre cariera armelor.

Pe de altă parte, armata brăzdează o cale nouă în învățământ, înființând departe de orice centru urban o școală de energie, întemeiată pe metode noi, cu concursul unor profesori uniți într-un ideal comun.“

Nicolae Filipescu, 4 iunie 1912

Carte poștală primită de Nicolae Bănescu de la Ion Grămadă, expediată la 1 mai 1917. Este felicitat pentru numirea în funcția de director al noului liceu militar din Dorohoi care, urmare a ocupației germane, comasa elevii mai multor licee militare din țară, inclusiv de la Mănăstirea Dealu.



Lucrare semnată de Nicolae Bănescu în 1910, aflată în colecțiile BCU „Carol I“



Universitățile din Cluj (*sus*) și București unde Nicolae Bănescu a ținut cursuri de istorie bizantină între anii 1920 și 1938, respectiv între 1938 și 1946.



N. Bănescu împreună cu profesori de la Universitatea din Cluj și cu bizantinologul Charles Diehl, /1924/ (de la stânga la dreapta: Yves Auger, Emil Racoviță cu d-na Racoviță, d-na și domnul Charles Diehl, Nicolae Bănescu și Onisifor Ghibu)

Deschiderea cursului de studii bizantine al lui N. Bănescu la Universitatea din Cluj, consemnată într-un articol din ziarul *Patria*, 13 noiembrie 1919

on de
i Re-
mâne,
tot
azi dl
dina-

in să
erso-
us de
a a o
le ei-
so. Și
părăm
spus
poli-
t alt-
dă un
ate fi
ferent
sula-
dlui
acela,
ni.
discu-
taoam
D., ei
ști, —

am fi
activi-
ă po-
jm in
faniu,
a cita
dă că
a fost
l nă-
auxi-

i bra-
enist,
minte
altă

Lecția de deschidere a domnului profesor N. Bănescu

Titularul catedrei de Bizantinologie în forma celei mai desăvârșite elegante a început prin a arăta concepțiile actuale asupra Bizantinologiei. A arătat cum s'a dezvoltat această tânără disciplină filologică și istorică dela Gibbo și Le Beau până la întemeietorul ei ca o disciplină universitară K. Krumbacher și până la popularizatorului lumii bizantine, marele scriitor și profesor Ch. Diehl.

În imagini vii și emoționante dl Bănescu a desfașurat în fața auditoriului tablouri din viața plină de deșărțaciuni, de intrigi și de cruzimi, dar și de idealism și de înaltă civilizație care a fost la Bizanț.

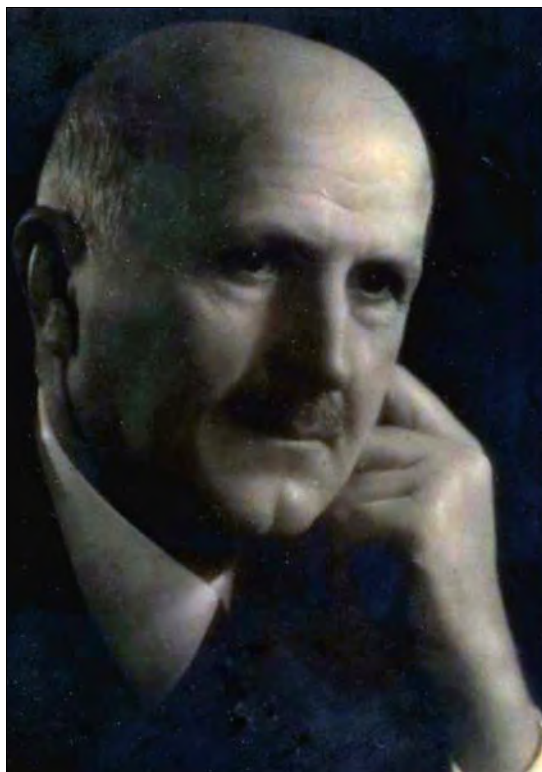
Rolul împărăției de o mie de ani din Constantinopolea, viața culturală, literară și artistică a Bizanțului și în urma legăturile și influențele civilizației bizantine asupra poporului nostru au fost expuse cu claritatea, precizia și coloritului unui mare talent.

Cele dintâi știri despre poporul român ca și cele dintâi știri asupra formațiunilor politice românești ni-au fost păstrate în scrierilor bizantini. Organizarea bisericească am avut-o dela Constantinopol și atâtea elemente din viața noastră artistică, culturală juridică și sufletască le avem din lumea bizantină ca să se priceapă ce câmp vast de cercetări și studii stă în fața tinerimei.

Studentii, profesorii și publicul au urmărit cu o atenție încordată expunerea magistrală a tânărului bizantinolog.

proatar
va gas
când v
gătire,
vocați
lui stat
fecți
ocupau
ca oeu
la cum
giner
ciala,
tariatul
lorifica
daca p
în pro
S
tea fi
ducato
trecur
L
buie e
ierea p
firmelo
la trib
indepli
de leg
decât f

In
tura, e
inalt g
ție, ie
Ardeal
ale m
Viena,
poliuce
toria n
trie for
trepria
talului
aceasta
restrier
nu nui
cea —
nomică



Nicolae Bănescu în anii '20 ai secolului XX

Scrisori din 1921 adresate de Nicolae Bănescu
bunului său prieten și coleg de la Universitatea
din Cluj, filologul Vasile Bogrea
(publicate în *Documente literare*, vol 1, 1971)

Iubite Bogrea,

Sunt în Cluj, sosit de aproape o săptămână. Totul pe aici, cum știi. Universitatea, în liniște supremă. Seminarul tău, încremenit; Daicovici — mai trece prin el citeodată, când se întoarce din călătoriile arheologice ale lui Teodorescu. Azi pornește în Dobrogea lui Pârvan. Vasile s-a logodit, se însoară și va lua, undeva, în Banat, catedrală.

Aici, mai nimeni. Vâlsan — cotrobăiește mereu cu De Martonne, care vine și pleacă cu franțuzele și franțuzii lui. Și închipuiește-ți cine a venit la noi, musafirul lui Vâlsan! Moș Ghiță Kirileanu, — căruia îi pare rău că nu te-a aflat. Mai stă două zile, mergând și la Alba-Iulia, apoi va trece prin pasurile moldovene la Broșteni lui.

Tu, bre, ce mai faci? Trage bine aer în plămâni, lungeste-te la soare — acum s-a dus puterea lui! — lasă gîndul să adoarmă și vino sănătos tun! Dar nu grăbi, cum ți-am mai spus. Stai pînă în octombrie.

Aici am aflat de la Leon — cum au mers lucrurile cu prostiile măgarilor „patrioți”, și-mi pare rău că n-am știut că tu cel puțin ai ținut să nu treacă infamia, pentru ca să-ți mulțumesc, în loc să te jignesc cu aprecierile din scrisoarea mea, pe care — cunoscută fiind susceptibilitatea ta atică — sunt sigur că ți le-ai luat asupra-ți.

Prietenul Neculai I. însă nu ți-a publicat, fii sigur, nimic, cum nu mi-a publicat nici mic. Așa se strică omul ros de ambiție mai prejos decît talcetele și mintea lui uriașă.

La tine stau obloanele trase, e liniște și rînduială. Era cît p-aci să-ți bagăm, ieri, acolo, cu Vâlsan, două franțuze (ale lui De Martonne); dar, cugetîndu-ne mai bine, le-am „plasat” la curcan în lipsa lui, corupînd pe Maria (!). Am reflectat că la tine așa ceva nu se putea: tu le preferi cînd ești în persoană *prezent* la domiciliu.

Scrie acum și tu; nu, mă, nu fii al naibii și spune-ne și nouă cum petreci prin partea locului. Popovici, în Banat, se luptă cu bielșugul moșiei lui și încă nu dă semne.

Cu frățeească dragoste și urări de sănătate,

al tău,
N. Bănescu
22. VIII. 921

D-sale
d-lui Vasile Bogrea,
profesor universitar.
Băile-Herculane,
Hotel „Traian”.

Dragă prietene,

Slavă lui D-zeu că te văzui, în sfîrșit, și pe tine scos din tainița „institului”, căci nu mai credeam ca spiritul tău clasic, învățat cu Olympul, să mai poată face un hatîr și bietului Hotel „Traian” din Băile lui Hercule!

Eu sunt acum la capătul curei mele de odihnă și „refacere”. Am stat bine la Brașov; dar cînd n-ai locuință pe sama ta, te jenezi să rămîi prea mult, fie și la rude. Familia mea s-a și întors în Cluj; eu rătăcesc încă vreo șapte-opt zile, pe la frați, pe aici, ca să-i văd și socot că pe la 15 august voi fi, definitiv, în Clujul național-liberal. Și-mi pare rău de vara pierdută cam idiot, de înuiberea atît de repede din nou în cuibarul tuturor idioților, pentru bucuria mea și fericirea nației ardelen.

De călătoria noastră aud că nu mai poate fi vorba. Îmi scrie Barbat, pe care-l rugasem să se intereseze, că nu e rost, — probabil că nu se vor mai fi încasat banii. Deci încă o iluzie smulsă, — și o iluzie atît de frumoasă, cu toată căldura ce pare că ne pîndea, pentru a spori desfătarea noastră legănată pe valurile atitor mări.

Ce să-ți mai spun? Vilegiatura mea n-a fost scutită nici ea de amărăciune — știi povestea cu țările și ritul porcilor! Vei fi cetit, după comedia spurcărilor de la *Patria*, ce a tipărit idolul de la Văleni, în mărta lui foaie, pe care de acum eu *n-o mai citesc*. I-am adresat o scrisoare de „lămuriri” față de infamia debitată de un ilustru „țărănist”-naționalist-democrat din partidul asanatorilor de modă, sub președinția învățatului; l-am rugat să binevoiască a tipări rîndurile mele, pentru ca cetitorii săi onești să nu creeze în birfelile colaboratorului. În schimb, vei fi cetit notița de 10 cuvinte, în care apostolul a binevoit a-mi preface scrisoarea. Va să zică: infamia a lăsat-o să apară, cu litere cursive, pe pag. I, sub articolul său, iar lămuririle pe care era dator să mi le dea, și erau ffoarte cuvințioase, oricît de tari, mi le rezumă, fiindcă n-ar fi vrut, oarecum, să îndepinde pe mișei de la foaia scrisoasă cu care s-a înhăitait.

Am vrut să-i dau lecția cuvenită și s-o tipăresc, cu introducere, la *Viitorul*. Dacă nu mă sfătuia în ziua aceea Lapedatu — să nu mă grăbesc, o făceam, și-mi pare foarte rău că „la nuit porte conseil”. Căci a rupe legăturile cu un om pe care întotdeauna l-ai divinizat nu e lucru tocmai ușor. A-l vedea însă pe acest om, pe care te obișnuiești să-l pui mai presus de toți și de toate, scoborîndu-se [...] în bălăceala țărănistă, și gata a-ți întoarce spatele fiindcă n-o iei cu el peste cîmpi, este, crede-mă, un spectacol foarte dezgustător.

Și încă un lucru m-a mai scrisbit. Tu știi ce a fost la temeiul întregii afaceri pe urma căreia am eu azi atîta neaz. Și totuși, în tot haosul de colegi, nu s-a găsit unul care să arunce el la un ziar trei rînduri de restabilire a adevărului față de mirșăvia excrocilor, mai cu seamă că eu nu eram la fața locului și de la alții am aflat-o. Și dacă asta e solidarizarea morală a corpului de învățați, voi ști pe viitor să fac și eu pe prostul. Este, în toate, o învățătură supremă, chiar pentru un nătărău ca mine, care se zbrilește pentru neplăcerile oricăruia, dar pentru care nu se găsește, în împrejurări atît de stupide, o vorbă hotărîtă, spusă răspicat. Săraca tagmă fricoasă, docilă, comodă, abilă și scrisoasă! Nu mai continui, căci îmi face, pe Jupiter, rău.

Tu cum te mai simți? Nu face imprudența să te întorci, ca mine, la Cluj, după o lună de zile. Rămii acolo pînă la 1 oct., dacă ai nevoie de ceva, mă afli la domiciliu, unde scrie-mi și-ți stau la dispoziție, gata să te servesc.

Te rog să arăți colegului Bezdechi complimentele mele tot atît de... fierbinți pe cît mi le-ai trimis tu (nu el!), și să primești din parte-mi cele mai afectuoase, colegiale și prietenești salutări.

N. Bănescu
Pitești, 5 iulie 1921.

D-sale
domnului Vasile Bogrea,
profesor universitar.
Băile-Herculane,
(Mehadia)
Hotel „Traian”.

Scrisori primite de Nicolae
Bănescu în 1924 de la Vasile
Bogrea (publicate în *Facsimile*
de I. Kalustian, 1975)

Clinique „La Pensée” 22/VI 1924

Dragă Bănescu,
Ce mai ala-bala prin Orient ?

Noi, occidentalii, o ducem admirabil ! Numai în
pat ne proslăvim ! Nu ca voi, orientalii... Și ce pat
moale și cald și cîntă microbiu sub geam și pe cer aurul
soarelui se amestecă cu argintul nouașilor călători...
O ideală ήσυχία (solitudine, — n.n.) doar θάνατος
(moartea, — n.n.) s-o întrecă. Și cu toate acestea —
gîndul meu — sărmanul meu gînd oboșit, de filozof
de clinică, mereu pribegeste departe și se întoarce stin-
gber, copleșit de înduioșare...

Iar ochii privesc în zare, umezi...

Ciudată lighioană și acest ἑὸν πολιτικόν (animal
sociabil, — n.n.) — mă Grecule dragă — zău de nu !

Dar să vorbim așezat.

Curcanul, care a ieșit chiar ađineaori de la mine,
mi-a adus în plisc vești din țară : demisii, fuziuni, mai
știu eu ce...

L-am ascultat, firește, fiindcă mi le spunea cu gînd
bun, dar toate la un loc nu făceau cît un singur cu-
vințel de la tine, despre voi, de care mă simt atît de
intim legat ! Il aștept...

Toate cele cuvenite la ai tăi și, în special :

Mille bonnes choses de Lausanne
Pour Mademoiselle Suzanne.

Al tău,
V. Bogrea

Lausanne 10 juillet 1924

Dragă Bănescu,

Mi-a părut rău, cînd am văzut atîta melancolie,
răscolită în sufletul tău de reflecțiile mele. Dar, cînd și
le-am împărtășit, eram după o noapte tristă, impreg-
nată de ploaie ca de un plin îmbelșugat și noaptea
aceea îmi rechemase în minte altă noapte din Cluj, de
astă primăvară — tristissima noctis imago — (foarte
trista imagine a acelei nopți, Ovidiu, *Tristia*, Cartea I,
elegia a III-a, — n.n.) și splendoarea zilei care-i ur-
mase nu-mi risipise vedenia, cu toată lumina și zgo-
motul de bucurie ce intra pe fereastră. Și, apoi, printre
rînduri, se mai vede, cred, și un suris ironic — oricît
de dureros — care arată că lucrurile nu trebuie luate
prea tragic, iar „fantasiile” sînt nu numai dreptul poe-
ților, ci și al bolnavilor : aegri somnia... (nălucirile
bolnavilor — Horațiu — *Ars poetica*, — n.n.).

Acuma, după ce socot că ne-am înțeles în privința
lirismului, poate cam delirant, al prozaicei mele elegii
epistolae ex Helvetia, să trecem la altă serie de idei.

Îți mulțumesc mai intîi că mi-ai scris o scrisoare
ca oamenii, iar nu cîteva slove, de mîntuială, ca atîția
alți corespondenți ai mei din patrie. Și mă grăbesc
să adaug că, dacă mai ai de gînd să-mi scrii, tot așa
să faci, — cu o singură deosebire : să nu recomanzi
scrisoarea, fiindcă e costisitor și inutil. O experiență
îndestulătoare m-a condus în privința aceasta la afo-
rismul : există o singură categorie de scrisori care se
pierd la poștă : acelea pe care nu le-ai scris. Recapi-
tulează-ți propria literatură epistolară, scrutează-ți
conștiința și spune-mi dacă nu e așa...

Cred că acuma Moș-Ghiță Kirileanu, cel cu inimă
de aur, și caracter de bronz, a intrat de mult în po-
sesia banilor săi. Daicovici m-a asigurat că va avea
grijă de aceasta — și „mi se-mi pare” că e „bărbat”
de cuvînt. Dealțul, doar ești și tu pe acolo ! Și Băr-
bat ! Și Gongoiul ! Și... (Gongoiul, poreclă dată pro-
fesorului Florian Ștefănescu-Goangă, creatorul Institu-
tului de psihologie experimentală de la Cluj, — n.n.).

Ți-am scris, acum cîteva săptămîni, o cartă postală,
în care te întrebam dacă dorești să-ți procur, pentru
Seminar, *L'Art chrétien* al lui Bréhier. Dacă da, ți-aș
expedia-o împreună cu alte cărți, ale mele, — ceea ce
te-ar scuti de transport. Dealțul, firește că nu insist
și nu mă aștept să-mi faci nedreptatea de a crede că
am alte gînduri decît acelea de a servi pe un prieten
și coleg.

Vești de pe aici : Lausanne e „oraș mare” (vezi
Suzanna !), frumos și bogat, Universitatea — pînă acum
vreo 30—35 de ani „Academie”, dar tot în înțeles de
Universitas, Studium, Athenaeum, — relativ mică, dar
vestită mai ales prin Facultatea de medicină, care nu-
mără celebrități mondiale ; ea e împreună cu cele din
Geneva și Neuchâtel de limbă franceză (cele din Berna,
Bâle, Zürich și Friburg sînt nemțești, — la asta din
urmă fiind și cursuri franțuzești). „Biblioteca Cantonală”
(și universitară) numără aproape 300.000 volume
și e foarte practică și democratic orînduită : locul din
sala de lectură e „primo ocupanti” iar dacă nu găsești
vreo carte, n-ai decît s-o ceri — prin director — de la
sora ei din Geneva sau de la „Conciliul Bibliographi-
cum” din Zürich (furnizor regal de date bibliografice) :
cazul se întîmplă cam des mai ales cu opurile mai noi ;
îndosebi cu revistele nu-s la curent deloc, măcar că
au, de exemplu, nu numai *Journal of Hellenic Studies*, ci
și *Journal of Latin-Roman Studies* ! Profesorii — și
așa, și așa : ca la noi ! Am făcut cunoștință cu unii, dar
la lecții n-am putut asista, fiindcă deși semestrul du-
rează pînă la 25 iulie, cursurile au încetat săptămîna
aceasta : pagubă în ciuperca !

Prost lucru cu banii ! Valuta asta, — mare calamita-
te. (Cînd o schimbăm dracului, mă Grecule ? ! Atunci
să știu că se face și catedra „mea” de lingvistică !)

Noroc de bietul Lapedatu (istoricul Alexandru La-
pedatu, — n.n.).

De treabă Șobolanul !

Augusta mea burtă pare a se fi convîns că nu e
lucru de sașă cu atîtea raze X și Y, diatermice și para-
termice, lavaje, uraje, fixaje, bismut, magneziiu, antibi-
carbonic, cubi-Bourget, apă Bourget, prafuri, înepături,
regim alimentar, repaos întins etc. etc. : ori ea, ori
— eu !

Curcanul își smulge din cînd în cînd cîte o pană
din aripă și-mi scrie sau cotcodăcește (nu știu cum se
zice că face curcanul ; vezi studiul lui Șuțu din Daco-
romania celui de la Bran !) telefonic. E foarte bun
băiat, plin de însușiri : energetic, străbătător, stăruitor și
prezentabil. A avut Duca mină fericită cu dînsul ! Dar
prea crede și el în utilitatea utopiei ideologice de la
Geneva...

...Fiindcă e vorba de păsări : cum stau la masă și-ți
scriu, o urabie vine, se pune pe colțul mesei, se uită-n
fugă — să citească ce-ți scriu — și fuge. E una din ami-
cele mele (singurele mele amice) de aici, care vin ca ale
tale la Cluj (dar tu n-ai numai de acestea, că ești crai !) și
ciugulească resturile de „longueti” și „biscuits secs”
și să vorbească... păsărește între ele.

Vezi ce fleacuri îți scriu ? Dacă n-am alte eveni-
mente să-ți comunic și vreau, cu toate acestea, să-ți
scriu ! Dar, mai la urma urmei, ce-i „omul” și ce-i
„pasărea” ? Ia, tot o ginganie stupidă și efemeră, acolo
... (asta, fără filozofie și fără melancolie).

Mille buone cose (în italiană :
o mie de lucruri bune, — n.n.)

Al tău
V. Bogrea



Deschiderea lucrărilor primului Congres Internațional de Studii Bizantine care a avut loc în 1924, la București, în Aula Fundației Universitare Carol I.

Un grup de participanți la ieșirea de la Fundație (*Bănescu este al patrulea din stânga, pe ultimul rând*).



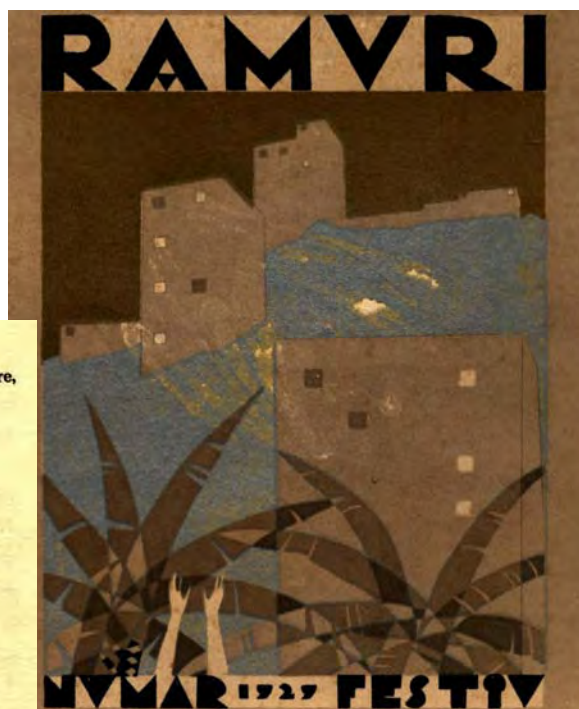
Fotografii cu participanți la primul Congres Internațional de Studii Bizantine, realizate în fața Academiei Române (*N. Bănescu se află pe ultimul rând, al șaselea din stânga*) și în parcul Carol, la mormântul soldatului necunoscut. Între ei se află și Charles Diehl, de la Academia de Arte Frumoase din Franța și William Mitchel Ramsay, de la Universitatea din Edinburgh.

La Ateneul Român
Nicolae Bănescu a ținut
prelegeri și conferințe
pe diverse teme, între
care seria despre
Dobrogea bizantină.



Teatrul Național din Cluj în perioada interbelică
unde Nicolae Bănescu a îndeplinit, pe parcursul
anului 1928, funcția de director.

Pagini din numărul festiv al revistei *Ramuri*, apărut în 1929, cu articolul lui Nicolae Bănescu: *Câteva date asupra Hanului Colții*. În primii ani de apariție ai revistei, Bănescu a semnat articolul de fond și cronică.



Dar cea ce putea fi socotit ca atare era numai elanul sincer al credințelor noastre, exprimate de multe ori cu o violență care, înainte de a fi a noastră, era a epocii în care ne găseam. Și același simț de răspundere ne-a impus dela început să stăm cât mai în umbră și să lăsăm să treacă înainte pe oricine putea să aducă în mijlocul nostru mai multă pregătire și mai multă autoritate. Cu cât numele revistei devenea mai cunoscut, cu atât și noi înțelegeam să grupăm în jurul ei colaborări cât mai alese, împiedecând-o să ajungă un organ de clică, supus ambiției și vanității noastre de începători. De aceea, chiar din primul an, am crezut că ne putem face un conducător din profesorul N. Bănescu, care, venit de curând în Craiova, se afirmase repede ca un aprig adept al ideilor noi, desvoltate de mișcarea „Sămănătorului”.



N. Bănescu gravură de M. Olarian

Multă vreme articolul de fond și cronică revistei au fost scrise de acest profesor, care, într'un animat stil de polemică, știa să unească armonios combativitatea cu eleganța.

Mutat, după doi ani la București, d-se a fost silit să-și întrerupă munca pe care o începuse atât de frumos și care se potrivea atât de mult cu spiritul și rostul acțiunii noastre. Nu e de mirare deci că, lucrând astfel, paginile revistei au ajuns să se bucure, în foarte scurt timp, de colaborarea celor mai de seamă scriitori din cercul mișcării sămănătoriste.

Când, după mișcarea naționalistă din Martie 1906, d. Iorga, urmat de scriitorii din jurul „Sămănătorului”, a organizat acele șezători literare care au contribuit atât de mult la desvoltarea interesului pentru cultura și literatura națională, revista noastră putea să se prezinte în fața marelui îndrumător ca o nouă și serioasă prelungire a curentului sămănătorist.

TEVA DATE

ASUPRA

HANULUI COLȚII DIN BUCUREȘTI

ERAU vestite hanurile din trecutul Bucureștilor.

Închise de toate părțile cu ziduri, ele aveau o singură poartă de intrare, la mijloc. Când această poartă solidă, de lemn ferecat, se închidea, prinsă puternic în drugii de fier, hanul lua înfățișarea unei cetăți.

Două etaje formau corpul clădirii. Jos se înșirau, către stradă, prăvăliile, cu ziduri groase, tăiate de mici ochiuri de fereastră; sus, odăile de oaspeți, deschise asupra unui pridvor de lemn,

ce ocolea dreptunghiulara curte a hanului, dând acestuia aspectul cochet și pitoresc, caracteristic vechilor noastre clădiri. Pivnițe tari, boltite, puneau la adăpost mărfurile în potriva focului, care de multe ori pârjolea cartiere întregi ale orașului. Fântâna cu jghiaburile pentru adăpatul animalelor, împodobește curtea, iar în fund grajdurile adăposteau chervanele ce cutreierau pe atunci drumurile de negoț ale țării.

Adeseori, în mijlocul dreptunghiului format de clădiri, se ridica biserica, alături de care evlavia oamenilor construia spitalul sau azilul pentru săraci.

Toate acestea dădeau hanului o animație, care făcea dintr'însul una din curiozitățile pline de farmec ale Bucureștilor de odinioară. Călătorii streini l-au descris întotdeauna cu interes.

Hanul Colții înfățișa tipul clădirii dreptunghiulare, cu biserica la mijloc. Ridicată din lemn, în veacul al XVII-lea, de Colțea Clucerul, biserica a fost refăcută din piatră, la începutul veacului al XVIII-lea, de Spătarul Mihailu

RECENZIA

Domnului Prof. Univ. NICOLAE BĂNESCU

Membru al Academiei Române

D. Ghelasse ne-a dat în această lucrare o frumoasă monografie asupra mocanilor, în special a celor din țara Bârsei, a "mocanilor bârșani", cari, din cele mai vechi timpuri, și-au trecut turnele dinosace de Carpat, în căutarea pășurilor, pe toată întinderea Țării noastre, până în stăvurile Dunării și în Dobrogea.

Expansiunea începe din epoca preistorică, culgându-se în formațiunile risipite a izvoarelor vechi, care arată păstoritul ca ocupație principală a strămoșilor noștri, înainte de Romani. Transhumanta reprezintă astfel ca un fenomen caracteristic și permanent al locuitorilor spațiului carpato-danubian.

Autoarea prezintă cu deosebită claritate organizarea vieții păstorilești, drumurile obișnuite de vacanță ale transhumantei, cu popasurile și locurile de oprire în Banat, în Oltenia, în Bărăgan, în lunca Dunării și Dobrogea, urmărind expansiunea mocanilor și dincolo de hotare, până în câmpia Tisei, în Crimeea și în Caucaz. Un capitol special pune în paralel păstoritul, atât atât de străvechi, al Românilor din Balcani, cu lărga lor pendulare până la Adriatică și Egee.

Neajunsurile pe care o bârșanie le-a întâmpinat, mai în urmă, din partea stăpânirii adesea aborigenă formează un interesant capitol de istorie, pentru documentarea căreia autoarea n-a neglijat a căuta și în

Arhivele Statului și a ne pune sub ochi multe acte inedite.

Exponând aceste dădându-ne astfel tabloul complex al vieții mocanilor, în legătură cu problemele pe care le implică, D. Ghelasse scoate în relief rolul sau social-economic și subliniază influența însemnată pe care a avut-o ca element de cultură la noi, — factor de unitate sufletească: între Români.

Cu aceste înșușiri, lucrarea D-lui Ghelasse prezintă și un interes de actualitate, pentru că merită a avea o cit de largă răspândire.

N. Bănescu

Recenzia scrisă de N. Bănescu
la lucrarea *Mocanii* de Ion I.
Ghelasse, apărută la Editura
Tiparul Românesc în 1944

Pagina alăturată:

La Mănăstirea San Scolastica,
24 septembrie 1936
(Bănescu este al șaselea din
dreapta)

La Castel Gandolfo, pentru
audiență la Papă (Bănescu este
primul din stânga)

/Fotografii din colecțiile
Bibliotecii Academiei Române/





La Sabaudia, cu un grup de participanți la Conferința
Interparlamentară de la Roma, 4 aprilie 1937
(*Nicolae Bănescu este în ultimul rând, al doilea din stânga*)

Pagina alăturată:

Participanți la Conferința Interparlamentară de la Paris,
vizitând mormântul soldatului necunoscut, septembrie 1937
(*N. Bănescu este al doilea din stânga*)

În campusul universitar, în fața sediului „*Maison internationale*”
(*N. Bănescu se află pe rândul al treilea, central, cu pălărie*)

/Fotografii din colecțiile Bibliotecii Academiei Române/





Clădirea Fundației Universitare Carol I în 1935 (*sus*)
și în 1944, avariata după bombardamente.

*Nicolae Bănescu a fost ultimul director al Fundației
Universitare Carol I (dec. 1946-feb. 1948)*

Scrisoare către Regele Mihai, 31dec. 1946

Telegrame de mulțumire din partea Regelui către
directorul Nicolae Bănescu și personalul Fundației,
31 oct. și 13 nov. 1947

(Arhiva BCU „Carol I“, Dosar 278/ 1944-1947)

TELEGRAMĂ

Nr. 1 = DOMNULUI PROFESOR NICOLAE BĂNESCU
directorul fundației regelui carol I,
- Piața palatului Loco
București, palat regal 4127 18 31/10. 16;

Prezentată la Nr. - Piața palatului Loco
București, palat regal 4127 18 31/10. 16;

Mulțumesc din toată inima = Mihail R

p. Conformitate.

M. Sale Regelui Mihai I

Palatul Regal

În numele Regelui personal al Fundației universitare Carol I, rog pe Majestatea Voastră să binevoiți a primi expresia celor mai devotate omagii și respectuoase urări de anul nou.

Proștea cerească să Vă apute, Sire, în opera de refacere a puterilor și ale națiunii ce Vă însoțesc în nemărginita iubire și adâncă devotament.

Profesor N. Bănescu

TELEGRAMĂ

Nr. 1 = DOMNULUI PROF. N. BĂNESCU directorul
fundației regelui carol I,
- Piața palatului Loco
București, palat regal 4127 18 31/10. 16;

Prezentată la Nr. - Piața palatului Loco
București, palat regal 4127 18 31/10. 16;

Mulțumesc din toată inima domnului vostru personal și membrilor fundației regelui carol I pentru frumosele simțăminte și bunele urări exprimate cu ocazia zilei mele onomastice = Mihail R

p. Conformitate.

ESIRE No. 218
18 August 1947

Domnule Președinte,

Vă rugăm să binevoiți a ne comunica dela ce dată, cu ce titlu și cu ce plată: salariu, diurnă, pretificații etc., funcționează la Societatea Națională de "Crucă Regie", d- B-tru Coman.

Adesea rugămintea insistență ca această informație să ne fie comunicată cu întoarcerea curierului, ca fiindu-ne urgent necesară pentru apărarea Fundației și a drepturilor financiare într-un temerar proces intentat contra ei de numitul domn, care între altele, pretinde, dela această instituție, cu titlu de daune pentru concediere întorsivă, suma care s-ar afla la quantumul de șase miliarde cinci sute douăzeci de milioane lei, afirmând că este, în mod absolut, lipsit de orice venit.

Mulțumindu-vă, Domnule PREȘEDINTE, vă rugăm să binevoiți și primi încredințarea osebitală noastră considerativă.

Director
N. Bănescu

ESIRE No. 218
18 August 1947

Domnule Președinte,

Vă rog să binevoiți să răspundeți ca alăturată copie legalizată depe sealanta
a Tit. Lefon și Tit. C.
cu, să se comunice la D-na
Coman, la București, str. Wilson nr. 1,
(maatntă).

F. L. C. I
N. Bănescu

Domnule Președinte,
Domnule Președinte Tit. Lefon

Corespondență purtată de Nicolae Bănescu în legătură cu procesul intentat instituției de fostul administrator Dumitru Coman, 12, 18 aug. 1947
(Arhiva BCU „Carol I“, Dosar 302/ 1946-1948)

Domnule Președinte,

Domnule PREȘEDINTE al SOCIETĂȚII NAȚIONALE de "CRUCĂ REGIE"

BUCUREȘTI

86

28

24.Mai

7

Nr.

4 Iulie

7

DOMNUL MINISTRU,

Personalul de serviciu al Fundației Regele Carol I, în slujba Bibliotecii deschisă publicului opt ore pe zi, nu mai are astăzi decât o îmbrăcăminte cu totul uzată și cu mijloacele noastre bugetare reduse, nu le-am putea procura altele, pe prețurile enorme ale pieții.

De aceea cu onoare vă rog să binevoiți a dispune să mi se acorde, potrivit listei acestui personal aci anexată, câte o pereche de bocanci de fiecare.

Primiți, vă rog, DOMNUL MINISTRU, expresia înaltei mele considerațiuni.

DIRECTOR,

(Prof.N.Bănescu)

DOMNUL PRIMAR GENERAL,

Taxele pentru consumul electricității ne costă, pe luna Aprilie a.c., peste 13.000.000 lei. Dacă țineți seama că în toată această lună nu s'a aprins un bec în sălile noastre, căci serviciile încetează la orele 7 ziua, și numai câțiva oameni de serviciu instalați în câte-o cameră, se folosesc seara de câte un bec, vă puteți închipui, Domnule Primar General, la cât se va urea prețul electricității în lunile de iarnă, când, în sălile de lectură ale Bibliotecii, cu zecimi de becuri, va arde lumina dela orele 4-7 seara.

De aceea ne permiten a face un călduros apel la înalta Dv. bunăvoință, ca să ne acorde o reducere de cel puțin 50% din consumația efectivă.

Mulțumindu-vă anticipat, vă rog, Domnule Primar General, să primiți expresia înaltei mele considerațiuni.

DIRECTOR,

(Prof.N.Bănescu.)

DOMNUL SALE

DOMNULUI PRIMAR GENERAL AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI.

BUCUREȘTI, 4.30. Decembrie, 1947
ETA. WILSON I

Nr. 385

S I R E,

Bugetul, pe anul în curs 1947-1948, a trebuit să fie revizuit, în urma stabilizării monetare dela 15 August a.c.

Am fost nevoiți să întocmim acest buget în două părți una, în lei vechi, dela 1 Aprilie-15 August 1947, pe care am avut onoare a o supune, la timp, MAJESTĂȚII VOASTRE, și alta dela 15 August-31 Martie 1948, care se cifrează la suma de 3.725.000 lei și pe care, respectiva, o supun astăzi înaltei aprobări a MAJESTĂȚII VOASTRE.

Sunt, cu cel mai profund respect,

S I R E,

AL MAJESTĂȚII VOASTRE

prea plecat și prea supus servitor,

Directorul Fundației,

N. Bănescu

Diverse documente care arată implicarea lui Nicolae Bănescu în rezolvarea problemelor cu care se confruntau biblioteca și personalul acesteia în anii 1947-1948 (Arhiva BCU „Carol I”, Dosarele 2, 269, 278, 314).

Nr. 394

INALT P R E S I D I U,

Adaptarea "Fundației Regele Carol I" la noua formă a Statului nostru nu poate întârzia.

Ctitorii personali a primului Rege, în amintirea serbării de 25 ani de Domnie, această Fundație și-a păstrat, prin toate prefacerile care de atunci au urmat, o autonomie completă, având în fruntea ei pe Suveran, ca autoritate supremă.

Aceasta îmi impune datoria de a supune, respectuos, Inaltului Presidiu al REPUBLICEI POPULARE ROMANE un exemplar al broșurii conținând Actul de întemeiere, Legea și Statutul acestei Fundații, și a schița, în linii mari, structura ei, potrivit normelor impuse de întemeietor.

Fundația dispune de o vastă bibliotecă, adaptată cerințelor pregătirii tineretului universitar, așezământul fiind, după voința fondatorului, exprimată și în titulatura de pe frontispiciu: "FUNDATIA UNIVERSITARA CAROL I."

În limita locurilor disponibile din sălile de lectură azi sporite, biblioteca e deschisă marelui public.

Fundația mai dispune de un splendid Amfiteatru pentru cursuri și conferințe, renovat azi complet și menit, prin lărgirea proiectată a scenei actuale, a servi și pentru audiții muzicale și concerte de cameră.

Până în 1946, Fundația s'a întreținut numai din veniturile sale proprii - înzestrată dela început cu bunuri imobile și valori mobiliare, sporite și prin donații.

Numai în 1946, criza financiară ce a străbătut, făcut să obțină o subvenție dela Onor Ministerul Finanțelor.

Reorganizarea exploatarei proprietăților părăduite în a din urmă, reorganizare pe care noi am inițiat-o serios, ar determina, sperăm, la viitorul buget, renunțarea la această subvenție.

Dat fiind scopul hărăzit dintru început și caracterul adânc cultural al acestui așezământ, destinat în prima linie tineretului universitar, rămâne ca Inaltul Presidiu să binevoiască a hotărî noul Statut, punându-l, firește, sub oblăduirea unei autorități tutelare, care să înlocuiască pe cea de mai înainte.

Sunt, Inalt Presidiu, prea plecat servitor,

D I R E C T O R

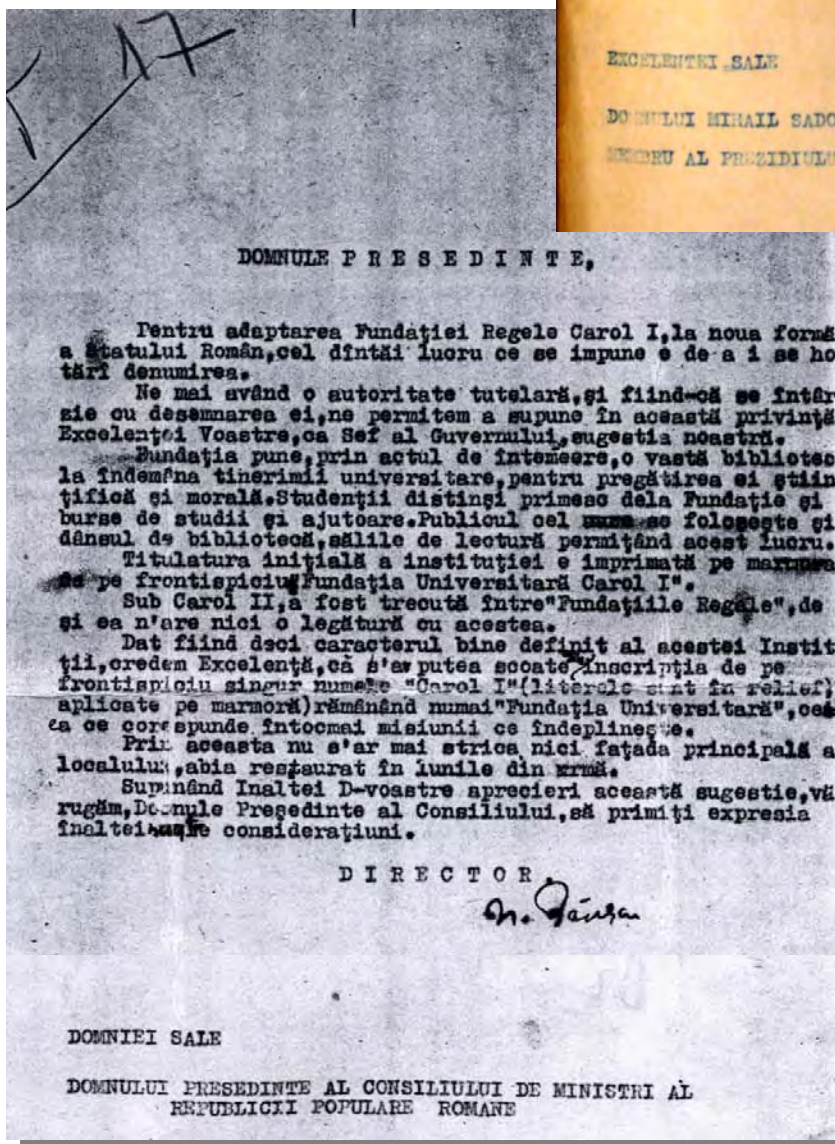
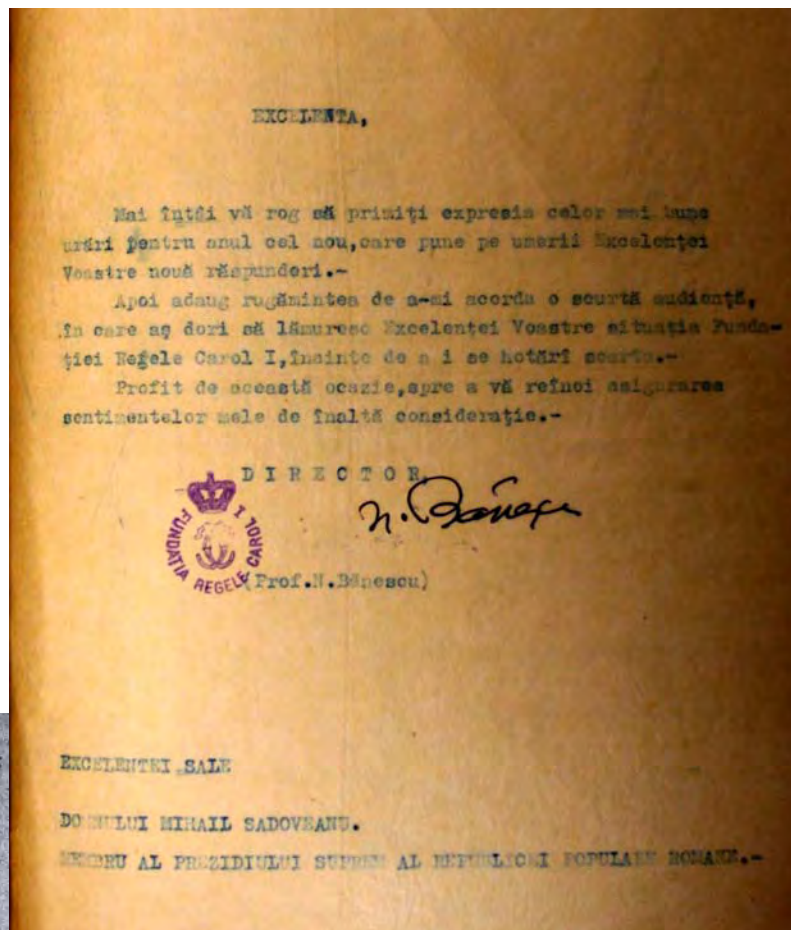
H. Băneș

Membru al Academiei Române.

INALTULUI P R E S I D I U

AL REPUBLICEI POPULARE
ROMANE.

Scrisoare către Mihail Sadoveanu,
membru al Înalțului Prezidiu al
Adunării Naționale, în care
Bănescu solicită audiență, înaintea
luării deciziei privind soarta
Fundăției, 2 ianuarie 1948 (Arhiva
BCU „Carol I“, Dosar 92/1925-1948)



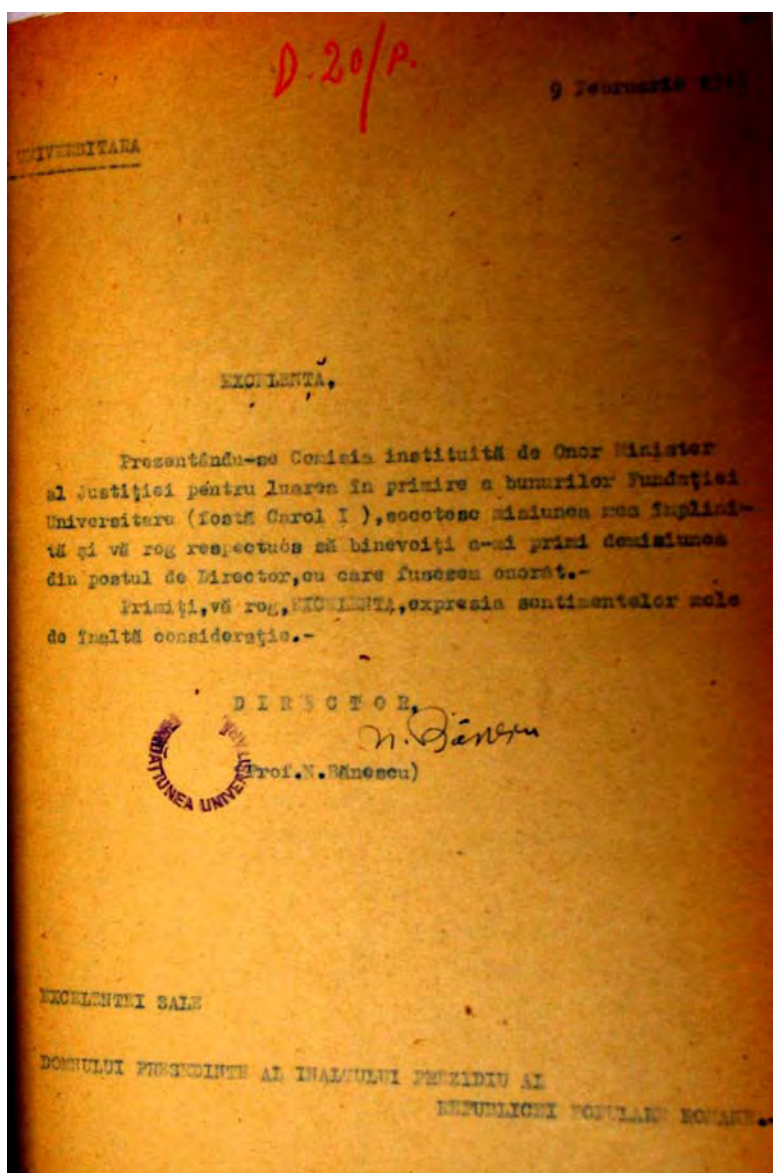
Intervenția lui Nicolae Bănescu
pentru menținerea, pe cât posibil,
a titlaturii bibliotecii, inclusiv pe
frontispiciul clădirii, lucru pe care
nu îl obține, 21 ian. 1948
(Arhiva BCU „Carol I“, Dosar 2/
1891-1948).

În anul 2008, pe fronton se va
reveni la vechea titlatură, exact
așa cum a fost ea din 1914 până în
1948: *Fundațiunea Universitară
Carol I.*

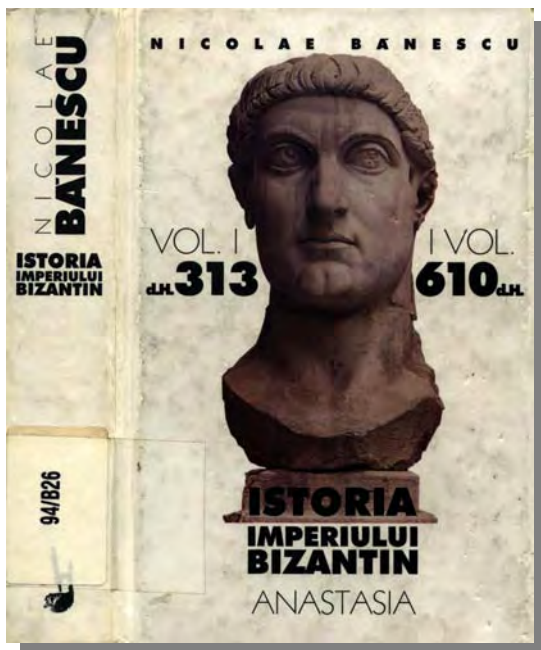
Din 2006, prin Hotărâre de
Guvern, instituția poartă numele
de Biblioteca Centrală
Universitară „Carol I“.



Frontispiciul bibliotecii, 2008



Scrisoarea de demisie a lui Nicolae Bănescu din funcția de director al Fundației Universitare Carol I, 9 februarie 1948 (Arhiva BCU „Carol I“, Dosar 92/1925-1948)



Filă din manuscrisul lucrării *Istoria imperiului bizantin* publicate postum, sub îngrijirea lui Tudor Teoteoi, în anii 2000 și 2003

Scrisorile sale numeroase se referă mai ales la exegeza. Avem de la Dănsul și unele dintr-aceste discursuri, tratând mai mult despre morală. A lăsat și scrisori, Raportarea sa de intermedieră înaintea de toate pe opera-i dogmatică.

Antiochia Siriei, care se număra în această epocă între marile metropole ale lumii. Lăsatul ale Orientului, viziunea prin scrierile sale, ne-a dat strălucita figură a lui Ioan Chrysostom (Ivan de aur), care trebuie așteptat alături de marii Cappadocieni. Viața sa atât de agitată a fost schitată, în liniile sale mari, mai amănunțite!

El a lăsat în urma sa o operă considerabilă, care cuprinde trei feluri de scrieri: tratate, discursuri și scrisori.

Tratatul privește chestiuni de morală religioasă (Asupra penitenței, Contra adversarilor vieții monastice, Asupra sacerdotului, Despre căsătoria unică, Celor ce intră în viața decedare, Unei ființe văduve ș.a.).

Discursurile cuprind toată seria homeliilor, în care intră minunatele predicii înalte pe la Antiochia, pe la Constantinopol.

Scrisorile sunt aproape toate din perioada exilului. Scris în cea mai mare parte la Kafkoso, ele se adresează marelui episcop de la Antiochia lăsat în urma sa și au de scop să îl susțină curajul. Unele privesc misiunile, pe care le încuraja sau le pune în cale.

În toate aceste opere imense, Chrysostom nu se preocupă atât de dogmă cât, mai presus de toate, de morală. Siliindu-se a trăi în frate și virtuțile creștine al a bunei îndrăgeli, viața, relațiile moravuri, propuneri ce conduc la temerile societății, în această epocă de lungă agonie a păgânismului. Rareori o elocvență a fost atât de spontană și atât de puternică. Ea a smuls în lăcrășoare admirarea ascultătorilor, și ne captivă și astăzi numai la simpla lectură.

Școala Antiochiană era, în opinia de cea din Alexandria Egiptului, școala exegezei literale. Reprezentantul de frunte al acestei școli a fost Theodor de Moesia, născut între 350 la Antiochia. El a urmat acele lecții lui Sibanios, apoi alături de Chrysostom la viața ascetică și, la 20 de ani, s-a retras în mănăstirea organizată de Diador din Tarsos, unde și-a continuat studiile sub direcția a călăuză. În 383 a fost hirotonit preot, și timp de zece ani a predat în viața mintală la Antiochia. În 392 a fost chemat la episcopatul din Mopuestia, în Cilicia, unde a rămas până la sfârșitul vieții (428).

Că scriitor, a dat o serie de Comentarii asupra Scripturii și diferite opere de controversă teologică, între care un mare tratat, Asupra întrupării. Nu mi s'au păstrat din toate acestea decât fragmente și traduceri în limba latină și siriană. El ține un loc însemnat în istoria dogmelor și a literaturii prin explicația îndrăgănită a principiilor de exegeza ale învățătorului său. A fost un adversar hotărât al exegezei alegorice, caracteristică școlii alexandrine și a descris în Christos două persoane, pentru a înțelega creștinismul că o persoană divină a putut suferi și muri, fiind astfel înștiințat de direct al nestorianismului, de aceea și noile care au condamnat pe Nestorios l-au lovit și pe Dănsul cu anathema, după moarte!

1. V. capitolele privitoare la domnia lui Arcadius.
2. Orisat, *op. cit.*, pp. 928-8.



Academia Română, azi.

Nicolae Bănescu a fost membru corespondent din 1919, titular din 1936 și vicepreședinte al Academiei între 1946 și 1948. Aici a susținut numeroase prelegeri și comunicări, implicându-se activ în viața instituției.

Pentru opera de continuatori

Chestiunea pe care o dezbaterem e, fără îndoială, cea mai gravă din câte s-au prezentat vreodată dinaintea noastră, de când ocupăm, n-aș putea zice fotolii academice, ci aceste simple scaune de lemn.

Așa fiind, o prealabilă discuție de principii se impune, spre a examina, la lumina rece a rațiunii, punctele capitale ale propunerii secției științifice.

Prin expunerea distinsului și atât de amabilului nostru coleg, dl. Traian Săvulescu, din declarațiile pe care și ieri le-a făcut, nu mai rămâne nici o îndoială că nu poate fi vorba de o adaptare a înaltei noastre instituții la cerințele nouă ale vremii, de o simplă modificare de statute, ci, cum observă atât de bine, în secția istorică, colegul nostru Silviu Dragomir, e vorba pur și simplu de suprimarea Academiei Române de până acum și de înlocuirea ei cu alta nouă.

Eu, domnilor colegi, cu toată asprimea tonului în care vorbesc uncori, sunt o fire sentimentală, și trebuie să vă mărturisesc că un sentiment de adâncă melancolie m-a cuprins la auzul acestui categoric verdict. Sentimentul acesta mă face să încerc, dacă se poate, a mișca inimile dumneavoastră în favoarea nobilei instituții osândite a-și încheia azi brusc existența, fiindcă știu domnilor, că peste tot ce ne poate despărți, nu e unul între noi care să nu-i păstreze o adevărată iubire.

Trebuie găsită o modalitate care să permită nu a tăia brutal firul împletit de atâtea generații, ci a-l înmoda, spre a-l duce mai departe. A face altfel, ar fi să condamnăm criticele superficiale pe care de câțiva timp le auzim la adresa Academiei Române.

1. Academia Română, domnilor colegi, a fost ceea ce știm cu toții. Ea are o misiune culturală bine definită. În lunga sa existență de 80 de ani, eu unul cred că a răspuns cu prisosință acestei misiuni.

N-a fost un azil al bătrâneții marilor figuri ale științei, literaturii și istoriei românești. Fiecare din aceste venerate figuri a desfășurat în sânul înaltului for de cultură o activitate pe care o mărturisesc arhivele lui și rafturile depozitului de publicații, dar o mărturisește mai cu seamă popularitatea de care se bucură între români opera lor. E de ajuns a vă cita pe Hasdeu, pe Maiorescu, Bogdan, Tocilescu, Părvan, Iorga, pe dr. Marinescu, dr. Babeș, Țițeica, Antipa, pe Pușcariu, care ne-a părăsit ieri, pentru a mă opri la câțiva pe care generația noastră i-a cunoscut mai de aproape.

Dar se face, domnilor, adesea, și nu numai la noi, o mare, o grosolană eroare de metodă, judecându-se oamenii și faptele trecutului cu ideile timpului nostru. Ideile se schimbă însă de la o epocă la alta: *Tempora mutantur et nos cum illis...*, deși mi se pare cam paradoxală sentința strămoșilor, căci timpul duce liniștit mersul, fără salturi, în curgerea lui fără sfârșit; ideile singure dau năvală, de multe ori înaintea lui, fac salturi.

Vrem noi mai mult sub impulsul acestor năvalnice idei? Ne simțim în stare a lărgi orizontul pentru că vremile o cer? S-o facem fără a discredita însă pe aceia cari cu entuziasm au deschis cărările dinaintea noastră. Să nu uităm că cel mai de seamă om, afară numai dacă nu e geniu, nu poate lucra decât cu ideile epocii sale. Fiecare secol își are un anumit climat moral de la care mai nimeni nu se poate sustrage. A socoti alt fel, este a cere, de pildă, regimului feudal, răspândit timp de secole asupra întregii Europe, ideile de azi ale exproprierii agrare sau votului universal. Eu aș recomanda zeloșilor criticaștri, cari ignorează acest principiu, să ia exemplul de la „marii” noștri vecini, de la Uniunea Sovietelor, unde în aprecierea faptelor trecutului nu se face această confuzie. Am ascultat, d-lor colegi, câteva conferințe ale domnului

Locul de întâlnire al elitei cugetării

2. Trec acum la al doilea punct capital din propunerea secției științifice: *Trecerea Academiei Române la Stat*.

Cu toate asigurările ce ni se dau, eu, domnilor colegi, păstrez în această privință tot scepticismul meu. Știu dintr-o lungă experiență, ce înseamnă în practică tutela statului. Au semnalat-o în toate timpurile cugetătorii politici. Revenind în mâinile sale toate puterile, statul poate fi un protector, dar poate fi și un tiran. Între epile inerente unui regim politic, cugetătorii au denunțat ca cel mai grav tendința spre tiranie, spre despotism. Nici un regim politic nu e scutit de această tendință. Și eu nu tem, domnilor, pentru autonomia spirituală, principiul de temelie al acestui înalt for de cultură; aici omnipotența statului duce în clip fatală la *aservirea spiritului*. Vedem ce luptă se dă azi în lume pentru libertatea gândirii. Centralizarea, împotriva căreia se duce în lumea civilizată o luptă de un secol, stinge azi în atâtea părți punctul ei culminant. Este, domnilor, o luptă deosebit de acerbă.

Bocicărev, consilierul de la legația sovietică de la noi, asupra statului rusesc și am văzut cu cât entuziasm ne-a prezentat figura eroică a lui *Dmitri Donskoj*, marele prinț de Moscova, biruitorul de la *Kulikovo*, unde a câștigat cea dintâi biruință asupra tătarilor, al căruj apăsă greu de mai bine de 150 de ani asupra Rusiei. Cine cunoaște istoria veche a Rusiei nu știe încă de câte ori acest erou năvalit cu armatele sale asupra altor state rusești – și erau puzderie: Novgorod, Smolensk, Tver, Rjazan au fost trecute praf și sabie și locuitorii, tot raptați în robie. Dar nu i-a trecut prin minte eruditului consilier de legație a osândi memoria lui *Donskoj* pentru aceste lupte pe care toate le numim azi fratricide. Ideea unității naționale e o creație a secolului XIX-lea și nu i se putea cere lui *Donskoj* la sfârșitul veacului XIV-lea, cum nu se putea cere lui *Ievozilor* noștri, pe care îi prezintăm astăzi în atât de scăzută lumină „istoriei”, improvizații de la noi.

Așa și cu Academia Română. Un sentiment nu numai de pietate, dar și de adevărată prețuire a valorii lor, ne leagă de toți acești înaintași mai mari decât noi fiindcă ei au fost pionierii în câmpul întelenit al științei și culturii românești. Nu putem trage un zid chinezesc între dânșii și noi. Cum am spus și altă dată, imense generațiile ce se succed nu pot soluția de continuitate. „Fiecare dintre noi, – spunea într-una din prelegerile sale, cu marea sa știință de istoric, N. Iorga – fiecăruia dintre noi trăiește prin miile de ani bre misterioase, viața generațiilor ce ne-au precedat”.

Pentru a mă rezuma, eu, domnilor, că lucrarea noastră acum trebuie să apară ca opera continuatorilor. Comisia să elaboreze deci o *modificare* a legii și a tutelor, cum a pormit încă de acum un an, *inițiativa* noastră. Sunt vechile statute lucruri foarte bune ce trebuiesc păstrate.

libertățile – nu le mai amintesc, dar accentuez că în fruntea tuturor stă libertatea gândirii. Ele sunt, de alminteri, în noțiunea chiar a democrației, sunt esența ei însăși. Fără aceste libertăți, domnilor, se ajunge la despotism și despotismul e același, ori care ar fi forma politică sub care el se îmbracă. Lucrul a fost verificat de o sută de ori în micile republici ale Greciei vechi. De aceea *Plato* s-a văzut silit a pune în fruntea statului său ideal pe cei mai înțelepți, pe filosofi: de aceea *Aristoteles*, făcând bilanțul formelor politice ale lumii grecești, la capătul întregii sale evoluții, și-a arătat preferințele pentru *guvernământul mixt*, care ia din toate celelalte forme politice ale antice polis ce aveau mai bun, căci pentru dânsul acest guvernământ înfățișa mijlocia *cea bună* (*to meson*), „le juste milieu”. De altminterea, în lumea veche a *Helladei* întotdeauna a răsunat această filosofică chemare la justă măsură: *to metron kai to meson ariston* (măsura și calea de mijloc cea mai bună) a fost maxima ei favorită, *medio tutissimus ibis*, cum a formulat-o poetul latin.

De aceea, domnilor colegi, cred că e bine să se afle formula cea mai potrivită. Eu fac apel la colegii care sunt mai aproape de conducerea statului actual să lămurească forurile superioare că lăsându-se uitată autonomia, pe care de optzeci de ani o are Academia Română, fără a fi abuzat de dânsa, statul își poate exercita în voie controlul său asupra fondurilor și proprietăților Academiei, fără ca aceasta să fie transformată într-o instituție de stat. Amintesc că legea bulgară n-o prevede. Acești distinși colegi, în legătură atât de strânsă cu oamenii stăpânirii, să facă a se stabili mai multă încredere între cele două părți. Nu e nimeni, domnilor, între noi, un dușman al spiritului democratic. Atâtăși l-am îmbrățișat din fragedă tinerețe: nu sperie democrația, dar adevărata democrație. Ca oameni învățați, ne dăm mai bine seama decât

masa cea mare a cetățenilor de cuprinsul acestei națiuni.

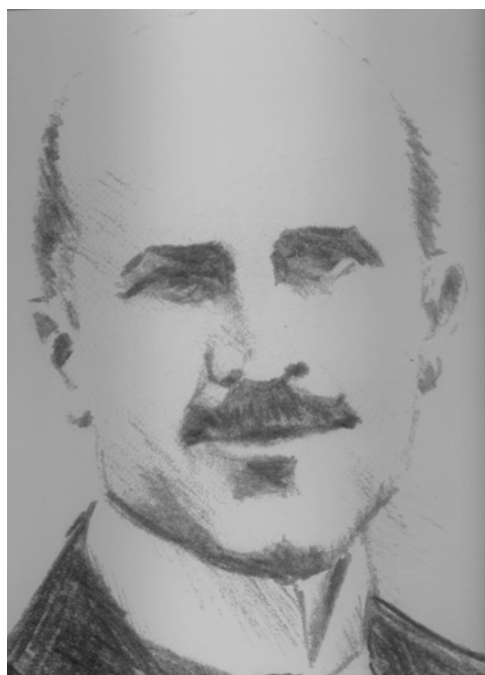
Taine, domnilor colegi, în *Les origines de la France contemporaine*, făcând bilanțul ororilor marii Revoluții franceze, are câteva pagini de reflecții magistrale, obiect de meditații pentru mulți. Ceea ce menține o societate politică, afirmă dânsul, e respectul membrilor săi unii față de alții, în particular respectul guvernaților pentru guvernanți și al guvernanților pentru guvernați, respect izvorât dintr-o încredere mutuală.

La guvernați, certitudinea necintită că guvernanții nu vor ataca drepturile private, la guvernanți, certitudinea tot atât de întemeiată că guvernații nu vor da niciodată asalt puterilor publice. La unii și la ceilalți aceea recunoaștere misterioasă că aceste drepturi, mai mult sau mai puțin largi, sunt inviolabile, că aceste puteri, mai mult sau mai puțin ample, sunt legitime. Numai cu această condiție poate fi armonie între guvernanți și guvernați, numai așa se va avea concursul tuturor la opera comună, la pacea interioară – deci stabilitate, securitate, bună stare și forță. Fără această dispoziție ultimă a spiritelor și misiunilor, legătura lipsește între oameni. Ea constituie sentimentul social prin excelență, ea formează sufletul corpului care e statul.

3. Mai rămâne, domnilor, chestiunea numărului membrilor și chestiunea institutelor. În ce privește numărul, îl socotesc prea mare. Aceasta va duce fatal la o scoborâre de nivel: numărul mare înseamnă, în orice domeniu, *mediocritate*. Constatarea e veche. Iar institutele nu trebuie avute aici în masă. Trebuie și-n această privință o alegere.

Oricum s-ar face, un lucru nu trebuie pierdut din vedere: Academia Română să-și aibă mai departe caracterul său de cel mai înalt for al culturii românești, să fie locul de întâlnire al elitei cugetării noastre, în toate domeniile. ■

Ultimul discurs rostit de Nicolae Bănescu în calitate de vicepreședinte al Academiei Române, înainte de schimbarea statutului și de transformarea acesteia în Academia Republicii Populare Române, 27 mai 1948 (Pagini publicate de Virgil Cândea în *Magazin istoric*, nr. 9/ 1996)



Nicolae Bănescu în anii '30 ai secolului XX
(fotografie și desen)

„Noi vom începe istoria Imperiului bizantin de la Constantin cel Mare, schițând astfel evenimentele secolelor al IV-lea și al V-lea, fără de care greu s-ar înțelege această istorie și care constituie întâia sa perioadă, caracterizată atât de bine prin expresia «fruhbyzantinisch» a germanilor, căreia îi corespunde în limba noastră caracterizarea de «protobizantină». “

Nicolae Bănescu,
Din prefața la *Istoria Imperiului bizantin*

1. OPERA

I. ISTORIE

1. Volume

1. *Viața și scrierile marelui-vornic Iordache Golescu: bucăți alese din ineditele sale.* /Prefață și comentarii/ de N. Bănescu. Vălenii de Munte: Tipogr. „Neamul Românesc“, 1910. 310p., 3f. portr., h., facs.
2. *Gheorghe Bariț: rolul său în cultura națională.* Vălenii de Munte: Tipogr. „Neamul Românesc“, 1910. 32p.
3. *Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț.* Vălenii de Munte: Tipogr. „Neamul Românesc“, 1911. 134p.
4. *O „celebritate“ a științei românești: (D. Demosthenes Roussos).* București: Tipogr. Dim. C. Ionescu, 1915. 22p.
5. *O misterioasă reputație științifică.* București: Tipogr. N. Stroilă, 1915. 11p. /Extras din *Cultura românilor*/. (A se vedea poziția 156).
6. *Rătăcirile științifice ale d-lui Dem. Roussos, bizantinist neimprovizat și profesor de recentă improvizație la Universitatea din București.* București: Minerva, 1916. 44p.
7. *Indicator alfabetic al cestiunilor din tratatele de pace.* București: Carol Göbl, 1918. 21p.
8. *Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos: comunicare cetită la Academia Română în ședința publică de la 7 iunie 1921.* Cluj: Instit. de Arte Grafice „Ardealul“, 1921. 25p. /Extras din *Anuarul Institutului de Istorie Națională*/. (A se vedea poziția 134).
9. *Les premiers témoignages byzantins sur les Roumains du Bas-Danube.* Weimar: Druck der Hof-Buchdruckerei, 1922. 310p. /Extras din *Byzantinisch-Neugriechischen Jahrbücher*/. (A se vedea poziția 135).
10. *La „Roma nuova“ alle foci del Danubio.* Roma: Istituto per l'Europa Orientale, 1923. 10p. (Publicazioni dell' Istituto per l'Europa Orientale).

11. *Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l'Empire bulgare de Samuel (1018). O misterioasă reputație științifică. Deux poètes byzantins inédits du XIII-e siècle.* București: Cultura Națională, 1923. /179p./, /3/ f. il. /Extras din Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique/. (A se vedea poziția 88).
12. *Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide: cartea sa despre pământul românesc: Geografi tes Roumounias (Leipzig, 1816).* București: Cartea Românească, 1924. 86p. /Extras din Anuarul Institutului de Istorie Națională/. (A se vedea poziția 89).
13. *Un Duc byzantin du XI-e siècle: Katakalon Kékauménos.* /S.l./: /s.n./, /1924/. 12p. /Extras din Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique/. (A se vedea poziția 90).
14. *Opt scrisori turcești ale lui Mihnea II „Turcitul“.* București: Cultura Națională, 1926. 15p., 8 f. facs. /Extras din Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice/. (A se vedea poziția 136).
15. *Historical survey of the Rumanian people.* Bucharest: Cultura Națională, 1926. 63p., 17f. il., foto, h.
16. *Adaos la relațiile bailului Marco Venier: cu privire la campania din 1595 a Domnilor noștri.* București: Cartea Românească, 1927. /8p./. /Extras din Anuarul Institutului de Istorie Națională/. (A se vedea poziția 94).
17. *Chipuri și scene din Bizanț.* Cluj: Tipografia Cartea Românească, /1927/. 185p.: il. Cuprins: I. O martiră a filosofiei păgâne: Hypatia, p.5-10; II. Sf. Ioan Chrysostom, p.11-32; III. Un asediu memorabil al Constantinopolei (626), p.33-49; IV. Leon V Armeanul, p.50-77; V. O figură a teologiei bizantine: Teodor Studitul, p.78-95; VI. Bizantini și Ruși la Silistra, p.96-109; VII. Mihail Psellos, p.110-143; VIII: Un duce bizantin de Durostorum (Silistra): Katakalon Kekaumenos, p.144-158; IX. Manuel I Comnenul, p.159-184.
18. *La domination byzantine sur les régions du Bas-Danube. Sceau byzantin inédit trouvé à Silistrie.* București: Cultura Națională, 1927. 15p. /Extras din Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique/. (A se vedea poziția 137).
19. *La Romanité de la Dobroudja à travers les siècles: travail préparé à l'occasion du 5-ème Congrès International de Thalassothérapie de Bucarest, Constantza, Mai 1928.* /S.l./: /s.n./, /1928/. 20p., 2 f.h.
20. *Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru-Vodă Șchiopul.* București: Atelierele grafice „Cultura Națională“, 1929. 68p. /Extras din Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice/. (A se vedea poziția 429).

21. *L'Évolution historique du peuple roumain*. București: Tipogr. Bucovina-I.E. Torouțiu, 1929. 21p. /Extras din *La Roumanie Agricole*/. (A se vedea poziția 66).
22. *Ion I. C. Brătianu: (1864-1927)*. Craiova: Ramuri, /1931/. 196p., 8f. il.
23. *Auguste Heisenberg: (1869-1930)*. Vălenii de Munte: /s.n./, 1931. 18p. /Extras din *Revue historique de Sud- Est Européen*/. (A se vedea pozițiile 400, 401).
24. *Les Sceaux byzantins trouvés à Silistrie*. Bruxelles: Secrétariat de la Revue Byzantion, 1932. /11/p. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 100).
25. *Ein Schlusswort über das bithynische Chili*: Sonderabdruck. Leipzig; Berlin: B.G. Teubner, 1932. /2/p. /Extras din *Byzantinische Zeitschrift*/. (A se vedea poziția 101).
26. *La question du Paristrion ou conclusion d'un long débat*: communication lue à l'Académie Roumaine, séance du 2 avril 1932. Bruxelles: Secrétariat de la Revue Byzantion, 1933. /32/p. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 138).
27. *Marele vornic Iordache Golescu*. București: Cartea Românească, 1935. 31p. (Cunoștințe folositoare. Seria C. Din lumea largă; 56).
28. *Contribution à l'histoire de la Seigneurie de Théodoro-Mangoup en Crimée*. Leipzig; Berlin: B.G. Teubner, 1935. /20p./, 1 pl. /Extras din *Byzantinische Zeitschrift*/. (A se vedea poziția 103).
29. *Plombs byzantins découverts à Silistrie*. Bruxelles: /s.n./, 1935. /6/p. /În colaborare cu Pericle Papahagi/. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 102).
30. *Sceau inédit de Katakalon, katépano de Paradounavon*. /S.l./: /s.n./, /1936/. /4/p. /Extras din *Échos d'Orient*/. (A se vedea poziția 139).
31. *Păreri nouă asupra lui Kekaumenos*: ședința de la 29 octombrie 1937. București: /s.n./, 1937. 10p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 140).
32. *Entre Roumains et Grecs: ce que vous apprend le passé: Metaxy Roumanōn kai Ellēnōn*. /S.l./: /s.n./, /1937/. 16p. /Extras din *Néa politiki. Miniea epitheorisis*/. (A se vedea poziția 105).
33. *À propos de Kékauménos*. Bruxelles: /s.n./, 1938. /10p./ /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 106).
34. *Dobrogea bizantină*. Cernăuți: Glasul Bucovinei, 1938. 10p. /Extras din Volumul festiv al revistei *Analele Dobrogei*/. (A se vedea poziția 108).

35. *Fantaisies et réalités historiques: /réponse aux “Toponymical and Historical Miscellanies“ de M. Bromberg/*. Bruxelles: /s.n./, 1938. 18p. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 158).
36. *O colecție de sigilii bizantine inedite*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională. Depozitul General Cartea Românească, 1938. 12p., /2/ f. il. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 141).
37. *Bizanțul și romanitatea de la Dunărea-de-Jos*: discurs rostit la 25 mai 1938 în ședință solemnă de N. Bănescu cu răspunsul d-lui N. Iorga. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1938. 38p. (Discursuri de recepție, 72). /Extras din *Academia Română. Discursuri de recepție*/. (A se vedea poziția 71).
38. *Maurocastrum – Mo(n)castro – Cetatea-Albă*: comunicare făcută în ședința de la 13 octombrie 1939. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1939. 14p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea pozițiile 142, 143).
39. *N. Iorga: elogiul academic*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1941. 22p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 407).
40. *Stăpânirea bizantină în Matracha (Tmutorokan), Chazaria și Rusia, în timpul Comnenilor*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1941. 20p., /1/ f. pl. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 144).
41. *Les Inscriptions byzantines du Château d’Anakouphé au Caucase: XI-e siècle*. Bucarest: /Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului/, 1941. /6/p., 1f. foto
42. *La domination byzantine à Matracha (Tmutorokan), en Zichie, en Khazarie et en „Russie“ à l’époque des Comnènes*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1941. 21p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 111).
43. *Le Patriarche Athanase I-er et Andronic II Paléologue: état religieux, politique et social de l’Empire*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1942. 56p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 113).
44. *Patriarhul Athanasios I și Andronic II Paleologul*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1942. 27p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 145).

45. *Un problème d'histoire médiévale: création et caractère du Second Empire Bulgare (1185)*. București: Cartea Românească, 1943. 95p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 150).
46. *La Vie politique des Roumains entre les Balkans et le Danube*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1943. 13p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 115).
47. *O problemă de istorie medievală: crearea și caracterul Statului Asăneștilor (1185)*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1943. 48p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 147).
48. *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) și Bulgaria*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1943. 23p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 148).
49. *Le thème de Paristrion-Paradounavon (Paradounavis): Les origines: Le nom*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1944. 15 p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 117).
50. *Ethnographie et rôle militaire du thème de Bulgarie*. /București/: /Cartea Românească/, 1945. /5/p. /Extras din *Balkanica*/. (A se vedea poziția 116).
51. *Dampolis ou Diakéné?: un épisode de la guerre byzantino-petchénègue*. /S.l.: /s.n./, /1945/. 8p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 118).
52. *Le général byzantin de Sucidava*. /S.l.: /s.n./, /1945/. 2p., 1 f. foto. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 119).
53. *Nicolae Iorga, martir al libertății popoarelor: comunicare făcută în ședința de la 10 noiembrie 1944*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, 1945. 28p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 409).
54. *Nicolas Iorga: martyre de la liberté des peuples*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1945. 32p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 410).
55. *Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie*. București: Cartea Românească, /1946/. 194p. (Institut roumain d'études byzantines: nouvelle série, 3).
Cuprins: Préface, p.5-8; Première partie I. Situation politique de la Bulgarie sous la

domination byzantine, p.9-44; II. Le thème de Paristrion-Paradounavon (Paradounavis). Ses origines. Le nom, p.45-66; III. Résidence du thème. Série des commandants connus et leurs titres, p.67-97; IV. Importance militaire du thème de Paristrion-Paradounavon. Son ethnographie aux XI-e et XII-e siècles, p.98-117; Deuxième partie I. Le thème de Bulgarie. Organisation et étendue du thème. Résidence de son commandement, p.118-132; II. La série des gouverneurs de Bulgarie, p.133-161; III. Ethnographie et rôle militaire du thème de Bulgarie, p.162-169; Série des gouverneurs de Paristrion (Paradounavon), p.170; Série des gouverneurs de Bulgarie, p.171-174; Index alphabétique, p.175-192.

56. *Le déclin de Famagouste: fin du Royaume de Chypre: notes et documents*. București: „Bucovina“ I.E. Torouțiu, /1946/, 116p., 1 pl.
57. *Declinul Famagustei. Sfârșitul Regatului de Cipru*: comunicare făcută în ședința publică dela 28 septembrie 1945. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1946. 23p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 154).
58. *Notes de sigillographie et de prosopographie byzantines*. /S.l./: /s.n./, /1946/. 14p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 120).
59. *Vechiul stat bulgar și Țările Române*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1947. 36p. /Extras din *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*/. (A se vedea poziția 121).
60. *Charles Diehl: (1859-1944)*. București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1947. 31p. /Extras din *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*/. (A se vedea poziția 122).
61. *L'Ancien État bulgare et les Pays Roumains*. Bucarest: /s.n./, /1947/. 97p. (Institut Roumain d'Études Byzantines. Nouvelle série, nr.5).
62. *Archives d'État de Gênes*. Officium provisionis Romaniae. Part. 1-2. București: Éditions de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie, /1967/. * /Extras din *Revue des Études Sud-Est Européennes*/. (A se vedea poziția 431).
63. *Chipuri din istoria Bizanțului*. Antologie, pref. și note de Gheorghe Cronț. București: Albatros, 1971. 216p. (Lyceum, 116); Ed. a 2-a. 1979. 214p.
Cuprins: Nicolae Bănescu și progresul studiilor bizantine în România, p.5-12; Notă asupra ediției, p.13-14; Hypatia, martiră a filozofiei păgâne, p.15-19; Teodosie cel Mare, p.20-35; Împăratul Arcadius, p.36-71; Heraklios și asediul Constantinopolului, p.72-83; Leon al V-lea Armeanul, p.84-104; Vasile I Macedoneanul, p.105-120; Vasile al II-lea Macedoneanul, p.121-140; Mihail Psellos, p.141-167; Ana Dalassena, p.168-186; Manuel Comnenul, p.187-206; Bibliografia izvoarelor folosite de autor, p.207-212; Aprecieri critice, p.213-214.

64. *Istoria Imperiului Bizantin*. /Vol./ 1-2. Ed. îngrij. de Tudor Teoteoi. București: Anastasia, 2000-2003. /Vol./ 1: *Imperiul creștin și asaltul invaziilor: 313-610*. 2000. 791p., port., facs.; /Vol./ 2: *Imperiul Bizantin Clasic: 610-1081*. 2003. 751p., facs.

Cuprins: /Vol. 1/ N. Bănescu și sinteza sa de istorie bizantină (Tudor Teoteoi), p.5-28; Nota asupra ediției, p.29-30; Abrevieri ale autorului, p.31-32; Abrevieri ale îngrijitorului ediției, p.33-34; Prefață, p.35-42; PARTEA ÎNTÂI (Dinastiile constantiniană și theodosiană) I. Constantin cel Mare și urmașii săi A. Constantin cel Mare, p.43; 1. Luptele lui Constantin cu rivalii. „Convertirea“ sa. Recunoașterea creștinismului, politica religioasă, p.43-65; 2. Întemeierea Constantinopolului, p.66-75; 3. Reformele, p.76-100; 4. Acțiunea de apărare a imperiului, p.101-104; 5. Ultimele evenimente ale domniei, p.105-109; B. Urmașii lui Constantin cel Mare, p.110; 1. Reconstituirea unității imperiului, p.110-113; 2. Constanțiu al II-lea, p.114-145; 3. Domnia împăratului Iulian, p.146-164; C. Continuatorii dinastiei constantiniene. Iovian, Valentinian și Valens, p.165; 1. Iovian, p.165; 2. Valentinian I, p.168-177; 3. Împăratul Valens, p.178-196; II. Dinastia theodosiană A. Theodosius cel Mare, p.197; 1. Luptele cu goții, p.197-202; 2. Uzurparea lui Maximus în Occident. Intervenția lui Theodosius, p.203-205; 3. Politica religioasă a lui Theodosius, p.206-210; 4. Conflictele împăratului cu Ambrosius, p.211-213; 5. Arbogast și uzurparea din Occident. Intervenția lui Theodosius. Moartea sa, p.214-216; B. Urmașii lui Theodosius I, p.217; 1. Împăratul Arcadius, p.217-254; 2. Căderea lui Stilicho. A doua năvălire a lui Alaric în Italia. Soarta vizigoților, p.255-264; 3. Theodosius al II-lea (cel Tânăr), p.265-292; 4. Marcian, p.293-308; III. Urmașii dinastiei Theodosiene 1. Leon I „Thracul“, p.309-320; 2. Zenon, p.321-347; 3. Anastasios I, p.348-381; IV. Viața intelectuală 313-518 1. Literatura creștină, p.382-395; 2. Literatura păgână, p.396-412; PARTEA A DOUA (Epoca lui Iustinian) I. Iustin I 1. Alegerea și personalitatea sa. Politica internă. Restaurarea credinței ortodoxe. Influența lui Iustinian, p.413-421; 2. Politica externă. Intervenția în Caucaz, războiul cu perșii. Relațiile cu regatul de Axum, p.422-432; 3. Asocierea lui Iustinian la imperiu. Moartea lui Iustin I, p.433-434; II. Iustinian I, ultimul mare împărat roman 1. Personalitatea împăratului, p.435-443; 2. Colaboratorii civili ai lui Iustinian, p.444-455; 3. Opera militară a lui Iustinian. Armata bizantină în această epocă, p.456-468; 4. Ofensiva militară a lui Iustinian, p.469-515; 5. Războaiele defensive ale lui Iustinian, p.516-559; 6. Înfăptuirile civile ale lui Iustinian, p.560-598; 7. Opera religioasă, p.599-615; III. Lumea bizantină și viața cotidiană în vremea lui Iustinian 1. Diplomația și misiunile diplomatice, p.616-638; 2. Orașul bizantin. Hippodromul, p.639-661; 3. Revolta Nika, p.662-667; 4. Comerțul bizantin în timpul lui Iustinian, p.668-677; 5. Cultura epocii lui Iustinian, p.678-692; IV. Urmașii lui Iustinian 1. Presiunile migratorilor și destrămarea restaurației lui Iustinian, p.693-705; 2. Iustin al II-lea și Tiberius Constantin (578-582), p.706-709; 3. Cucerirea Italiei de către longobarzi, p.710-714; 4. Năvălirea avarilor și slavilor, p.715-718; 5. Războiul cu perșii, p.719-725; 6. Situația în Apus și în Peninsula Balcanică, p.726-733; 7. Maurikos (582-602), p.734-735; 8. Continuarea războiului cu perșii, p.736-746; 9. Luptele cu avarii și slavii, p.747-755;

10. Politica lui Maurikos față de Occident. Crearea exarhatelor, p.756-759; 11. Politica religioasă, p.760-761; 12. Revolta din anul 602, p.762-765; 13. Phokas, p.766-770; Indice alfabetic, p.771; /Vol. 2/ Notă privind editarea volumului al II-lea, p.5; Abrevieri ale autorului, p.6; Abrevieri ale îngrijitorului ediției, p.7; PARTEA ÎNTÂI [Reînnoirea și supraviețuirea imperiului grec medieval] I [Bizanțul în secolul al VII-lea] A. Domnia lui Heraklios, p.13-14; 1. Reforma administrației și a armatei, p.15-19; 2. Războaiele de recuperare în Asia, împotriva perșilor, p.20-23; 3. Provinciile europene în timpul domniei lui Heraklios, p.24-30; 4. Politica religioasă a lui Heraklios, p.31-32, 5. Dezmembrarea imperiului de către arabi, p.33-56, 6. Grecizarea imperiului p.57-58; B. Urmașii lui Heraklios, p.59-60; 1. Constans al II-lea, p.61-66; 2. Constantin al IV-lea, p.67-68, 3. Bulgarii, p.69-76; 4. Politica religioasă a lui Constantin al IV-lea, p.77-78; 5. Iustinian al II-lea, p.79-91; 6. Instabilitatea din perioada 711-717, p.92-96; II [Criza iconoclastă. Al doilea triumf al ortodoxiei] A. [Dinastia siriană („isauriană“) și prima fază a iconoclasmului], p.97; 1. Leon al III-lea și începuturile iconoclasmului, p.97-135; 2. Constantin al V-lea, p.136-152; 3. Irene și prima restaurație a icoanelor, p.153-167; 4. Nikephoros I Genikos, p.168-182; 5. Staurakios și Michail I Rhangabé, p.183-188; B. [A doua prigonire a icoanelor. Restabilirea lor definitivă], p.189; 1. Leon al V-lea Armeanul (813-820), p.189-196; 2. Michail al II-lea din Amorion (820-829), p.197-201; 3. Theophilos (829-842), p.202-215; 4. [Restabilirea cultului icoanelor și a ortodoxiei], p.216-220; C. [Ofensiva externă și misionară], p.221; 1. Michail al III-lea, p.221-224; 2. [Bizanțul și începuturile Rusiei. Varegii ruși], p.225-235; 3. [Misiunea kyrillo-methodiană], p.236-240; 4. Bizanțul și Moravia Mare, p.241-247; 5. [Convertirea bulgarilor. Photios și conflictul cu Roma], p.248-260; 6. Mișcarea intelectuală și artistică în epoca iconoclaștilor și a dinastiei frigiene, p.261-270; PARTEA A DOUA [Apogeul Bizanțului clasic. Dinastia macedoneană] I [Consolidarea Imperiului bizantin și a noii dinastii] A. Basilios I (867-886), p. 271-282; 1. Schisma lui Photios, p.283-286; 2. Luptele în Europa, p.287-288; 3. Luptele cu arabii, p. 288-289; 4. Relațiile cu Armenia, p.290-291; 5. Politica religioasă a lui Basilios, p.292-297; 6. Guvernământul intern al lui Basilios, p.298-300; 7. Opera legislativă a lui Basilios, p.301-303; B. Leon VI, p.304-305; 1. Luptele cu bulgarii lui Simeon, p.306-311; 2. Luptele cu arabii, p.312-316; 3. [Disputa tetragamiei], p.317-320; 4. Opera legislativă a lui Leon al VI-lea, p.321-322; 5. [Administrația], p.323-328; 6. [Încheieri la capitolul Photios], p.329-330; 7. [De la Leon VI la Romanos I Lekapenos], p.331-337; C. [Romanos I Lekapenos], p.338; 1. [Romanos I Lekapenos și țarul Simeon], p.338-344; 2. Guvernarea lui Romanos Lekapenos. Luptele cu bulgarii, năvălirea maghiarilor și atacul rușilor, p.345-349; 3. Actele interne ale guvernării lui Lekapenos, p.350-354; D. [Constantin VII Porphyrogenetos (945-959)], p.355; 1. Succesele externe, p.356-363; 2. Mișcarea intelectuală în timpul lui Constantin VII. Activitatea literară a împăratului, p.363-371; E. [Situația internă a Imperiului bizantin în secolul al X-lea], p.372; 1. Organizarea imperiului în secolul al X-lea, p.372-376; 2. Ierarhia demnităților și a funcțiilor, p.377-385; 3. Administrația. Guvernămintele, p.386-400; 4. Problema socială. Bogații și săracii, p.401-406; 5. Comerțul, p.407-416; II [Epopoea dinastiei macedonene] A. Romanos al II-lea

(959-963), p.417; 1. Luptele cu arabii. Marile biruințe ale imperiului, p.417-425; 2. Luptele cu arabii din Asia, p.426-432; B. [Nikephoros II Phokas (963-969), p.433-438; 1. Începuturile domniei lui Nikephoros, p.439-443; 2. Luptele cu arabii, p.444-447; 3. Luptele cu bulgarii, p.448-450; 4. Conflictul cu Otto I. Luptele din Italia, p.451-462; 5. Ultima expediție a lui Nikephoros în Asia, p.463-467; C. Ioan I Tzimiskes (969-976), p.468-469; 1. Luptele cu rușii lui Sviatoslav, p.470-477; 2. Evenimentele din Italia. Pacea cu Otto I, p.478-479; 3. Evenimentele din Asia. Luptele cu arabii, p.480-485; D. Basilios II „Bulgaroctonul“ (11 ianuarie 976-15 decembrie 1025), p.486; 1. Începuturile domniei sale. Revolta lui Bardas Skleros, p.486-494; 2. Evenimentele din Italia. Luptele cu arabii sicilienii și Otto al II-lea, p.495-498; 3. Luptele cu arabii din Siria. Conspirația șefilor militari. Căderea lui Basilios parakimomenos, p.499-500; 4. Primul război cu bulgarii, p.501-505; 5. Revolta lui Bardas Phokas. Relațiile cu Vladimir al Rusiei, p.506-509; 6. Creștinarea lui Vladimir și a rușilor. Împăcarea cu Bardas Skleros. Noua campanie în Bulgaria, p.510-514; 7. Intervenția lui Basilios II în Siria, p.515-517; 8. Noi lupte cu bulgarii. A doua campanie a lui Basilios în Siria. Expediția sa în Georgia și Armenia, p.518-521; 9. Continuarea războiului cu bulgarii. Evenimentele din Italia, p.522-530; 10. Cele din urmă lupte cu bulgarii. Zdrobirea lor definitivă, p.531-539; 11. Expediția în Armenia și Georgia (1020-1022). Noi anexiuni la imperiu, p.540-546; 12. Tulburările din Italia. Restaurarea puterii imperiului în Apus, p.547-550; 13. Actele interne și novellele lui Basilios II, p.551-560; Partea a treia [Criza Imperiului bizantin în secolul al XI-lea] I [Declinul și sfârșitul dinastiei macedonene] A. Constantin VIII (1025-1028), p.561-564; B. Romanos III Argyros (Argyropoulos, 1028-1034), p.565-572; C. Mihail IV Paphlagonianul (1034-1041), p.573-583; D. Mihail V (1041-1042), p.584-588; E. Constantin IX Monomachos (1042-1054); 1. Luptele din Italia. Revolta lui Georgios Maniakes, p.590-594; 2. Atacul rușilor asupra Constantinopolului (1043), p.595-596; 3. Luptele din Armenia. Căderea vechiului Regat armean sub bizantini, p.597-600; 4. Luptele cu turcii selgiucizi, p.601-605; 5. Războiul cu pecenegii, p.606-610; 6. Mișcarea literară sub Monomachos, p.611-612; 7. Schisma celor două Biserici (1054). Mihail Kerularios, p.613-627; F. Moartea lui Monomachos. Domnia Theodorei, p.628-632; G. Mișcarea culturală în epoca dinastiei macedonene, p.633-640; II Lupta pentru putere între artistocrația civilă și cea militară 1. Mihail Stratiotikos (1056-1057), p.641-649; 2. Isaac Comnenos (1057-1059), p.650-655; 3. Constantin X Ducas (25 decembrie 1059-21 mai 1067), p.656-665; 4. Romanos IV Diogenes (1067-24 decembrie 1071), p.666-674; 5. Mihail VII Parapinakes (24 octombrie 1071-7 aprilie 1078), p.675-682; 6. Nikephoros III Botaneiates (7 ianuarie 1078-1 aprilie 1081), p.683-688; Notele editorului Partea întâi, p.689-700; Partea a doua, p.701-710, Partea a treia, p.711-718; Indice, p.719.

2. În volume

65. Daniel (Dimitrie) Filippide. În: *Lui Nicolae Iorga: Omagiu. /Culegere de studii/*. Craiova: Tipogr. „Ramuri“, 1921, p.33-42.
66. L'Évolution historique du peuple roumain. În: *La Roumanie Agricole*. Publiée à l'occasion du XIV-me Congrès International d'Agriculture. București: Tipogr. Bucovina, I. E. Torouțiu, 1929, p. 5-21: il.
67. Peut-on identifier le Zamblacus des documents ragusains? În: *Mélanges Charles Diehl*, I, Histoire. Paris, 1930, p.31-35.
68. Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii. În: *Închinare lui Nicolae Iorga cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani*, Cluj: Editura Institutului de Istorie Universală, 1931, p.32-37.
69. /Alocuțiune introductivă/. În: LÉMERY, Henry. *La position des Nationaux français en face des problèmes européens. Conférence prononcée à l'Académie des Hautes Études Commerciales de Bucarest... Et allocution introductive prononcée à cette occasion par Mr. le Professeur N. Bănescu*. Paris, 1937. *
70. Dumitru și Ion Brătianu. În: *Figuri revoluționare române*. Cinci conferințe ale Universității Libere /de N. Iorga, P. P. Panaitescu, D. Bodin, A. Lapedatu, N. Bănescu/. București: /s.n./, 1937, p.101-125.
71. Bizanțul și romanitatea de la Dunărea-de-Jos: discurs rostit la 25 mai 1938 în ședința solemnă de N. Bănescu: cu răspunsul d-lui N. Iorga. În: *Academia Română. Discursuri de recepție*, 27, /1938/ * și în: *Discursuri de recepție la Academia Română*. Ed. îngrijită de Octav Păun și Antoaneta Tănăsescu; pref. de Octav Păun. București: Albatros, 1980, p.265-281.
72. Le conflit entre Gênes et l'Empire de Trébizonde à la veille de la conquête turque (1418-1449). În: *Atti del V Congresso Internazionale di Studi bizantini*. (Roma, 20-26 Settembre 1936), I, 1939, p.5-10.
73. /Recenzie/. În: GHELASSE, Ion. I. *Mocanii*. Importanța și evoluția lor social-economică în România. Expansiunea lor în Câmpia Tisei, în Caucaz și Crimeea. Cu o pref. de N. Iorga și o recenzie de N. Bănescu. Ed. a 3-a revăzută și completată. București: Tiparul Românesc, 1944, p.1-2.
74. Les frontières de l'ancien État bulgare. În: *Mémorial Louis Petit*. Mélanges d'histoire et d'archéologie byzantines, Bucarest, 1948, p.4-14. (Archives de l'Orient chrétien, I).

75. Ogloe-Oglü: le premier habitat de la Horde d'Asparuch dans la région du Danube. În: *Mélanges Rodolphe Guiland*, 1958 (1959), p.433-440. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 123).
76. Medieval Bulgaria and the Dualistic Heresies in Western Europe. În: *Études historiques à l'occasion du XI-e Congrès international des sciences historiques*, Sofia, 1960, p.98-99.
77. Nicolas Iorga, martyre de la liberté des peuples. În: *Nicolas Iorga, l'homme et l'oeuvre: à l'occasion du centième anniversaire de sa naissance*. Recueil édité par D.M. Pippidi. Bucarest: Éditions de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie, 1972, p.391-404.

3. În periodice

3.1 Studii. Articole

78. Asupra răscoalelor țărănești: o mărturisire. În: *Ramuri*, apr. 1907, 2, nr. 5, p.126-127.
Explică violența răscoalei prin dezlănțuirea gloatelor instigate de agitatori dar și „nesățiosul duh de răzbunare“ al marilor proprietari de pământ. Se situează pe poziția reconcilierii claselor sociale spre binele țării.
79. „Diata“ Marelui Logofăt Constantin Goleșcu: epitropia Casei sale. În: *Neamul românesc literar*, 1910, 2, p.617-621, 629-631.
80. Moștenirea lui Tudor Vladimirescu. În: *Revista pentru istorie, arheologie și filologie*, 1910, 11, p.334-339.
81. Câteva însemnări pe o carte veche. În: *Ramuri*, 15 feb. 1912, 7, nr.4, p.121-122.
Menționează însemnări cu valoare de mărturie istorice inedite privitoare la invaziile rusă și turcă în Iași anul 1848 și o rețetă medicală populară.
82. Quelques morceaux inédits d'Andréas Libadénos. În: *Vyzantis*, 1912, 2, p.358-395.
83. Leon al V-lea Armeanul. Icoane din Bizanț. În: *Convorbiri literare*, apr. 1915, 49, nr.4, p.401-423.
84. Cele dintâi cristalizări de stat ale Românilor. În: *Revista istorică*, 1919, 5, p.103-113.
85. Avram Iancu și generalul Lüders. În: *Gazeta Transilvaniei*, 14 apr. 1920, 83, nr.75 *.

86. Pomenirea lui Ștefan cel Mare (Putna. 16 Maiu 1920). În: *Cele trei Crișuri*, 15 mai-1 iun. 1920, 1, nr.3-4, p.27-28.
Comemorarea lui Ștefan cel Mare în prezența familiei regale (Regele Ferdinand, Regina Maria și prințesa Elisabeta).
87. La „Roma nuova“ alle foci del Danubio. În: *L'Europa orientale*, 1923, 3, p.580-585.
88. Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l'Empire bulgare de Samuel (1018). Nouveaux duchés byzantins: Bulgarie et Paristrion. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1923, 10, p.49-72.
89. Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide. În: *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, Cluj, 1923, 2, 119-204.
90. Un duc bizantin du XI-e siècle: Katakalon Kékauménos. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1924, Tom. 11, p.25-36.
91. O tragedie a imperialismului slav în Balcani. În: *Țara Voevozilor*, 20 iun. 1925, 1, nr.10, p.129-132.
92. Ein neuer katepano Voulgarias. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, 1, p.331-332.
93. À propos des duchés byzantins de Paristrion et de Bulgarie. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, nr.10-12, p.321-325.
94. Adaos la relațiile bailului Marco-Venier: cu privire la campania din 1595 a Domnilor noștri. În: *Anuarul Institutului de istorie națională*, 1926-1927, Tom. IV, p.127-134.
95. Sceau byzantin inédit trouvé à Silistrie. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1927, 13, p.23-24.
96. À propos de deux sceaux de l'Orient grec. În: *Byzantinsiche Zeitschrift*, 1927, vol. 27, p.40-41.
97. Chilia (Licostomo) und das bithynische Chili. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1928, 28, p.68-72.
98. Dobrogea bizantină. Ducatul de Paristrion. În: *Analele Dobrogei /Dobrogea: cincizeci de ani de viață românească/*, 1928, 9, vol.1, p.297-303.
99. Unbekannte Statthalter der Themen Paristrion und Bulgarien: Romanos Diogenes und Nikephoros Botaneiates. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1929-30, Band 30, p.439-444.

100. Les Sceaux byzantins trouvés à Silistrie. În: *Byzantion*, 1932, 7, p.321-331.
101. Ein Schlusswort über das bithynische Chili. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, 2, p.334-335.
102. Plombs byzantins découverts à Silistrie. În: *Byzantion*, 1935, 10, p.601-606. /În colaborare cu Pericle Papahagi/. (și extras).
103. Contribution à l'histoire de la Seigneurie de Théodoro-Mangoup en Crimée. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, 35, p.20-37.
104. Un nouveau recueil de sceaux byzantins. În: *Byzantion*, 1935, Tom. 10, p.722-733.
105. Entre Roumains et Grecs: ce que vous apprend le passé: Metaxy Roumanōn kai Ellēnōn. În: *Néa politiki. Miniea epitheorisis*, 1937, p.9-16.
106. À propos de Kékauménos. În: *Byzantion*, 1938, Tom. 13, p.129-138. (și extras).
107. Paradunavon-Paradunavis. În: *Balcania*, 1938, 1, p.55-58.
108. Dobrogea bizantină. În: *Analele Dobrogei*, 1938, 2, p.52-59.
109. Chrysanthe, métropolit de Trébizonde, Hi ekklesia Trapezountos, Athènes, 1936. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1939, 16, p.164-168.
110. Sceau de Démétrius Katakalon, katépano de Paradounavon. În: *Échos d'Orient*, 1939-1940, 43, Tom. 39, nr.197-198 p.157-160.
111. La domination byzantine à Matracha (Tmutorokan), en Zichie, en Khazarie et en „Russie“ à l'époque des Comnènes. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1941, Tom. 22, p.57-77.
112. Les inscriptions byzantines du château d'Anakouphé au Caucase (XI-e siècle). În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1941, 18, p.103-108.
113. Le patriarche Athanase Ier et Andronic II Paléologue: état religieux, politique et social de l'Empire. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1942, Tom. 23, p.28-56.
114. Marea Neagră în epoca bizantină. În: *Cele trei Crișuri*, nov.-dec. 1943, 24, nr.11-12, p.213-215.
115. La vie politique des roumains entre les Balkans et le Danube. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1943, Tom. 23, p.189-201.

116. Ethnographie et rôle militaire du thème de Bulgarie. În: *Balcania*, /1943/, 6, p.48-52.
117. Le thème de Paristrion – Paradounavon (Paradounavis). Les origines. Le nom. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1944, Tom. 25, p.139-151. Articolul reprezintă capitolul al doilea al lucrării „Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie“. (A se vedea poziția 55).
118. Dampolis ou Diakéné?: un épisode de la guerre byzantino-petchénègue. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1945, 2, Tom. 26, p.185-191.
119. Le dénéral byzantin de Sucidava. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1945, Tom. 26, 2, p.223-224.
120. Notes de sigillographie et de prosopographie byzantines. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1946-1947, Tom. 27, p.42-55.
121. Vechiul stat bulgar și Țările Române. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1947, S.3, Tom. 29, p.261-296.
122. Charles Diehl: 1859-1944. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1947, Tom. 28, nr.1, p.3-31.
123. Ogloe-Oglü: le premier habitat de la Horde d’Asparuch dans la région du Danube. În: *Byzantion*, 1958, Tom. 28, p.433-440.
124. Une découverte archéologique sensationnelle à Tomis (Constanța). În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.503.
Prezintă succint opiniile istoricului Emil Condurachi, director al Institutului de arheologie, privitor la descoperirea ruinelor unui imens edificiu din epoca romană sub terasa falezei vechiului port.
125. O celebritate a tronului bizantin: Athenais-Eudokia. În: *Mitropolia Olteniei*, iul.-sep. 1962, 14, nr.7-9, p.426-433.
126. Împăratul Justinian I (527-565). În: *Mitropolia Olteniei*, ian.-feb. 1962, 14, nr.1-2, p.13-22.
127. Anna Dalassena, mama Comnenilor. În: *Mitropolia Olteniei*, 1963, 15, p.21-34.
128. À propos de Basile Apokapes, Duc de Paradonnavis (= Paristrion). La notice du moine Théodule /1059/. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1963, 1, nr.1-2, p.155-158.

129. Basilios II Bulgaroktonos (Omorătorul de bulgari). 976-1025. În: *Mitropolia Olteniei*, mai-iun. 1963, 15, nr.5-6, p.318-330.
130. Întemeierea Constantinopolului. În: *Mitropolia Olteniei*, iul.-aug. 1963, 15, nr.7-8, p.506-510.
131. Din istoria Imperiului Bizantin. Perioada protobizantină. În: *Mitropolia Olteniei*, mai.-iun. 1969, 21, nr.5-6, p.355-356.
132. /„Răscoala vlahilor și a bulgarilor“/. În: *Magazin istoric*, 1996, 30, nr.10, p.4-5.
Fragment din „Istoria Imperiului bizantin“ însoțit de o recenzie și de o succintă dar elogioasă prezentare biografică a lui N. Bănescu, semnată de Tudor Teoteoi.

3.2 Comunicări. Conferințe. Discursuri. Rapoarte

133. Ion C. Brătianu: conferință dezvoltată la Teatrul național din Cluj (La aniversarea centenarului nașterii marelui om de stat-29 mai 1921). În: *Înfrățirea*, 6 iun. 1921, 1, nr. 237, p.1-3; nr.238, p.1-3.
134. Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos: comunicare cetită la Academia Română în ședința publică dela 7 Iunie 1921. În: *Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj*, 1921-1922, p.138-160.
135. Les premiers témoignages byzantins sur les Roumains du Bas-Danube. În: *Byzantinisch-Neugriechischen Jahrbücher*, 1922, Band 3, p.287-310.
136. Opt scrisori turcești ale lui Mihnea II „Turcitul“: ședința de la 2 Iulie 1926. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1926, S.3, Tom. 6, p.177-191.
137. La domination byzantine sur les régions du Bas-Danube. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1927, Tom. 13, p.10-22.
Comunicare prezentată cu prilejul celui de-al doilea Congres de studii bizantine ținut la Belgrad în aprilie 1927.
138. La question du Paristrion ou conclusion d'un long débat: communication lue à l'Académie Roumaine, séance du 2 avril 1932. În: *Byzantion*, 1933, 8, p.277-308.
139. Sceau inédit de Katakalon, katépano de Paradounavon. În: *Échos d'Orient*, oct.-dec. 1936, 39, Tom. 35, nr.184, p.405-408.
Comunicare prezentată la al V-lea Congres internațional de Studii bizantine, secțiunea de arheologie, ținut la Roma între 20 și 27 septembrie 1936.

140. Părerii nouă asupra lui Kekaumenos: ședința de la 29 octombrie 1937. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1936-1937, S. 3, Tom. 19, p.273-282.
141. O colecție de sigilii bizantine inedite: ședința de la 12 ianuarie 1938. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1938, S.3, Tom. 20, p.115-126.
142. Maurocastrum-Moncastro-Cetatea Albă: comunicare citită în ședința din 13 octombrie 1939. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1939, Tom. 21, p.20-31.
143. Maurocastrum-Mo(n)castro-Cetatea Albă: comunicare făcută în ședința din 13 octombrie 1939. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1939-1940, S. 3, Tom. 22, p.165-178.
144. Stăpânirea bizantină în Matracha (Tmutorokan), Chazaria și Rusia în timpul Comnenilor: comunicare făcută în ședința publică de la 8 noiembrie 1940. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1940-1941, S.3, Tom. 23, p.113-132.
145. Patriarhul Athanasios I și Andronic II Paleologul: situația religioasă, politică și socială a imperiului: comunicare făcută în ședința publică de la 6 martie 1942. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1941-1942, S.3, Tom. 24, p.441-467.
146. Concepția istorică a lui N. Iorga. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1942, 28, nr.1-12, p.1-10.
Conferință ținută la Radio în 17 iulie 1942.
147. O problemă de istorie medievală: crearea și caracterul Statului Asăneștilor (1185): comunicare făcută în ședința publică de la 8 ianuarie 1943. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1942-1943, S.3, Tom. 25, p.543-590.
148. Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) și Bulgaria: comunicare făcută în ședința publică de la 11 iunie 1943. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1943-1944, S. 3, Tom. 26, p.59-81.
149. Précisions historiques relatives aux duchés byzantins de Paristrion-Paradounavon et de Bulgarie: /Rezumat al comunicării susținute în ședința publică din 11 iun. 1943/. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1943, Tom. 24, p.286-287.
150. Un problème d'histoire médiévale: la création et le caractère de l'État des Assénides (1185): /Rezumat al comunicării susținute în ședința publică din 8 ian. 1943/. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique*, 1943, Tom. 24, p.145-148.

151. Un mare învățat și prieten francez: Charles Diehl. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, 31, nr.1-12, p.11-18.
Conferință din ciclul „Amici ai Franței“ ținută la Radio în 17 februarie 1945.
152. Nicolae Iorga și ideea națională. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.1-9.
Conferință la Radio București în seara de 28 noiembrie 1944.
153. Pomenirea lui Mircea cel Bătrân. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.1-7.
Cuvântare rostită la Biserica Albă, cu prilejul pomenirii slăvitului Domn, în ziua de 10 februarie 1946.
154. Declinul Famagustei. Sfârșitul Regatului de Cipru: comunicare făcută în ședința publică dela 28 Septembrie 1945. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1946, 3, Tom. 28, p.29-51.
155. /„Chestiunea pe care o dezbatem...“. Discurs rostit la 27 mai 1948 la Academia Română/. În: *Academica*, feb. 1994, 4, nr.4 (40), p.23; și în *Magazin istoric*, 1996, 30, nr.9, p.46-47.
Ultimul discurs rostit de N. Bănescu în calitate de vicepreședinte al Academiei Române. Prezentarea acestuia este prefăcută de articolul lui Virgil Cândea „Măsura lucrurilor“, în care este menționat curajul cu care marele discipol al lui N. Iorga afirmă autonomia și misiunea națională a Academiei Române „în plin regim de democrație populară“ și înainte de transformarea ei în Academia R.P.R., în care N. Bănescu nu va mai fi inclus, în mare măsură din cauza acestui „act de înaltă conștiință, care încheia un mare capitol din tradiția Academiei lovită în 1948“.

3.3 Polemici

156. O misterioasă reputație științifică. În: *Cultura românilor*, iun. 1915, 1, nr.6, p.364-372.
Polemica dintre N. Bănescu și Demostene Russo, cauzată de înființarea catedrei de bizantinologie la Universitatea din București, pentru care candidau amândoi.
(A se vedea și poziția 5).
157. Les divagations d'un helléniste de la „nouvelle école“. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1938, 15, nr.1-3, p.69-71. (A se vedea și poziția 821).
158. Fantaisies et réalités historiques: Réponse aux “Toponymical and Historical Miscellanies” de M. Bromberg. În: *Byzantion*, 1938, Tom. 13, p.73-90.
Combate cu argumente istorice și pe un ton polemic teza savantului american care acredita teza că Basarabia, chiar întreaga Moldovă, ar fi, din punct de vedere istoric, vechi provincii ale Rusiei.

159. O școală nenorocită și exemplarul său. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.45-50.
Critică la adresa lui Dumitru Crâncjălă, stabilit în Bulgaria ca asistent al lui Mutaľiev.
160. „Colonizare“, nu imigrație: o nouă teorie maghiară. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, 30, nr.1-12, p.1-5.
Despre teoriile bizantinistului maghiar E. Darko, referitor la venirea românilor în Transilvania, exprimate în lucrarea dedicată memoriei prof. P. Nikov, „Die Uebersiedlung der Wlachen rom Süden nach Norden der Donau“, apărută la Sofia în 1940.

3.4 Cronici. Recenzii

161. /Istorie. Seminarul pentru studii bizantine (Mittel-u, neugriechisches)/. În: *Convorbiri literare*, iun. 1912, 46, nr.6, p.705-706. /Semnează B. N./.
Prezintă activitatea seminarului întemeiat în 1898, la München, de Karl Krumbacher.
162. /D. Russo, Elenismul în România; G. Murnu, Istoria românilor din Pind; C. Litzica, Studii și schițe greco-române; N. Iorga, Notele unui istoric cu privire la evenimentele din Balcani/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1913, Band 22, p.510-511.
163. /N. Iorga. Notele unui istoric cu privire la evenimentele din Balcani. Bulletin de la Section historique de l'Académie Roumaine 1912/13, Janvier 1913, 45p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1913, Band 22, p.510-511.
164. /N. Iorga. Les latins d'Orient. Conférences données en janvier 1921 au Collège de France. /Paris, (Tip. Dubois et Bauer), 1921/, 51p./.. În: *Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher*, 1923, Band 4, 1-2 (Doppel)-Heft, p.147-148.
165. /N. Iorga, Formes byzantines et réalités balkaniques. Leçon faite à la Sorbonne, Paris, 1922/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1924, Band 24, p.372-377.
166. /August Heisenberg. Aus der Geschichte und Literatur der Palaiologenzeit. „Sitz. Ber. der Bayer. Ak. d. Wiss“, 1920, nr.10, 144p./.. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1925, 2, nr.1-3, p.141-144. (Comptes-rendus).
Descriere completă a celor trei volume: „Der Epitaphios des Nicolas Mesarites auf seinen Bruder Johannes“, „Die Kaiserkrönung in Nikaia 1208“ și „Der Bericht des Nicolaos Mesarites über die politischen und Kirchlichen Ereignisse des Jahres 1214“.

167. /August Heisenberg. „Neue Quellen zur Geschichte des Lateinischen Kaisertums und der Kirchenunion“, „Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften“, 1922-1923/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1925, 2, nr.1-3, p.144-146. (Comptes-rendus).
168. /C. Amantos. Paratirisis is tin meseonikin geographian, tirage à part de „Epeteris Heterias Vyzantinon Spoudon“, I, 1924/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1925, 2, p.148-149.
169. /Fr. Dölger. Regesten der Kaiserurkunden des Oströmischen Reiches. I. München & Berlin, 1924, 29, 105p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, 25, p.392-394.
170. /Gyula Czebe. Turco-byzantinische Miscellen. Extrait du „Körösi Csoma-Archivum“, I, (1921-1924)/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1925, 2, nr.1-3, p.149. (Comptes-rendus).
171. Roumanie. În: *Byzantion*, 1925, Tom. 2, p.589-595. (Chronique. Bulletins régionaux).
Recenzează studii publicate în reviste străine de G. I. Brătianu, N. A. Constantinescu, Constantin Diculescu, N. Grămadă, N. Iorga, G. Marinescu, P. P. Panaitescu, N. Cartoian și V. Grecu.
172. /Koukoules. Megalo Rheimati naos ke Taziarchen. 1922, 39p. (Extrait du „Deltiou tis histor ke ethnos heterias tis Hellados“. VIII, 1922. Și despre daniile făcute bisericii de către Voevozii Țărilor Române/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, apr.-iun. 1925, 2, nr.4-6, p.170-171.
173. /A. Heisenberg. Das Kreuzreliquiar der Reichenau (tirage à part des Mémoires de l'Académie de Bavière, 1926), 22p./. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, nr.7-9, p.241-242. (Comptes-rendus).
174. /A. Heisenberg. Karl Krumbacher („Allgäuer Geschichtsfreund“, no. 24 de la nouvelle série, 1925, 25p./. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, nr.7-9, p.241. (Comptes-rendus).
175. /A. Heisenberg. Das Problem der Renaissance in Byzanz. Extrait de la „Historische Zeitschrift“, Tom. 133, p.323-412/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, nr.7-9, p.239-240. (Comptes-rendus).
176. /„Epeteris Eterias Vyzantinon Spoudon“, I, 1924/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, nr.7-9, p.258-261.
177. /W. N. Slatarski. Geschichte der Bulgaren. I Teil: Von der Gründung des bulgarischen Reiches bis zur Tückenzeit (679-1396). Leipzig: Bulgarische Bibliothek, 1918/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1926, Band 26, p.113-116.

178. Roumanie. În: *Byzantion*, 1927-1928, Tom. 4, p.504-509. (Chronique. Bulletins régionaux).
Recenzează studii publicate de C. C. Giurescu, Silviu Dragomir, N. Grămadă, N. Iorga, C. Marinescu, G. I. Brătianu, G. Cantacuzino, Dr. Ilie Gherghel, C. I. Karadja, Șt. Bezdeki, N. Cartojan, C. C. Diculescu, Marcel Emerit, Andrei Rădulescu, Coriolan Petranu, Șt. Ciobanu.
179. /C. Amantos. Nea engrapha peri tou Rhiga Velestinli, „Praktika de l’Académie d’Athènes“, 1927/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1928, 5, p.153-155.
180. /C. Amantos. „Slavi ke Slavophoni is tas hellinikas choras Helliniki Anthropologiki Heteria“. Séance du 12 février 1926/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1928, 5, p.155.
181. /Dr. W. Beševliev. Zu den urbulgarischen Inschriften, dans „l’Annuaire de l’Université de Sofia“, Tom. XXIII, 7, Sofia, 1927/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1928, 5, nr.3-6, p.153.
182. /Friedrich Fuchs. Die höheren Schulen von Konstantinopel im Mittelalter („Byzantinische Archiv“, cahier 8)/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1928, 5, nr. 3-6, p.151-152.
183. Roumanie. În: *Byzantion*, 1929, Tom. 5, p.540-543. (Chronique. Bulletins régionaux).
Prezintă studii publicate de Virginie Vasiliu, H. Dj. Sirouni, Remus Ilie, Nicolae Iorga, I. Simionescu, D. Mazilu, C. A. Spulber, G. Balș, N. Ghika-Budești.
184. /V. Beševliev. Zur Chronographie des Theophanes. Byzantinische Zeitschrift, 26, 1927, p.35/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1929, 6, nr.1-3, p.81. (Comptes-rendus).
185. /W. Boghitschewitsch. Die auswärtige Politik Serbiens 1913-1914. Band I, Berlin, 1928/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1929, 6, p.77-79.
186. /G. D. Sotériou. Die byzantinische Malerei des XIV. Jahrhunderts in Grieche „Hellinika“, I (1928)/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1930, 7, p.49-50.
187. /Hellinika. I, Athènes, 1928/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1930, p.46-49.
188. Roumanie. În: *Byzantion*, 1931, Tom. 6, p.702-706. (Chronique. Bulletins régionaux).
Recenzează studii publicate de N. Iorga, Marcel Emerit, G. Murnu, P. P. Panaitescu, Gh. I. Brătianu, V. Grecu, D. Russo, Șt. Berechet, I. C. Filitti, Sc. Lambrino, C. Petranu.

189. /A. Veress. Der Ursprung der Wappen der rumänischen Länder. Rev. ist. rom., 1931, 1, p.225-232/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.240-241.
190. /C. C. Giurescu. Über die Vlahia der Asanen. Lucrările Inst. Geogr. Cluj, 4, 1928-29, p.109-122/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.193.
191. /C. Moisil. Das Wappen von Rumänien. Sein Ursprung und seine historische und heraldische Entwicklung. Bukarest, 1931, 23p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.241.
192. /G. I. Brătianu. Zum Ursprung der Wappen der rumänischen Fürstentümer. Rev. Ist. Rom. 1, 1931, p.233-240/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.241.
193. /I. C. Filitti. Despina, princesse de Valachie, fille présumée de Jean Brankovitch. Rev. ist. rom., 1, 1931, p.241-250/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p. 195.
194. /N. Grămadă. Aus dem Gebiet der Schrift. Codrul Cosminului, 6, 1929-1930, p.241-250/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.159.
195. /N. Iorga. Les grandes familles byzantines et l'idée byzantine en Roumanie. Bull. Sect. hist. Ac. Roum. 18, 1931, p.1-21/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.198.
196. /N. Iorga. Une ville „romane“ devenue slave: Raguse. Trois conférences données en Sorbonne. I. Origines. Rapports avec Venise. II. Raguse et les Slaves. III. Raguse et les Turcs. Bull. Sect. Hist. Ac. Roum., 18, 1931, p.32-100/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.188-189.
197. /N. Iorga. Les commencements de Venise I. Les Venises populaires. II. Les débuts de Venise et Byzance. III. Venise et Italie. Bull. sect. hist. Ac. Roum, 18, 1931, p.101-143/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1932, Band 32, p.189-190.
198. Roumanie. În: *Byzantion*, 1932, Tom. 7, p.383-387. (Chronique. Bulletins régionaux).
Recenzează studii publicate de N. Iorga, A. Veress, G. I. Brătianu, P. P. Panaitescu, C. C. Giurescu, I. C. Filitti, N. Grămadă, Iuliu Ștefănescu, Th. Capidan, V. Drăghiceanu, G. Balș, D. C. Arion.
199. /N. Iorga. 1. Rumänische Miniaturen im XVII. Jahrh. 2. Neue im Kloster des Neil. Sabbas von Jerusalem und am Berge Sinai gefundene Kunstgegenstände (rum). Buletinul Com. Monum. Ist. 24, 1931, p.145-153, 181-187/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1933, Band 33, p.415.
200. Roumanie. În: *Byzantion*, 1933, Tom. 8, p.575-583. (Chronique. Bulletins régionaux).

Prezintă studii publicate de N. Iorga, D. Ionescu, A. Sacerdoțeanu, T. Bălan, Chr. Geagea, N. Cartojan, V. Grecu, G. Balș, V. Drăghiceanu, C. Bașturescu, N. Ghica-Budești, V. Radu, I. C. Filitti, M. Emerit.

201. /I. Sajdak. Que signifie Kyriotis Geometris, Byzantion, V, 1931/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1933, 10, p.81-82.
202. /V. Drăghiceanu. Historische Denkmäler aus Oltenien. Bul. Com. Mon. Ist., 24, 1931, p.105-132/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1933, Band 33, p.217.
203. /Seton-Watson, R. W. A history of the Romanians from Roman times to the Completion of Unity, Cambridge, University Press, 1934/. În: *Gând românesc*, nov. 1934, 2, nr.11, p.590-591. (Cronica istorică).
204. /Seton-Watson, R. W. A history of the Romanians, from Roman times to the completion of unity. Cambridge: University Press, 1934, 596p./. În: *Revue de Transylvanie*, /1934/, nr.1, p.387-389.
205. /D. P. Bogdan. Beiträge zum Studium der alten moldavischen Diplomatie (rum). Rev. ist. rom. 4 (1934), p.92-136/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.451.
206. /N. Iorga. France de Constantinople et de Morée - „Déviation“ de la quatrième croisade. Participation de l'élément français/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1935, 12, p.81-105; 177-217; 324-356.
207. /N. Iorga. Histoire de la vie byzantine. Empire et civilisation. D'après les sources, illustrée par les monnaies. 3 Bd. Bucarest 1934/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.104-106.
208. /P. P. Panaitescu. Das Chrysobull Alexanders des Guten für den armenischen Bischofssitz in Suceava (30 Iuli 1401) (rum). Rev. ist. rom. 4, (1934), p.44-56/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.451.
209. /A. Sacerdoțeanu. Betrachtungen über die rumänische geschichte im Mittelalter. Die Beweise der Kontinuität und die Rechte der Rumanen auf ihre heutigen Territorien (rüm). București, 1936. XXX, 311p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.512.
210. /G. J. Brătianu. Recherches sur Vicina et Cetatea Albă. Studii de istorie generală, 1. Bucarest, 1935. 195p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.242, 446-448.
211. /G. Moravcsik. A magyar szent korona görög feliratai, Budapest, 1935/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1936, 13, p.296.

212. /G. Stadtmüller. Michael Choniates Metropolit von Athen (c. 1138-c. 1221)/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1936, 13, p.297-298.
213. /N. A. Mouchmov. Sceaux de plomb byzantins conservés dans la collection du Musée National à Sofia (bulg.). *Izvestija Bulg. Arch. Inst.* 8 (1935). p.331-349/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.268-269.
214. /N. Iorga. Éléments de continuité entre les peuples du Sud-Est Européen. *Rev. Sud-Est Eur.* 12, (1935), p.107-123/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.218.
215. /N. Iorga. Geschichte der Rumänen, I, 1. Teil: Die Vorfahren vor den Römern (rum). București, 1936, 267p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.512.
216. /N. Iorga. Une nouvelle théorie sur l'origine et la caractère de l'Empire de Trébizonde. *Revue Sud-Est Eur.* 13 (1936), p.172-176/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.492.
217. /A. A. Vasiliev. The Goths in the Crimea. Cambridge-Massachusetts, 1936. 292p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1937, Band 37, p.415-423.
218. /N. Iorga. La vie de province dans l'Empire byzantin. *Rev. Sud-Est Eur.* 14 (1937), p.1-25/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1937, Band 37, p.543.
219. /N. Iorga. Zwischen Byzantinern und Ungarn (rum). *Rev. Ist.* 21 (1935), p.313-315/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1937, Band 37, p.536.
220. /Seton-Watson, R. W. Histoire des Roumains de l'époque romaine à l'achèvement de l'unité. Paris: Les Presses Universitaires de France, 1937, XIII + 665p. + 1h/. În: *L'Europe du Sud-Est*, 1937, 5, p.43-45.
221. /A. Baschmakoff. L'État médiéval des Goths de Crimée et ses relations avec la population préhistorique de la Tauride. *Bulletin Assoc. G. Budé*, oct. 1937, 57, p.13-29/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.254-256.
222. /C. Mărculescu. Balica und Dobrotić, zwei pontische Herrscher (rum.). *Analele Dobrogei* 18 (1937), p.184-214/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.237-238.
223. /Erzbischof Hovsepian. Die armenische Kunst. Die Grabdenkmäler (rum). *Ani* 2 (1937), p.31-33/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.261.
224. /G. Popa-Lisseanu. Die Quellen der Geschichte der Rumänen. Bd. XII. Die Brodniks. Text, Übersetzung und Erläuterungen (rum). București, 1938, 87p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.546-547.

225. /J. Coman. Das Genie des hl. Gregor von Nazians. Institutul român de bizantinologie, 3. București, 1937, 62p./.
226. /N. Iorga. Documents concernant les Grecs et les affaires d'Orient, tirés des registres de notaires de Crète. Rev. Sud-Est Eur., 14 (1937), p.89-114/.
227. /N. Iorga. Histoire des Roumains et de la romanité orientale. 4 Bd. Bukarest, 1937/.
228. /N. Iorga. Über die von Armeniern bewohnten Länder (rüm). Ani, Zeitschr. f. armen. Kultur I, Bd. II, București, 1936, p.1-14/.
229. /O. Mărculescu. Das mittelalterliche und moderne Kavarna (rüm). Analele Dobrogei, 17 (1936), p.65-93/.
230. /Th. Capidan. Les Macédo-Roumains, esquisse historique et descriptive des populations roumaines de la péninsule balcanique. Ac. Roum., Connaissance de la terre et de la pensée roumaines V. Bucarest 1937. 76p./.
231. Roumanie. În: *Byzantion*, 1938, Tom. 13, fasc.1, p.311-320. (Chronique. Bulletins régionaux).
Recenzează studii publicate de N. Iorga, D. G. Ionescu, G. I. Brătianu, A. Sacerdoțeanu, O. Mărculescu, N. Cartoian, T. Simedrea, Maria Goleescu, P. Nicorescu, G. de Jerphanion, V. Grecu, N. Ghica-Budești.
232. /A. Balotă. Le monde albanais et les études greco-byzantines. Revues Sud-Est Européennes, 1938, 15, p.62-69/.
233. /A. Decei. Hat Mircea der Alte an der Schlacht bei Ankara teilgenommen?(rum). Rev. Ist. Rom., 1937, 7, p.339-357/.
234. /A. Sacerdoțeanu. Über die Brodniker (rum). Rev. ist. 24 (1938), p.196-203/.
235. /D. Arion. Die rumänischen Knezen. Beiträge zu ihrer Erforschung (rum). București, 1938, 245p./.
236. /D. Fecioru. Asterios, Bischof von Amascia. Leben und Werk (rum) Biserica ort. Rom. 55 (1937), p.624-694/.

237. /D. P. Bogdan. Moldavische Urkunden aus der Zeit vor Ștefan dem Grossen (rum). București, Fundația Regele Carol I, 1938, 80p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.520.
238. /H. Grégoire, L'habitat „primitif“ des Magyars et les Savartiásphali, Byz, XIII (1938), p.267-278/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1939, nr.16, p.167-168.
239. /H. Grégoire, Le nom et l'origine des Hongrois, „Zeitschrift der deutsch-morgenländischen Gesellschaft“, 91, 1937/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1939, nr.16, p.167-168.
240. /J. Moiescu. Evagrius von Pontos (rum). Biserica ortodoxă română 56, (1938), p.230-274/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.240.
241. /J. L. La Monte. The rise and decline of a Frankish Seignury in Syria in the time of the crusades. *Revue Sud-Est Eur.* 15 (1938), p.301-321/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.516.
242. /M. A. Triantaphyllidès, Stathmi tis glossikis mas historias, Athènes, 1937/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1939, 16, p.84-85.
243. /M. Emerit. Réflexions sur le regime seigneurial en Roumanie. À propos d'un livre récent. *Revue Sud-Est Eur.* 15 (1938), p.168-183/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.266.
244. /N. Iorga. Les permanences de l'histoire. *Revue Sud-Est Eur.* 15 (1938), p.205-222/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.251.
245. /P. I. Zepos. Syntagmation nomikon Alexandrou Ioannou Ipsilanti Voevoda higemonos pasis Oungrovlachias 1780, Athènes, 1936/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1939, 16, p.83-84.
246. /C. Necșulescu. Der Einbruch der Uzen durch die rumänischen Länder in das byzantinische Reich (rum). *Rev. ist. rom.* 9 (1939), p.185-206/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.515.
247. /N. Camariano. Katalog der griechischen Handschriften, Tom. II (rum.). București, 1940. 205p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.245.
248. /N. Iorga. Études byzantines. Institut d'études byzantines, 1, 2. Bucarest. 1939. 354p.; 1940. 450p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.278.
249. /N. Iorga. Nouveaux ouvrages historiques allemands. *Revue Sud-Est Eur.* 17 (1940), p.97-108/. *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.514.

250. /V. Gheorghiu. Das griechische Evangelien-Lectionarium aus Iași (rum). Ac. Rom., Studii și cercetări, 41. Bukarest, 1940. 90p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.245-246.
251. /C. Daicoviciu. Le problème de la continuité en Dacie. Rev. de Transylvanie, 6 (1940). S.-A. 72p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1941, Band 41, p.545.
252. /G. Florescu. Zwei epigraphische Denkmäler im Verbindung mit dem Problem der Kontinuität (rum). Rev. ist. rom. 10 (1940), S.-A. 12p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1941, Band 41, p.545.
253. /G. Millet. Geist der armenischen Kunst (rum). Ani (Bukarest 1941), p.131-136/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1941, Band 41, p.548.
254. /R. Căndea, Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi. Sibiu, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1941, vol.29, nr.1-6, p.187. (Cronică).
255. /A. Bărcăcilă. Siebenburgens Gold als avarische Kriegsbeute Karls des Grossen (rum). Auszug aus Apulum 1 (1939-1942), Alba-Iulia, 1942, 32p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1942, Band 42, p.320.
256. /C. Secășanu. Die alten moldavischen Münzen (rum). Cunoștințe folositoare, A85, 32p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1942, Band 42, p.361.
257. /G. I. Brătianu. Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire et la toponymie médiévale du littoral roumain de la Mer Noire. À propos des „Miscellanies“ de M. J. Bromberg. Bucarest, 1940, 46p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1942, Band 42, p.339.
258. /G. Ștefan. Dinogetia I. Dacia 7/8 (1937-1940), Bukarest, 1941, p.401-425/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1942, Band 42, p.359.
259. /P. I. Zépos. Syntagmation nomikon Alexandrou Ioannou Ipsilanti Voevoda higemonos passes Oungrovlachias 1780/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1942, 19, p.642-643.
260. /A. Lapedatu. Omul dela 2 Maiu – învinsul dela 11 Februarie. (An. Ac. Rom., Mem. secț. ist., S.III, Tom. XXV, mem. 5). București, 1942, p.189-190/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.189-190. (Cronică).
261. /A. Sacerdoțeanu. Marula nu e fiica lui Mihai Viteazul. Extras din „Hrisovul“, I (1941), p.190/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.190. (Cronică).
262. /Biserica ortodoxă română, LX (1942), nr.9-10 sept.-oct/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.191. (Cronică).

263. /C. Karadja. Cronica lui Jörg von Nürnberg. (Extras din „Omagiul Ioan Lupaș“. București, 1941, p.185-186/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.185-186. (Cronică).
264. /E. Vârtosu. Chirilicale. Note de paleografie românească. București, 1940/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.186. (Cronică).
265. /E. Vârtosu. Mărturii noi din viața lui Tudor Vladimirescu. Așezământul Cultural „Ion C. Brătianu“, București, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.166. (Dări de seamă).
266. /E. Vârtosu. Romanatul, moneda lui Cuza Vodă (1859-1864). Documente inedite. Așezământul cultural „Ion C. Brătianu“, LV, București, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.167. (Dări de seamă).
267. /Em. Diaconescu. Românii din Răsărit. Transnistria. Iași, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.171. (Dări de seamă).
268. /I. Hașeganu. Mărginenii în viața economică a Transilvaniei și a vechiului Regat. Brașov, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.186. (Cronică).
269. /I. Hudiță. Franța și Cuza-Vodă, lovitura de Stat proiectată în 1863. După documente inedite. București, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.191-192. (Cronică).
270. /I. Nistor. O descriere a Principatelor Române din 1822. An. Ac. Rom., Mem. Secț. Ist., S.III, Tom. XXV, mem. 7. București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.181. (Dări de seamă).
271. /I. Nistor. Ungurii în Dacia carpatină. (An. Ac. Rom., Mem. secț. ist., S. III, Tom. XXIV, mem. 15. București, 1942)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.188. (Cronică).
272. /N. A. Constantinescu. Un livre oublié sur la révolte de Pasvanoglou. Extras din „Revue historique du Sud-Est Européen“, XVI, București, 1939/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.165. (Dări de seamă).
273. /N. P. Smochină. Din amarul Românilor transnistrienii. Masacrele dela Nistru. Extras din „Moldova nouă“, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.185. (Cronică).
274. /N. P. Smochină. Die Rumänen zwischen Dnjestr und Bug. București, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.190-191. (Cronică).
275. /V. Papacostea. Un observator prusian în țările române acum un veac. București, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.171. (Dări de seamă).

276. /V. Slăvescu. Domnitorul Cuza și Victor Place. Așezământul „I. C. Brătianu“, 59, București, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.172. (Dări de seamă).
277. /N. Iorga: novissima verba/. În: *Cele trei Crișuri*, iul.-aug. 1943, 24, nr.7-8, p.134-135.
Despre volumul „Conferințe și prelegeri“.
278. /A. Sacerdoțeanu; M. Regleann. Culegere de facsimile pentru școala de arhivistică. Seria greacă, 1, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.311. (Cronică).
279. /Aurel G. Stino. Despre Teodor Stefanelli. „Făt-Frumos“, nr.4, 1911, p.323/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.323. (Notițe).
280. /C. Moisil. Monete arhaice din Olbia. Extras din „Cronica numismatică și arheologică“, 1943, n-le 125-126/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.316. (Cronică).
281. /D. B. Ionescu. Istoria doctrinelor economice. Vol. I, Sibiu, 1941, 393p./. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.315-316. (Cronică). /Semnează N.B./.
282. /Dionisie I. Udișteanu. Graiul evlaviei străbune. I. Inscriptii și însemnări dela Secu. Seminarul monahal Cernica, 1939/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.314. (Cronică). /Semnează N. B./.
283. /Dobrogea Românească, feb.-mar. 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.315. (Cronică). /Semnează N. B./.
284. /Em. Condurachi. Activitatea de istoric și însușirile de profesor ale lui I. Minea. „Cronica numismatică și arheologică“, ian.-iun. 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.323. (Notițe).
285. /Em. Turdeanu. Manuscrise slave din timpul lui Ștefan cel Mare. Extras din „Cercetări literare“, V, București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.297. (Dări de seamă).
286. /G. I. Brătianu. Origines et formation de l'unité roumaine. (Bibliothèque d'histoire contemporaine), Bucarest, 1943, 359p./. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.301. (Dări de seamă).
287. /G. Popescu-Vâlcea. Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungro-Vlahiei (1648-1668). Tiparul Institutului de arte grafice din Sf. Mănăstire Neamțu, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.302. (Dări de seamă).

288. /G. Sántha. A Harcos szentex Bizánci legendái. Magyar Görög Tanulmányok, 22. Budapest, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.317. (Cronică). /Semnează N. B./.
289. /I. Andrieșescu. Bucovina și Basarabia în lumina arheologiei. Tiparul Institutului Grafic din Sf. Mănăstire Neamțu. Extras (fără dată), 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.294-295. (Dări de seamă).
290. /I. Lupaș. Congresul dela Berlin și repercursiunile lui în Istoria Românilor. „Convorbiri literare“, 1, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.322. (Notițe).
291. /Maria C. Marinescu. Umanistul Ștefan Bergler (1680-1738). Viața și activitatea sa. Extras din „Rev. ist. română“, XI-XII, (1941-1942), București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.302-303. (Dări de seamă).
292. /Marie-Mathilde Alexandrescu-Dersca. La campagne de Timour en Anatolie (1402). București, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.292-293. (Dări de seamă).
293. /N. Iorga. Les découvertes portugaises et la croisade. Congresso do mundo português. Publicações, III volume. Memórias e comunicações apresentadas ao congresso de História dos descobrimentos e colonização (III congresso), Tomo I, I seccão: Descobrimentos marítimos. 1940, pag.49-53/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.288-289. (Dări de seamă).
294. /N. Iorga. Oameni reprezentativi în purtarea războaielor. Lecții ținute la Școala de războiu, 1937. Institutul de istorie universală „N. Iorga“, București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.287-288. (Dări de seamă).
295. /N. Vătămanu. Lt. Col. D. Pappasoglu, primul istoriograf al Bucureștilor. Extras din „Gazeta municipală“, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.316-317. (Cronică). /Semnează N. B./.
296. /P. Șeicaru. Istoricul N. Iorga, Ramuri, sep.-oct. 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.321. (Notițe). /Semnează N. B./.
297. /Rodica Ciocan. Etienne Báthory, prince de Transylvanie, roi de Pologne, et les Roumains. Bucarest, 1940/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.315. (Cronică). /Semnează N. B./.
298. /Th. A. Naum. Germania lui Tacit. București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, 29, nr.7-12, p.313. (Cronică). /Semnează N. B./.

299. /V. Grecu. Abriss der rumänischen Byzantinistik. Extras din „Südost-Forschungen“ (fără an), pp.174-201/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.295-296. (Dări de seamă).
300. /A. P. Dimitroff (Pironkow). Zar Simeon und sein Zeitalter. Aus dem Bulgarischen übertragen von K. Seeliger und Boschana Blagoewa, deutsche Schule Plovdiv, Sofia, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol. 30, nr.1-12, p.147-148. (Dări de seamă).
301. /Anuarul Institutului de studii clasice, vol. IV. (1941-1943)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30. nr.1-12, p.166. (Cronică).
302. /C. Brătescu, V. Mihăilescu, N. Al. Rădulescu și V. Tufescu. Unitatea și funcțiunile pământului și poporului românesc. (Biblioteca informativă a societ. regale române de geografie. Nr. I), București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.144. (Dări de seamă).
303. /Col. Marius P. Herescu. Geniul militar al lui Ion-Vodă cel Cumplit, 1572-1574. Extras din „România militară“, nr. 1, București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.162. (Cronică). /Semnează N.B./.
304. /Cronica numismatică și arheologică, anul XVII, iul.-dec. 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.165-166. (Cronică). /Semnează N. B./.
305. /D. Berciu. Le paléolithique et le mésolithique en Roumanie. Bibliographie, répertoire et index des localités. Bucarest, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.160. (Cronică). /Semnează N.B./.
306. /D. Ciurea. Problema originii și sensului lui „Io“ din intitulația și subscripția documentelor românești. Anal. Acad. Rom., Mem. secț. ist., S. III, Tom. XXVI, Mem. 4, București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.145. (Dări de seamă).
307. /D. Em. Vârtosu. „Sigilii românești cu legenda în limba turcească, veacul XVII-XIX/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.174. (Notițe). /Semnează N. B./.
308. /Dinu C. Arion. Vlahii, clasă socială în Voevodatele românești, București, 1940/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.159. (Cronică). /Semnează N. B./.
309. /Dr. Ion. I. Ghelasse. Mocanii. Importanța și evoluția lor social-economică în România. Expansiunea lor în câmpia Tisei, în Caucaz și Crimeea. Ed. III revăzută și completată. București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.150-151. (Dări de seamă).

310. /G. Zane. Ion Ghica către N. Bălcescu. Scrisori inedite din vremea pribegiei. Anal. Acad. Rom., Mem. sect. ist., S. III, Tom. XXV, Mem. 26. București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.167. (Cronică). /Semnează N. B./.
311. /General Radu Rosetti. Garda națională. Anal. Acad. Rom., Mem. sect. ist., S. III, Tom. XXV, Mem. 10. București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.167. (Cronică). /Semnează N. B./.
312. /Gh. I. Năstase. „Descrierea statistică“ a Bugeacului (1822-1828) și „autorul“ ei. Extras din „Viața Basarabiei“, 5-1937/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.161. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
313. /I. Pillat. Florica, via și casa Brătienilor. București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.163. (Cronică). /Semnează N. B./.
314. /M. Lascaris. La révolution grecque vue de Salonique. Rapports des consuls de France et d'Autriche 1821-1826. Balcania, VI, Bucarest 1943, pp.145-168/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.151-152. (Dări de seamă).
315. /Maria Dumitrescu. Despre o carte „necunoscută“. Extras din „Scriptum“, I, Brașov, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.163. (Cronică). /Semnează N. B./.
316. /Românii din Timoc. Culegere de izvoare îngrijită de C. Constante și A. Galopenția. București, (1943)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.137. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
317. /S. Dragomir. „Un sfert de veac dela unirea Transilvaniei“, a apărut în Biblioteca „Astra“, Nr. 29 (Sibiu, 1943)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.174. (Notițe). /Semnează N. B./.
318. /Studii și cercetări istorice, Noemvrie 1943. Vol. XVIII, Institutul de istorie națională „A. D. Xenopol“, Iași, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.145-147. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
319. /V. Laurent. Le briquet, emblème monétaire sous les Paléologues? Extras din „Cronica numismatică și arheologică“, București, 1943, Nr. 127-128, 17p./ În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.141-142. (Dări de seamă).
320. /C. I. Karadja. Oraison funèbre prononcée à l'enterrement de l'ancien Prince-régnant Jean Caradja par le maire d'Athènes Panayoti Soutzos. Revue de Sud-Est Européen, XXI (1944), pp.234-240/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol. 31, nr.1-12, p.257. (Notițe). /Semnează N. B./.

321. /Gh. I. Brătianu. Nouvelle contribution à l'histoire de la Dobroudja au moyen âge. *Revue hist. du Sud-Est Européen*, XXI (1944), p.70-81/. *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.211-212. (Dări de seamă).
322. /I. Țabrea. Influențele externe asupra primelor monete moldovenești. *Cronica numismatică și arheologică*, XVIII (1944), pp.263-277/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.258. (Notițe). /Semnează N. B./.
323. /M. Berza. La colonia fiorentina di Constantinopoli nei secoli XV-XVI e suo ordinamento secondo gli statuti. *Revue historique du Sud-Est Européen*, XXI (1944), pp.138-154/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.257. (Notițe). /Semnează N. B./.
324. /M. Holban. Autour de l'„Histoire de la Moldavie et de la Valachie“ de Carra. *Revue du Sud-Est Europ.*, XXI (1944), pp.155-230/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.257. (Notițe). /Semnează N. B./.
325. /Octavian Iliescu. Monete de aramă de la Mircea cel Bătrân? *Cronica numismatică și arheologică*, 18 (1944), pp.278-281/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.258. (Notițe). /Semnează N. B./.
326. /V. Grecu. Și totuși Învățăturile lui Neagoe-Voevod. Extras din „Convorbiri literare“, 1944, pp.740-767/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.213-214.
327. /A. Oțetea. Tudor Vladimirescu și mișcarea eteristă în țările românești (1821-1822). Extras din *Balkanica*, IV, București 1945, p.180/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.180. (Cronică).
328. /D. C. Moisil. Activitatea științifică a lui Raymund Netzhammer. *Cronica numismatică și arheologică*/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.188. (Notițe). /Semnează N. B./.
329. /G. Vernadsky. Sur l'origine des Alains. Extras din *Byzantion*, XVI (1942-1943), pp.81-86/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.146-147. (Dări de seamă).
330. /Hrisovul, Buletinul școalei de arhivistică, an V (1945)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.145-146. (Cronică). /Semnează N. B./.
331. /I. Lupaș. Fazele istorice în evoluțiunea constituțională a Transilvaniei. Extras din *Anuarul instit. de ist. națională*, Cluj-Sibiu, X (1944)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.180. (Cronică). /Semnează N. B./.

332. /I. Țabrea. Delfinașii de aramă din Olbia, *Cronica numismatică și arheologică*, iul.-dec. 1945/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.188. (Notițe). /Semnează N. B./.
333. /M. Romanescu. Cantemir, Montesquieu și Marsigli (Extras din volumul omagial C. Giurescu)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.180. (Notițe). /Semnează N. B./.
334. /V. Laurent. Le titre d'emereur orthodoxe et le sens de son emploi en numismatique byzantine, „Cronica numismatică și arheologică“, XIX (1945), pp.34-41/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.148-149. (Dări de seamă).
335. /P. Șt. Năsturel. Un hrisov nou dela Constantin Duca (1702). Extras din Hrisovul, V (1945)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.181. (Cronică). /Semnează N. B./.
336. /Pr. Gh. Cotoșman. Din trecutul Banatului: Cartea V, Comuna și bisericile din Nerău, Timișoara 1935; Cartea VI, Comuna și bisericile din Pesac, Timișoara, 1936/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.181. (Cronică). /Semnează N. B./.
337. /Deux études byzantines I. Autour de Kekauménos; II. La première attaque russe de Constantinople (860)/. În: *Revue des Etudes byzantines*, 1948, 6, nr.2, p.191-198.
Despre lucrările semnate de M. Gyóni: „L'oeuvre de Kékauménos, source de l'histoire rousée“, 1946, 23, p.96-180 și A. A. Vasiliev: „The Russian attack on Constantinople in 368“, Cambridge, Massachusets, 1946.
338. /B. Mitrea. Découvertes récentes de monnaies antiques sur le territoire de la République Populaire Roumaine. În: *Studii și cercetări de istorie veche*, 1958, 9, p.150-156/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1952, Band 52, p.233-234.
339. /Al. Bărcăcilă. Monnaies, ornements en métal et fragments céramiques des Thermes de Drobeta et du cimetière médiéval superposé. Materiale și cercetări arheologice, 1959, 5, p.769-794/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p. 477-478.
340. /Câmpina, B. Le problème de l'apparition des États féodaux roumains. Nouvelles études d'histoire présentées au X-e Congrès des Sciences Historiques de Rome. București: Édition de l'Académie de la République Populaire Roumaine, 1955, p.181-207/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.195.
341. /D. Pippidi et ses collaborateurs. Rapport sur l'activité du chantier d'Histria en 1956. Materiale și cercetări arheologice, 5, 1959, p.283-328/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.476.

342. /D. Tudor. Les garnisons romaines sur la frontière danubienne du Banat au IV-e siècle. Studii și cercetări de istorie veche, 9, 1958, p.374-379/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.179.
343. /Dorin Popescu. Chronique des fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1958. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.145-156/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.476.
344. /Elena Băncilă. Notes sur quelques trésors de monnaies byzantines. Studii și cercetări numismatice, 1, 1957, p.425-438/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.234.
345. /E. Condurachi. Vasile Pârvan. Dacia, Serie nouă, 1, 1957, p.9-40/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.158.
346. /Gr. Florescu, R. Florescu, P. Diaconu. Capidava, Monografie arheologică. Vol. I. București. Editura Academiei R.P.R. Biblioteca Arheologică II, 1958. 262p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.215-216.
347. /I. Barnea et B. Mitrea. Les fouilles de sauvetage de Noviodonum (Isaccea), région de Constanța. Materiale și cercetări arheologice, 1959, 5, p.461-473/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.476-477.
348. /I. Dimian. Quelques découvertes monétaires byzantines sur le territoire de la Rép. Pop. Roum. Studii și cercetări de numismatică, 1, 1957, p.189-216/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.233.
349. /I. I. Russu. Notes épigraphiques, IV-e série. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.139-143/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.496.
350. /I. Nestor. Présence des Slaves sur le territoire roumain à la lumière des documents archéologiques. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.49-64/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.467-468.
351. /I. Nestor et P. Diaconu. Les fouilles archéologiques de Păcuiul lui Soare (rég. de Constanța). Materiale și cercetări arheologice, 5, 1959, p.587-592/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.477.
352. /Legiuirea Caragea. Ediție critică. București: Editura Academiei RPR, 1955. 336p/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.241.
353. /M. Macrea. La nécropole slave de Someșeni. Materiale și cercetări arheologice, 5, 1959, p.519-527/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.468-469.

354. /Maria Comșa. La présence des slaves sur le territoire roumain aux VI-e – IX-e siècles à la lumière des recherches archéologiques. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.65/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.468.
355. /Dorin Popescu. Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1957. Dacia, Serie nouă, 2, 1958, p.479-490/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.242.
356. /D. Protase. Un mormânt din secolul V la Cepari (Transilvania). Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.476-485/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.242.
357. /D. Tudor. Oltenia romană. II-e éd. revue et augmentée. București, Ed. Științifică, 1958/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.204.
358. /G. B. Fedorov. Résultats et principaux problèmes des recherches archéologiques du Sud-Ouest de l'U.R.S.S. touchant le première millénaire de notre ère. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.372-408/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.242.
359. /Gh. Ștefan. Dinogetia – a problem of ancient topography. Dacia, Serie nouă, 2, 1958, p.317-329/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.238-239.
360. /Gh. Cronț. Ducas, Istoria turco-bizantină (1341-1362). Ed. critică de V. Grecu. Studii, revista de Istorie, 12, 1959, p.218-221/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.172.
361. /I. Nestor. Contributions archéologiques au problème des proto-Roumains. La civilisation de Dridu. Note préliminaire. Dacia, Serie nouă, 2, 1958, p.371-382/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.236-238.
362. /N. Constantinescu. Contribuție la cunoașterea ceramicii bizantine de la Cetatea Albă (Belgorod Dniestrovsky). Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.441-451/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.274.
363. /M. Matei. Contribuții la cunoașterea ceramicii slave de la Suceava. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.409-439/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.239-240.
364. /P. Diaconu. În legătură cu datarea olanelor cu semne în relief descoperite în așezările feudale timpurii din Dobrogea. Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.491-497/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.239.
365. /P. Diaconu. Un nou tip ceramic din epoca romano-bizantină. Studii și cercetări de istorie veche, 101, 1959, p.487-489/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.239.

366. /P. I. Rămureanu. Începutul creștinării sârbilor sub împăratul bizantin Heraclius. Studii teologice, S.2, 11, 1959, p.164-181/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.227.
367. /B. Mitrea. Découvertes récentes de monnaies antiques sur le territoire de la République Populaire Roumaine. Studii și cercetări de istorie veche, 1959, 11, p.189-193/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.249.
368. /B. Mitrea et N. Anghelescu. Fragments de chaudron hunique découverts dans le Sud-Est de la Valachie. Studii și cercetări de istorie veche, 11, 1960, p.155-158/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.243.
369. /D. Popescu. Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1958. Dacia, Serie nouă, 3, 1959, p.587-589/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.221-222.
370. /D. Tudor. Le dépôt de miroirs de verre doublé de plomb trouvé à Sucidava. Dacia, Nouvelle Série, 3, 1959, p.415-432/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.243.
371. /E. Comșa; Gh. Bichir. Nouvelle découverte de monnaies et d'objets de parure des X-e – XI-e siècles à Garvăn en Dobroudja. Studii și cercetări de numismatică, 3, 1960, p.223-244/. *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.491.
372. /G. Cronț. Le „Jus patronatus“ dans les Pays roumains. Studii și materiale de istorie medie, 4, 1960, p.77-116/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, 54, p.494.
373. /I. Barnea. Date noi despre Axiopolis (Nouvelles données sur Axiopolis). Studii și cercetări de istorie veche, 11, 1960, p.69-80/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.222.
374. /I. Barnea. Un nouveau trésor de monnaies byzantines à Dinogetia. Studii și cercetări de numismatică, 3, 1960, p.245-254/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.491.
375. /I. Nestor. Les principales réalisations de l'archéologie roumaine dans les années du régime démocratique-populaire. Studii și cercetări de istorie veche, 11, 1960, p.7-23/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.212.
376. /I. Rămureanu. La conversion des Serbes sous l'empereur Basile I le Macédonien. Studii teologice, Seria 2, 12, 1960, p.13-28/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.204.
377. /M. Alexandrescu-Dersca. L'expédition d'Humur Beg d'Aydin aux bouches du Danube (1337 ou 1338). Studia et Acta Orientalia, 2, 1960, p.1-23/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.452-453.

378. /M. Rusu. Pontische Gürtelschnalle mit Adlerkopf (VI-VII lh. u. Z.). Dacia, Nouvelle Série 3, 1959, p.485-523/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.242.
379. /R. M. Bartikian. Istočniki dlja izučenja istorii poulikienskovo dvizenija (Sources pour l'étude de l'histoire du mouvement paulicien). Erevan, Édition de l'Académie de Sciences de la RSS Arménienne, 1961. 215p/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.460-461.
380. /R. M. Bartikian. Le mot de Paradounavis dans la notice du moine Théodule (1059) se rapporte-t-il au magistros Basilieios? (en russe). Izvestija de l'Académie Arménienne de Sciences. Erevan, 1959/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.195.
381. /Un petit trésor de monnaies byzantines en bronze des XII-e – XIII-e siècle. Studii și cercetări de numismatică, 1960, 3, p.497-499/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.492.
382. /A. Sacerdoțeanu. Les „Cathares“ à Râmnicul-Vâlci. Mitropolia Olteniei, 1961, 13, fasc.7-9, p.317-330/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.393.
383. /Dorin Popescu. Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1960. Studii și cercetări de istorie veche, 12, 1961, p.133-144/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.185-186.
384. /E. Condurachi. Quelques problèmes relatifs à la phase finale de la société esclavagiste traités dans l'historiographie contemporaine. Studii și cercetări de istorie veche, 12, 1961, p.35-53/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.166-167.
385. /G. Cronț. Le Code de Govora (1640). Studii, revistă de istorie, 14, 1961, p.1221-1226/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.207.
386. /G. G. Litavrin; A. P. Hazdan. Po povodu Knigi P. Lemerlia o „Sovetah i Rasskazah Kekaumena“ (À propos de l'ouvrage de Lemerle concernant „Les Conseils et Récits“ de Kékauménos). Viz. Vrem. 20, 1961, p.279-296/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.348.
387. /I. Barnea. Nouvelles contributions à la connaissance du tissu de l'établissement de Garvan aux X-e - XII-e siècles. Studii și cercetări de istorie veche, 12, 1961, p.307-314/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.405.
388. /I. Barnea. Un canon hymnographique illustré. Ortodoxia, 13, 1961, p.55-80/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.146. /Semnează N. B./.

389. /P. Diaconu. Un dénéral de l'époque romano-byzantine découvert   Păcuiul lui Soare (district d'Adamclisi). Studii  i cercetări de istorie veche, 12, 1961, p.403-405/.  n: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.420-421.
390. /VI. Dumitrescu. Un nouveau témoignage de la présence des Huns en Valachie: le fragment de diad me en or de Dulceanca. Studii  i cercet ri de istorie veche, 12, 1961, p.55-63/.  n: *Byzantinische Zeitschrift*, 1962, Band 55, p.200-201.
391. /Ivan Duj ev. Les slaves et Byzance.  tudes historiques à l'occasion du XI-e Congrès international des sciences historiques, Stockholm – a ut 1960, p.31-77/.  n: *Revue des études Sud-Est Européennes*, 1963, 1, nr.1-2, p.209-211. (Comptes-rendus).
392. /R. M. Bartikian. Kriticeskie Zametki o zave anii Eistafi Voila (1059). Bizantiskii Vremennik (1906), p.26-37/.  n: *Revue des études Sud-Est Europ enes*, 1963, 1, nr.1-2, p.211-213.
393. /V. Be evliev. Les inscriptions proto-bulgares.  dition française par H. Grégoire. Byzantion, XXV-XXX (1955-1960), passim/.  n: *Revue des études Sud-Est Europ enes*, 1963, 1, nr.3-4, p.594-595. (Comptes-rendus).
394. /Anna Dalass na, la mère des Comnènes. Mitropolia Olteniei, ian.-feb. 1963, 15, nr.1-2, p.21-34/.  n: *Byzantinische Zeitschrift*, 1964, Band 57, p.227.
395. /L'empereur Justinien I-er (527-565). Mitropolia Olteniei, 14, nr.1-2, ian.-feb. 1962, p.13-22/.  n: *Byzantinische Zeitschrift*, 1964, Band 57, p.225.
396. /I. Duj ev. Les boljars dits intérieurs et extérieurs de la Bulgarie médiévale. „Acta Orientalia Hungarica“ Tom. III, fasc. 3, p.167-178/.  n: *Revue des études Sud-Est Européennes*, 1964, 2, nr.1-2, p.289-291.
397. /Z. V. Oudaltzova. L'esclavage et le colonat en Italie sous la domination byzantine dans la seconde moitié du VI-e siècle et au VII-e siècle (particulièrement d'ap s les données des papyrus de Ravenne) (en russe). Bizantiiskije Otcherki, 1961, 19, p.93-120/.  n: *Revue des études Sud-Est Européennes*, 1965, 3, nr.1-2, p.336-338.

3.5 Articole omagiale. Comemorări. Necrologuri

398. Ioan C. Brătianu.  n: *Cele trei Crișuri*, 1 iun. 1921, 2, nr.11, p.324-325.
Cu ocazia centenarului nașterii lui Ioan C. Brătianu (29 mai 1921).
399. Durerea colegilor.  n: *Societatea de mâine*, 1926, 3, nr.39-40, p.626-627.
Un ultim omagiu adus lui V. Bogrea de către corpul profesoral al Universit ii clujene.

400. Auguste Heisenberg. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1930, 7, nr.10-12, p.251-253. (Chronique). /Necrolog/.
401. Le Professeur Auguste Heisenberg (1869-1930). Conférence lue à l'Institut pour l'étude du sud-est européen de Bucarest (février 1931). În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1931, 8, p.65-78.
402. Oreste Tafrali. În: *Byzantion*, 1938, Tom. 13, p.761-763. /Necrolog/.
403. Oreste Tafrali (1876-1937). În: *Échos d'Orient*, 1938, 37, p.504. /Necrolog/.
404. N. Iorga. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section historique*, 1941, 22, nr.1, p.1-4. /Necrolog/.
405. N. Iorga. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1941, Band 41, p.572-573. /Necrolog/.
406. Ședința solemnă a Academiei Române pentru comemorarea profesorului Nicolae Iorga. Cuvântările M. S. Regelui și ale d-lor profesori Rădulescu-Motru și N. Bănescu. În: *Sfarmă-Piatră*, 17 mai 1941, 8, nr.159, p.5.
407. N. Iorga: elogiul academic. În: *Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice*, 1941, S.3, Tom. 23, p.477-498; *Revista istorică*, ian.-dec. 1941, vol.27, nr.1-12, p.3-22.
Cuvântare comemorativă rostită la Academia Română în ședința festivă din 15 mai 1941.
408. Nicolae Iorga. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section historique*, 1941, 22, p.1-4. /Necrolog/.
409. Nicolae Iorga, martir al libertății popoarelor: comunicare făcută în ședința de la 10 Noiembrie 1944. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1945, S.3, Tom. 27, p.35-62.
410. Nicolas Iorga: martyre de la liberté des peuples: communication faite à l'Académie Roumaine. Séance du 10 novembre 1944. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section historique*, 1945, Tom. 26, p.3-32.
411. Discursul D-lui Prof. N. Bănescu, Directorul Institutelor Sud-Est European și de Bizantinologie. În: *În amintirea lui Nicolae Iorga*. Iași: Academia Română, Filiala Iași, 1990, p. 45-47.
Evocare făcută cu prilejul redeschiderii la 6 decembrie 1941 a Institutului de Istorie Universală din București, fondat de N. Iorga însuși.

3.6 Acte. Documente

412. Arderea Bucureștilor la 1847. În: *Ramuri*, 15 iun. 1908, 3, nr.12, p.192-198.
Prezintă două scrisori cu valoare de mărturii directe inedite, trimise de Florian Aaron lui Ioan Maiorescu din Craiova și păstrate la Academia Română.
413. Patru scrisori ale lui Avram Iancu. În: *Ramuri*, 1 oct. 1908, 3, nr.19, p.307-308.
Sunt scrisori din anii 1851-1852 din corespondența lui Bariț păstrată la Academia Română.
414. Scrisori politice ale lui Dumitru Brătianu. În: *Viața Românească*, nov. 1908, 3, nr.11, p.166-176; dec. 1908, nr.12, p.337-346.
415. Gheorghe Bariț. Legăturile sale cu românii din celelalte părți. (După o corespondență păstrată la Academia Română). În: *Convorbiri literare*, iul. 1908, 42, nr.7, p.6-20.
416. Câteva scrisori ale lui Odobescu către Bariț. În: *Convorbiri literare*, nov. 1908, 42, nr.11, p.514-521.
Despre unitatea tuturor românilor. Răspândirea Revistei Române în Ardeal. Despre protecția cerută de împărăteasa Elisabeta a Rusiei de la împărăteasa Maria Thereza pentru românii din Ardeal. Despre editarea operei lui N. Bălcescu: „Istoria românilor supt Mihai Voevod Viteazul“. Despre Analele Academiei. Despre Manuscrisele descoperite de Gr. Tocilescu în Rusia.
417. O felicitare a Comisiunii de la Focșani către Cuza Vodă. În: *Ramuri*, 1 ian. 1909, 4, nr.1, p.17.
Reproduce un text compus de M. Kogălniceanu pe care îl adnotează succint.
418. Din corespondența lui M. Kogălniceanu. În: *Ramuri*, ian. 1909, 4, nr.2, p.88-90, feb.-mar. 1909, 4, nr.4-5, p.204-207, mar.-apr. 1909, 4, nr.6-7, p.313-317.
419. /Din corespondența lui Bariț. Publicată de N. Bănescu/. În: *Neamul românesc literar*, 1909, 1, p.390-395, 533-537, 642-646, 772-776, 910-913; 1911, 2, p.171-173, 199-201, 220-222, 248-251, 280-283, 334-336, 347-350, 380-381.
420. Cîteva scrisori de-ale revoluționarilor munteni (1850). În: *Neamul Românesc literar*, 1910, 2, p.761-763.
421. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile I-IX. În: *Ramuri*, 15 apr. 1910, 5, nr.8, p.190-197.
422. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile X-XIII. În: *Ramuri*, 1 mai 1910, 5, nr.9, p.221-228.

423. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile XIV-XVIII. În: *Ramuri*, 15 mai 1910, 5, nr.10, p.260-267.
424. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile XIX-XIII. În: *Ramuri*, 1-15 iun. 1910, 5, nr. 11-12, p.296-303.
425. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile XXIV-XXVII. În: *Ramuri*, 1-15 iul. 1910, 5, nr.13-14, p.350-357.
426. Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț: scrisorile XXVIII-XXXI. În: *Ramuri*, 1-15 aug.-1 sep. 1910, 5, nr.15-17, p.403-410.
427. Acte grecești privitoare la Țările Române. /Traducere de documente publicate de N. A. Veis în „Vyzantis“, I, 1909/. În: *Neamul românesc literar*, 1911, p.360-366, 388-396.
428. Opt scrisori ale lui Al. Odobescu. (Din corespondența lui Gh. Barițiu). În: *Transilvania*, 1923, p.367-381.
429. Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru-Vodă Șchiopul. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1929, S.3, Tom. 10, p.117-183.
430. Un călător englez din secolul al XVII-lea despre Morlachi. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, 29, nr.7-12, p.267-268. (Documente).
Publică fragmente din lucrarea lui George Wheler, „Voyage de Dalmatie“.
431. Archives d'État de Gênes. Officium provisionis Romaniae. Part 1-2. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1966, Tom. 4, nr.3-4, p.575-589; 1967, Tom. 5, nr.1-2, p.235-263.
Articolul reproduce acte oficiale redactate în limba latină în anii 1424-1426.

II. FILOLOGIE. LITERATURĂ. FOLCLOR

1. Volume

432. EURIPIDE. *Hecuba și Ifigenia în Aulis*. Trad. în românește, studiu introductiv și note de N. Bănescu. Craiova: Stabilimentul Industrial de Arte Grafice Ralian și Ignat Samitca, 1905. 147p.
433. PLUTARH. *Viața lui Pericle*. Trad. din grecește, însoțită de o notiță asupra autorului de N. Bănescu. București: Atelierele Grafice Socec & Co., 1907. 82p.

434. *Un poème grec vulgaire relatif à Pierre le Boiteux de Valachie*. Publié par N. Bănescu. Bucarest: Impr. de la Cour Royale, F. Göbl Fils, 1912. 29p.
435. *Deux poètes byzantins inédits du XIIIe siècle*. Bucarest: Imprimerie de la Court Royale, F. Göbl, 1913. 20p.
436. *Însemnări din campanie: 22 iunie – 8 august 1913*. București: /s.n./, 1913. 44p.
437. *Die Entwicklung des griechischen Futurums von der frühbyzantinischen Zeit bis zur Gegenwart*. Bukarest: Königliche Hofbuchdruckerei F. Göbl, 1915. VI, 121p.
438. *Contribuții la istoria literaturii bizantine*. București: Instit. de Arte Grafice „Speranța“, 1915. 200p.
439. *Encore une fois sur Makarios Kalorites*. Berlin-Wilmersdorf: Byzantinisch-Neugriechischen Jahrbücher, 1922. /4p/.
440. *Macarios Calorites et Constantin Anagnostès: à propos de l'article de M. le professeur G. S. Mercati*. Paris: Librairie Auguste Picard, 1923. 4p. /Extras din *Revue de l'Orient Chrétien*/. (A se vedea poziția 456).
441. *Un récit en grec vulgaire de la construction de Sainte-Sophie*. Atena: Hestia, 1926. 18p. /Extras din *Athines*/. (A se vedea poziția 457).
442. *Ein ethnographisches Problem am Unterlauf der Donau aus dem XI Jahrhundert*. Bruxelles: Secrétariat de la Revue Byzantion, 1931. /11/p. /Extras din *Byzantion*/. (A se vedea poziția 458).
443. *La Signification des titres de Pretor et de Pronoitis à Byzance au XI-e et XII-e siècles: estratto*. Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, /1946/. 12p.

2. În volume

444. Un fragment inedit du „Poème à Spanéas. În: *Recueil d'études dédiées à la mémoire de N. P. Kondakov. Archéologie. Histoire de l'art Etudes byzantins*. Praga: Seminarim Kondakavianum, 1926, p.75-80. (și extras).
445. La signification des titres de Pretor et de Pronoitis à Byzance au XI-e et au XII-e siècle. În: *Miscellanea Giovanni Mercati. Vol.3: Letteratura e storia bizantina*. Città del Vaticano: /s.n./, 1946, p.387-398. (Studi e testi. 123).

3. În periodice

3.1 Studii. Articole

446. Privire asupra evoluției dramei antice. /Eschil, Sofocle, Euripide/. În: *Literatura și arta română*, 1902, 6, p.633-646; 1903, 7, p.233-247.
447. Perșii lui Eschyl. În: *Literatura și arta română*, 1903, 7, p.457-463.
Un articol semnat de E. Lovinescu intitulat „O tragedie antică”, publicat în „Adevărul” din 22 octombrie 1903, îi dă lui Bănescu ocazia să-și exprime propriile opinii despre sensul tragicului și al destinului în teatrul lui Eschil și să se delimiteze de opiniile exprimate de marele critic.
448. Eroinele lui Sofocle. În: *Literatura și arta română*, 1904, 8, p.659-668, 1905, 9, p.41-54; 224-235.
Autorul scoate în evidență însemnătatea rolului femeii în teatrul lui Sofocle pe care-l percepe ca pe un apogeu al teatrului antic grecesc.
449. Shakespeare și Eschil. În: *Literatura și arta română*, 1904, 8, p.420-443.
Autorul abordează chestiunea afinităților dintre cei doi mari dramaturgi și dezvoltă unele asemănări evidențiate în lucrarea lui Stapfer „Shakespeare et les tragiques grecs”.
450. Pasiunea iubirii în teatrul lui Euripide. În: *Literatura și arta română*, 1905, 9, p.577-588.
451. Valoarea morală a tragediei „Oedip la Colona”. În: *Vieața nouă*, 15 aug.-1 sep. 1905, 1, nr.14-15, p.345-356. (Din literaturile antice).
452. Însemnări din campanie. În: *Revista Infanteriei*, 1913, 17, p.201-202.
453. Contribuții la istoria literaturii bizantine. În: *Convorbiri literare*, iul.-aug. 1915, 49, nr.7-8, p. 747-764.
454. Muzeul Limbii Române. Cum să vorbim românește? (I-XI). În: *Patria*, 25 apr. 1920, 2, nr.89, p.2 (I); 30 apr., nr.93, p.2 (II); 13 mai, nr.101, p.2 (III); 16 mai, nr.104, p.2 (IV); 23 mai, nr.109, p.2 (V); 30 mai, nr.115, p.2 (VI); 6 iun., nr.119, p.2 (VII); 13 iun., nr.125, p.2 (VIII); 20 iun., nr.131, p.2 (IX); 29 iun., nr.138, p.2 (X); 6 iun., nr.144, p.2 (XI). /Semnează N. B./.
Prezintă forma greșită și corectă a unor cuvinte și expresii ale limbii române în cadrul unor rubrici săptămânale inițiate de ziar cu scopul de a servi drept „îndreptar de limbă curat românească” pentru ardelenii ce nu avuseseră posibilitatea de a-și însuși corect limba maternă înainte de Marea Unire de la 1 decembrie 1918. Autorul pune un accent aparte pe confuziile și ridicolul ce rezultă din aplicarea

nepotrivită în limba română a unor termeni și reguli de sintaxă din limbile maghiară și germană dar și a unor franțuzisme importate din Vechiul Regat.

455. Encore une fois sur Makarios Kalorites. În: *Byzantinisch-Neugriechischen Jahrbücher*. 1922, p.158-160.
456. Macarios Caloritès et Constantin Anagnostès. à propos de l'article de M. le professeur G. S. Mercati În: *Revue de l'Orient Chrétien*, 1922-1923, S.3, Tom. 3 (23), nr.1-2, p.144-149.
457. Un récit en grec vulgaire de la construction de Sainte-Sophie. În: *Athines*, 1926, p.144-160.
458. Ein ethnographisches Problem am Unterlauf der Donau aus dem XI. Jahrhundert. În: *Byzantion*, 1931, Tom. 6, p.297-307.
459. Sfârșitul unei legende: „Slovo o polku Igoreve“. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, 29, nr.7-12, p.211-214.
Vestitul poem în proză (cunoscut și sub titlul scurt de Cântul lui Igor) pe care știința slavă s-a sprijinit în pretențiile sale referitoare la stăpânirea rusească, la Dunăre, în Evul Mediu.

3.2 Conferințe. Rapoarte

460. Teatrul la greci: /conferință/. În: *Literatura și arta română*, mai 1903, 7, nr.5, p.233-247.
Prezentare sintetică a teatrului antic grecesc, cu amănunte despre tehnica montării spectacolelor și cu explicații privind importanța teatrului în viața cotidiană din Grecia Antică.
461. /Raport al lui N. Bănescu pentru acordarea „Premiului Gh. Chițu“ preotului G. Negulescu-Batiște și dr. N. Vătămanu pentru scrierea „Nuvele, cu amintiri și însemnări despre Nicolae Filimon“ (București, 1942)/. În: *Analele Academiei Române. Debaterile*, 1942-1943, Tom. 63, p.200. (Ședința de la 31 mai 1943).
„Mulțumită știrilor culese cu multă râvnă de autori, s-a putut încheia astăzi biografia primului nostru romancier, al cărui umor se descoperă încă din anii copilăriei...“.

3.3 Traduceri

462. ESCHIL. Agamemnon. O parte din „Parodos“. În: *Floarea darurilor*, 1907, vol. 1, nr.3, p.146-147.

3.4 Polemici

463. Criticii noștri. În: *Ramuri*, feb. 1907, 2, nr.3, p.70-71.
Acuză lipsa de principialitate a criticii literare mănate de interese de grup, de răfuiele personale, de orgolii rănite. Ia apărarea lui O. Goga împotriva celor ce vedeau în opera lui „o obrăznicie ardelenescă“.
464. Negulescu, C. și Eugen Tudoran. Cîteva îndrumări în dialectul ardelenesc pentru a vorbi și a scrie mai curat românește. În: *Transilvania*, 1920, 51, p.401-403.
Recenzie critică.

3.5 Cronici. Recenzii. Note

465. /Dări de seamă/. În: *Ramuri*, 1-15 iulie 1910, 5, nr.13-14, p.362.
Recenzie la reeditarea lucrării „Însemnare a călătoriei mele“ de Dinicu Golescu în care apreciază că editorul, Nerva Hodoș, „a pus la îndemîna tuturor o carte folositoare, care pînă la această nouă ediție era cu totul rară“.
466. /A. Thumb, Grammatik der neugriechischen Volkssprache (Sammlung Göschen, 756. Berlin, Leipzig, 1915)/. În: *Bulletin de l'Institut pour l'étude du Sud-Est Européen*, 1915, 2, p.149.
467. /Ion Al.-George. „Domus Taciturna“. Elegii. București, Steinberg, 1916/. În: *Convorbiri literare*, iul.-aug. 1916, 50, nr.7-8, p.867-870. /Semnează N. B./.
468. /Dr. Ilie Gherghel, Cîteva contribuții la cuprinsul noțiunii cuvîntului Vlach. Convorbiri literare, mai-iunie 1920, nr.5-6/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.530. /Semnează N. B./.
469. /N. Cartoian, Note asupra Spaniei de Mihail Kogălniceanu. Anuarul gimnaziului I. Maiorescu din Giurgiu/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.517.
470. /V. Grecu. Erotocritul lui Cornaro în literatura românească. Dacoromania, Cluj, 1920-1921, 1, p.9-72/. În: *Byzantinische-Neugriechische Jahrbücher*, 1922, Band 3, p.198-199.
471. /Ph. Koukoulès. En ii ethniki vivliothiki ton Athinon antitypon tou ellenikou glossarion tou Du Cange, tirage à part de „Athina“, 47, 1925/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1926, 3, p.243.
472. /Wilhelm Goeber. Quaestiones rhythmicæ imprimis ad Theodoretum Historiam ecclesiasticam pertinentes, Berlin, Weidman, 1926. X, 85p./.

473. /I. Sajdak. Anonimi Oxoniensis lexicon in orationes Gregorii Nazianzeni („seorsum impressume «Symbolis grammatecis in honorem Ioannis Rozwadowski»“), Cracovie, 1927/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1928, 5, nr.3-6, p.153.
474. /Ph. Koukoulès. Vyzantinon tinon epitheton simasia ke orthographia Epetiris Heterias Vyzantinon Spoudon, V (1928)/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1929, 6, p.79-80.
475. /A. Heisenberg. Zu den armenischbyzantinischen Beziehungen am Anfang des 13.Jahrhunderts. „Sitzungsberichte der Bayerischen Akad. der Wiss., Philologische u. hist. Klasse“, 1929, cahier 6, München 1929, 20p./.. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1930, 7, nr.1-3, p.50-51. (Comptes-rendus).
476. /N. Cartojan. Die Volksbücher der rumänischen Literatur. I. Bd. Die Zeit des süd-slavisches Einflusses (rum). București, Edit. Casei Școalelor, 1929. VIII, 271p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1933, Band 33, p.410.
477. /A. Sigalas. Historia tis hellinikis graphis, Thessalonique, 1934/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1936, 13, p.296-297.
478. /N. Cartojan. Das Kretische Gedicht Erotokritos in der rumänischen Literatur und seine unbekannte Quelle (rum). Memoriile secț. liter. Ac. Rom., S. III, Tom. VII, Mem. 8, București, 1935. 57p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.195.
479. /N. Cartojan. Die Volksbücher in der rumänischen Literatur. II. Bd. Das Zeitalter des griechischen Einflusses (rum). București, Fundația Regele Carol II, 1938. 446p./.. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.476.
480. /Th. Capidan. La romanité balkanique. Balcania, 1 (1938), p.47-54/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.488.
481. /André Mazon. Le Slovo d'Igor. Travaux publiés par l'Institut d'Études slaves, XX. Paris, Librairie Droz, 1940/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1942, 19, nr. 2, p.614-619.
482. /A. Gorovei. Popoarele balcanice în folklorul românesc. (An. Ac. Rom., mem. secț. liter., S.3, Tom. XI, mem. 4). București, 1942./ În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p. 189. (Cronică).
483. /D. Strungaru. Folklorul moldovenimeii orientale. Extras din „Moldova Nouă“, VI (1941), cu un rezumat în l. germană și italiană/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.186. (Cronică).

484. /E. Vârtosu. O povestire inedită în versuri despre sfârșitul Postelnicului Constantin Cantacuzino (m. 1663). București, 1940/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.165. (Dări de seamă).
485. /E. Vârtosu. Scrisori inedite dela Vasile Alecsandri (1872-1890). București, 1939/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.185. (Cronică).
486. /G. Bezviconi. Costache Negruzzi, scriitor basarabean. Extras din „Cetatea Moldovei“, III, vol. IV, nr.2-3. Iași, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.187-188. (Cronică).
487. /G. Bezviconi. Scriitorul Leon Donici. Extras din „Cetatea Moldovei“, anul III, Iași, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.189. (Cronică).
488. /I. Iordan. Note de lexicologie română, II. Extras din „Buletinul Institutului de filologie română“, Iași, VII-VIII (1940-1941)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.191. (Cronică).
489. /Iorgu Iordan. Nicolae Drăganu, 1884-1939. București, Instit. de lingvistică română, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.187. (Cronică).
490. /Șt. Șoimescu. Sbucium și Avânt. Poezii. București (fără dată)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.187. (Cronică). /Semnează N. B./.
491. /Const. Hoiescu. O convorbire cu Ibsen/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol. 29, nr.7-12, p.321. (Notițe).
492. /Dr. N. Vătămanu. Contribuțiuni la viața și scrierile lui Nicolae Filimon. Buc., 1943, de 24 p. (Extras din „Universul Literar“, nr.18, 30 Iunie 1943)/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.318. (Cronică). /Semnează N. B./.
493. /Făt Frumos, nr. 3-4, 1941/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.324. (Notițe).
494. /Gh. T. Kirileanu semnează rubrica „Limba veche și ’nțeleaptă“ din nr.2, 1941, al revistei „Făt-Frumos“/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.323. (Notițe).
495. /Leca Morariu. Despre „Istoria vieții mele“ de T. Vârnav. Făt Frumos, nr.2-3, 1941/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.323. (Notițe).
496. /N. Cartoian. Mihail Kogălniceanu, activitatea literară. Acad. Rom., Mem. secț. literare. București, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.323. (Notițe).

497. /N. Lascu. Dacia Felix. Între filologie și istorie. Extras din „Anuarul Institutului de studii clasice“, Cluj IV (1941-1942)/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.316. (Cronică). /Semnează N. B./.
498. /Scarlat Struțeanu. Urme iliro-tracice în folclorul românesc, „Ramuri“, nr.3, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.322. (Notițe). /Semnează N. B./.
499. /Șt. Ciobanu. Versuri poloneze necunoscute în opera Mitropolitului Moldovei Dosoftei. Extras din „Mélanges Drouhet“, București, 1940/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.314-315. (Cronică). /Semnează N. B./.
500. /Th. Capidan. Limbă și cultură. Fundația regală pentru literatură și artă. Critică. București, 1843, 442p./ În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, 29, nr.7-12, p.289-292. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
501. /Valjean. Delavrancea ca orator. „Ramuri“, ian.-feb. 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.322. (Notițe).
502. /Al. Popescu-Telega. Cervantes, viața și opera. București, Casa Școalelor, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol. 30, nr.1-12, p.162. (Cronică).
503. /D. Caracostea. Forme de critică. Critica debuturilor, critica de adulație. București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.160-161. (Cronică). /Semnează N.B./.
504. /Elena Farago publică în „Ramuri“, 1-2 (1944) două traduceri din poezia lui Verhaeren/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.174. (Notițe). /Semnează N. B./.
505. /N. I. Herescu. Bibliographie de la littérature latine. Collection de bibliographie classique, sous la direction de J. Marouzeau. Paris, „Les Belles Lettres“, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.138-139. (Dări de seamă).
506. /N. Vătămanu. Contribuțiuni la viața și scrierile lui Nicolae Filimon. Extras din „Universul literar“, 30 iun. 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.163-164. (Cronică). /Semnează N. B./.
507. /P. Drăgoescu. „Extremism literar“. (Ramuri, 1-2, 1944)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.176. (Notițe). /Semnează N. B./.
508. /Ramiro Ortiz publică în „Universul“ de la 11 Iulie 1944 un articol intitulat: „Cântece de stea la Padova“/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.175. (Notițe). /Semnează N. B./.

509. /Tache Papahagi. Paralele folklorice (greco-romane). Traduceri din poezia populară greacă și note de folklor, filologie și etnografie. Acad. Rom., Studii și cercetări, LXVIII. București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.143-144. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
510. /Tadeusz Gostynski. Ivirea unei poezii de curte în secolul al XVII-lea. Gândirea, XXIII, februarie, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.161-162. (Cronică). /Semnează N. B./.
511. /„Teatru englez, traduceri“. Dragoș Protopopescu, I, Casa Școalelor, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.173. (Notițe). /Semnează N. B./.
512. /D. M. Pippidi. Formarea ideilor literare în antichitate, Casa Școalelor, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.213-214. (Dări de seamă).
513. /A. Rosetti. À propos de „torna, torna, fratre“. Omagiu lui C. Daicoviciu. București. Editura Acad. RPR, 1960, p.467-468/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.443-444.
514. /I. Șiadbei. Contribuții la studiul latinei orientale (III). Studii și cercetări lingvistice, 9, 1958, p.175-197/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.187-188.

3.6 Necrologuri

515. V. Bogrea. În: *Revista generală a învățământului*, sep. 1926, 14, nr.7, p.479-480. Necrolog al profesorului de filologie clasică V. Bogrea, de la Universitatea din Cluj, decedat la vârsta de 44 ani.
516. D. Tomescu. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, 31, nr.1-12, p.265-266. D. Tomescu, „scriitor de talent și omul de caracter, care, timp de 40 de ani, a stat în fruntea vieții culturale a Craiovei“.

III. CULTURĂ. ÎNVĂȚĂMÂNT. ARTĂ

1. Volume

517. *Un capitol din istoria Mănăstirii Neamțului: starețul Neonil: corespondența sa cu C. Hurmuzachi și Andrei Șaguna*. Vălenii de Munte: Tipogr. „Neamul Românesc“, 1910. 99p.

518. *Ioan Maiorescu: scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui: 1811-1911*. București: Tipogr. Românească, 1912. XXII, 556p., /14/f. il. /În colaborare cu Vasile Mihăilescu/.
519. *Un dascăl uitat: Grigore Pleșoianu*. București: Socec, C. Sfetea, Pavel Suru; Leipzig: Otto Harrassowitz; Viena: Gerold, 1915. 47p., /4/f. fotogr., facs.
520. *Acte și deslușiri*. Tipărit de N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartoian /et al./ . București: Inst. de Editură și Arte grafice „Flacăra“, 1915. 25p. (Cazul de la Liceul Militar din Mănăstirea Dealul).
Câțiva profesori de la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu se împotrivesc măsurilor „nehibzuite“ ale Comandamentului. N. Bănescu, directorul de studii, și alți șase profesori își anunță demisiile și trimit un memoriu, cu lămuririle necesare, forurilor tutelare.
521. *Scrisori către părinți*. București: Instit. de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915. 30p. (Cazul de la Liceul Militar din Mănăstirea Dealul).
În semn de protest față de măsurile „nehibzuite“ ale Comandamentului, șapte dintre profesorii de la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu în frunte cu directorul de studii, N. Bănescu, demisionează. Sunt nevoiți, ulterior, să răspundă scrisorilor trimise de părinții îngrijorați pentru pregătirea copiilor lor.
522. *Academia grecească din București și școala lui Gheorghe Lazăr*. Contribuție la istoria învățământului românesc: cuvântare festivă rostită la deschiderea anului universitar 1923-1924. Cluj: Ardealul, 1925. 31p., 3 pl. /Extras din *Anuarul Universității din Cluj*/ . (A se vdea poziția 572).

2. În volume

523. „Oficialitatea“ și d-l Sp. Haret. În: *Lui Spiru C. Haret. „Ale tale dintru ale tale“*. *La împlinirea celor șaizeci de ani*. București: Tiparul și Edit. Institutului de Arte Grafice Carol Göbl, 1911, p.1214-1215.
Simpatia de care se bucura Spiru Haret în rândul învățătorilor.
524. Momente din viața „Academiei grecești“. În: *Omagiu lui Ion Bianu din partea colegilor și foștilor săi elevi*. București: /s.n./, 1927, p.37-44.

3. În periodice

3.1 Studii. Articole

525. O anchetă. Ce și cât se cetește. /III, VIII/. În: *Vieața nouă*, 1905, 1, nr.7, p.161-164; nr.11, p.252-256.

Două comunicări semnate de N. Bănescu din seria inițiată de O. Densusianu: „pentru ca să se cunoască mai bine viața noastră intelectuală, deschid această anchetă pentru care sper că vor veni cât mai multe comunicări“.

526. Politica și școala. În: *Vieața Nouă*, 1905-1906, p.294-298.
527. Anomalii școlare. În: *Revista generală a învățământului*, ian. 1906, 1, nr.6, p.434-438.
Denunță încălcări flagrante ale Regulamentului școlar vizând promovările, înscrierile, exmatriculările etc., încălcări cauzate de presiuni din culise.
528. Clădirile de școli. În: *Revista generală a învățământului*, 1 apr. 1906, 1, nr.9, p.676-679.
Subliniază importanța curățeniei spațiului și a aspectului corespunzător al clădirilor școlare și denunță starea deplorabilă a localurilor școlare, cu exemple din Craiova.
529. Studiul tragicilor greci în liceele noastre. În: *Revista generală a învățământului*, 1 mai 1906, 1, nr.10, p.756-759. (Chestiuni de didactică).
Susține menținerea în program a teatrului lui Euripide și a piesei „Oedip-Rege“ de Sofocle.
530. Tineretul de azi și viața culturală a Craiovei. În: *Ramuri*, iun.-iul. 1906, 1, nr.7-8, p.123-125.
Apariția revistei „Ramuri“ răspunde necesității de a avea o publicație culturală de calitate în Craiova, în care educația tineretului este periclitată de „ticăloșia foilor de câștig și a cărților netrebnice“.
531. Manifestările de cultură în Craiova. /Part./ I: Școli ateneu; /Part./ II: Biblioteci, teatre, societăți, presă. În: *Ramuri*, aug. 1906, 1, nr.9, p.151-155; sep.-oct. 1906, 1, nr.10-11, p.179-182.
Critică situația bibliotecilor publice din Craiova care, deși au la bază acte filantropice, sunt nefuncționale. Denunță proasta calitate a repertoriului teatrelor și mizeria presei vulgare și politicianiste, având cuvinte de laudă pentru societățile „Filarmonica“ și „Hora“. Elogiază munca țăranilor și muncitorilor „care se chinuiesc pentru mulțumirea egoiștilor“ și faptul că în Apus „statele își deschid acum tot mai mult ochii asupra mulțimilor care zac jos“. Prezintă critic implicarea oamenilor din învățământ în acest proces necesar de luminare a poporului la Craiova unde Ateneul „nici nu există“.
532. Un plan de muncă. În: *Ramuri*, nov. 1906, 1, nr.12, p.228-230.
Deplânge înapoierea și analfabetismul poporului de rând și opinează că prin dăruirea profesorilor s-ar putea îndrepta lucrurile atât la sate cât și în cartierele marginase ale marilor orașe.

533. Către cititori. În: *Ramuri*, dec. 1906, 2, nr.1, p.1-2.
Bilanț optimist după primul an de existență a revistei: „I. Agârbiceanu a făcut să fie bine primită și în Ardeal“. Scopul revistei este ridicarea culturală și publicarea de bună literatură românească. Ionescu-Boteni este menționat drept „unul dintre cei mai buni scriitori“.
534. O conferință la Craiova. Orașele Olteniei în veacul al XVIII-lea. În: *Ramuri*, ian. 1907, 2, nr.2, p.31-33.
Arată legătura dintre dezvoltarea vieții orășenești și zidirea de biserici pe care N. Iorga a evidențiat-o.
535. Cârmuirea Craiovei și datoriile pentru cultură. În: *Ramuri*, mar. 1907, 2, nr.4, p.99-101.
Elogiază conferințele pe teme de cultură și critică atitudinea obstrucționistă a primarului Craiovei în privința alocării sălii Teatrului Național.
536. Mănăstirea Cotmeana. În: *Ramuri*, iun.-iul. 1907, 2, nr.7-8, p.193-199.
Prezintă impresiile rezultate din vizitarea mănăstirii, deplânge „prădăciunile“ făcute în trecut și redă pasaje din Pomelnicul mănăstirii.
537. Mănăstirea Cobia. În: *Ramuri*, aug.-sep. 1907, 2, nr.9-10, p.238-239.
Describe starea de ruină jalnică a uneia dintre cele mai vechi mănăstiri din zona Găești, ridicate în 1572.
538. Spre mănăstirea „Butoiul“. În: *Ramuri*, nov. 1907, 2, nr.12, p.316-317.
Deplânge distrugerea unei părți din vechea mănăstire unde erau chiliile călugărilor. O notă de subsol indică faptul că intenția autorului e de a pleda pentru „muzeul“ lui Tzigara-Samurcaș sau pentru restaurarea, de către stat, a monumentelor istorice.
539. Părerii asupra învățământului rural. În: *Revista generală a învățământului*, ian. 1908, 3, nr.6, p.405-414.
Cuprinde referiri la memoriul inspectorului Halița și referatul lui M. Popescu, administratorul Casei Școalelor, privind obligativitatea învățământului primar, simplificarea programelor școlare, orientarea școlii rurale spre practica agricolă.
540. Documente ale școalei vechi. În: *Revista generală a învățământului*, mar. 1908, 3, nr.8, p.553-558.
Argumente în sprijinul noilor programe și metode de învățământ introduse în învățământul secundar.
541. O poveste a lui G. Sion. În: *Ramuri*, 15 apr. 1908, 3, nr.7-9, p.130.
Succintă prezentare a povestirii „Un curcan“ evidențiată ca înfățișând „vechile păcate ale administrației de mită și împilare a celui slab“.
542. Cetitorii craioveni ai gazetei lui Bariț. În: *Ramuri*, 15 iul.-15 aug. 1908, 3, nr.14-15, p.215-217.

Prezintă lista nominală a abonaților craioveni la Gazeta Transilvaniei „pentru ca să știe craiovenii de astăzi cine citea și deci sprijinea cu bani o gazetă ca aceea a lui Bariț“.

543. O vizită la Vălenii de Munte. În: *Ramuri*, 15 iul.-15 aug. 1908, 3, nr.15-16, p.234-235.
Descrierea pitorescului localității este împletită cu referiri la locul ce-l va ocupa în cultura țării prin prezența și activitatea aici a Tipografiei „Neamului Românesc“.
544. Biserica Cioflec din Găești. În: *Ramuri*, 15 nov. 1908, 3, nr.22, p.350-351.
Deplânge starea de ruină în care se găsește o biserică zidită în 1776.
545. O lecție de „aplicație“ la Școala normală de institutori din Montpellier. În: *Revista generală a învățământului*, 1 dec. 1908, 4, nr.5, p.363-366.
Describe o lecție de anatomie ținută de un elev-institutor ca practică pedagogică.
546. Însemnări asupra școalei primare franceze. În: *Revista generală a învățământului*, 1 feb. 1909, 4, nr.7, p.501-508.
Elogiază modul de organizare al orarelor. Redă orarul cursurilor: „diferențiat pe cicluri-preparator (1 an), elementar (3 ani), mediu (3 ani), superior (1 an). Copiii au o zi liberă joia dar rămân în școală de la 8 dimineața la 17,30 după-amiaza. Lecțiile sunt de câte 30 minute. Între 11,30-13,30 pauză. Recreațiile de 15 min. se iau la 2 ore și sunt supravegheate de învățători“.
547. Mijloace de educație populară în Montpellier. O conferință. În: *Revista generală a învățământului*, 1 mar. 1909, 4, nr.8, p.629-630. (Idei și fapte. Franța).
Despre biblioteca din Montpellier și conferințele Societății de învățământ popular organizate în acest scop de profesorii francezi, între care cea ținută la teatrul Réjane în 30 aprilie 1909 de specialistul Bonnier, despre „Educația profesională a voci“.
548. Congresul internațional al profesorilor de limbi moderne: Paris, 14-17 aprilie 1909. În: *Revista generală a învățământului*, 1 mai 1909, 4, nr.10, p.736-742.
Describe modul de abordare al tematicilor majore – pregătirea filologică, fonetică, pregătirea continuă a profesorilor, școlile de adulți, chestiunea asistenților.
549. Învățământul nostru apreciat de străini. În: *Revista generală a învățământului*, 1 oct. 1909, 5, nr.3, p.203-205. (Idei și fapte).
Se referă la numărul din 15 martie 1909 al „Revue pédagogique“ și trece în revistă remarcile pozitive privitoare la caracterul practic și național al învățământului primar din România.
550. Scumpetea cărților de școală. În: *Revista generală a învățământului*, 1 nov. 1909, 5, nr.4, p.303. (Idei și fapte).

551. „Criza“ limbii grecești. În: *Revista generală a învățământului*, 1 dec. 1909, 5, nr.5, p.354-357.
Descrășterea interesului pentru limba greacă ar putea fi compensat printr-o accelerare a traducerilor din clasicii greci pentru a nu se pierde elementele fundamentale de cultură generală.
552. Câteva știri privitoare la starea învățământului din Dolj, în 1840. În: *Ramuri*, 15 feb. 1910, 5, nr.4, p.88-94; 1 mar. 1910, 5, nr.5, p.110-112.
Prezintă și reproduce liste cu numărul școlilor, școlarilor și cu numele elevilor premianți elaborate de inspectorul Școlii Centrale, Ion Maiorescu. Relatează despre elogiile aduse unui dascăl grec de către Eforia școalelor cu ocazia ieșirii la pensie - i s-a dat un atestat de recunoștință – pentru rezultatele metodei folosite în predarea limbii grecești și despre eforturile nereușite ale unui boier de a înființa, la Craiova, o școală de fete ce urma să fie finanțată din veniturile unei biserici.
553. O pagină din cariera didactică a lui Ion Maiorescu. (Școlile satești din Dolj, acum 70 de ani). În: *Convorbiri literare*, feb. 1910, 44, nr.2, p.212-223.
554. Învățământul public din Valahia la 1832. În: *Revista generală a învățământului*, 1 mar. 1910, 5, nr.8, p.592-599. (Pagini din trecutul școalei române).
Argumentează cu documente ale Eforiei școlilor, progresele înregistrate de școală în perioada Regulamentului Organic, a administrației lui Kisseleff.
555. Cei dintâi bursieri români în străinătate (I-II). În: *Revista generală a învățământului*, 1 oct. 1910, 6, nr.3, p.216-219; 1 nov. 1910, nr.4, p.292-296. (Pagini din trecutul școalei române).
Despre Eufrosin Poteca, Constantin Popa Dumitru (mai târziu Constantin Moroiu, juristul), Simion Marcu (Marcovici) și Ioan Pandeli, primii bursieri români în Italia, la școlile din Pisa, „ca să învețe în limba italienească meșteșugurile filosoficești și, după vreme, să poată prinde locul dascălilor ce sunt trebuincioși la școalele de aici, fără să mai aibă trebuință școala a aduce dascăli din alte locuri străine“.
556. Începuturile „Școlii Centrale“ a Craiovei. În: *Convorbiri literare*, oct. 1910, 44, nr.8, p.885-893; nov. 1910, nr.9, p.989-1001.
557. Contribuție la istoria învățământului din Muntenia în veacul al XIX-lea. În: *Neamul românesc literar*, 1911, 3, p.237-238, 248-252, 279-288.
Încetarea activității lui Gh. Lazăr din cauza frământărilor din anii 1821-1822.
558. Încurajarea la carte în „Școala Centrală“ a Craiovei. În: *Ramuri*, feb. 1912, 7, nr.2, p.89-91.
559. Starea materială a profesorilor în trecut: doleanțele profesorilor craioveni la 1840-1842. În: *Revista generală a învățământului*, mar. 1912, 7, nr.8, p.478-481. (Pagini din trecutul școalei românești).

560. Acte privitoare la întâia școală publică a Piteștilor. În: *Revista generală a învățământului*, apr. 1912, 7, nr.9, p.535-537. (Pagini din trecutul școalei românești).
Elogiază rolul pozitiv al Regulamentului Organic și exemplifică prin schimburile de scrisori ale unor demnitari din 1832 referitoare la înființarea primei școli publice din Pitești.
561. O pagină din trecutul învățământului nostru particular. În: *Revista generală a învățământului*, apr. 1912, 7, nr.9, p.537-540. (Pagini din trecutul școalei românești).
Prezintă situația învățământului particular din Craiova, în anul 1838 (include tabele statistice privind numărul școlilor de toate felurile din județ și rezultatele școlare ale școlilor private).
562. Îndreptări și observații privitoare la istoricul unei școli. În: *Convorbiri literare*, nov. 1914, 48, nr.11, p.1172-1178.
Anuarul Liceului „Carol I” din Craiova pe anul școlar 1913-1914, precedat de istoricul liceului, întocmit de directorul Alex G. Bărbulescu.
563. Un dascăl uitat: Grigore Pleșoianu. În: *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, 1915, S.2, Tom. 37, p.337-383.
564. Din viața trecutului nostru: femei iubitoare de carte și frumos: Elisabeta, Doamna lui Ieremia Vodă (1605), Cătălina, Marea-Băneasă a Craiovei (1610), Elina lui Matei Basarab (1642), Arghira lui Toma Logofătul (jumătatea sec. XVIII), Roxandra Callimachi (1815). /Însemnări pe cărți vechi/. În: *Arhivele Olteniei*, ian.-feb. 1926, 5, nr. 23, p.7-9; mart.-apr. 1926, nr.23, p.158.
565. Câteva date asupra Hanului Colții din București. În: *Ramuri* /număr festiv 1905-1929/, Craiova: Institutul de Arte Grafice și Editura Ramuri, /1929/, p.73-76.
Describe aspecte și redă momentele însemnate din istoria hanului și a Turnului Colței unde predominau neguțătorii greci.
566. Către cetitori. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1941, vol.27, nr.1-12, p.1-2.
La 25 de ani de existență a revistei și după moartea lui N. Iorga. Din 1941, Bănescu devine director al „Revistei istorice”.
567. Ioan Maiorescu. În: *Cele trei Crișuri*, ian.-feb. 1943, 24, nr.1-2, p.20-23.
Despre profesorul ardelean Ioan Maiorescu (1811-1864), „sincer și mare patriot, model pentru profesorie”.
568. /Despre Biblioteca Academiei și bibliotecile populare/. În: *Analele Academiei Române. Dezbatere*, 1943-1945, Tom. 64, p.362. (Ședința de la 18 mai 1945).
„D-l N. Bănescu zice că tuturor criticilor dinafară li se poate răspunde, arătându-se caracterul propriu și special al bibliotecii noastre /a Academiei n.n./ cu legea ei de

înființare în mână. Această bibliotecă este pentru o anumită pătură cultă, nu pentru marea masă populară. Pentru marea masă populară, statul poate și trebuie să organizeze cât mai multe biblioteci populare. Avem chiar datoria să încurajăm cât mai mult ideea extinderii bibliotecilor populare“.

569. Câteva studii privitoare la creștinarea rușilor și începuturile bisericii ruse. În: *Ortodoxia*, 1960, 2, p.280-287.
570. Biserica în primele veacuri ale Bizanțului. Politica religioasă a lui Anastasius I. În: *Mitropolia Olteniei*, ian.-apr. 1961, 13, nr.1-4, p.25-37.
571. Începuturile creștinismului în jurul Mării Roșii. În: *Mitropolia Olteniei*, oct.-dec. 1962, 14, nr.10-12, p.597-601.

3.2 Cuvântări. Discursuri

572. Academia grecească din București și Școala lui Gheorghe Lazăr: contribuție la istoria învățământului românesc: cuvântare festivă la deschiderea anului universitar 1923-1924. În: *Anuarul Universității din Cluj*, 1923-1924, p.5-35.

3.3 Polemici

573. Cum se fac numirile în învățământul secundar. În: *Revista generală a învățământului*, 1 feb. 1907, 2, nr.7, p.462-467.
Denunță abuzurile și favoritismele încurajate de oameni politici corupți care fac și desfac catedre numind profesori în specialități diferite de cea legală, străine de sfera lor de competență (cu accent pe situația catedrelor de limba greacă în care era specializat autorul, el însuși profesor la Craiova).
574. Protestări nedemne. În: *Ramuri*, aug.-sep. 1907, 2, nr.9-10, p.227-228.
Critică numirile ilegale, de bandă și corupția care au caracterizat ministeriatul ultimilor doi ani și jumătate și consideră că prin venirea unui ministru „cunoscut pentru marea sa simț de datorie“ vor fi dăruite „alcătuirile nedrepte“. Deși nu menționează nume, autorul se referă la ministeriatul lui Mihai Vlădescu (conservator) și la revenirea, ca ministru, a lui Spiru Haret (liberal).
575. O lămurire. În: *Revista generală a învățământului*, 1 iun. 1908, 4, nr.1, p.70-71. (Idei și fapte. România).
Își clarifică susținerile dintr-un articol anterior privitor la învățarea istoriei, geografiei ca răspuns la acuzele unui „coleg Stan din Humulești“.

576. Ne trebuie altă Craiovă. În: *Calendarul revistei „Ramuri”*, 1908, p.56-60.
 Critică aspru nivelul scăzut al vieții culturale a urbei pe care îl atribuie unei „aristocrații de parveniți”. Reamintește obstacolele puse de politicienii locali ciclului de conferințe cu subiect cultural la care autorul a avut rol de organizator. Încheie patetic „Ne trebuie altă Craiovă” pe care „ne-o vor da tinerii de azi, care au înțeles rostul adevărat al lucrurilor”.
577. În chestia metodei directe în predarea limbilor vii: răspuns unui „antidirectist”. În: *Revista generală a învățământului*, 1 oct. 1909, 5, nr.3, p.205-206. (Idei și fapte).
 Susține eficacitatea „metodei directe” în învățământul limbilor vii, polemizând cu „colegul M. Mihăileanu” din Pitești.
578. „Pedagogia” în trecutul școlii românești. În: *Ramuri*, 1 dec. 1909, 4, nr.23, p.846-848.
 Criticând pe nostalgicii învățământului fără pedagogie de odinioară demonstrează, cu adrese ale Eforiei școlilor din Țara Românească, faptul că și în trecut erau folosite principii pedagogice chiar dacă numele acestei științe nu era încă folosit.

3.4 Cronici. Recenzii

579. /Biblioteca Societății Steaua; Sămănătorul; Neamul românesc/. În: *Ramuri*, nov. 1906, 1, nr.12, p.247-248.
 Recomandă „Domnul Tudor din Vladimiri” a lui Nicolae Iorga și contraindică scrierile lui Lazăr Șăineanu. Deplânge retragerea lui N. Iorga de la conducerea revistei „Sămănătorul”. Elogiază pe A.C. Cuza afirmând că „e un noroc că avem și un astfel de profesor în capitala ovreiască a Moldovei”.
580. /Cronică/. În: *Ramuri*, dec. 1906, 2, nr.1, p.25-27.
 Cronică a revistelor „Convorbiri literare”, „Viața românească”, „Literatura și arta română”, „Neamul românesc”, „Sămănătorul”, „Floarea darurilor”, „Revista generală a învățământului”.
581. /Cronică/. În: *Ramuri*, ian. 1907, 2, nr.2, p.63-65.
 Salută propunerea lui N. Iorga în „Neamul românesc” nr.67, de a se înființa „muzee pe județe”. „Sămănătorul” la 5 ani de existență apreciat ca „revista cu cea mai mare înrâurire asupra publicului”. Semnalează cuprinsul numărului pe decembrie 1906 al revistei „Viața românească”, apariția primului numpăr din „Floarea Darurilor” (printre colaboratori, N. Iorga). Se alătură criticii întreprinse de Spiru Haret împotriva școlilor confesionale ale minorităților naționale și a indiferenței pentru înființarea de școli în limba română.

582. /Cronică/. În: *Ramuri*, feb. 1907, 2, nr.3, p.94-96.
Semnalează și comentează lapidar conținutul revistelor „Floarea darurilor“, „Convorbiri literare“ (aflată la prima apariție), „Revista generală a învățământului“, „Revista de Filosofie și Pedagogie“. Elogiază articole ale lui N. Iorga, Spiru Haret și A.C. Cuza.
583. /Cronică/. În: *Ramuri*, mar. 1907, 2, nr.4, p.119-122.
Anunță integrarea poetei Elena Farago în colectivul de redacție al revistei. Recenzază sumar ultimele numere din revistele „Floarea Darurilor“, „Revista noastră“, „Convorbiri literare“, „Sămănătorul“, „Luceafărul“, „Viața românească“, „Neamul românesc“. Ia poziție în favoarea lui Tzigara-Samurcaș în chestiunea Muzeului național.
584. /Cronică/. În: *Ramuri*, apr. 1907, 2, nr.5, p.148-151.
Succintă revistă a ultimelor numere ale unor publicații periodice. Aprobă pozițiile adoptate în revistele recenzate de Spiru Haret, Nicolae Iorga, Al. Tzigara-Samurcaș.
585. /Cronică/. În: *Ramuri*, mai 1907, 2, nr.6, p.178-179.
Trece în revistă sumarul publicațiilor periodice, semnalează cărți nou apărute și conferințe importante prin tematică. Printre personalitățile menționate și elogiate: N. Iorga, I. Agârbiceanu, Al. Tzigara-Samurcaș.
586. /Cronică/. În: *Ramuri*, iun.-iul. 1907, 2, nr.7-8, p.222-224.
Prezentare lapidară, selectivă a conținutului revistelor apărute în luna precedentă cu menționarea contribuțiilor lui N. Iorga, M. Sadoveanu, G. Bogdan-Duică. Comentează favorabil al doilea volum de versuri al lui Florian Becescu - „Spre ziuă“.
587. /Cronică/. În: *Ramuri*, aug.-sep. 1907, 2, nr.9-10, p.267.
Sumară recenzie a revistelor apărute în ultimele luni cu menționarea unor contribuții ale lui M. Sadoveanu și N. Iorga. Semnalează stingerea din viață a lui Nicolae Grigorescu, „cea mai mare glorie a picturii românești“.
588. /Cronică/. În: *Ramuri*, nov. 1907, 2, nr.11, p.299.
Prezentare a sumarului revistelor publicate în ultima lună, cu menționarea contribuțiilor lui N. Iorga, A. D. Xenopol, O. D. Densusianu, O. Goga și M. Sadoveanu.
589. /Cronică/. În: *Ramuri*, dec. 1907, 2, nr.12, p.326-327.
Prezentare a sumarelor unor reviste cu menționarea contribuțiilor lui N. Iorga, M. Sadoveanu, S. Mehedinți. Recenzie elogioasă a broșurii „Păreri despre abecedar“ de G. Bogdan-Duică.

590. /Noua „direcție“ a Ligii/. În: *Ramuri*, 15 oct. 1908, 3, nr.20, p.315-316.
Referindu-se la deschiderea de către Liga Culturală a unei biblioteci, pentru popor, în str. Fântânei din București, apreciază că naționalismul ar trebui să se concentreze pe iluminarea poporului și nu pe mitinguri și discursuri patriotarde zgomotoase și că „prezența d-lui Iorga în Comitetul de conducere al Ligii e o mare garanție pentru viitorul ei“.
591. /Cum a fost primită apariția foi „Steaua Dunării“/. În: *Ramuri*, 1-15 dec. 1908, 3, nr.23-24, p.380-384.
După ce menționează că apariția acestei „foi serioase și energice“ a fost salutăată „cu o explozie de bucurie unanimă“ reproduce scrisorile primite de Mihail Kogălniceanu, în 1855, din partea fraților Hurmuzaki, a lui Costache Negri, C. A. Rosetti, Dumitru Brătianu și Vasile Alecsandri.
592. /De la străini/. În: *Ramuri*, 1 ian. 1909, 4, nr.1, p.62. (Cronică).
Manifestă simpatie față de nostalgiile regaliste ale lui Jules Lemaître, față de promovarea unui „cult al trecutului la Facultatea de litere din Montpellier și față de candidatura lui Edouard Drumont, directorul ziarului „La Libre Parole“ la Academia Franceză întrucât este un apărător al tradițiilor Franței împotriva cosmopolitismului evreiesc“.
593. Mitropolitul Andrei Șaguna: monografie istorică de dr. Ion Lupaș. În: *Ramuri*, 1-15 aug. 1909, 4, nr.15-16, p.673-675.
Recenzie a lucrării lui Ion Lupaș, apreciată ca „o călăuză luminoasă“ pentru cel ce vrea să cunoască istoria bisericii româno-ortodoxe din Ardeal.
594. /Nikos A. Beis. „Expunerea cercetărilor paleografice și artistice în mănăstirile Meteora“. Atena, 1910. 68p./. În: *Convorbiri literare*, ian.1912, 46, nr.1, p.88-89.
595. /Die Grenzboten. Biserica greco-otodoxă și cea romano-catolică/. În: *Convorbiri literare*, ian. 1913, 43, nr.1, p.84-87. (Fapte, recenzii, reviste).
Recenzia articolului publicat în cunoscuta revistă germană „Die Grenzboten“, vol. 47, 1912, de profesorul Dr. August Heisenberg de la Universitatea din München.
596. /Inaugurarea monumentului lui Ioan Maiorescu/. În: *Ramuri*, 15 ian. 1913, 8, nr. 2, p.58. (Cronică culturală).
Elogiază „trainica operă de cultură a dascălului ardelean“.
597. /Manifestări anarhice într-o școală publică/. În: *Cultura românilor*, apr.-mai 1915, 1, nr.4-5, p.278-280. (Cronica școlară).
În revista Liceului Mănăstirea Dealu, *Fără titlu*, apărută într-un singur număr (feb. 1915), elevii îi ironizează pe profesori.
598. /I. Minea. Ce citise generațiunea unirii din Moldova. Anuarul gimnaziului „I. Maiorescu“ din Giurgiu/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.517-518.

599. /Cuvintele principelui de coroană/. În: *Lamura*, dec. 1921-ian. 1922, 3, nr.3-4, p.170.
În legătură cu inaugurarea bibliotecilor din Sighișoara.
600. /I. D. Ștefănescu. La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie depuis les origines jusqu'au XIX-e siècle. (Orient et Byzance VIII), Paris, P. Geuthner, 1932, vol. I, Texte IX, 439p./ În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1934, Band 34, p.394-398.
601. /N. Iorga. Les arts mineurs en Roumanie. Seconde partie. Bul. Com. Mon. Ist. 26, 1933, p.144-156/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.503.
602. /N. Iorga. Choses d'art arméniennes en Roumanie. Conférence donnée au Collège Morat en mars 1934. Rev. Sud-Est Europ. 12 (1935), p.1-14/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.503.
603. /V. Drăghiceanu. Beiträge zum Alter der Klosterkirche von Tismana (rum). Bul. Com. Mon. Ist. 27, 1934, p.1-16/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.487.
604. /Maria Golescu. Eine Fabel Äsops, die in die religiöse Ikonographie eingegangen ist (rum). Buletinul Com. Mon. Ist. 27 (1934), p.70-73/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.258.
605. /V. Brătulescu. Prophane Elemente in der religiösen Malerei (rum). Buletinul Com. Mon. Ist. 27 (1934). p.49-67/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.258.
606. /V. Grecu. Serbische Einflüsse in der alten Kirchlichen Ikonographie der Moldau (rum). Codrul Cosminului 9 (1935), p.235-242/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1936, Band 36, p.246-247.
607. /C. Petranu. L'art roumain de Transylvanie. Vol. I: Texte. Extrait de „Le Transylvanie“, Bucarest, 1938, 96p./ În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.548.
608. /D. Stăniloae. Leben und Lehre des Heiligen Gregor Palamas (rüm). Sibiu (Hermannstadt), 1938, CLX, 249p./ În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.509.
609. /G. Oprescu. L'art paysan roumain. Acad. Roum., Connaissance de l'âme et de la pensée roumaines. VIII. Bucarest, 1937. 87p./ În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.493.
610. /N. Ghica-Budești. Die Entwicklung der Baukunst in der Walachei und Oltenia. IV Teil. Der neue Stil des XVIII. Jahrhunderts (rum). Bul. com. mon. ist. 29, (1936), 179p./ În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.273.

611. /Th. Capidan. Basilica. Biserica ortod. Rom. 56 (1938), p.3-12/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1938, Band 38, p.499.
612. /D. Simionescu. Rumänische Zeremonienliteratur. Die Condicta des Gheorgachi 1762 (rum). Bukarest, Fundația Reg. Carol I, 1939, 334p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.232-234.
613. /V. Brătulescu. Miniaturen und Handschriften im Museum für religiöse Kunst. București, Imprim. Naț., 1939, 168p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1940, Band 40, p.330.
614. /Biserici nouă după cutremur (An. Ac. Rom., Mem. secț. ist., XXIV, mem. 18, București, 1942)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.188. (Cronică).
615. /Caracterele civilizației japoneze. Două studii de general Gh. Băgulescu și Ioan Timuș, București (1942)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.188. (Cronică).
616. /Convorbiri literare, LXXV, nr. pe iul.-aug. 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.190. (Cronică).
617. /D. Hurmuzescu. Cincizeci de ani dela moartea profesorului Em. Bacaloglu. (An. Ac. Rom., Mem. secț. științifice, S.III, Tom. XVII, mem. II)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.188. (Cronică).
618. /E. Vârtosu. Pictorul G. Tăttărăscu și Italia. Extras din „Studii Italiene“, V. București, 1938/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.185. (Cronică).
619. /Gh. Lazăr. Istoria. I. Principii metodice; II. Lecții practice. („Biblioteca liceului românesc“. Seria I: Liceul teoretic. No. 3, Îndrumări metodice)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.186-187. (Cronică).
620. /Mugurul. Liceul Mihai-Viteazul. Anul XIV. Nr.I, 1942-1943/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.189.
621. /N. A. Constantinescu. Zamolxe și curentul de înnoire mistică a vechilor religii. Extras din „Dacia“, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.190. (Cronică).
622. /N. Grigoraș. Neculai Iorga ca student al Universității din Iași. Extras din Buletinul Institutului de Istoria Românilor „A. D. Xenopol“, 2, Iași (1941)/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.185. (Cronică).

623. /Olga Greceanu. Femmes peintres d'autrefois, Scrisul Românesc, Craiova, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.181-182. (Dări de seamă).
624. /Viața bisericească în Oltenia. Anuarul Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.166. (Dări de seamă).
625. /C. S. Făgețel. Despre revista Ramuri, mar. 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.321. (Notițe).
626. /Constantin Turcu. Profesorul V. Bogrea/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.323-324. (Notițe).
627. /Fr. Altheim. Originea vestmântului regesc gotic. Extras din „Anuarul Institutului de st. clasice“, IV (1941-1942)/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.311. (Cronică). /Semnează N. B./.
628. /Italia e Romania. Vallecchi editore, Firenze, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.295. (Dări de seamă).
629. /M. Romanescu, Argintăria la Bănățeni și Românii balcanici în veacurile XVI-XVIII. București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.313. (Cronică). /Semnează N. B./.
630. /Marin Ștefănescu. Filosofia creștină. Contribuție la înțelegerea filosofiei. București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.312. (Cronică). /Semnează N. B./.
631. /Numărul pe Iulie-August al revistei „Cele trei Crișuri“/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.318. (Cronică). /Semnează N. B./.
632. /Pr. P. Vintilescu. Liturgia în viața românească, București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.322. (Notițe). /Semnează N. B./.
633. /Revista de istorie bisericească, anul I, nr.1, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.312. (Cronică). /Semnează N. B./.
634. /Al. Gh. Budiș. Bulgaria, Casa Școalelor, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol. 30, nr.1-12, p.165. (Cronică).
635. /D. Const. Turcu publică în Anuarul liceului „Petru-Rareș“ din Piatra Neamț pe anii 1936-1940, foarte interesanta schiță biografică a lui Wilhelm von Kotzebue/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.159-160 (Cronică). /Semnează N. B./.

636. /Diacon Alexandru I. Ciurea, Leon Gheucă, Episcop de Roman (1769-1786) și Mitropolit al Moldovei (1786-1788-89?). Chișinău, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.167. (Cronică).
637. /Ec. Gh. Ionescu, Viața și activitatea lui Filotei, episcopul Buzăului (1850-1861). București, 1941/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.161. (Cronică). /Semnează N. B./.
638. /Em. Bucuță. „Oameni din Năsăud“. „Plaiuri năsăudene“, din 10 Martie 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.175. (Notițe). /Semnează N. B./.
639. /Em. și Romulus Rebreanu. Originea limbilor neolatine, Brașov, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.160. (Cronică). /Semnează N. B./.
640. /D. Gh. Pavelescu. „Pictura pe sticlă la Românii din Transilvania“. (Extras din „Apulum“, Alba-Iulia I, 1939-1942)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.173. (Notițe). /Semnează N. B./.
641. /G. Giuglea. Cheie pentru înțelegerea continuității noastre în Dacia, prin limbă și toponimie, „Geopolitică și Geoistorie“, III (1944), pp.13-63/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.152-153. (Dări de seamă).
642. /G. Popa-Lisseanu, Dacia în autorii clasici. II. Autorii greci și bizantini. Acad. Rom., Studii și cercetări, LXV, București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol. 30, nr.1-12, p.139-140. (Dări de seamă).
643. /I. Gabrea. Despre valoarea educativă a „orei de Radio“. Revista de Pedagogie, XIII, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.174. (Notițe). /Semnează N. B./.
644. /Pr. N. Popescu. „Viața și faptele părintelui Grigorie dascălul, Mitropolitul Țării Românești“, (ed. Inst. Biblic, 1942)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.173. (Notițe). /Semnează N. B./.
645. /Pr. Teodor Bodogae. Din istoria Bisericii ortodoxe de acum 300 de ani. Considerațiuni istorice în legătură cu Sinodul dela Iași. Sibiu, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.137. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
646. /Revista de istorie bisericească, iul.-sep. 1943, nr.2, tipărită la Craiova, sub auspiciile Prea Sfințitului Mitropolit al Olteniei/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.148-149. (Dări de seamă).
647. /S. N. Grigoraș, „Mănăstirea Galata“, Iași, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.173. (Notițe). /Semnează N. B./.

648. /Biserica Ortodoxă Română, LXIV, 1-3 (1946) publică sub iscălitura d-lui I. Barnea o dare de seamă asupra studiului părintelui V. Laurent, apărut în numărul nostru precedent, cu privire la neparticiparea Arhiepiscopului de Tomis la sinodul de la Chalkedon/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol. 32, nr.1-12, p.149-153. (Dări de seamă).
649. /Dr. P. Râmneanțu. Universități americane, Asociația româno-americană din Transilvania, Nr. 1, Cluj, 1946/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.181-182. (Cronică). /Semnează N. B./.
650. /Pr. Mihail Bulacu. Educația creștină pentru copii și tineri după Sf. Ioan Hrisostom, extras din Omagiul închinat I.P.S. Patriarch Nicodim/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.189. (Notițe). /Semnează N. B./.
651. /Protosinghelul V. Vasilache, Mitropolitul Veniamin Costache, Tiparul Mănăstirii Neamțu, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.147-148. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
652. /P. S. Episcop dr. Ioan Bălan. Viața lui Iisus/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.189. (Notițe). /Semnează N. B./.
653. /V. Laurent. Contributions à l'histoire des relations de l'Église byzantine avec l'Église roumaine (sic!), au début du XV-e siècle. Académie Roumaine. Bulletin de la section historique, 1945/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.145-146. (Dări de seamă).
654. /E. Lăzărescu. Autour de la date de deux anciennes broderies roumaines. Studii și cercetări de istoria artei, 5, 1958, p.169-173/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.491.
655. /Maria-Ana Muzicescu. Une broderie peu connue de l'époque de Neagoe Basarab. Studii și cercetări de istoria artei, 5, 1958, p.35-49/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.491.
656. /N. Chițescu. Paradigmele divine și problemele pe care le ridică ele pentru teologia dogmatică. Ortodoxia, 10, 1958, p.23-60/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.432.
657. /P. Năsturel. Informations nouvelles sur certaines pièces du trésor du monastère de Putna. Romanoslavica, 3, 1958, p.137-156/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.229.
658. /P. Năsturel. Les relations des Principautés roumaines avec le Mont Athos jusqu'au milieu du XV-e siècle. Mitropolia Olteniei, 10, nr.11-12, 1958, p.735-758/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.463-464.

659. /P. Năsturel. Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S. Mitropolia Banatului, 1957, 7, nr.10-12, p.199-221/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.229.
660. /I. R. Mircea. Quelques remarques sur des broderies roumaines des convents de Dionysion (Athos) et Tismana-Gorj. Mitropolia Olteniei, 11, 1959, p.431-435/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.501.
661. /N. Constantinescu et G. Untaru. Podoabe feudale descoperite la Olteni. Acad. R.P.R., Inst. de Arheologie, Studii și cercetări de istorie veche, 10, 1959, p.499-505/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.271.
662. /P. Ș. Năsturel. Saint Nicodème et les ornements liturgiques du métropolit Anthime Critopoulos du monastère de Tismana. Mitropolia Olteniei, 11, 1959, p.419-430/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1960, Band 53, p.500.
663. /Carte românească de învățătură de la pravilele împărătești și de la alte giudeațe (Livre roumain de préceptes extrait des lois impériales et d'autres ordonnances). Éd. critique. București, 1961. 431p/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p. 494.
664. /I. Barnea. Monuments d'art chrétien découverts sur le territoire de la République Populaire Roumaine II. Studii teologice, Seria 2, 12, 1960, p.201-231/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.221.

3.5 Necrologuri

665. Henri Focillon. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, 29, nr.1-6, p.158-160.
Necrologul profesorului Focillon, istoric al artei la Sorbona, semnat de N. Bănescu în 25 martie 1943.
666. Kostis Palamas (1859-1943). În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, 29, nr.1-6, p.160-161.
Necrologul preotului grec Kostis Palamas este semnat de N. Bănescu la 1 aprilie 1943.

3.6 Acte. Documente

667. Câteva scrisori de la Matei Millo către G. Bariț. În: *Ramuri*, 15 mai-1 iun. 1908, 3, nr.10-11, p.174-179.
Sunt prezentate 4 scrisori din anii 1870-1871 din care reiese zelul lui M. Millo de a oferi publicului din Transilvania și Bucovina un bogat repertoriu de drame istorice naționale.

IV. VARIA

1. Volume

668. *Asupra dreptului de vot al femeii*: discurs rostit cu ocazia validării în ședința Senatului dela 18 iunie 1931. București: /s.n./, 1931. 20p.

2. În periodice

2.1 Studii. Articole

669. O excursie în Italia: Roma, Neapole, Florența, Veneția: /impresii de călătorie/. În: *Literatură și artă română*, iun. 1903, 7, nr.6, p.299-306.
La finele articolului este menționată data de 25 aprilie 1903. Împărtășește viziunea eminesciană a agoniei și „morții” Veneției, deplânge mizeria din Neapole, admiră măreția și colecția de comori artistice ale Romei și Florenței.
670. O „Misiune” a lui Miron Pompiliu. În: *Convorbiri literare*, dec. 1909, 43, nr.12, p.1300-1305.
M. Pompiliu în satele de ciangăi din Moldova, la 1868.
671. Să ne trăiască. În: *Cele trei Crișuri*, 15 iul. 1920, 1, nr.6, p.13.
Despre vizita Regelui și Reginei la Oradea-Mare (sic!).
672. /Manava – Dharma – Sastra sau Cartea legii lui Manu. Traducere de Î. P. S. Irineu/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.176. (Notițe). /Semnează N. B./.

2.2 Rapoarte. Cuvântări

673. /Raport al lui N. Bănescu pentru acordarea „Premiului C. G. Vernescu”/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.558.
În ședința de la 3 iunie 1945 propune acest premiu pentru lucrarea „Viața și activitatea lui Filotei, Episcopul Buzăului: 1850-1860, semnată de preotul Gh. Ionescu și apărută la București în 1941. „Fără a atinge înălțimile unei adevărate monografii istorice, lucrarea merită a fi luată în considerație”.
674. /Raport pentru acordarea Premiului Statului Eliade Rădulescu, prezentat în ședința de la 3 iunie 1945/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.550-551.

Remarcând că scrierea „Românii din Timoc. Culegere de izvoare“ publicată de Societatea Română de Statistică (București, 1943) a autorilor C. Constante și A. Golopenția „nu e originală“ dar „are meritul de a pune la îndemâna cercetătorilor un material împrăștiat și în parte anevoios accesibil“, N. Bănescu determină trecerea lucrării la Premiul Dr. C. Păcuraru-Bianu.

675. /Raport al lui N. Bănescu pentru acordarea „Premiului Statului Gheorghe Asachi“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.561-562. Îl propune pe D. M. Pippidi pentru lucrarea „Autour de Tibère“ (București, 1944). Elogiază păreri proprii, originale ale autorului pe o temă aflată în plină dezbatere academică. Raportul a fost prezentat la Academie în ședința din 3 iunie 1945.

2.3 Polemici

676. Chestia rurală, o chestie de cultură?. În: *Ramuri*, mai 1907, 2, nr.6, p.153-155. Pledează pentru ameliorarea Legii învoielilor agricole și a atitudinii administrației statului față de țărani, văzând în acestea premisa necesară a culturalizării țăranilor și a prevenirii altor răscoale precum cea din 1907.
677. Un reacționar al Craiovei asupra chestiei țărănești. În: *Ramuri*, oct. 1907, 2, nr.11, p.277-279. Comentariu critic în care satirizează „soluțiile“ la problema agrară prezentate într-o broșură scrisă de fostul prefect de Dolj C. R. Geblescu, un mare moșier reacționar. Combate acuzația adusă lui Spiru Haret de a fi la originea spiritului anarhic al țăranimii din cauza educației transmise de școlile primare.
678. O campanie nedemnă. În: *Ordinea*, 17 sep. 1930, 3, nr.534, p.1. N. Bănescu a dezavuat campania declanșată împotriva conducerii liberalilor vechi de către „ratați politici, de scribii lor acoliți – mercenari ai condeiiului, ce spurcă și dezonorează nobila profesiune a scrisului“.

2.4 Cronici. Recenzii

679. /Diamant din cărbune/. În: *Convorbiri literare*, feb. 1912, 46, nr.2, p.201. /Semnează N. B./.
680. /A. Andrèadès. Deux livres récents sur les finances byzantines. Extrait de la „Byzantinische Zeitschrift“, 1929, 28, p.297-323/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1930, 7, nr.1-3, p.50. (Comptes-rendus). Lucrarea semnalată este un studiu privitor la două cărți recent publicate despre finanțele bizantine ai căror autori sunt bizantinologii Franz Dolger și Georg Ostrogorski.

681. /G. Balș. Die Kirche von Prislop (rum). Bul. Com. Monum. Ist., 24, 1931, p. 97-100/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1933, Band 33, p.217.
682. /N. Ghica-Budești. Die Kirche der Hârtiești-Muscel (rum). Bul. Com. Mon. Ist. 27, 1934, p.19-25/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1935, Band 35, p.487.
683. /O rectificare/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1942, vol.28, nr.1-12, p.180. /Semnează N. B./.
Dreptul la replică acordat d-nei gen. Peticari referitor la articolul lui G. Opreșcu despre Franz Liszt publicat în volumul 28 (1941) al Revistei.
684. /Analele Institutului de cercetări piscicole al României, Vol. I, Anul I, 1942. București, Imprimeria Națională, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol. 29, nr.1-6, p.188-189. (Cronică).
685. /Em. Săvoiu, Contribuțiuni la studiul succesiunii testamentare în vechiul drept românesc. Ramuri, Craiova, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.190. (Cronică).
686. /Ing. Petre Rădulescu, rezolvarea complexului problemelor rurale în România. 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-iun. 1943, vol.29, nr.1-6, p.189. (Cronică).
687. Doi ani de activitate la Ministerul Sănătății, 1941-1942. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.313-314. (Cronică). /Semnează N. B./.
688. /Eugen Botezat. Delta Dunărei, monument al naturii și patrimoniu național („Convorbiri literare“, 1 Martie 1943)/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.322. (Notițe).
689. /G. N. Leon. Noua economie germană. Extras din „Cercetări juridice“, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.317-318. (Cronică). /Semnează N. B./.
690. /G. Strat. Problema elitelor sociale. Extras din Analele Facultății de Drept din București, III, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.312. (Cronică). /Semnează N. B./.
691. /Gr. T. Popa. Evoluția unui om și evoluția unei Științe. Extras din „Rev. științelor medicale“, 1942/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.321. (Notițe).
692. /L. A. Casso. Dreptul bizantin în Basarabia, traducere în românește de Șt. Berechet, cu note bio-bibliografice și comentarii de I. Popescu-Spineni. Iași, 1940/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.293-294. (Dări de seamă).

693. /Pr. Nicolae Popescu. Dela priveghere la privighetoare, București, 1943/. În: *Revista istorică*, iul.-dec. 1943, vol.29, nr.7-12, p.296. (Dări de seamă).
694. /A. Rădulescu. Din trecutul de 80 ani al Curții de Casație. Anal. Acad. Rom., Mem. secț. ist., S.III, Tom. XXV, Mem. 14. București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.164. (Cronică).
695. /Ap. Culea publică în „Dobrogea Românească“, sub rubrica „Orașe dobrogene“, un foarte frumos articol privitor la Tulcea/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.175. (Notițe).
696. /B. Agapie. Instituția Fieriei. Contribuție la cunoașterea dreptului cutumiar românesc. Iași, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.152. (Dări de seamă).
697. /D. Tomescu. André Tardieu: „În fața obstacolului. America și noi“/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.174. (Notițe). /Semnează N. B./.
698. /Dinu C. Arion, Două studii de istorie a dreptului românesc (Contribuție la studiul fundărei Voevodatului Munteniei). București, 1942/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.149-150. (Dări de seamă).
699. /G. I. Năstase, „Peuce“. Contribuție la cunoașterea geografică-fizică și omenească a Deltei Dunărei în antichitate. Extras din Buletinul Societății române regale de geografie. T. LI, București (fără dată)/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.140-141. (Dări de seamă).
700. /Profesorul I. Simionescu, „Dobrogea Românească“, ian. 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.175. (Notițe). /Semnează N. B./.
701. /Gheron Netta. Oltenii în trecutul economic al țării lor. Ramuri, Craiova 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.153. (Dări de seamă).
702. /H. H. Stahl. Despre ipoteza sociologică a eroului eponim, fondator de sate. Ramuri, 1-2, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.176. (Notițe). /Semnează N. B./.
703. /P. Tannery. Quadrivium de Georges Pachymère. Préface de V. Laurent. Estratto da Studi e Testi, No. 94. Città del Vaticano, 1940/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.142-143. (Dări de seamă).
704. /„Sociologie românească“, V (1943), Nr.1-6, studiul d-lui D. Gusti cu privire la „Legile unităților sociale“, citit la Academia Română, într'una din ședințele din Maiu 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.164-165. (Cronică). /Semnează N. B./.

705. /V. Slăvescu. Viața și opera economistului Dionisie Pop Marțian, 1829-1865. Vol. I. Academia Română, Studii și cercetări, LXIII. București, 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.164. (Dări de seamă). /Semnează N. B./.
706. /V. Vâlcovici. Rolul științei în formarea spirituală a omului cult. Rolul Matematicii. Extras din „Memorii și monografii“ ale Academiei de Științe din România, Nr.10, București, 1944/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1944, vol.30, nr.1-12, p.163. (Cronică). /Semnează N. B./.
707. /Dr. G. D. Vasiliu, Salmonicultura (creșterea păstrăvilor). Institutul de cercetări piscicole al României. Îndrumări, No. 3, București 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.258. (Notițe). /Semnează N.B./.
708. /G. Strat. Industria românească în cadrul economiei europene, București, 1945/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol. 31, nr.1-12, p.212-213. (Dări de seamă).
709. /V. Angheliescu. Principiile și tehnica conservării plășii pescărești. Institutul de cercetări piscicole al României. Îndrumări, No. 2, București 1943/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1945, vol.31, nr.1-12, p.259. (Notițe). /Semnează N. B./.
710. /Pasteur, comemorare la 50 de ani de la moartea lui. An. Acad. Rom., Mem. secț. științifice, București, 1946/. În: *Revista istorică*, ian.-dec. 1946, vol.32, nr.1-12, p.189. (Notițe). /Semnează N. B./.
711. /G. Cronț. Le droit byzantin dans les pays roumains. Le code de la Moldavie (Pravila Moldovei) de 1646. Studii, revista de istorie, 5, 1958, p.33-59/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.499.
712. /Gh. Soare. Aspecte din legislația bizantină în legătură cu ocrotirea omului (Aspects de la législation byzantine par rapport à la protection de l'homme). Studii teologice, 2, 10, 1958, p.36-67/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1959, Band 52, p.499.
713. /G. Cronț. Dreptul bizantin în țările române. Îndreptarea Legii din 1652 (Le droit byzantin dans les pays roumaines. Guide de la loi de 1652). Studii, revistă de istorie, 13, 1960, p.57-82/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1961, Band 54, p.494-495.

„Nicolae Bănescu /.../ începea să vorbească din mers, de la ușă, și exact de unde rămăsese cu o săptămână mai înainte. Ne uimea, dându-ne indicații bibliografice cu o exactitate uluitoare, pe de rost, pe care le controlam!“

Dan Berindei, într-o convorbire
cu Alexandru Deșliu, 2006

2. OMUL ȘI OPERA ÎN TIMP

REFERINȚE CRITICE

A. REFERINȚE GENERALE

1. Bibliografii. Biobibliografii. Ghiduri

714. RALLY, Alexandre; RALLY, Getta Hélène. *Bibliographie franco-roumaine*. Vol. 1-2. Paris: Librairie Ernest Leroux, 1930. Vol.1: Les oeuvres françaises des auteurs roumains, p.25-26; Vol.2: Les oeuvres françaises relatives à la Roumanie, p.46-47, 65-66, 165, 379.
715. CRĂCIUN, I. *Activitatea științifică la Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj în primul deceniu 1920-1930*. Cluj: Tipografia „Cartea Românească”, 1935, p.182-183.
716. *Bibliografia istorică a României*. /Vol./1,2,7,9,10. București, Cluj Napoca: Edit. Academiei Române, 1944-2005. /Vol./ 1: 1944-1969. 1970, p.11, 110, 349; /Vol./ 2: Secolul 19. T.1, Cadrul general. Țara și locuitorii. Volum îngrijit de Cornelia Bodea. 1972, p.32, 35, 42, 44, 67, 118, 123, 200, 268, 390; /Vol./ 7: 1984-1989. 1990, p.38; /Vol./ 9: 1944-1999. 2000, p.17, 556; /Vol./ 10: 1999-2004. 2005, p.20.
717. CÂNDEA, Sanda. *Istoria României: ghid bibliografic*. Cond. științific Mircea Tomescu, cuvânt înainte Mircea Tomescu. București: Biblioteca Centrală Universitară, 1968, p.133, 184, 185.
718. NĂSTUREL, Petre Ș. *Bibliographie des travaux du professeur Nicolas Bănescu*. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.9-17.
719. *Bibliografia lucrărilor științifice ale cadrelor didactice*. Universitatea București. Seria Istorie. Vol. 1: A-L. Lucrarea întocmită de Sanda Căndea. Cuvânt înainte de conf. dr. Constantin Nuțu. București: Biblioteca Centrală Universitară, 1970, p.20-32.
720. DEUTSCH, Robert. *Istoricii și știința istorică din România. 1944-1969*. București: Editura Științifică, 1970, p.100, 108, 166, 176, 361, 373, 409, 489, 511.

721. *Literatura română: ghid bibliografic*. Partea I: Surse. Red. responsabil: Anca Podgoreanu. București: Tipogr. Universității din București, 1979, p.111, 114, 173.
722. *Bibliografia românească modernă (1831-1918)*. Vol. 1: (A-C). Pref. de Gabriel Ștrempel. București: Edit. Științifică și Enciclopedică; Societatea de Științe Filologice din R.S. România, 1984, p.309-310.
723. *Bibliografia pedagogică retrospectivă românească: 1785-1948* - Vol 1: A-C. Red.: prof. Alfred Lauterman, I. C. Petrescu și Valeria Ilie. București: Edit. Bibliotecii Pedagogice „I. C. Petrescu“, 1993, p.80; Vol. 1: (A-K). Ed. reluată și completată. Red. Getta Vilău. București: Edit. Bibliotecii Pedagogice „I. C. Petrescu“, 2005, p.80-81.
724. *Biblioteca Centrală Universitară din București: o bibliografie a existenței*. 1891-2001. Red.: Anca Podgoreanu, Geta Costache. București: Biblioteca Centrală Universitară din București, 2001, p.131, 133, 135.
725. *Ghidul lucrărilor de referințe în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare din București*. Seria: Istorie. București: Biblioteca Centrală Universitară din București, 2002, p.60.
726. *Alexandru Tzigara-Samurcaș: 1872-1952*. Biobibliografie adnotată. Red.: Anca Podgoreanu, Geta Costache. București: Biblioteca Centrală Universitară din București, 2004, p.XCV, 155, 178.
727. SCHIFIRNET, Constantin. *C. Rădulescu-Motru: Viața și faptele sale*. Vol. 2-3. București: Albatros, 2004-2005. Vol. 2, 2004, p.562, 565, 568, 582, 587, 590, 594; Vol. 3, 2005, p.10, 409.
728. *Spiru C. Haret: 1851-1912*. Biobibliografie adnotată. Red.: Viorica Prodan și Lili Rusea. București: Biblioteca Centrală Universitară din București, 2005, p.148, 199, 264-266.

2. Enciclopedii. Dicționare

729. *Minerva*. Enciclopedie română. Cluj: Minerva, 1929, p.147.
730. CANDREA, I. Aurel; ADAMESCU, Gh. *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească“*. București: Cartea Românească, 1931, p.1519.
731. *Enciclopedia României*. Pref. de N. Gusti. Vol. 1. Statul. București: Impr. Națională, 1938, p.860.

732. PREDESCU, Lucian. *Enciclopedia „Cugetarea“*. Material românesc. Oameni și înfăptuiri. București: Cugetarea-Georgescu Delafras, /1940/, p.76-77. Și în: ed. anastatică. București: Saeculum I. O: Vestala, 1999, p.76-77.
733. *Dicționar enciclopedic român*. Vol. 1: A-C. București: Edit. Politică, 1966, p.193.
734. HANGIU, I. *Presa literară românească*. Articole-program de ziare și reviste (1789-1948). Ediție în două volume, note, bibliografie și indici de I. Hangiu. Cu o introd. de D. Micu. I. Vol. 2 (1901-1948). București: Edit. pentru Literatură, 1968, p.93, 118, 120-122, 172.
735. POPESCU TEIUȘAN, Ilie. *Pedagogi și oameni de școală din România. Mic dicționar*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1975, p.19.
736. *Mic dicționar enciclopedic*. Ed. a 2-a rev. și adăug. București: Edit. Științifică și Enciclopedică, 1978, p.1108.
737. *Enciclopedia istoriografiei românești*. Coord.: Ștefan Ștefănescu. București: Edit. Științifică și Enciclopedică, 1978, p.50-51.
738. HANGIU, I. *Dicționarul presei literare românești (1790-1990)*. Ed. a 2-a rev. și compl. București: Edit. Fundației Culturale Române, 1987, p.255-256, 326, 353, 368. 1996, p.278, 353, 404, 452, 491, 514.
739. RĂDUICĂ, Georgeta; RĂDUICĂ, Nicolae. *Dicționarul presei românești (1731-1918)*. București: Edit. Științifică, 1995, p.83, 111, 260, 296, 333, 436.
740. RUSU, Dorina N. *Membrii Academiei Române: 1866-1996*. Mic dicționar. Iași: Fundația Academică „Petre Andrei“; Editura A92, 1996. Ed. a 2-a rev. și adăug. 1866-1999. București: Edit. Academiei Române, 1999, p.55. Ed. a 3-a rev. și adăugită. 1866-2003. București: Edit. Academiei Române, 2003, p.94.
741. *Cartier. Dicționar enciclopedic ilustrat*. București: Cartier, 1999, p.1173.
742. *Dicționarul personalităților doljene: Restitutio*. Coord: Mariana Leferman, Gabriela Braun, Adrian Năstase. Craiova: Aius, 1999, p.24-25.
743. *Clujeni ai secolului 20. Dicționar esențial*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2000, p.32-33, 347, 354, 356.
744. DOBRE, Alexandru. *Enciclopedia culturii tradiționale românești*. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă; Academia Română; Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, 2001, p.40.

745. *Enciclopedia de istorie a României. /De/ Ioan Scurtu, I. Alexandrescu, Ion Bulei /et al./. Ed. a 3-a. București: Meronia, 2002, p.568.*
746. *Dicționarul general al literaturii române. Vol. 1: A-B. București: Edit. Univers Enciclopedic, 2004. p.441-442.*
747. BĂLAN, Marin; CHIRIACESCU, Al.; CHIRIACESCU, Rodica. *Mic dicționar enciclopedic. Coord. Al. Stănciulescu. București: Edit. Enciclopedică; Edit. Univers Enciclopedic, 2005, p.122; 2008, p.122.*

3. Indici de revistă

748. SÂNZIANU, Mihai. *Indice bibliografic /al revistei „Convorbiri literare“/: 1867-1937. București: M. O. și Impr. Statului, Impr. Națională, 1937, p. 17, 21, 27, 29, 52, 60, 98, 155, 180, 186, 198, 219.*
749. STESCU, Mariana. *Literatura și arta română: idei, simțire, formă. București. 1896-1910. Indice bibliografic. Iași: Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu“ Iași, 1971, p.27, 52, 80, 81, 96, 162.*
750. DRĂGAN, Lenuța. *Revista idealistă: literatură, artă, știință, sociologie. Director: M. G. Holban. București. 1903-1916. Indice bibliografic. Iași: Bibiloteca Centrală Universitară „M. Eminescu“, 1971, p.211.*
751. FIRAN, Florea; MITRAN, Marta. *Ramuri: 1905-1947. Cuv. înainte de Mihnea Gheorghiu. București: Edit. Enciclopedică Română, 1972, p.101, 142, 205, 229, 236, 240, 254-255, 344, 347.*
752. TRITEANU, Mihail. *Luceafărul 1902-1920: indice bibliografic analitic. București: Editura Enciclopedică Română, 1972, p.127, 169, 248, 267.*
753. *Convorbiri literare: bibliografie. /Red.: C. Pompilian și H. Zalis/. București: Edit. Științifică și Enciclopedică, 1975, p.29, 40, 43, 126, 143, 214, 226, 260, 268, 293, 302, 346, 363, 387, 389, 393.*
754. *Revista de istorie și teorie literară: index bibliografic adnotat (1952-1981). Elaborat de Tiberiu Mihăilă. București: Biblioteca Centrală Univeristară, 1983, p.276.*
755. *Revista de istorie: indice bibliografic (1948-1985). Red. responsabil Doina Făget. București: Biblioteca Centrală Univeristară, 1989, p.16, 20, 250, 354.*

756. BURCIN, Hilda-Minodora. *Revista generală a învățământului, 1905-1916; 1923-1944: indice bibliografic*. Vol. 1-2. București: Biblioteca Centrală Pedagogică „I. C. Petrescu“, 1994. Vol. 1: p.52, 74, 181, 183, 218; Vol. 2: p.230, 252, 272, 297, 349, 355, 360, 439.
757. POPESCU, Mioara; TUMBĂR, Roza. *Mitropolia Olteniei: indice bibliografic 1948-1998*. Pref. de Teofan, Mitropolitul Olteniei. Craiova: Edit. Universitaria, 2003, p.27, 281, 284, 515.

4. Istorii

758. *Biblioteca Centrală Universitară din București: scurt istoric 1895-1970*. București: /Biblioteca Centrală Universitară din București/, 1970, p.39.
La 25 aprilie 1947 N. Bănescu, directorul bibliotecii, decide desființarea taxei de obținere a permisului de bibliotecă.
759. THEODORESCU, Barbu. *Istoria bibliografiei române*. București: Editura Enciclopedică Română, 1972, p.301-302, 304.
Cu prilejul dispariției lui N. Iorga apare, prin grija lui N. Bănescu, „Académie Roumaine. Bulletin de la section historique“, volumul consacrat memoriei marelui istoric, care a cunoscut o largă circulație în străinătate. Printre semnatari se numără și N. Bănescu cu articolul „N. Iorga“. În revista istorică pe 1941, închinată memoriei lui N. Iorga, a fost publicat articolul lui N. Bănescu, „N. Iorga, elogiu academic“. Bănescu este dintre cei care îl omagiază și pe Spiru Haret în volumul „Lui Spiru Haret «ale tale dintru ale tale» la împlinirea celor șasezeci ani“.
760. BOZGAN, Ovidiu. *Universitatea din București: 1864-1990*. București: Tipogr. Universității din București, 1990, p.56.
Despre activitatea lui Nicolae Bănescu la Catedra de bizantinologie a Universității din București începând din 1938.
761. CEUCA, Justin; CUBLEȘAN, Constantin; MANILICI, Roxana /et al./. *Teatrul Național Cluj-Napoca 1919-1994*. Teatrul românesc din Transilvania: 240 de ani. Studiu monografic. Cluj-Napoca: Teatrul Național Cluj-Napoca, 1994. *
N. Bănescu figurează în lista cronologică a directorilor teatrului, între 1 ianuarie 1928 și 31 decembrie 1928.
762. RUSU, Dorina N. *Istoria Academiei Române în date (1866-1996)*. București: Edit. Academiei Române, 1997, p.214, 263, 273, 298, 302-303, 312, 317-318, 322, 476.
763. DENIZE, Eugen. *Istoria Societății Române de Radiodifuziune*. Vol. 1-2. București: Societatea Română de Radiodifuziune, 1999-2000. Vol. 1: partea a 2-a: (1938-1944). Dictaturile de dreapta. 1999, p.71, 350; Vol. 2: (1944-1965). Instaurarea și consolidarea comunismului. 2000, p.35, 45, 50, 65.

764. MÜLLER, Florin. *Politică și istoriografie în România 1948-1964*. Cluj-Napoca: Nereamia Napocae, 2003, p.107, 109-111, 113, 115, 129, 157-158.
765. DOBRE, Alexandru. *Academia Română. Cercetarea și punerea în valoare a culturii tradiționale*. București: Academia Română; Fundația Națională pentru Știință și Artă; Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, 2004, p.144, 200, 212, 251, 258, 375, 396.
766. BERCIU-DRĂGHICESCU, Adina; BOZGAN, Ovidiu. *O istorie a Universității din București: 1864-2004*. București: Edit. Universității din București, 2004, p.217.
N. Bănescu a fost șef al Catedrei de bizantinologie din cadrul Facultății de Filosofie și Litere.
767. NASTASĂ, Lucian. „*Suveranii*“ universităților românești: mecanisme de selecție și promovare a elitei intelectuale. Vol. 1: Profesorii Facultăților de Filosofie și Litere. (1864-1948). Cluj-Napoca: LIMES, 2007, p.40, 83, 90, 93, 120, 126, 135, 206, 212, 259, 277, 296, 342-343, 383, 396, 463, 509, 511, 525.

5. Evocări. Comemorări. Necrologuri

768. NICOLESCU, Corina. *Cuvântare*. /București/: /s.n./, 10 iul. 1946, 2f. /Text dactilografiat/. BAR.
Rostită cu ocazia pensionării prof. univ. dr. N. Bănescu de la Universitatea din București, „profesorul cu cea mai deplină autoritate științifică și morală“.
769. THÉOCHARIS, M. S.; HURMUZACHI, L. Les 90 ans de Nicolas Banescu: un champion de l'amitié roumano-grecque. În: *Balkan Studies*, 1968, 9, nr.2, p.487-489.
770. La 90-e anniversaire du Professeur Nicolas Bănescu. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.5-7.
771. DAICOVICIU, C. À mon maître Nicolas Bănescu. Hommage. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.19-20.
772. CRONȚ, Gh. Nonagenarul Nicolae Bănescu și progresul studiilor bizantine în România. În: *Studii. Revista de istorie*, 1970, 23, nr.1, p.157-160. (Viața științifică).
773. CRONȚ, Gheorghe. Nicolae Bănescu. 1878-1971. In memoriam. În: *Studii. Revista de istorie*, 1972, 25, nr.2, p.421.
774. DIACONU, Petre. Profesorul N. Bănescu. Necrolog. În: *Pontica*, 1972, 5, p.585-587.

775. CLOPOȚEL, Ion. *Amintiri și portrete*. Timișoara: Facla, 1973, p.174.
N. Bănescu a publicat în paginile revistei „Societatea de mâine“.
776. BREZEANU, Stelian. Bizantinistul Nicolae Bănescu (100 de ani de la naștere). În: *Revista de istorie*, 1978, 31, nr.12, p.2221-2233.
777. CHERESCU, Pavel. Bizantinologul român Nicolae Bănescu (1878-1971). Viața și Opera. În: *Mitropolia Olteniei*, iul.-aug. 1988, 40, nr.4, p.102-112.
778. DINU, Ion M. *Figuri de dascăli argeșeni*. Pitești: Complexul muzeal Golești, 1991, p.108-110.
779. TANAȘOCA, Nicolae-Șerban. Nicolae Bănescu (1878-1971). Bizanțul văzut la Dunărea de Jos. În: *Balcanologi și bizantiniști români*. București: Edit. Fundației PRO, 2002, p.93-117.
780. Nicolae Bănescu (1878-1971), bizantinist și balcanolog. În: HALES, Nelu Alexandru. *Bizantinologia românească de la origini până astăzi. Reprezentanți. Opere. Evaluare*. Teză de doctorat. Coord. șt. acad. prof. univ. dr. Emilian Popescu. București: Universitatea din București, Facultatea de teologie ortodoxă, 2009, p.281-305.

B. REFERINȚE SPECIALIZATE

I. ISTORIE

1. Volume

781. RUSSO, D. *Un bizantinolog improvizat (N. Bănescu)*. București: Atelierele grafice Socec & Co, Societate Anonimă, 1916, 56p.
Autorul respinge „vehementa diatribă“ și „atacul“ îndreptat împotriva sa de N. Bănescu și criticile formulate de acesta în articolul „O misterioasă reputație științifică“ („Cultura românilor“, 1915) și în broșura „O «celebritate» a științei românești: D. Demosthenes Roussos“ (București: Dim. C. Ionescu, 1915). Polemica are la bază concurența dintre cei doi pentru ocuparea Catedrei de bizantinologie de la Facultatea de Filosofie și Litere din București.
782. BRĂTIANU, G. I. *Vicina: I. Contributions à l'histoire de la domination byzantine et du commerce génois en Dobrogea/*. București: Cultura Națională, 1923, p.120, 125.

783. MARINESCU, C. *Compte-rendu du Premier Congrès International des Études Byzantines*, Bucarest, 1924. Bucarest: /s.n./, 1925, p.3, 5, 7, 25. Congresul, avându-l ca președinte pe Nicolae Iorga, a avut loc în Palatul Fundației Universitare Carol I, respectiv în Aulă și Sala Profesorilor. Cu acest prilej N. Bănescu, care a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Congresului, a prezentat lucrarea „Un duc byzantin du XI-e siècle : Katakalon Kékauménos“.
784. BREHIER, Louis. *Le monde byzantin*. Vol. 2-3. Paris: Albin Michel, 1970. Vol. 2: Les institutions de l'Empire byzantin, p.475, 614; Vol. 3: La civilisation byzantine, p.579; - Vol. 1: Vie et mort de Byzance. Paris: Albin Michel, 1992, p.582.
785. BARNEA, Ion; ȘTEFĂNESCU, Ștefan. *Din istoria Dobrogei*. Vol. 3: Bizantini, români și bulgari la Dunărea de Jos. București: Edit. Acad. R. S. România, 1971, p.11, 13-14, 19, 23, 28, 74-75, 88-89, 91, 93-95, 126-131, 133-134, 136-141, 143, 145, 153-155, 159, 161, 181, 232, 322, 329-334, 387.
786. IORDACHE, Anastasie. *Goleștii. Locul și rolul lor în istoria României*. București: Edit. Științifică și Enciclopedică, 1979, p.15, 17, 19, 26, 33-38, 418.
787. *Universitatea din București. Vademecum. 1979-1980*. Sub red. dr. O. Butoi. Cuvânt înainte de prof. dr. George Cincu. București: Tipogr. Universității din București, 1980, p.132.
Institutul de studii sud-est europene, înființat în 1913 din inițiativa lui Gh. Murgoci, V. Pârvan și N. Iorga și-a continuat activitatea, după moartea lui Iorga, sub conducerea prof. N. Bănescu. Revista institutului, inițial cu titlul „Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale“, apoi „Revue historique du Sud-Est Européen“, a apărut până în 1946, având în comitetul de direcție pe G. I. Brătianu, I. Nistor și N. Bănescu, iar ca secretar pe M. Berza.
788. GEORGESCU, Al. Valentin. *Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea*. București: Edit. Acad. R. S. România, 1980, p.24, 37.
789. TEODOR, Dan Gh. *Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e. n.* Iași: Junimea, 1981, p.7, 23, 56.
790. IORDACHE, Anastasie. *Pe urmele Goleștilor*. București: Edit. Sport-Turism, 1982, p.155, 288.
791. *Kirileanu sau viața ca o carte. Mărturii inedite*. Ed. îngrij. și cuvânt înainte de Constantin Bostan. București: Edit. Eminescu, 1985, p.93-94, 97. /Semnează G. T./
Polemica dintre N. Bănescu și Demostene Russo, specialiști în bizantinologie, a fost determinată de înființarea catedrei de bizantinologie la Universitatea din București, pentru care candidau amândoi.

792. ZUB, Al. *Istorie și istorici în România interbelică*. Iași: Junimea, 1989, p.26, 111, 122, 180, 331, 360, 379.
S. Mehedinți, Th. Capidan, N. Iorga și apoi N. Bănescu au susținut la Academia Română comunicări și polemici pe tema etnogenezei și a continuității românești. N. Bănescu a reprezentat Academia Română la Jubileul Universității din Atena, i-a dedicat scrieri lui Iorga iar pentru specialiștii străini în domeniul bizantinologiei a semnat în „Byzantion“ rubrica cu titlul „Roumanie: bulletin bibliographique“.
793. PAPACOSTEA, Șerban. *Românii în secolul al XIII-lea: între Cruciată și Imperiul Mongol*. București: Edit. Enciclopedică, 1993, p.18.
794. IORDACHE, Anastasie. *Ion I. C. Brătianu*. București: Albatros, 1994, p.507, 556.
Citează din lucrarea „Ion I. C. Brătianu (1864-1927)“ publicată de N. Bănescu la Craiova, în 1931, pe care autorul o menționează drept cea mai voluminoasă sinteză asupra vieții și activității marelui om politic, lucrare datorată „eminentului istoric Nicolae Bănescu“.
795. SPINEI, Victor. *Reprezentanți de seamă ai istoriografiei și filologiei românești și mondiale*. Brăila: Istros, 1996, p.25, 132, 185, 188, 209, 214, 224.
796. MĂRCULEȚ, Vasile. *Bizanțul și teritoriile românești: contribuții la studierea relațiilor bizantino-române (secolele X-XV)*. Mediaș: /s.n./, 1998, p.6, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 48-64, 65, 74-76.
Trimiteri la diverse lucrări din opera lui N. Bănescu.
797. ZUB, Al. *Orizont închis. Istoriografia română sub dictatură*. Iași: Institutul European, 2000, p.21, 24-25, 28, 31, 40, 42, 47.
În lipsa unor sinteze de anvergură, imposibile în circumstanțele date în anul 1946, o imagine mai exactă a istoriografiei se poate obține din revistele de specialitate: „Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice“ în care Bănescu semnează diverse studii, „Revue historique du Sud-Est Européen“ la care acesta colaborează sau „Revista istorică“ condusă de N. Bănescu, având preocupări de medievistică. După cel de-al doilea război mondial, N. Bănescu continuă, alături de V. Grecu și Al. Elian, preocupările de bizantinologie inițiate de Iorga.
798. PANAITESCU, P. P. *Introducere la istoria culturii românești: problemele istoriografiei române*. Ed. îngrij. și st. introd. de Dan Horia Mazilu. București: Minerva, 2000, p.345-346.
799. OBOLENSKY, Dimitri. *Un commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de răsărit, 500-1453*. Trad. Claudia Dumitru; postfață Nicolae Șerban Tanașoca. București: Corint, 2002, p.437.
Este menționat articolul „La domination byzantine à Matracha (Tmutorokan), en Zichie, en Khazarie et en Russie à l'époque des Comnènes“ apărut în 1941 în „Bulletin de la Section historique de l'Académie Roumaine“.

800. MĂRCULEȚ, Vasile. *Imperiul bizantin și Țările Române în secolele XIV-XV: relații politice, religioase și comerciale*. Sibiu: Alex Rom, 2003, p.18, 131, 153.
Nicolae Bănescu este citat cu diferite lucrări de bizantinologie.
801. ȘLAPAC, Mariana. *Arhitectura de apărare din Moldova medievală (mijlocul secolului al 14-lea – mijlocul secolului al 16-lea)*. Chișinău: /s.n./, 2004. *
802. TANAȘOCA, Anca; TANAȘOCA, Nicolae Șerban. *Unitate romanică și diversitate balcanică: contribuții la istoria romanității balcanice*. București: Edit. Fundației PRO, 2004, p.123, 139, 147, 149, 152.
803. MĂRCULEȚ, Vasile. *Imperiul Bizantin la Dunărea de Jos în secolele X-XII*. Târgu-Mureș: /s.n./, 2005, p.19, 23, 28, 32-33, 36, 38, 40, 45-46, 48, 54-55, 57-59, 68, 70, 95-96, 103, 105, 108, 110-112, 146, 155, 161.
Nicolae Bănescu este citat cu diferite lucrări de bizantinologie.
804. MĂRCULEȚ, Vasile. *Stăpânirea bizantină la Dunărea de Jos, în secolele X-XII*. Mediaș: Samuel, 2005, p.13, 135.
805. FILIP, Roxana. *Institutul Român de Bizantinologie*. București: Edit. I.E.S.P.U. Focus, 2006, p.5-6, 13-15, 18, 20-25, 27-30, 32, 43-45, 48-50, 54, 56, 60, 62-63, 75, 79, 83-84.
Referiri la activitatea de colaborator a lui Bănescu cu Nicolae Iorga și apoi la calitatea de director al Institutului Român de Bizantinologie, însoțite de trimiteri la lucrări ale lui N. Bănescu, unele inedite.
806. HALES, Nelu Alexandru. *Bizantinologia românească de la origini până astăzi. Reprezentanți. Opere. Evaluare*. Teză de doctorat. Coord. șt. acad. prof. univ. dr. Emilian Popescu. București: Universitatea din București, Facultatea de teologie ortodoxă, 2009, p.149, 156, 160-161, 167, 169-170, 175-176, 181, 200, 206, 210, 216, 218, 278, 281-305, 310-311, 322-323, 325-326, 333, 339-341.
Referiri însoțite de citate la opera și activitatea de bizantinist și balcanolog a lui N. Bănescu.

2. În volume

807. CARABA, Ioan. Volume omagiale dedicate profesorilor Universității din București. În: *Biblioteca Centrală Universitară din București. 75 de ani de activitate*. Volum jubiliar. Coordonator Maria Vulcu. Red. Maria Negraru și Lidia Rauș. București: Centrul de multiplicare al Universității din București, 1971, p.128.
Menționează că în partea a doua a volumului omagial dedicat lui Nicolae Iorga la împlinirea vârstei de 60 de ani, apărut la Cluj în 1931, este publicat studiul lui Nicolae Bănescu „Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii”.

808. Allocution de Monsieur le professeur Paul Lemerle. În: *Bulletin d'informations: XIVe Congrès International des Études Byzantines*, Bucarest, 6-12 sep. 1971, Vol.1, /1971/, p.14.
Referire elogioasă la adresa bizantinologului N. Bănescu.
809. DIACONU, Petre. À propos de l'invasion cumane de 1148. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. /Vol./ 1. București: Edit. Acad. R. S. România, 1979, p.19-27.
N. Bănescu este considerat partizan al identificării Demnityikos și celor două râuri navigabile cu Zimnicea și respectiv Vedea și Teleorman.
810. TEODOR, Dan Gh. Éléments et influences byzantins dans la civilisation des VI-e – VII-e siècles après J. CHR. au nord du Bas-Danube. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 2. București: Edit. Acad. R. S. România, 1991, p.59-72.
811. BREZEANU, Stelian. „Mésiens“ chez Nicéas Choniates. Terminologie archaïsante et réalité ethnique médiévale. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*, Vol.2. București: Edit. Acad. R. S. România, 1991, p.105-114.
812. ILIESCU, Octavian. Les armoiries de la ville d'Asprokastron et leur origine byzantine. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 2. București: Edit. Acad. R. S. România, 1991, p.151-164.
Subliniază meritele lui N. Bănescu referitoare la studiul consacrat Cetății Albe.
813. OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, Ernest. Moldavian Merchants and Commerce in Constantinople in the 15th Century in the „Book of Accounts“ of Giacomo Badoer. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 2. București: Edit. Acad. R. S. România, 1991, p.165-180.
Trimiteri la lucrări ale lui N. Bănescu în contextul istoricului Cetății Albe.
814. FODAC, Florina. Manuel I. Komnenos (1143-1180) and the Universal Empire. The last attempt of „renovatio imperii“ before the IVth Crusade. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 4. Iași: Trinitas, 2001, p.124-139.
Este menționată lucrarea „Chipuri și scene din Bizanț“ a lui N. Bănescu.
815. TANAȘOCA, Nicolae-Șerban. Aperçus of the History of Balkan Romanity. În: *Studies on Science and Culture*. Bucharest: UNESCO, 2001, p.101.
Școala din Cluj este prima care a făcut cercetări despre romanitatea balcanică. Printre cercetătorii de la Cluj este menționat N. Bănescu care, în 1943, a studiat geneza și caracterul Statului Asăneștilor și restaurarea Țaratului româno-bulgar.
816. FODAC, Florina. Le premier Congrès International d'Études Byzantines. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 5. București: Edit. Acad. Române, 2006, p.520.
Între 1910 și 1912 N. Bănescu a fost discipolul lui August Heisenberg la München. Alte referințe biobibliografice privitoare la N. Bănescu.

817. JOSANU, Vitalie. Quelques considerations sur la Double dénomination de Cetatea Albă. În: *Études Byzantines et Post-Byzantines*. Vol. 5. București: Edit. Acad. Române, 2006, p.387-405.

3. În periodice

3.1 Studii. Articole

818. ERDOIU, Nicolae. O viață de om în slujba istoriei. În: *Anuarul Institutului de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca*. Seria Historica, 2003, 42, p.11-16.
Academicianul Dan Berindei a audiat în timpul studiilor sale la Universitatea din București prelegeri ale marilor istorici care i-au succedat lui N. Iorga, între care și N. Bănescu. De la aceștia ar fi deprins rigoarea cercetării științifice și claritatea expunerii.
819. BARNEA, Alexandru. Dinogeția (III). În: *Ziarul de duminică*. Supliment al Ziarului Financiar, 11 mai 2007, nr.18 (350), p.1, 3.
Referiri la afirmații făcute de mari savanți precum bizantinologul Nicolae Bănescu, privitor la apartenența regiunii în care se afla Dinogeția în secolele X-XV.
820. BARNEA, Alexandru. Noviodunum, azi Isaccea (IV). Sigilii de plumb. În: *Ziarul de duminică*. Supliment al Ziarului Financiar, 28 sep. 2007, nr.38 (370), p.1, 3.
Scurt citat din Bănescu referitor la cetatea dobrogeană.

3.2 Polemici

821. NECȘULESCU, Constantin. În legătură cu „vechile formațiuni politice românești la Dunărea de Jos”. Răspuns d-lor A. Sacerdoțeanu și N. Bănescu. În: *Revista istorică română*, 1938, vol.8, p.3-19 (și extras).
Autorul respinge criticile formulate de N. Bănescu în articolul «Les divagations d'un helléniste de la nouvelle école» publicat în „Revue historique du Sud-Est Européen”, 1938, 15, nr.1-3, p.69-71, care se ocupa de lucrarea sa, „Ipoteza formațiunilor politice române la Dunăre, în sec. XI”.
822. /Cuvântul lui N. Bănescu la Ședința de la 3 martie 1944/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.76-77.
Abordând controversa provocată de istoricul P. P. Panaitescu, membru corespondent al Academiei Române, care susținea că boierimea română ar avea origini slave, N. Bănescu ia partea academicianului Ion I. Nistor, care contestă

energic această teorie. Denunță, cu accente polemice, incompetența celor ce ignoră că slavii erau, conform descrierilor bizantine, „de o sălbăticie care-i așează alături de cei mai crunți dintre barbari“.

823. DUȚU, Alexandru. Umanism și iluminism românesc între Roma și Bizanț. În: *Revista de istorie și teorie literară*, apr.-iun. 1981, 30, nr.2, p.171-180.
„Respingerea fanariotismului a însemnat și respingerea bizantinismului“ - mai ales de generația pașoptistă, pentru care teza (nefondată) a lui Cantemir despre „ruptura în cultură“ produsă la noi imediat după 1700 a devenit axiomă. N. Bănescu, V. Grecu, D. Russo, V. Papacostea, Gh. Brătianu, Al. Elian, N. S. Tanașoca și mai ales N. Iorga au contribuit la reconsiderarea chestiunii, iar critica și istoria literară au recuperat substanța și formele impactului bizantin în cultura română din epoca veche și premodernă (iluministă).

3.3 Cronici. Recenzii

824. „Viața lui Pericle“ de Plutarch. Trad. de N. Bănescu. În: *Revista idealistă. Literatură, artă, știință, sociologie*, oct. 1907, 5, Tom. 4, nr.10, p.91. /Semnează M. G. H./.
825. Bănescu, N. Viața lui Pericle. Traducere. Buc. 1907. În: *Viața românească*, nov. 1907, 2, nr.11, p.295-296. (Recenzie). /Semnează M. Y./.
826. /N. Bănescu. Gheorghe Bariț. Rolul său în cultura națională. Vălenii-de-Munte. Neamul Românesc. 1910. 32p./.
827. /LUPAȘ, I./ N. Bănescu. Gheorghe Barițiu. Rolul său în cultura națională. Vălenii de Munte, 1910. În: *Luceafărul*, 1-16 iul. 1910, 9, nr.13-14, p.350. (Dări de seamă). /Semnează L./.
828. /MEHEDINȚI, Simion/. N. Bănescu. „Viața și scrierile marelui Vornic Iordache Golescu (cu bucăți alese din ineditele sale)“. Vălenii de Munte, 1911. În: *Convorbiri literare*, ian. 1911, 45, nr.1, p.195. /Semnează M./.
829. /MEHEDINȚI, Simion/. N. Bănescu. „Correspondența familiei Hurmuzachi cu Gheorghe Bariț“. Vălenii de Munte, 1911. În: *Convorbiri literare*, nov. 1911, 45, nr.11, p.1300-1301. /Semnează M./.
830. /TĂSLĂUANU, Oct. C./ N. Bănescu. Correspondența familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu. Vălenii de Munte, 1911. În: *Luceafărul*, 1 dec. 1911, 10, nr.23, p.534. (Dări de seamă). /Semnează T./.

831. /BIANU, I./ N. Bănescu. Viața și scrierile marelui vornic Iordache Golescu: bucăți alese din ineditele sale. Vălenii de Munte, 1910, 308p. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1911-1912, S.2, Tom. 34, p.189-190.
Raport prezentat în cadrul dezbaterilor juriului pentru Premiul Adamachi. Lucrarea lui Bănescu este propusă la „o parte din premiul Adamachi /.../ lucrarea d-lui Bănescu /.../ poate servi ca un adevărat model pentru monografiile de acest gen“.
832. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu. Quelques morceaux inédites d'Andéas Libadénus... Byzantis, 1912, 2, p.358-398/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1913, Band 22, p.542. /Semnează A. H./.
833. IORGA, Nicolae. /N. Bănescu. D. Russo. București, 1915/. În: *Revista istorică*, sep.-oct. 1915, 1, nr.9-10, p.198.
834. Russo, D. Un bizantinolog improvizat, N. Bănescu. Buc. Socec. 1916. 56p. În: *Viața românească*, ian.-mar. 1916, 11, nr.1-3, p.308-309. (Recenzie). /Semnează G. P./.
835. /Revista Transilvania pe 1920/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.523-524 (Revista periodicelor). /Semnează P. G./.
N. Bănescu a publicat cele opt „Scrisori ale lui Odobescu către Barițiu“, în paginile revistei. Într-o scrisoare, datată 1877, Odobescu spunea: „Să fim mai presus de toate buni Români și nu români spălaciți; să vorbim curat românește, și nu pocit latinește“.
836. GEORGESCU-TISTU, N. N. Bănescu, Daniel (Dimitrie) Philippide. Lui Nicolae Iorga. Omagiu. 1871-5/18 iunie 1921. În: *Dacoromania*, 1921-1922, 2, p.830.
837. PASCU, G. N. Bănescu: Daniel (Dimitrie) Philippide. În: *Arhiva Societății Științifice și Literare din Iași*, apr. 1922, 29, nr.2, p.283.
838. BOGDAN-DUICĂ, G. Studi sulla Romania. Napoli. Riccardo Ricciardi editore, 1923, 337p. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.908-909.
Numele lui N. Bănescu este menționat alături de alți 13 autori care „au compus al patrulea volum din «Pubblicazioni dell'Istituto per l'Europa Orientale» din Roma, apărut mai întâi ca număr special (sep.-nov. 1923), dedicat României în Revista «L'Europa Orientale»“.
839. ȘIADBEI, I. /N. Bănescu. Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos. Comunicare citită la Academia Română în ședința publică de la 7 iunie 1921. Cluj: Tipografia Ardelul, 1921, 25p./ În: *Viața românească*, feb. 1923, 15, nr.2, p.306-307.
840. IORGA, N. /N. Bănescu. Les premiers témoignages byzantins sur les Roumains du Bas Danube (extrait de «Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher», III, Weimar,

- 1922); Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l'Empire bulgare de Samuel (1018). Nouveaux duchés byzantins: Bulgarie et Paristrion (extrait du «Bulletin de la Section historique de l'Académie Roumaine», Bucarest, 1923)/. În: *Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale*, 1923, 10, nr.7-12, p.80-83.
841. BRÉHIER, Louis. Orient byzantin. /Primul congres internațional de studii bizantine. București: 14-20 apr. 1924/. În: *Revue historique*, mai-aug. 1924, 49, 144, p.321. (Cronică).
La acest congres N. Bănescu a făcut o comunicare despre celebrul Katakalon Kekaumenos.
842. SCORPAN, Gr. N. Bănescu. Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide (Anuarul Institutului de istorie națională, II/1923, București, 1924). În: *Viața românească*, apr. 1925, 17, Tom. 62, nr.4-6, p.127-129.
Amplă prezentare analitică și critică a lucrării despre care concluzionează că „rămâne un îndemn“ pentru cercetări viitoare privitoare la istoricul și geograful D. Philippide.
843. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu, Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l'empire bulgare de Samuel (1018). Nouveaux duchés byzantins: Bulgarie et Paristrion. Académie Roumaine. Bull. de la sect. hist. 10 (1923), p.49-72/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.211. /Semnează A. H./.
844. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu, Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide, cartea sa despre pământul românesc, Anuarul Institutului de istorie națională, 1923, p.119-204/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.467. /Semnează A. H./.
845. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu, «La Roma nuova» alle foci del Danubio. L'Europa orientale 3 (1923), p.580-585/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.211. /Semnează A. H./.
846. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu, Un duc byzantin du XI-e siècle: Katakalon Kékauménos. Acad. Roumaine, Bull. de la Sect. Hist. 11 (1924), p.25-36/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.451. /Semnează A. H./.
847. /N. Bănescu, Macarios Calorites et Constantin Anagnostes. Revue de l'Orient chrétien 3, S.3 (1922/3), p.144-149/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.185.
848. GOOSSENS, Roger. N. Bănescu. Un duc byzantin du XI-e siècle, Katakalon Kékauménos. În: *Byzantion*, 1925, Tom. 2, p.527.

849. /N. Bănescu. Mihail Psellos, un tip reprezentativ al Bizanțului/. În: *Societatea de mâine*, 1926, 3, nr.9, p.153/. /Semnează B. and B./.
Rezumat al conferinței cu acest titlu, ținută în cadrul Extensiunii Universitare.
850. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu. Historical survey of the Romanian people. Bucarest: Cultura Națională, 1926. 60p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1926, Band 26, p.458. /Semnează A. H./.
851. /N. Bănescu. Chipuri și scene din Bizanț, Cluj, 1927/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1927, 4, nr.4-6, p.153. (Chronique).
852. /N. Bănescu: Manuel Comnen/. În: *Societatea de mâine*, 1927, 4, nr.6-7, p.92-93. (Cronici culturale și artistice).
Este comentată conferința despre împăratul bizantin Manuel Comnen susținută de N. Bănescu, considerat „un specialist cu puțini concurenți în domeniul lui“.
853. IORGA, Nicolae. /Nicolae Bănescu. Opt scrisori turcești ale lui Mihnea II Turcitul/. În: *Revista istorică*, 1927, 13, p.325-326; 1929, 15, p.179-180. (Dări de seamă).
854. /N. Bănescu. Chipuri și scene din Bizanț, Cluj: s.n., 1927. 184p./. În: *Byzantion*, 1927-1928, Tom. 4, p.839.
855. /„Durerea colegilor“/. În: *Dacoromania*, 1927-1928, 5, p.835. (Revista periodicelor).
Este consemnat discursul „Durerea colegilor“, pe care N. Bănescu l-a rostit la înmormântarea lui V. Bogrea și care a fost publicat în „Societatea de mâine“.
(A se vedea poziția 399).
856. /N. Bănescu. Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru Vodă Șchiopul/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1928-1929, Tom. 49, p.73.
Despre comunicarea făcută de Bănescu la Academia Română.
857. /N. Bănescu. Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru Vodă Șchiopul/. În: *Transilvania*, oct.-nov. 1929, nr.10-11, p.1018. /Semnează I. T./.
N. Bănescu a cercetat arhivele comunității grecești la San Giorgio di Greci, în Veneția, care cuprind multe dosare cu acte referitoare la familia Zotu Țigara, bărbatul Domniței Maria, fiica lui Petru Șchiopul. Bănescu comentează și reproduce actele care nu fuseseră cercetate de N. Iorga, importante pentru familia în exil a monarhului moldovean.
858. /„La Roumanie agricole“/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1929, 6, nr.7-9, p.299. (Chronique).
N. Bănescu a făcut o prezentare sintetică asupra istoriei românilor publicată în volumul cu acest titlu, cuprinzând lucrările Congresului Internațional de Agricultură ce a avut loc la București în perioada 7-10 iunie 1929.

859. IORGA, N. /N. Bănescu. Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru Vodă Șchiopul/. În: *Revista istorică*, 1929, 15, p.361. (Dări de seamă, documente și notițe).
860. /Byzantinische Zeitschrift. XXVIII, 21 und 2 (Doppel-) Heft. 1928/. În: *Byzantinoslavica*, 1929, 1, p.259. (Vytahy z časopisu).
Este menționat și titlul „Chilia (Licostomo) und das bithynische Chili“, semnat de N. Bănescu.
861. /Raportul d-lui N. Iorga asupra lucrării „Chipuri și scene din Bizanț“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1929-1930, Tom. 50, p.257.
Aprecieri rostite de marele istoric în ședința din 31 mai 1930 a Academiei Române: „/.../ dl. Bănescu reunește cu o cunoaștere adâncă a subiectului un remarcabil talent de scriitor. Desigur că lucrarea colegului nostru membru corespondent trebuie premiata“.
862. /Necrologul lui V. Bogrea/. În: *Dacoromania*, 1929-1930, 6, p.576. (Bibliografia periodicelor).
Este semnalat necrologul lui V. Bogrea publicat în „Favonius“ de N. J. Herescu. Se precizează că aici sunt reproduse și necroloagele lui N. Bănescu, G. Bogdan-Duică și Șt. Bezdechi din „Societatea de mâine“.
863. /Ședința Academiei Române de la 15 mai 1931/. În: *Analele Academiei Române*, 1930-1931, Tom. 51, p.89.
Se referă la participarea unei delegații a Academiei Române la lucrările celui de-al III-lea Congres Internațional de Studii Bizantine de la Atena (12-18 oct. 1930).
864. Le troisième Congrès international des études byzantines (Athènes, 12-18 octobre 1930). În: *Byzantinoslavica*, 30 iunie 1931, 3, nr.1, p.256, 262. (Zprávy Chronique).
Bănescu a participat la acest Congres internațional de studii bizantine cu lucrarea „Les relations entre Gênes et Trébizonde au XV-e siècle“.
865. /DÖLGER, F./ /N. Bănescu. Bulletin de la bibliographie byzantine. Publications de la Roumanie (1928-1930). Byzantion 5 (1929/30), p.540-543/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1931, Band 31, p.184. /Semnează F. D./.
866. /DÖLGER, F./ /N. Bănescu, Peut-on identifier le Zamblacus des documents ragusains? Mélanges Diehl I, 1930, p.31-35/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1931, Band 31, p.450-452. /Semnează F. D./.
867. /Ședința publică din 1 aprilie 1932/. În: *Analele Academiei Române*, 1931-1932, Tom. 52, p.126.
N. Bănescu, membru corespondent al Academiei Române, citește comunicarea despre „Ducatul bizantin de Paristrion-Omisuni și fapte“.

868. IORGA, N. /Nicolae Bănescu. Ion I. C. Brătianu (1864-1927). București/. În: *Revista istorică*, 1932, 18, p.359. (Dări de seamă, documente și notițe).
869. /„O problemă de topografie medievală: Seniorii de Theodoro-Mangup din Crimeia“/. În: *Analele Academiei Române*, 1932-1933, Tom. 53, p.23.
N. Bănescu citește comunicarea cu acest titlu în ședința publică din 28 aprilie 1933 a Academiei Române.
870. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu. Bulletins regionaux. Roumanie. Byzantion, t. VIII, 2, p.575-583/. În: *Byzantinoslavica*, 31 dec. 1936, 6, p.394. (Bibliografie).
871. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu. La domination byzantine sur les régions du Bas Danube. Académie Roumaine. Bulletin de la Section historique, XIII, p.10-24/. În: *Byzantinoslavica*, 31 dec. 1936, 6, p.410. (Bibliografie).
872. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu. Contribution à l'histoire de la seigneurie de Théodoro Mangoup en Crimée. Byzantinische Zeitschrift, Tom. XXXV, 1, p.20-37/. În: *Byzantinoslavica*, 31 dec. 1936, 6, p.414. (Bibliografie).
873. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu, Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l'Empire bulgare de Samuel (1018). Nouveaux duchés byzantins: Bulgarie et Paristrion. Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique, t. X, p.49-72/. În: *Byzantinoslavica*, 31 dec. 1936, 6, p.418. (Bibliografie).
874. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu, Un duc byzantin du XI-e siècle Katakalon Kékauménos. Académie Roumaine. Bulletin de la Section Historique, XI, p.25-36/. În: *Byzantinoslavica*, 31 dec. 1936, 6, p.418. (Bibliografie).
875. /„Un nou Duce al Dobrogei bizantine“ (sigiliu găsit la Silistra)/. În: *Analele Academiei Române*, 1936-1937, Tom. 57, p.34.
La 27 noiembrie 1936 Bănescu face o comunicare pe această temă la Academia Română.
876. WEINGART, M; ANDREEVA, M. /N. Bănescu, Sceau inédit de Katakalon, katépano de Paradounavon. Échos d'Orient, 184, p.405-408/. În: *Byzantinoslavica*, 1937-1938, 7, p.454. (Bibliografie).
877. /„Părerii nouă asupra lui Kekaumenos“/. În: *Analele Academiei Române*, 1937-1938, Tom. 58, p.19.
Semnalarea comunicării cu acest titlu făcută de N. Bănescu în ședința publică de la 29 octombrie 1937.

878. /Ședința publică de la 14 ianuarie 1938/. În: *Analele Academiei Române*, 1937-1938, Tom. 58, p.34.
„D-l N. Bănescu face o comunicare despre «O colecție de sigilii bizantine aflate la noi»“.
879. /Discursuri de recepțiune. N. Bănescu. Bizanțul și romanitatea de la Dunărea de Jos. Răspuns de N. Iorga.../. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1938-1939, Tom. 59, p.131.
Informația este furnizată de un raport de activitate prezentat la Academie în ședința de la 15 mai 1939.
880. /DÖLGER, F./. /N. Bănescu. Le conflit entre Gênes et l'Empire de Trébizonde à la veille de la conquête turque (1418-1449). Atti V Congr. Intern. Studi Biz. 1 (1939), p.5-10/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1939, Band 39, p.519l. /Semnează F. D./.
881. /N. Bănescu. Maurocastrum-Moncastro-Cetatea Albă. Extrait de „Memoriile Secțiunii istorice a Academiei Române“. Série III + XXII, Bucarest, 1939/. În: *Échos d'Orient*, 1939-1940, Tom. 39, nr.197-198, p.253. (Ouvrages reçus à la rédaction).
882. /D-l N. Bănescu face o comunicare despre „Mauro-Castrum-Mo(n)castro-Cetatea Albă“/. În: *Analele Academiei Române*, 1939-1940, Tom. 60, p.17.
Prezentarea a fost făcută în ședința publică de la 13 octombrie 1939.
883. /D-l N. Bănescu face o comunicare despre „Societatea bizantină în timpul împăratului Andronic II Paleologul: Date nouă după o corespondență inedită“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1941-1942, Tom 62, p.67.
Cronica ședinței publice de la 6 martie 1942 menționează această comunicare făcută de N. Bănescu la Academia Română.
884. /N. Bănescu susține raportul de recomandare a lui George Fotino pentru „Premiul C. G. Vernescu“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.230-231.
Lucrarea, propusă spre premiere în ședința de la 2 iunie 1942, apăruse la București în 1939 cu titlul „Din vremea renașterii naționale a Țării Românești. Boierii Golești“. „Publicația are, în zilele pe care le trăim, o deosebită valoare morală. Ea pune dinaintea naționalismului și ideologiei de împrumut a unei generații grăbite, care-și reneagă cu ostentație trecutul, aproape fără a-l cunoaște, lecția acestei familii de mari boieri, crescuți în cultul patriei și vânzându-și moșiile spre a duce la capăt, într-o lungă pribegie, opera care a fost scopul vieții lor“.
885. /Nicolae Bănescu face o comunicare despre „O Problemă de istorie medievală: crearea și caracterul Statului Asăneștilor (1185)“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1942-1943, Tom. 63, p.42.
Prezentarea s-a realizat în plenul Academiei la 8 ianuarie 1943.

886. PREDESCU, Nicolae. /N. Bănescu: Patriarhul Athanasios I și Andronic II Paleologul. Situația religioasă, politică și socială a imperiului. București, 1942. 27p. În: *Revista Fundațiilor Regale*, ian. 1943, 10, nr.1, p.229-230. (Note).
887. /VLASIU-LUPAȘ, M./ /N. Bănescu. Un problème d'histoire médiévale: création et caractère du Second Empire Bulgare (1185). București, s.n., 1943. 95p./ În: *Anuarul Institutului de istorie națională*, 1943-1944, Tom. 9, p.564-566. (Dări de seamă). /Semnează M. V. L./.
888. /Ședința publică de la 11 iunie 1943/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.7.
Bănescu face o comunicare cu titlul „Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) și Bulgaria“.
889. /Publicațiunile apărute în anul academic 1945-1946, *Analele Academiei Române*, 3. Memoriile Secțiunii Istorice. Tom. XXVII/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.170-171.
Raport prezentat în ședința publică de la 15 mai 1946. N. Bănescu figurează cu „N. Iorga. Martir al libertății popoarelor“ și „Declinul Famagustei, Sfârșitul regatului de Cipru“.
890. /N. Bănescu dăruiește Academiei documentul care conține protestul din 1918 al deputaților districtelor Tulcea și Constanța/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.36.
Actul a fost înaintat de N. Bănescu în plenul Academiei, la 5 octombrie 1945, din partea lui Constantin Alimănișteanu. Redactat de Nicolae Iorga, protestul fusese destinat citirii în Parlament pe vremea guvernului Al. Marghiloman, în martie 1918, în semn de dezacord față de ruperea Dobrogei de la pământul țării, prin tratatul de pace din acel an.
891. /SACERDOȚEANU, Aurel/. /N. Bănescu. Vechiul stat bulgar și Țările Române, București, 1947, 36p. (*Analele Academiei Române*, Mem. Sect. Ist. Seria III, Tom. XXIX. Mem., 7)/. În: *Hrisovul*, 1947, 7, p.234. /Semnează A. S./.
892. /N. Bănescu face comunicarea cu titlul „Casa de negoț Panaiot Enghinoli din Brașov și Lazăr Calenderoglu în lumina corespondenței lor“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.218.
893. /„D-l N. Bănescu amintește că...“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.251.
Susține, în ședința din 17 mai 1948, fixarea unei date precise de desfășurare a comemorării anului 1848 „la care va fi invitată să ia parte și oficialitatea“.
894. ELIAN, Alexandre. /N. Bănescu. Le déclin de Famagouste. Fin du royaume de Chypre. Notes et documents. Bucarest, 1946. 116p./ În: *Byzantinoslavica*, 1949, 10, nr.1, p.158. (Bibliographie).

895. ELIAN, Alexandre. /N. Bănescu. Notes de sigillographie et de prosopographie byzantines. Bull. de la Sect. Hist. de l'Acad. Roumaine, 27 (1946)/. În: *Byzantinoslavica*, 1949, 10, nr.1, p.171. (Bibliographie).
896. FROLOW, A. /N. Bănescu. Les frontières de l'ancien État bulgare. Memorial L. Petit (1948), 4-14/. În: *Byzantinoslavica*, 1949, 10, nr.1, p.198. (Bibliographie).
897. FROLOW, A. /N. Bănescu. Charles Diehl (1859-1944). Bull. de la Sect. Hist. de l'Acad. Roumaine, 28 (1947), 3-31/. În: *Byzantinoslavica*, 1949, 10, nr.1, p.199. (Bibliographie).
898. FROLOW, A. /N. Bănescu. Deux études byzantines. Rev. des Études Byz. VI, 2 (1948), 191-198/. În: *Byzantinoslavica*, 1949, 10, nr.2, p.344. (Bibliographie).
899. /DÖLGER, F./ /N. Bănescu. „La première attaque russe de Constantinople (860)...”. Rev. Études Byzantines, 6, 1948, p.194-198/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1952, Band 45, p.178. /Semnează F. D./.
900. LAURENT, V. /N. Bănescu. Le dénéral byzantin de Sucidava/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1952, Band 45, p.254.
Recenzia studiului apărut în „Bulletin de la Section Historique de l'Académie Roumaine“ în 1945.
901. /DÖLGER, F./ /N. Bănescu. „Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie...”. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1958, Band 51, p.201. /Semnează F. D./.
902. /DÖLGER, F./ /N. Bănescu. „Notes de sigillographie et de prosopographie byzantines...”. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1958, Band 51, p.252. /Semnează F. D./.
Recenzie a articolului publicat în „Bulletin de la Section Historique de l'Académie Roumaine“, nr.26/1946.
903. IRMSCHER, S. /N. Bănescu. Le Patriarche Athanase Ier et Andronic II Paléologue. Bull. de la Section Hist. de l'Acad. Roum., 23, 1 (1942), 1-29/. În: *Byzantinoslavica*, 1958, Tom. 19, nr.2, p.368.
904. IRMSCHER, S. /N. Bănescu. Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie. Bucarest, 1946, p.193. (Institut roumain d'études byzantines. Nouvelle série: 3)/. În: *Byzantinoslavica*, 1959, Tom. 20, nr.2, p.360.
905. IRMSCHER, S. /N. Bănescu. Un problème d'histoire médiévale: création et caractère du second empire Bulgare (1185). București, Cartea Românească, 1943, 93p. În: *Byzantinoslavica*, 1959, Tom. 20, nr.1, p.139.

906. GUILLAND, R. /N. Bănescu. Ogloe-Oglu: le premier habitat de la horde d'Asparuch dans la région du Danube. *Byzantion* XXVIII (1958), 433-440/. În: *Byzantinoslavica*, 1960, Tom. 21, nr.2, p.362.
907. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Politica religioasă a lui Anastasiu I. Mitropolia Olteniei, Craiova, 1961, nr.1-4, p.25-37/. În: *Byzantinoslavica*, 1962, Tom. 23, nr.2, p.369. Studiu inspirat din lucrarea lui P. Charanis, „Church and State /.../ The Religious Policy of Anastase“, 1939, la care autorul adaugă alte detalii.
908. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Împ. Justinian. Mitropolia Olteniei, 1962, nr.1-2, p.13-22/. În: *Byzantinoslavica*, 1963, Tom. 24, nr.2, p.344. Scurtă expunere asupra vieții și activității politice și religioase a Împăratului Iustinian.
909. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Anna Dalassena, mama Comnenilor. Mitropolia Olteniei, 1963, nr.1-2, p.21-34/. În: *Byzantinoslavica*, 1964, Tom. 25, nr.2, p.347.
910. BECK, H. G. /N. Bănescu. À propos de Basile Apokapes, duc de Paradounavis (= Paristrion). La notice du moine Théodule (1059)... *Rev. des Et. Sud-Est Europ.* 1, 1963, p.155-158/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1964, Band 57, p.509.
911. ȘESAN, M. /N. Bănescu. O celebritate a tronului bizantin: Athenais-Eudoxia. Mitropolia Olteniei, 1962, nr.7-9, p.426-433/. În: *Byzantinoslavica*, 1964, Tom. 24, nr.1, p.162.
912. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Basilios II Bulgaroktonos. Mitropolia Olteniei, 1963, nr.5-6, p.318-330/. În: *Byzantinoslavica*, 1965, Tom. 26, nr.1, p.204.
913. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Întemeierea Constantinopolului. Mitropolia Olteniei, 1963, nr.7-8, p.506-510/. În: *Byzantinoslavica*, 1965, Tom. 26, nr.1, p.204. Autorul apără concepțiile, rațiunile și ideile Împăratului Constantin cel Mare, care l-au determinat să fixeze capitala la Constantinopol, în anul 330.
914. /NĂSTUREL, Petre/. /N. Bănescu. Athenais Eudokia, adorată, dizgrațiată, exilată. Destinul unei frumoase ateniene... *Magazin istoric*, 5 (4149), 1971, p.27-32 et 79/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1971, Band 64, p.408. /Semnează P. Ș. N./.
915. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Din istoria Imperiului bizantin: perioada protobizantină, urmașii lui Constantin cel Mare. Mitropolia Olteniei, XXII (1970), nr.1-2, 11-38/. În: *Byzantinoslavica*, 1971, Tom. 32, nr.1, p.150.
916. STĂNESCU, E. /N. Bănescu. À propos de Basile Apokapes, duc de Paradounavis (= Paristrion). La notice du moine Théodule (1059). *Rev. étud. s-e europ.* 1 (1963), nr.1-2, 155-158/. În: *Byzantinoslavica*, 1971, Tom. 32, nr.1, p.203.

917. BUNEA, Ion. /Nicolae Bănescu. Chipuri din istoria Bizanțului. Antologie, prefață și note de Gheorghe Cronț. Editura Albatros, Colecția Lyceum, București, 1971, 215p/. În: *Mitropolia Olteniei*, ian.-feb. 1972, 24, nr.1-2, p.139-140.
918. POPEL, Corneliu. /N. Bănescu. Chipuri din istoria Bizanțului, București, Edit. Albatros, 1971/. În: *Alma mater*, mar. 1972, vol. 4, nr.2 (19), p.14.
919. IONESCU-NISCOV, Tr. /Nicolae Bănescu. Chipuri din istoria Bizanțului. Antologie, pref. și note de Gh. Cronț. București: Edit. Albatros, 1971. 214p/. În: *Revista arhivelor*, 1972, 34, nr.3, p.490.
920. DECEI, Aurel. /Nicolae Bănescu. Chipuri din istoria Bizanțului. București, Edit. Albatros, 1971, 215p/. În: *Studii. Revistă de istorie*, 1972, 25, nr.4, p.892-893. (Însemnări).
921. TANAȘOCA, Nicolae-Șerban. /Nicolae Bănescu. Chipuri din istoria Bizanțului. Antologie, pref. și note de Gheorghe Cronț. București: Edit. Albatros, 1971. 215p/. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1972, Tom. 10, nr.1, p.134. (Chronique).
922. TEOTEOI, Tudor. /Nicolae Bănescu. O istorie inedită a Imperiului bizantin. Răscoala vlahilor și a bulgarilor/. În: *Magazin istoric*, 1996, 30, nr.10, p.3-6.
923. RĂDULESCU, Mihai Sorin. /Nicolae Bănescu. Istoria Imperiului Bizantin. Vol. I. Imperiul Creștin și asaltul invaziilor (313-610). Bucarest, Éd. Anastasia, 2000, 790p/. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 2000, Tom.39, 1-4, p.297.
924. RĂDULESCU, Mihai Sorin. Regăsirea unei civilizații. În: *România literară*, 24-30 mar. 2004, nr.11, p.6. (Cultură).
Despre contribuția lui N. Bănescu în domeniul bizantinologiei și lucrarea sa „Istoria Imperiului Bizantin“ editată de Tudor Teoteoi. (A se vedea poziția 64).

3.4 Note. Semnalări*

925. IORGA, N. Adevărata Craiova? În: *Neamul românesc*, 8 apr. 1907, 1, nr.97, p.691-693.
„Și primim știrea că bietul Vasile Mihăilescu e azvârlit pe rogojina temniței, că admirabilul profesor Bănescu e urmărit cu revolverele, că din cafenele ies oameni cu priviri de fiară care strigă: dau zece mii de lei să împuște pe canalia de Iorga /.../“. Schimbarea în rău a oamenilor din orașul Craiova sub influența evenimentelor din 1907. Cu un an înainte, Iorga era primit cu respect și aplauze pentru conferințele sale literare. Apoi, ce faliment moral în 1907?
926. GIUGLEA, G. Crâmpeie de limbă și viață străveche românească. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.561-628.

* Lucrările fără adnotări cuprind succinte referiri la opera istorică a lui N. Bănescu, de regulă în subsol și bibliografii.

Este citat N. Iorga care a susținut ideea existenței unei formațiuni de stat românești în părțile Silistrei, iar N. Bănescu „întărește părerea aceasta cu fapte din diverse izvoare bizantine și conchide că în părțile dunărene, în special în ținutul numit de bizantini Paristrion, a fost populație românească chiar în s/colul/ X, cu oarecare alcătuiți de stat“.

927. GEORGESCU-TISTU, N. /Alex. Lapedatu și Ioan Lupaș. Anuarul Institutului de istorie națională, II, 1923, București, Cartea Românească, 1924. În: *Dacoromania*, 1924-1926, 4, partea a 2-a, p.1219-1221.
Este citat N. Bănescu cu lucrarea „Viața și Opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide“.
928. BRÉHIER, Louis. Histoire byzantine: publications des années 1922-1926. În: *Revue historique*, sep.-dec. 1926, 51, Tom. 153, p.193-225. (Bulletin historique).
929. IORGA, N. /N. Bănescu. „Historical survey of the rumanian people. Bucarest, 1926...“/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1927, 4, nr.1-3, p.66. (Comptes-rendus).
N. Iorga îl prezintă pe N. Bănescu drept „professeur de grec à l’Université de Cluj et byzantinologue connu“.
930. ZLATARSKI, V. N. Edna datirana pripiska na gr“cki ot’ srjadata na XI. vek’. În: *Byzantinoslavica*, 1929, Tom.1, p.22-34.
Referiri la articolele lui N. Bănescu: „Changements politiques dans les Balkans après la conquête de l’empire bulgare de Samuel“ și „Le premiers témoignages byzantins sur les roumains du Bas-Danube“.
931. /N. Bănescu. Chilia (Licostomo) und das bithynische Chili. Byzantinische Zeitschrift, 28, Heft 1-2, 1928, p.68-72. Dvě různá města/. În: *Byzantinoslavica*, 1929, Tom. 1, p.259.
932. /N. Bănescu. Chipuri și scene din Bizanț. Cluj, lucrare propusă în lista privitoare la candidații la Premiul Statului Gheorghe Asachi prezentată de Ion Bianu în ședința din 17 ian. 1930/. În: *Analele Academiei Române*, 1929-1930, Tom. 50, p.61.
933. /Extrase din „Byzantion“ și „Échos d’Orient“ /. În: *Byzantinoslavica*, 15 mai 1930, Tom. 2, 1, p.177-186. (Výtahy z časopisu).
Sunt recenzate numere din „Byzantion“ și „Échos d’Orient“, prilej cu care este menționat N. Bănescu pentru diverse contribuții și lucrări.
934. /DÖLGER, F./ /August Heisenberg. Necrolog. Revue hist. du Sud-Est Européen, 7, 1930, p.251-253/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1931, Band 31, p.139.
Semnalează apariția necrologului sub semnătura lui N. Bănescu.
935. CAPIDAN, Th. Alexandru Philippide: (1859-1933). /Necrolog/. În: *Dacoromania*, 1931-1933, 7, p.652-655.

- Referiri la lucrarea lui N. Bănescu, „Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide“, apărută în „Anuarul de istorie națională din Cluj“/1923.
936. MARTIN, Septimiu. International Bibliography of Historical Sciences. Vol. I-VIII. Washington-Paris, 1926-1935. În: *Anuarul Institutului de istorie națională*, 1931-1935, Tom. 6, p.739-740. (Dări de seamă).
Constată înregistrarea de către „International Bibliography“ a lucrărilor autorilor români, între care și cele ale lui N. Bănescu.
 937. LAURENT, V. Bulgarie et princes bulgares dans la sigillographie byzantine: /comunicare susținută la al IV-lea Congres de studii bizantine desfășurat la Sofia, în 9-16 sep. 1934/. În: *Échos d'Orient*, oct.-dec. 1934, 37, nr.176, p.416, 418.
 938. /Congresul internațional de studii bizantine/. În: *Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines*, 1936, Tom. 11, p.379. (Notes et informations).
Menționează participarea lui N. Bănescu la al V-lea Congres internațional de studii bizantine.
 939. BUJOREANU, St. /N. Bănescu. À propos de Kékauménos (129-1936)/. În: *Arhiva Societății Științifice și Literare din Iași*, iul.-oct. 1938, 45, nr.3-4, p.357.
 940. BERZA, M. La Mer Noire à la fin du Moyen Âge: vue générale. În: *Balcania*, 1941, Tom. 4, p.409-435.
Este menționat un articol de N. Bănescu „La domination byzantine à Matracha (Tmutorokan), en Zichie, en Khazarie et en Russie à l'époque des Comnènes“ publicat în „Académie Roumaine, Bulletin de la Section Historique“.
 941. OȚETEA, Andrei. Tudor Vladimirescu și mișcarea eteristă în țările românești: 1821-1822. În: *Balcania*, 1941, Tom. 4, p.3-408.
Se citează din lucrarea lui Nicolae Bănescu „Moștenirea lui Tudor Vladimirescu“ publicată în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie“.
 942. /N. Iorga. Elogiu academic/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.95.
Bănescu și-a prezentat această lucrare la Academie în 15 mai 1942.
 943. BRĂȚIANU, G. I. Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire et la toponymie médiévales du littoral roumain de la Mer Noire. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1942, 19, nr.1, p.133-175. (Études pontiques).
Cuprinde referiri la idei prezentate în studii și articole ale lui Nicolae Bănescu: „Fantaisies et réalités historiques“ și „Maurocastrum-Moncastro-Cetatea Albă“.
 944. LASCARIS, M. Vagenitia. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1942, 19, nr.2, p.423-437.
Conține o referință preluată din articolul lui N. Bănescu, „O colecție de sigilii bizantine inedite“.

945. /„... nous signalons l'apparition du XXVII-e tome de «Revista istorică»...“/. În: *Revue historique du Sud-Est Européen*, 1942, 19, nr.2, p.655-656. (Comptes-rendus).
Se referă la tomul publicat în 1942, sub redacția lui N. Bănescu, și la contextul în care s-a produs accederea sa în această funcție (asasinarea fondatorului și redactorului publicației, N. Iorga).
946. NEGREANU, Maria I. Nicolae Iorga preamărit de contemporani, după moartea sa. În: *Sociologia românească*, 1943, 5, nr.1-6, p.211-219.
Semnificația unor lucrări românești, printre care unele semnate de N. Bănescu: „N. Iorga, elogiul academic“; „Concepția istorică a lui N. Iorga“.
947. ROȘU, Nicolae. Alte ecouri. În: *Gândirea*, ian. 1944, 23, nr.1, p.47-49.
Consemnare a aprecierilor elogioase ale lui N. Bănescu și B. Theodorescu, referitoare la activitatea și opera lui N. Iorga.
948. LAURENT, V. Capsules métalliques de thériaque vénitienne a la testa d'ora. În: *Bulletin de la section historique*, 1947, Tom. 28, p.205-217.
Conține referiri la preocupările de arheologie ale lui N. Bănescu.
949. /N. Bănescu. Vechiul stat bulgar și Țările Române/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.247.
Mențiunea figurează în Lista publicațiilor Academiei Române apărute în anul academic 1947-1948.
950. /D. Ciurea. Problema originii și sensului lui „Io“ din intitulăția și subscripția documentelor românești. București, Monitorul Oficial. Imprimeria Națională, 1943. Revista istorică, 1944, XXX, nr.1-12, p.145/. În: *Dacoromania*, 1948, 11, p.326. (Bibliografia publicațiilor).
Este menționată recenzia lui N. Bănescu la această lucrare.
951. ELIAN, Alexandre. Les études byzantines en Roumanie: 1939-1945. În: *Byzantinoslavica*, 1948, Tom. 9, nr.2, p.393-405.
Semnalează lucrări de bizantinologie ale lui N. Bănescu.
952. /Emil și Romulus Rebreanu. Originea limbilor neolatine. Brașov, 1943. Revista istorică, 1944, XXX, nr.1-12, p.160/. În: *Dacoromania*, 1948, 11, p.316. (Bibliografia publicațiilor).
Este semnalată recenzia lui N. Bănescu la acest articol.
953. /Pr. Nicolae Popescu. Dela priveghere la priveghetoare. București, 1943. Revista istorică, 1943, XXIX, nr.7-12, p.269/. În: *Dacoromania*, 1948, 11, p.320. (Bibliografia publicațiilor).
Este semnalată recenzia lui N. Bănescu din „Revista istorică“.

954. /Theodor Capidan, Limbă și cultură, București: Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1943. 442p. Revista istorică, 1943, XXIX, nr.7-12, p.289-292/. În: *Dacoromania*, 1948, 11, p.313. (Bibliografia publicațiilor).
Semnalarea recenziei lui N. Bănescu la lucrarea lui Capidan.
955. FRANCÈS, E. /Materialy po arheologii ūgozapadnogo Krynea. Materialy i issledovaniĭ po arheologii SSSR, nr. 34, Moskva-Leningrad, 1953/. În: *Byzantinoslavica*, 1957, Tom. 18, nr.2, p.305-310.
N. Bănescu este menționat pentru contribuțiile în domeniul istoriei și arheologiei.
956. FRANCÈS, E. Les relations russo-byzantines au XII-e siècle et la domination de Galicie au Bas-Danube. În: *Byzantinoslavica*, 1959, Tom. 20, nr.1, p.50-62.
Este citat articolul lui N. Bănescu, „La domination byzantine sur les régions du Bas-Danube.
957. CÎMPINA, B. L'influence byzantine sur le Bas-Danube, à la lumière des recherches récentes effectuées en Roumanie. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1962, Tom. 1, nr.1, p.7-18.
Referiri la diverse lucrări ale lui Bănescu.
958. CONSTANTINIU, Florin; PAPACOSTEA, Șerban. Contribuții la bibliografia istorică româno-slavă, 1945-1959. În: *Romanoslavica*, 1962, Vol. 5, p.246.
Sunt menționate și lucrări ale lui Bănescu.
959. GEORGESCU-TISTU, N. Activitatea bibliologică a lui Al. Odobescu. În: *Studii și cercetări de bibliologie*, 1963, 5, p.135-152.
Este citată și lucrarea lui Bănescu „Câteva scrisori ale lui Odobescu către Bariț“.
960. ȘTEFĂNESCU, Șt. Relațiile româno-bulgare în sec. al IX-lea – al XIV-lea și formarea statelor românești. În: *Romanoslavica*, 1963, vol. 9, p.539.
961. GIURESCU, Dinu C. Relațiile economice ale Țării Românești cu țările Peninsulei Balcanice în perioada feudalismului timpuriu (sec. X-XIII). În: *Romanoslavica*, 1964, Vol. 10, p.362, 364.
962. /Une nouvelle publication historique roumaine, la Revue des Études Sud-Est Européennes. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1964, Tom. 3, nr.2, p.344-347. (Notes). /Semnează V. N./.
Este menționat un articol al lui N. Bănescu apărut în primul număr al revistei. Nu se precizează titlul.
963. CONSTANTINIU, Florin; PAPACOSTEA, Șerban. Contribuții la bibliografia istorică româno-slavă. Două studii documentare, recenzii, note bibliografice. În: *Romanoslavica*, 1965, Vol. 11, p.393.
Sunt consemnate și două lucrări ale lui N. Bănescu.

964. GIURESCU, Dinu C. Relațiile economice ale Țării Românești cu țările Peninsulei Balcanice din secolul al XIV-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea. În: *Romanoslavica*, 1965, Vol. 11, p.173.
Referiri la articolul lui N. Bănescu „Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii“.
965. NĂSTUREL, Petre Ș. Bibliographie des travaux du professeur V. Grecu. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1965, Tom. 3, nr.3-4, p.379-384.
Semnalări bibliografice de recenzii ale unor studii și articole ale lui N. Bănescu publicate de V. Grecu.
966. NĂSTUREL, Petre Ș. Peut-on localiser la Petite Preslav à „Păcuiul lui Soare“?: Commentaire à Anne Comnène, Alexiade VII. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1965, Tom. 3, nr.1-2, p.17-36.
Apar trimiteri la lucrarea lui N. Bănescu „Les duchés byzantins de Paristrion (Paradounavon) et de Bulgarie“.
967. FRANCES, E. /N. Bănescu. À propos de Basile Apokapes, duc de Paradunavis (Paristrion). La notice du moine Théodule (1059). *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1963, 1, nr.1-2, p.155-158/. În: *Byzantinoslavica*, 1965, 26, nr.2, p.436; 1971, 32, nr.1, p.203.
968. BERINDEI, Dan. L'activité de la section d'histoire de la société académique et de l'Académie Roumaine jusqu'au parachèvement de l'unité nationale (1867-1918). În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1966, 5, nr.6, p.963-979.
Este menționat N. Bănescu care vorbește despre N. Iorga ca despre „un adevărat fenomen“.
969. SIMIONESCU, Paul. Le Sud-Est Européen dans l'historiographie roumaine. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1966, 5, nr.5, p.845-864. (Mélanges).
Conține informații din lucrări ale lui N. Bănescu.
970. DIACONU, Petre. Réalités archéologiques et considérations historiques (Nouveau travail sur les cultures matérielles du Bas-Danube, aux VII-e – X-e siècles). În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1966, Tom. 5, nr.3, p.485-493. (Discussions).
Este citată una din lucrările lui N. Bănescu.
971. FOTINO, Coralia. Bibliographie historique 1967-deuxième partie. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1969, Tom. 8, nr.1, p.187-197.
Este semnalată o lucrare a lui N. Bănescu.
972. GEORGESCU-TISTU, N. Perioada folclorică a culturii și a bibliotecilor din România. În: *Studia bibliologica*, 3, 1969, p.177-204.
Este citată lucrarea lui N. Bănescu „Vechiul stat bulgar și țările române“.

973. HUNGER, Herbert. Anonymes pamphlet gegen die eine Byzantinische „Mafia“. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.95.
974. LAURENT, V. Deux nouveaux gouverneurs de la Bulgarie byzantine: le proèdre Nicéphore Batatzès et le protoproèdre Grégoire. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.145, 147, 150.
Sunt citate mai multe lucrări ale lui N. Bănescu.
975. TANAȘOCA, Nicolae-Șerban. J. Lydos et la „Fabula“ latine. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1969, Tom. 7, nr.1, p.231-237.
Cuprinde o referire elogioasă la adresa lui N. Bănescu.
976. ȘTEFĂNESCU, Șt. Reconstitution de la vie d'état sur le territoire de la Roumanie au cours du haut Moyen Âge. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1970, Tom. 9, 1, p.3-18.
977. STAN, V. Bibliographie historique concernant l'année révolutionnaire 1821 dans les Principautés roumaines. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1971, Tom. 10, 1, p.215-224.
Este menționat și N. Bănescu cu articolul „Moștenirea lui Tudor Vladimirescu“.
978. /Bănescu, Nicolae. Chipuri din istoria Bizanțului/. În: *ALMA mater*, 1972, 4, nr.2, p.14. (Panoramic editorial).
979. BOLȘACOV-GHIMPU, A. A. Localisations de sites d'époque romaine et byzantine dans la zone du Bas-Danube. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1973, Tom. 11, nr.3, p.553-561. (Discussions).
980. BREZEANU, Stelian; TEOTEOI, Tudor. Byzantinische Studien in Rumänien. Rückschau und Perspektiven. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1981, 19, 2, p.289-299.
981. RĂDULESCU, Adrian. Les Roumains au Bas Danube durant les VII-e – XII-e siècles. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1981, Tom. 20, nr.4, p.692-636.
982. DIACONU, Petre. Kilia et Licostomo ou Kilia = Licostomo?. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1986, Tom. 25, 4, p.301-317.
983. BREZEANU, Stelian. Les „vlaques“ dans les sources byzantines concernant les débuts de l'état des Assénides. Terminologie ethnique et idéologie politique, I. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1987, Tom. 25, 3, p.203-215.
984. /N. Bănescu. Un mare învățat. Daniel Philippide et l'Histoire de la Roumanie/. În: *Magazin istoric*, 1988, 22, nr.8, p.16-17. /Semnează I. L./.
Trece în revistă marile momente ale vieții și operei lui N. Bănescu. Reproduce un fragment din lucrarea lui N. Bănescu despre Daniel Philippide.

985. BRYER, Anthony. Byzantine and Modern Greek Studies: a partial view. În: *Byzantine and Modern Greek Studies*, 1988, 12, p.1-26.
N. Bănescu este menționat printre participanții la primul congres de bizantinologie care a avut loc la București între 14 și 19 aprilie 1924.
986. PAPACOSTEA, Șerban. La Mer Noire: du monopole byzantin à la domination des Latins aux détroits. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1988, Tom. 27, 1-2, p.49-71.
987. STAN, Apostol. Presa românească în deceniul premergător revoluției de la 1848 – ferment al conștiinței naționale. În: *Revista de istorie*, feb. 1989, Tom. 42, nr.2, p.131-146.
Articolul cuprinde trei citate din lucrarea lui N. Bănescu „Correspondența familiei Hurmuzachi cu Gheorghe Bariț“.
988. DJUVARA, Neagu. Sur un passage controversé de Kékauménos. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1991, Tom. 30, 1-2, p.23-66.
989. NIKOLOVA, Bistra. Church Organisation in Northeast Bulgarian Territories (971-11th cent.) /in the Context of the Byzantine military and administrative System/. În: *Balkan Studies*, 1995, nr.3-4, p.168-182.
990. BONEV, Chavdar. Une nouvelle interprétation de l'histoire des Valaques. În: *Balkan Studies*, 1995, nr.2, p.135-139.
991. PĂUN, Radu G.; SIUPIUR, Elena. Balcania. Bibliographie chronologique. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes: Danube-Balkans-Mer Noire*, 1997, Tom. 35, nr.3-4, p.231-254.
992. CHIOREAN, Ioan. Chestiunea națională în ideologia și programele revoluționare ale generației pașoptiste din Imperiul Habsburgic. În: *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai“ al Academiei Române*, 1998, nr.1, p.121-134.
993. MADGEARU, Alexandru. The Military Organization of Paradunavon. În: *Byzantinoslavica*, 1999, Tom. 60, 2, p.421-446.
994. MADGEARU, Alexandru. The restoration of the byzantine rule on the Danube. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1999-2000, Tom. 38, nr.1-4, p.5-23. (Histoire byzantine).
995. PANAITE, Viorel. Power relationships in the Ottoman Empire. Sultans and the tribute paying princes of Wallachia and Moldavia (16th-18th centuries). În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1999-2000, Tom. 37-38, nr.1-4, p.47-78.

996. RUSU, Dorina N. Nicolae Iorga și revista sa de istorie. În: *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române*, 2000-2001, nr.3-4, p.77-96.
997. MADGEARU, Alexandru. Two mutinies against the center in the province of Scythia. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 2001, Tom. 39, nr.1-4, p.5-17.
998. STOICA, Lascu. N. Iorga și aromânii (I). În: *Tomis*, sep. 2001, 6 (36), nr.9 (373), p.13.
N. Bănescu a făcut referiri la posibila origine aromână a lui Iorga în elogiul funebru rostit la 15 mai 1941.
999. LUCA, Cristian. Nouvelles données sur l'écho européen des campagnes militaires antiottomanes entreprises par Michel le Brave. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2002, 20.*
1000. VERGATTI, Radu Ștefan. Români, bulgari, cumani și tătari la Dunărea de Jos în prima jumătate a secolului al XVIII-lea. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2003, 21, p.71-90.
1001. BIDIAN, Mircea. Sfântul Teodor Studitul și puterea imperială. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, 2003, nr.1-2, p.257-273.
1002. CAZACU, Matei. Venise et la Moldavie au début du XVe siècle. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2003, nr.21, p.119-126.
1003. CÂNDEA, Ionel. Cetatea Albă în istoriografia românească (II). În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2003, nr.21, p.309-330.
1004. MADGEARU, Alexandru. Periferija protiv centra: slučaj Paradunavona. În: *Zbornik radova Vizantoloskog instituta*, 2003, nr.40, p.49-57.
1005. BLÎNDA, Virginia; NICOLAE, Simona. Vie scientifique de l'Institut d'Études Sud-Est Européennes, 2003: Livres parus en Roumanie. În: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 2004, Tom. 42, nr.1-4, p.423.
1006. ANDREESCU, Ștefan; SZEKELY, Maria Magdalena. Addenda et corrigenda. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2004, nr.22, p.6
1007. CIUBĂNCAN, Vasile T. Episcopul cardinal Iuliu Hossu, personalitate a marilor evenimente istorice naționale. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Catholica*, 2004, nr.1, p.26.
1008. GOROVEI, Ștefan. „Maria Asanina Paleologhina, Doamna Moldovlahiei” (I). În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2004, nr.22, p.8-41.

1009. REZACHEVICI, Constantin. Ștefan cel Mare, Ivan III, Sofia Tominicina (Paleolog) și Elena Ștefanovna Voloșanca – Legături dinastice și politice. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2004, nr.22, p.4.
1010. GIURA, Lucian. Centenar Aurel Decei. În: *Studia Universitatis Cibiniensis. Series Historica*, 2005, 2, p.339.
N. Bănescu, unul dintre istoricii iluștri ai generației Unirii, care i-a fost dascăl istoricului Aurel Decei.
1011. MARIN, Șerban; ANDREESCU, Ștefan; PAPACOSTEA, Șerban /et al./. Addenda et corrigenda. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2005, nr.23, p.313.
1012. IORGULESCU, Mircea. Oameni, destine, istorie. În: *Lettre Internationale – Ediția română*, 2005, nr.53, p.58.
1013. VERGATTI, Radu Ștefan. Les Villes Médiévales de Dobroudja aux XIIIe et XIVe siècles. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 2005, Tom. 44, 1-4, p.3-17.
1014. MĂRCULEȚ, Vasile. Din nou despre organizarea teritoriilor bizantine de la Dunărea de Jos: Strategatul de Dristra-Dorostolon. În: *Peuce: Studii și cercetări de istorie și arheologie*, 2005-2006, nr.3-4, p.305-316.
1015. PAPACOSTEA, Șerban. Génois et riverains du bassin pontique aux XIVe et XVe siècles: le cas de Sinope. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2006, nr.24, p.4.
1016. PLEȘA, Liviu. Mihail Roller și „stalinizarea“ istoriografiei românești. În: *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, 2006, nr.10, p.171.
1017. MÂNDRUȚ, Stelian. Istorici clujeni, membri ai Academiei Române. Cercetători și universitari în epoca interbelică. În: *Anuarul Institutului de Istorie „G. Barițiu“ din Cluj-Napoca*, 2007, 46, p.49-64.
Versiune extinsă a intervenției rostite la sesiunea de comunicări „Din relațiile Academiei Române cu Transilvania“, organizată de Institutul de Istorie „G. Barițiu“ cu prilejul „Zilelor Academice Clujene“, 29 iunie 2006.
1018. RĂDULESCU, Maria-Venera. Episoade din istoria Moldovei redată pe cahle descoperite la Curtea Domnească de la Vaslui: nunta lui Ștefan cel Mare cu Maria de Mangop. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2006, nr.24, p.87.
1019. MATEI-POPESCU, Florian. Imaginea Daciei romane în istoriografia românească între 1954 și 1960. În: *Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie*, 2007, 58, nr.3-4, p.267.
La 3 august 1948 au fost desființate toate facultățile de litere și filosofie, înființându-se facultăți de istorie care lăsau deoparte un număr important de profesori universitari, printre care și N. Bănescu.

1020. CĂZAN, Ileana. „Moștenirea“ lui Mihai Viteazul: datoriile Habsburgilor față de Nicolae Pătrașcu. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2008, nr.26, p.225.
1021. GHIȚULESCU, Constanța; ANDREESCU, Ștefan; CIOCÎLTAN, Alexandru /et al./. Addenda et corrigenda. În: *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 2008, nr.26, p.326.
1022. ZBUCHEA, Gheorghe. Nicolae Iorga și românitatea sud-dunăreană. În: *Chronos*, 2008, 4, nr.1, p.25.
Nicolae Bănescu, unul dintre colaboratorii apropiați ai lui Nicolae Iorga, a recunoscut originea aromână a acestuia.
1023. ROȘU, Tudor. A. T. Laurian, editor și redactor la Magazin istoric pentru Dacia. În: *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, 2009, nr.13, p.130.
1024. ȚELEA, Marius. Bizanțul și Republicile maritime italiene - lupta pentru supremație în bazinul Mării Negre. În: *Altarul reîntregirii*, ian.-apr. 2009, 14, nr.1, p.200.

II. FILOLOGIE. LITERATURĂ

1. Volume

1025. LASCU, Nicolae. *Academia Română și traduceri din clasicii antici*. Cluj: Tipografia „Cartea Românească”, 1947, p.53.
N. Bănescu prezintă pentru premiul Adamachi traducerea în proză a „Hecubei” și „Ifigeniei în Aulis” (Craiova, 1905). Deoarece I. Caragiani o găsește prea influențată de o traducere franceză, iar în privința redării în limba română a numelor proprii grecești, traducătorul nu a stabilit o normă constantă, nu o susține pentru premiere.
1026. HANGIU, I. *Reviste și curente în evoluția literaturii române*. București: Edit. Didactică și Pedagogică, 1978, p.141-143.
Fondatorii revistei literare „Ramuri”, care a apărut la Craiova între 5 decembrie 1905 și 10 decembrie 1914, au fost C. S. Făgețel, susținător material, D. Tomescu, critic literar și conducător ideologic, N. Bănescu, susținător al programului. N. Bănescu care publică în această revistă, după împlinirea unui an de apariție neîntreruptă, semnează editorialul „Către cititori”, în care menționează că, prin colaborarea prețioasă a lui Ion Agârbiceanu, revista a fost bine primită în Transilvania.

2. În volume

1027. BUCUR, Marin. Reabilitarea Bizanțului. În: *Istoriografia literară românească de la origini până la G. Călinescu*. București: Minerva, 1973, p.217-218.
Sunt consemnate diverse lucrări ale lui N. Bănescu.

3. În periodice

3.1 Cronici. Recenzii

1028. CARAGIANI, I. Raport despre Bănescu, N. Euripide: Hecuba și Ifigenia în Aulis, Craiova, 1905 /traduceri/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1905-1906, S.2, Tom. 28, p.334-337.
În ședința de la 17 decembrie 1905 autorul face o amplă prezentare a meritelor și lipsurilor lucrării supuse juriului Premiului Adamachi: „Nu putem însă să propunem a se premia aceste două traducțiuni din două motive: Întâi pentru că ele sunt influențate de traducțiuni franceze și al doilea pentru că traducătorul nu s-a gândit, sau dacă s-a gândit, nu și-a dat osteneala să stabilească o normă pentru reproducerea în românește a numelor proprii grecești“.
1029. „Hecuba“ și „Ifigenia în Aulis“ de Euripide, trad. de N. Bănescu. Craiova, 1905, 144p. În: *Vieața nouă*, 1906, 2, nr.1, p.20.
Traducerea „este destul de bine făcută“.
1030. Euripide. Hecuba și Ifigenia în Aulis. Trad. de N. Bănescu. Craiova, 1905. (Dări de seamă și notițe bibliografice). În: *Luceafărul*, 1 ian. 1906, 5, nr.1, p.24.
1031. Bulletin des nouvelles publications. Livres. În: *Bulletin de la Section Historique de l'Académie Roumaine*, oct. 1912, 1, nr.1, p.39.
Despre lucrarea „Un poème grec vulgaire relatif à Pierre le Boiteux, prince de Valachie“. București, C. Göbl, 1912.
1032. MIHĂILESCU, V. N. Bănescu. Un poème grec vulgaire relatif à Pierre le Boiteux, de Valachie. Bucarest, F. Göbl, 1912. (Dări de seamă). În: *Luceafărul*, 15 oct. 1912, 11, Vol. 2, nr.30, p.638.
1033. /HEISENBERG, August/. /N. Bănescu, Un poème grec vulgaire relatif à Pierre le Boiteux de Valachie. Bucarest: Göbl, 1912. 29p./. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1913, Band 22, p.214-215. (Bibliographie: Volksliteratur, Sagen, Folklore).
1034. PAPACOSTEA, Cezar. /N. Bănescu. Deux poètes byzantins inédits du XIII-e siècle. 1913, 20p./. În: *Convorbiri literare*, mar. 1914, 48, nr.3, p.320. /Semnează C. Papacostea/.

1035. PAPACOSTEA, Cezar. N. Bănescu. „Die Entwicklung des griechischen Futurums“. În: *Convorbiri literare*, apr. 1915, 49, nr.4, p.437-438.
1036. IORGA, Nicolae. Die Entwicklung des griechischen Futurums von der frühbyzantinischen Zeit bis zur Gegenwart, București, 1915. În: *Revista istorică*, iul.-aug. 1915, 1, nr.7-8, p.158-159. (Dări de seamă).
1037. GRECU, V. /N. Bănescu. Un récit en grec vulgaire de la construction de Sainte Sophie, Un fragment inédit du Poème à Spanéas, Opt scrisori turcești.../. În: *Codrul Cosminului*, 1927-1928, 4-5, p.604-606.
1038. FRČEK, J. /N. Bănescu. Ein ethnographisches Problem am Unertlauf der Donau aus dem XI. Jahrhundert. Byzantion VI (1931), p.297-307/. În: *Byzantinoslavica*, 15 ian. 1932, 3, nr.2, p.545-546.
1039. DOBRE, Al. Precizări biobibliografice. În: *Revista de etnografie și folclor*, 1995, 40, nr.5-6, p.602.
În ședința Academiei Române de la 7 februarie 1947, la propunerea lui Nicolae Bănescu, s-a decis ca „Dicționarul Dialectului Aromân“ al lui Tache Papahagi să fie examinat de Comisiunea pentru Studiul Limbii Române în vederea tipăririi în publicațiile Consiliului Național de Cercetări Științifice, din fondurile comisiei menționate.

3.2 Note. Semnalări*

1040. /Contribuții la istoria literaturii bizantine. Extras din „Convorbiri literare“. Buc., de N. Bănescu/. În: *Vieața nouă*, 1915, 11, nr.6-7. (Note).
1041. BOGREA, V. Contribuții la studiul elementelor orientale în limba română. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.272-291.
Este menționat N. Bănescu cu lucrarea sa „Viața și scrierile Marelui-Vornic Iordache Golescu“.
1042. BOGREA, Vasile. Etimologii. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.724-741.
În încercarea de a explora etimologia cuvântului „zandan“, este citată lucrarea „Starețul Neonil“ a lui N. Bănescu.
1043. CAPIDAN, Th. Raporturile lingvistice slavo-române. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.129-238.
Trimiteri la lucrările lui N. Bănescu: „Die Entwicklung des griechischen Futurums“ și „Cele mai vechi știri bizantine asupra Românilor de la Dunărea-de-Jos“.

* Lucrările fără adnotări cuprind succinte referiri la opera lui N. Bănescu, de regulă în subsol și bibliografii.

1044. /Răspunsul lui N. Cartojan/. În: *Dacoromania*, 1924-1926, 4, partea a 2-a, p.1429. (Revista periodicelor).
Este menționat răspunsul lui Cartojan, N. „Despre «Alexandrie». Răspuns unor critici“, la recenziile d-lor V. Bogrea și N. Bănescu din „Dacoromania“ nr.3 și „Bizantinische Zeitschrift“/1924, răspuns publicat în „Societatea de mâine“.
1045. /N. Bănescu. Encore une fois sur Makarios Kalorites. Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher, Dritter Band, 1922. Jméno Kalorites je odvozeno od druhého epitheta Athosu/. În: *Byzantinoslavica*, 1929, Tom. 1, p.253.
1046. /N. Bănescu. Un poème grec vulgaire du moyen âge/. În: *Byzantion*, 1939, Tom. 14, p.674.
Mențiune a unei lucrări publicate în 1935, la Atena, intitulată „Les Mélanges Lambros“.
1047. /G. Giuglea. Cheie pentru înțelegerea continuității noastre în Dacia prin limbă și toponimie. București: Imprimeria Institutului Statistic, 1944. Revista Istorică, 1944, XXX, nr.1-12, p.152-153/. În: *Dacoromania*, 1948, 11, p.342. (Bibliografia publicațiilor).

III. CULTURĂ. ÎNVĂȚĂMÂNT. ARTĂ

1. Volume

1048. BUZEA, Octavian. *Clujul: 1919-1939*. Cluj: Tipogr. Ardealul, 1939, p.187-188.
Profesorul Nicolae Bănescu a fost director al Teatrului Național și al Operei Române din Cluj.
1049. *Universitatea din București. 1942. Corpul didactic universitar*. București: Institutul de Arte Grafice Țăranu & Co, 1942, p.10.
Nicolae Bănescu a fost profesor titular la Facultatea de Filosofie și Litere, Catedra de bizantinologie și membru în Senatul Universitar.
1050. SPERANȚIA, Eugeniu. *Figuri universitare*. /București/: Edit. Tineretului, 1967, p.63.
N. Bănescu a făcut parte din al doilea comitet de conducere al asociației „Extensiunea universitară“, care avea ca misiune realizarea unei puternice propagande culturale, în special prin conferințe publice în Transilvania și Banat. Din acest comitet mai făceau parte I. Popescu-Voitești și Victor Stanciu, președinte fiind Virgil Bărbat, iar secretar general Florian Ștefănescu-Goangă.

1051. *Rezonanțe culturale oltene*. Ed. alcătuită și îngrij. de Florea Firan. Craiova: Comitetul pentru cultură și artă al județului Dolj, 1971, p.152, 175, 335.
Revista „Ramuri” a militat, îndeosebi prin articolele lui N. Bănescu, pentru înființarea de școli rurale în județul Dolj. Trimiteri la lucrarea „Ion Maiorescu – scriere comemorativă cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la nașterea sa”, semnată de N. Bănescu și V. Mihăilescu.
1052. PÂRNUȚĂ, Gheorghe. *Gheorghe Lazăr: contribuția sa la dezvoltarea învățământului*. București: Edit. Științifică, 1973, p.24, 66, 96, 194, 200.
Trimiteri la lucrarea lui N. Bănescu despre Golescu.
1053. THEODORESCU, Răzvan. *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (secolele XX-XIV)*. București: Edit. Acad. R. S. România, 1974, p.17, 48-50, 53-54, 56, 126, 146.
1054. CÂNDEA, Virgil; ZAMFIRESCU, Ion; MOGA, Ion. *Ateneul Român*. Monografie. București: Edit. Științifică și Enciclopedică, 1976, p.114, 183.
Profesorul universitar Nicolae Bănescu face parte din rândul conferențiarilor-colaboratori ai Ateneului Român. A susținut seria de cursuri cu titlul „Dobrogea bizantină”.
1055. ȚURLEA, Petre. *Școala română din Franța*. București: Edit. Academiei Române, 1994, p.68.
N. Bănescu este semnatar al anunțului Decanatului Facultății de Litere și Filosofie a Universității din Cluj din 3 nov. 1924, cu privire la concursul pentru ocuparea unui post de către Constantin Marinescu, fost membru al Școlii Române din Franța.
1056. IONESCU, Ion. *Începuturile creștinismului românesc daco-roman: (sec. II-VI, VII)*. București: Edit. Universității din București, 1998, p.93.
O dominantă a „Bulgariei dincolo de Dunăre” în secolele IX-X, nu mai poate fi susținută astăzi datorită și documentărilor aduse de N. Bănescu.

2. În volume

1057. Facultatea de Filosofie și Litere. Catedra de Bizantinologie. În: *Anuarul Universității din București*. București: Tipogr. Gutenberg Joseph Gobl, 1939-1941. 1937-1938, 1939, p.97; 1938-1939, 1940, p.81-83, 246; 1939-1940, 1941, p.5, 9, 11, 88, 89, 225.
N. Bănescu a fost profesor la Facultatea de Litere din Cluj, membru al Academiei Române, membru de onoare al Societății de studii bizantine din Atena și doctor honoris causa al Universității din Atena.

1058. NASTASĂ, Lucian. Universitățile occidentale și formarea elitei intelectuale românești. Repere asupra migrației studențești și a transferurilor culturale (1864-1948). În: *Mobilitatea elitelor în România secolului XX*. Coord. Mihai Dinu Gheorghiu, Mihăiță Lupu. București: Edit. Paralela 45, 2008, p.60-108.
N. Bănescu menționat, alături de Simion Mehedinți și Ștefan Zeletin, printre intelectualii români care au „căutat să scoată câmpul lor propriu de studiu de sub dominația exclusivă a tradiționalelor întocmiri așa-zis «literare» și de a găsi o alternativă în modelul științific implantat mai puternic în Germania“.

3. În periodice

3.1 Studii. Articole

1059. Lecția de deschidere a domnului profesor N. Bănescu. În: *Patria*, 13 nov. 1919, 1, nr.212, p.1.
La deschiderea cursului de Istoria Bizanțului, tânărul bizantinolog N. Bănescu este audiat cu interes și admirație de public, pentru „claritatea, preciziunea“ și originalitatea expunerii.
1060. BOITOȘ, Olimpiu. Universitatea din Cluj, laboratorul unui ideal de cultură. În: *Scrisul românesc*, dec. 1927, 1, nr.2, p.72-77. (Scrisori din Ardeal).
Se ilustrează activitatea Universității clujene. Referiri la profesorii Nicolae Bănescu, Sextil Pușcariu, Al. Lapedatu, Ion Lupaș, C. Marinescu, Șt. Bezdechi, Fl. Ștefănescu-Goangă, Al. Borza, George Vâlsan, I. Moldovan și Virgil Bărbat.
1061. Cum s-a ajuns la incidentul de la Ateneu. Declarațiile d-lui prof. N. Bănescu, președintele congresului. În: *Universul*, 22 martie 1933, 50, nr.78, p.6.
N. Bănescu, fost rector al Universității din Cluj, participă la Congresul Federației Corpului Didactic. Unii învățători turbulenți au vrut să zădărnicească lucrările congresului.
1062. CÂNDEA, Virgil. Măsura lucrurilor: N. Bănescu. În: *Academica*, feb. 1994, 4, nr.4 (40), p.23. Și în: *Magazin istoric*, 1996, 30, nr.9, p.45. (1886-1996. Pagini de istorie academică).
Prezintă sumar biografia lui N. Bănescu, cu accent pe funcțiile de conducere ocupate în învățământul superior, în cercetarea bizantinologică românească și internațională și în Academia Română. Elogiază și reproduce discursul pronunțat de N. Bănescu la 27 mai 1948, în preajma transformării și trecerii în subordinea statului a Academiei Române, considerându-l antologic, demn să figureze în orice istorie viitoare a Academiei Române, „superb exemplu de gândire dreaptă și de civism“ ce se pronunța contra „tendințelor tiranice ale statului centralizat“ și în care „cita critic din istoria «marelui vecin de la Răsărit»“.

1063. TURCUȘ, Veronica. Emil Panaitescu și Școala română din Roma. În: *Anuarul Institutului de istorie din Cluj-Napoca*, 2009, Tom. 46, p.261-295.
Referințe despre selectarea, candidatura și rezultatul votului obținut în 4 noiembrie 1927 de N. Bănescu, G. G. Mateescu și Em. Panaitescu care au candidat pentru ocuparea postului de director al Școlii române din Roma.

3.2 Rapoarte

1064. PUȘCARIU, S. /Raport asupra activității literare a lui N. Bănescu/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1919-1920, S.2, Tom. 40, p.138-139.
Raport prezentat în ședința din 10 iunie 1920 cu ocazia alegerii lui N. Bănescu ca membru corespondent al Academiei Române-Secțiunea Literară. Elogiază lucrările de bizantinologie, de istorie literară și culturală, de literatură română și faptul că „Bănescu este unul din cei mai distinși stilisti ai generației tinere de învățați români“. Menționează că dr. N. A. Bees, Lambros, Vanvacaris, Heisenberg, Polites, Bréhier și alți specialiști au avut numai cuvinte de laudă pentru savantul român.
1065. IORGA, Nicolae. /Raport de recomandare a alegerii lui N. Bănescu ca membru activ al Academiei Române, la Secțiunea Istorică; citit în ședința din 23 mai 1936/. În: *Analele Academiei Române: /Ședințele din/ 1935-1936*, Tom. 56, p.124.
N. Bănescu este recomandat „pentru statornicia sa preocupare cu istoria și civilizația bizantină /.../. S-a format la școala de precizie a neuitatului Krumbacher, ținându-se la început în marginile cercetărilor filologice. /.../ A discutat întrebări încă nerezolvate /.../ lipsuri interesante ale Bizanțului politic“. În polemici purtate cu Demostene Russo și contra profesorului bulgar Mutafchiev „a arătat cât de energic știe să-și apere credințele /.../. A adus servicii esențiale cunoașterii perioadei celei mai întunecate din trecutul românesc“.

3.3 Polemici

1066. VALAORI, I. Lectura tragicilor greci în liceu (Un răspuns). În: *Revista generală a învățământului*, 1 iun. 1906, 2, nr.1, p.23-28.
Răspuns la articolul lui Bănescu pe acest subiect publicat în numărul 10, mai 1906 al revistei. (A se vedea poziția 529).
1067. POPA-LISSEANU, G. Scumpetea cărților de școală. În: *Revista generală a învățământului*, 1 dec. 1909, 5, nr.5, p.369-371.

3.4 Cronici. Recenzii

1068. APOSTOLESCU, N. I. N. Bănescu. Un capitol din istoria mănăstirii Neamțului. Starețul Neonil. Corespondența sa cu C. Hurmuzachi și Andrei Șaguna. În: *Literatura și arta română*, 1910, 14, p.196-197.
1069. N. Bănescu. „Un capitol din istoria mănăstirii Neamțului. Starețul Neonil. Corespondența sa cu C. Hurmuzachi și Andrei Șaguna“. Vălenii de Munte, 1910. În: *Convorbiri literare*, sep. 1910, 44, vol. 2, nr.7, p.831-832. (Fapte, recenzii, note). /Semnează C./.
1070. Bănescu, N. Un capitol din istoria mănăstirii Neamțului. Starețul Neonil. Vălenii de Munte. Neamul Românesc. 1910. 99p. În: *Viața românească*, nov. 1910, 5, nr.11, p.344-345. /Semnează C. A./.
1071. /N. Bănescu; V. Mihăilescu. Ioan Maiorescu. „Scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui. 1811-1911“. București, 1912/. În: *Convorbiri literare*, ian. 1913, 47, nr.1, p.81-82. /Semnează E. U./.
1072. N. Bănescu; V. Mihăilescu. Ioan Maiorescu. Scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui, 1811-1911. București, Tip. Rom. În: *Viața românească*, apr. 1913, 8, nr.4, p.133-134. /Semnează M. C./.
1073. BIANU, Ion. N. Bănescu și V. Mihăilescu. Ioan Maiorescu: Scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui - 1811-1911. București. 1912. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1914-1915, S.2, Tom. 37, p.224-225.
„Doi tineri profesori, luminați și inimoși, mai pătrunși decât cei mai mulți despre marele folos cultural al cunoștinței fazelor trecute ale renașterii culturii naționale, au făcut deodată două fapte bune cu un prilej binevenit /.../ nu cunosc o scriere, în care să se prezinte într-un mod mai luminos viața unuia dintre cei mai vrednici muncitori în ogorul atât de îmburuienit al culturii românești în întâia jumătate a secolului XIX /.../. Aș fi fost bucuros să vă recomand la premiere o asemenea lucrare, care fără îndoială merită premiul /Eliade Rădulescu/ la care concurează. Ea se află însă la concurență cu întâiul volum venit înaintea noastră de la G. Galaction «Biseriçuța din Răzoare»“.
1074. /Ședința de la 27 februarie/12 martie 1915/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1914-1915, S.2, Tom. 37, p.64-67.
„De la Secțiunea istorică se primește propunerea de a se publica în Anale scrierea d-lui N. Bănescu: «Un dascăl uitat: Grigore Pleșoianu». Propunerea Secțiunii se aprobă“.
1075. BOGDAN-DUICĂ, G. /Bibliografie/. În: *Cultura românilor*, iun. 1915, 1, nr.6, p.395-396.
Referiri la două lucrări semnate de N. Bănescu: „Un dascăl uitat: Grigore

- Pleșoianu“. București, 1915 și „Cazul de la liceul militar din Mănăstirea Dealul. Scrisori către părinți“. București, 1915, în colaborare cu G. Lazăr.
1076. IORGA, N. /Nicolae Bănescu. Un dascăl uitat, Grigore Pleșoianu, *Analele Academiei Române* pe 1915/. În: *Revista istorică*, iul.-aug. 1915, 1, nr.7-8, p.155-156.
1077. /N. Bănescu. „O celebritate“ a științei românești (Dl. Dhemosthenes Roussos). Buc. Ionescu, 1915. 22p./. În: *Viața românească*, iul.-sep. 1915, 10, nr.7-9, p.310. (Recenzie).
1078. /Procesul verbal al Secțiunii literare de la 9 iunie/ În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, Tom. 40, S.2, 1919-1920, p.128.
În ședința de la 10 iunie 1920 Ioan Bianu citește procesul verbal prin care se arată că Secțiunea propune pe Ramiro Ortiz și Nicolae Bănescu pentru a fi aleși membri corespondenți.
1079. /„Nicolae Bănescu mulțumește pentru cinstea ce i s-a făcut pentru alegerea sa ca membru corespondent“/. În: *Analele Academiei Române: Dezbaterile*, 1920-1921, S.2, Tom. 41, p.134.
În ședința de la 7 iunie 1921 Bănescu citește comunicarea cu subiectul „Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos“.
1080. /Revista Patria, 1920/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.528. (Revista periodicelor). /Semnează S. P./.
Este menționat N. Bănescu care în mai multe numere ale ziarului Patria „vorbește despre Muzeul limbei române și sub rubrica «Cum să vorbim românește?» arată greșeli de limbă, mai ales la intelectualii ardeleni. Cel ce va scrie istoria neologismelor românești va afla în aceste articolașe un material interesant“.
1081. /Ședințele Muzeului limbii române/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.560. (Partea administrativă).
N. Bănescu a participat la cele 29 de ședințe ale Muzeului limbii române.
1082. /Ședințele Muzeului limbii române/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.561. (Partea administrativă).
În ședința din 15 martie 1920, N. Bănescu a prezentat lucrarea „Viața și opera lui Daniel (Dimitrie) Philippide: cartea sa despre pământul românesc“ publicată la „Cartea Românească“ în 1924.
1083. /Ședințele Muzeului limbii române/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.563. (Partea administrativă).
În 5 decembrie 1920 N. Bănescu a prezentat studiul „Cele mai vechi știri bizantine asupra Românilor de la Dunăre“, apărut în „Analele Dobrogei“ sub titlul „Paristrion, un ducat de graniță bizantin în Dobrogea“.

1084. /Ședințele Muzeului limbii române/. În: *Dacoromania*, 1920-1921, 1, p.565. (Partea administrativă).
„Locul de secretar l-au ocupat pe rând d-nii N. Bănescu, prof. univ. P. Grimm și G. Oprescu, lectori univ. și Dr. A. Morariu“.
1085. Raportul anual al Muzeului limbii române. În: *Dacoromania*, 1921-1922, 2, p.899. N. Bănescu e menționat printre cei care „au luat parte la ședințe și la discuții“.
1086. PETRESCU, Cezar. „L'Europe orientale“ despre noi. În: *Gândirea*, 5 dec. 1923, 3, nr.7, p.178.
Numărul triplu din 30 sep.-30 nov. este închinat în întregime României și care, consideră autorul, „va rămâne pentru multă vreme, unul din cele mai temeinice documente pentru informat străinătatea despre noi“. Semnează personalități de renume precum C. Tagliavini, R. Ortiz, N. Iorga, N. Bănescu, I. Bianu, S. Pușcariu, G. G. Mateescu ș.a.
1087. PAȘCA, Ș. /N. Bănescu. Academia grecească din București și școala lui Gheorghe Lazăr. Anuarul Universității din Cluj, 1923-24, Tip. Ardealul, 1925, p.1-35/. În: *Dacoromania*, 1924-1926, 4, Partea a 2-a, p.1020-1021.
1088. /N. Bănescu. Academia grecească din București și școala lui Gheorghe Lazăr. Cuvântare festivă rostită la deschiderea anului universitar 1923-4. Anuarul Universității din Cluj, 1923-1924/. În: *Byzantinische Zeitschrift*, 1925, Band 25, p.458.
1089. IORGA, Nicolae. /Nicolae Bănescu. Academia grecească din București și Școala lui Gheorghe Lazăr, din Anuarul Universității din Cluj, 1923-1924/. În: *Revista istorică*, 1926, 12, nr.1-3, p.45-46. (Dări de seamă).
1090. NIȘCA, Pompiliu. /D-l N. Bănescu, în Momente din viața „Academiei Grecești“/. În: *Dacoromania*, 1927-1928, 5, p.666.
N. Bănescu „se ocupă de frământările și intrigile din ultimii ani ai școlii grecești“.
1091. /Procesul verbal al ședinței Academiei Române din 23 mai 1936/. În: *Analele Academiei Române*. Ședințele din 1935-1936, Tom. 56, p.124.
Vicepreședintele Academiei, dr. Gr. Antipa, constată că dl. N. Bănescu a întrunit două treimi din voturile celor prezenți și a devenit titular.
1092. /Ședința publică solemnă de la 27 mai 1936/. În: *Analele Academiei Române*. Ședințele din 1935-1936, Tom. 56, p.165.
În prezența M. S. Regele Carol al II-lea N. Bănescu mulțumește președintelui Academiei, Alex. Lapedatu „pentru frumoasele cuvinte“ cu care a salutat intrarea lui ca membru activ în Secția Istorică după mai mulți ani de prezență ca membru corespondent în Secția Literară. „Recunoștința mea merge însă în special către Secția Istorică unde, prin votul său spontan am fost trecut de la Secția Literară... și mai cu seamă sunt recunoscător ilustrului meu profesor și savantului nostru istoric d-l Iorga care, prin raportul său, a prezentat modestele mele merite“.

1093. /Raportul Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1936-1937/. În: *Analele Academiei Române*. Ședințele din 1936-1937, Tom. 57, p.125.
În ședința generală de la 26 mai 1937, N. Bănescu citește acest raport pe care îl semnează împreună cu Gh. Ionescu-Sisești și Traian Săvulescu.
1094. /Școala Română de la Roma/. În: *Analele Academiei Române*. Ședințele din 1936-1937, Tom. 57, p.142.
În ședința generală publică de la 31 mai 1937 N. Bănescu propune ca numirea unui nou director al Școlii Române din Roma să aibă loc abia după preconizata reorganizare iar, până atunci, „să fie rugat d-l coleg N. Iorga să ia conducerea interimară“.
1095. /Proiecte de regulament/. În: *Analele Academiei Române*. *Dezbaterile*, 1939-1940, Tom. 60, p.158-164.
Bănescu prezintă, în numele unei comisii a Academiei, proiectele de regulament pentru 11 fonduri rezultate din diferite donații.
1096. /Ședința de la 24 ianuarie 1941/. În: *Analele Academiei Române*. *Dezbaterile*, 1940-1941, Tom. 61, p.57.
Cu referire la modul de sărbătorire a 75 de ani de la înființarea Academiei, N. Bănescu își exprimă opinia ca un reprezentant al fiecărei secțiuni să arate „contribuția originală adusă de Academia Română patrimoniului științific din țară și din afară de țară“.
1097. /N. Bănescu – membru în mai multe comisii ale Academiei Române/. În: *Analele Academiei Române*. *Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.82-85, 108.
În cadrul dezbaterilor de la 15 mai 1942 Bănescu este menționat ca făcând parte din: Comisia școalelor „T. P. Anastassiou“ și „I. G. Agarici“, Comisia de coordonare a activității culturale și a publicațiilor, Comisia specială pentru administrarea „Fondului Maria Antachi“, Comisia pentru acordarea „Premiului de virtute Mavrogheni“, Comisia pentru reglementarea Fondurilor „Nicolae Titulescu“, „Inginer P. Trofin“, „Matilda Stelian Bonea“.
1098. /Ședința de la 18 mai 1942/. În: *Analele Academiei Române*. *Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.109.
Nicolae Bănescu citește o propunere semnată de 17 academicieni: „În situația excepțională pe care țara o străbate astăzi, recuperarea ținuturilor pierdute fiind pentru toți un sacru imperativ, și deoarece însăși propunerea de modificare a structurii Instituției noastre s-a amânat, printr-un consens unanim, subsemnații propun ca împlinirea locurilor vacante ale membrilor de orice categorie să se amâne /.../ până la viitoarea sesiune generală.“
1099. /Colecția numismatică/. În: *Analele Academiei Române*. *Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.115.

La 28 mai 1942 Bănescu face propunerea de a se da publicității „un repertoriu cu creșterile, de la an la an, ale colecției noastre numismatice, ilustrat /.../ mai ales cu tipurile rare, prin reproduceri fotografice. Numai așa poate deveni utilă însemnata noastră colecție numismatică“.

1100. /Alegerea de noi membri la Academie/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1941-1942, Tom. 62, p.132-133.

În ședința de la 20 mai 1942, N. Bănescu îl contrazice pe M. Sadoveanu susținând că: „deoarece România se află în perspectivă de a-și apropia noi frați de sânge înspre Răsărit“ nu este oportună numirea de noi membri. M. Sadoveanu afirmase „că motivarea propunerii că ne aflăm în curs de recuperare a ținuturilor pierdute de țara noastră și că din această cauză se impune amânarea de alegeri de membri nu este temeinică, pentru că putem alege membri și dintre românii de dincolo de granițe, așa cum făcea Academia din România mică de altădată“.

1101. /Yves Auger propus ca membru corespondent al Academiei Române/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1942-1943, Tom. 63, p.167-168.

La 27 mai 1943, în numele membrilor Secțiunii Literare, Bănescu dă citire, ca prim semnatar, propunerii pentru alegerea lui Yves Auger, profesor francez la Facultatea de Litere a Universității din Cluj, ca membru corespondent străin. Elogiază activitatea didactică, aportul la redactarea părții franceze a „Dicționarului limbii române“, la redactarea „Revue de Transylvanie“ și la traducerea „atât de reușită în franceză a romanului «Hanul Ancuței» de M. Sadoveanu“.

1102. /N. Bănescu, membru al Comisiei pentru stabilirea planului bibliografiei române/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.277.

Din aceeași comisie mai făceau parte Th. Capidan, D. Caracostea, General R. Rosetti și Traian Săvulescu.

1103. /Ședința de la 2 iunie 1945/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.516-517.

N. Bănescu propune, în numele a 18 academicieni, ca prim semnatar, alegerea P.S. Episcopul Iuliu Hossu al Clujului și Gherlei ca membru de onoare al Academiei Române. Episcopul prezentase Regelui hotărârea Adunării de la Alba Iulia și „în anii din urmă /.../ a înfruntat furtunile vremii cu primejdia propriei sale vieți, în serviciul intereselor superioare ale neamului și Bisericii naționale“.

1104. /Comisiile Academiei Române/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1943-1945, Tom. 64, p.641-644.

N. Bănescu a făcut parte din 11 comisii ale Academiei în anii 1945-1946: Comisia coordonării activității culturale și a publicațiilor, Comisia școlară, Comisii pentru lucrările intrate la concursul premiilor cu subiecte date, Premiul Episcopiei Argeșului, Premiul Episcopiei Hușilor, premiul Dr. Iona și Emilia Rațiu, Premiul Statului Gh. Asachi, Comisia pentru premiul de virtute Mavrogheni, Comisia Fondului Maria Antachi, Comisia pentru stabilirea planului bibliografiei române de

la 1830 încoace, extinsă și la periodice, Comisia pentru studiul înființării unei tipografii și unei librării a Academiei, Comisia pentru studiul înființării Muzeului Național, delegat supleant în Consiliul de Conducere a Fundației Elias.

1105. /Ședința publică de la 21 decembrie 1945/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.79.
N. Bănescu pledează pentru reintrarea grabnică în activitate a Școlii Române din Paris deoarece „nu mai sunt împrejurări de război“.
1106. /Ședința de la 5 iunie 1946/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.359.
În calitate de membru al Comisiei de studiere a Școlilor Române de la Roma și Paris, Bănescu prezintă „Raportul asupra modificărilor ce ar fi de adus Decretului-Lege pentru organizarea Școalelor Române din Roma și Paris“.
1107. /Ședința de la 7 iunie 1946/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.379-380.
N. Bănescu, în numele Comisiei special instituite în acest scop, citește „Propunerile de modificare a Decretului-Lege din 16 mai 1941 pentru organizarea școalelor române de la Roma și Paris“.
1108. /Ședința de la 8 iunie 1946/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.388.
N. Bănescu este ales, cu unanimitate de 30 voturi, printre membrii supleanți ai Consiliului Fundației Elias.
1109. /Alegerea lui N. Bănescu ca vicepreședinte al Academiei Române pe anii 1945-1946, din partea Secțiunii Istorice/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1945-1946, Tom. 65, p.389.
În ședința de la 8 iunie 1946, N. Bănescu mulțumește plenului Academiei „pentru acest număr așa de mare de voturi cu care au fost onorați“ cei aleși. Academicianul întrunise 25 de voturi dintr-un total de 30.
1110. /„D-l vicepreședinte N. Bănescu comunică“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.119-120.
Prezintă informațiile furnizate de părintele Gala Galaction în legătură cu inoportunitatea participării Academiei Române la administrarea Așezământului cultural „Ing. Ionel Băicoianu“.
1111. /„D-l N. Bănescu socotește că...“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.196.
Susține că Academia Română n-ar trebui să se sprijine numai pe subvenția statului și că ar trebui să-și sporească veniturile anuale din surse proprii „cu riscul de a se mai restrânge la moșii investițiunile“.

1112. /N. Bănescu susține principiul inseparabilității arhivelor Academiei/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.207.
1113. /„D-l N. Bănescu, ocupând fotoliul prezidențial, evocă...“/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.226.
Elogiază personalitatea „ilustrului prieten al românilor“, criticul de artă Henri Focillon.
1114. /Părerea D-lui N. Bănescu/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.255.
În 17 mai Bănescu susține ca ședința comemorativă și expoziția dedicate centenarului Revoluției de la 1848 să fie concentrate într-o singură zi și ca luările de cuvânt să se distingă prin „frumusețe“, „talent“, „să încălzească inimile“.
1115. /Propunerea academicianului N. Bănescu/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.280.
În cadrul ședinței din 20 mai 1948, consideră ca pe o „datorie pentru Academie“ cedarea chiriilor pe imobilele donate Academiei în favoarea donatorului, respectiv, d-nei Eliza Brătianu, aflată într-o situație dificilă.
1116. /Statutul Academiei Române/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.344.
Propunând în ședința publică din 27 mai 1948, o „discuție de principii“ asupra schimbării statutului și trecerii Academiei Române în subordinea statului, N. Bănescu manifestă o opinie contrară față de ceea ce numește o „suprimare a vechii Academii“ în pericol de „aservire spirituală“. Libertatea gândirii „nu e incompatibilă cu spiritul democratic“ și asigură „adevăratul progres“. Obiectează și privitor la propunerile de creștere a numărului membrilor, temându-se de „o scoborâre a nivelului“.
1117. /N. Bănescu despre donația Orghidan/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.407-408.
Face referiri, în ședința din 4 iunie 1948, la cele 1000 de sigilii dintr-o donație anterioară a inginerului Orghidan și amintește de „obligația testamentară de a se face o vitrină specială a obiectelor Orghidan“.
1118. /Din partea Secțiunii Istorice/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.419-421.
Bănescu prezintă rapoartele aferente a doar „trei din premiile atât de numeroase altădată“.
1119. /Raport despre lucrările efectuate în cursul sesiunii generale din 1948/. În: *Analele Academiei Române. Dezbaterile*, 1947-1948, Tom. 67, p.434-439.
La 8 iunie 1948, N. Bănescu citește un raport asupra „transformărilor de structură“ ale Academiei Române care devenea instituție de stat „activă și productivă“ în

câmpul cercetării științifice, incluzând institute de cercetare și cu un număr sporit al membrilor și membrilor corespondenți. Salută primirea noilor academicieni între care George Călinescu, Victor Eftimiu, Andrei Oțetea.

1120. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Câteva studii privitoare la creștinarea rușilor și începuturile bisericii ruse. *Ortodoxia*, 1960, 2, p.280-287/. În: *Byzantinoslavica*, 1962, Tom. 23, nr.1, p.197.
Autorul analizează mai întâi tezele latiniste ale lui N. de Baumgarten, Vl. Moșin și V. Laurent demonstrând subiectivitatea teoriilor lor. Opuse acestora sunt tezele lui M. Levčenko (Byzance. Paris 1949), Fr. Dvornik (The Slavs. Boston 1956) și D. Obolensky (Byzantium, Kiev and Moscow, Dumbarton Oaks Papers 10/1957) care demonstrează originea bizantină a botezului rus.
1121. ȘESAN, M. /N. Bănescu. Începuturile creștinismului în jurul Mării Roșii. *Mitropolia Olteniei*, 1962, nr.10-12, p.597-601/. În: *Byzantinoslavica*, 1964, Tom. 24, nr.1, p.188.
1122. /George Potra. Petrache Poenaru, ctitor al învățământului în țara noastră/. În: *Revue Roumaine d'Histoire*, 1964, Tom. 3, nr.2, p.320-326. (Comptes-rendus).

3.5 Note. Semnalări*

1123. BOGREA, V. Studii de semantică. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.406-460.
Este citat N. Bănescu, cu „Starețul Neonil“, lucrare în care se pot găsi explicații suplimentare pentru cuvântul „bandă“.
1124. OPRESCU, G. Eliade Rădulescu și Franța. În: *Dacoromania*, 1922-1923, 3, p.1-128.
N. Bănescu este menționat cu lucrarea „Ioan Maiorescu. Scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui. 1811-1911“, scrisă împreună cu V. Mihăilescu.
1125. Arta bizantină în mănăstirile din Bucovina, bisericile din Iași, valea Argeșului și a Oltului, ca prelungire a artei bizantine până în secolul al XVIII-lea. În: *Revue historique*, mai-aug. 1924, 49, Tom. 144, p.321.
În cadrul Primului Congres Internațional de Studii bizantine, Nicolae Bănescu participă cu un articol despre Katakalon Kekaumenos.
1126. IORGA, Nicolae. Livres populaires dans le Sud-Est de l'Europe. În: *Académie Roumaine. Bulletin de la Section historique*, 1928, Tom. 14, p.7-66.
1127. VULCU, Maria. Călători români la Muntele Athos în secolul al XIX-lea. În: *Balkanica*, 1939-1940, Tom. 2-3, p.403-434.
Citează lucrarea lui N. Bănescu „Starețul Neonil, corespondența sa cu C. Hurmuzachi și Andrei Șaguna“.

* Lucrările fără adnotări cuprind succinte referiri la opera lui N. Bănescu, de regulă în subsol și bibliografii.

1128. /Pensionarea lui Tzigara/. În: *Adevărul*, 11 dec. 1946, 60, nr.16739, p.4. (Știri diverse).
„D. Al. Tzigara-Samurcaș directorul Fundației Regale Carol I a fost pus în retragere din oficiu. În locul d-sale a fost numit Nicolae Bănescu, profesor universitar din București“.
1129. /Prof. univ. Nicolae Bănescu este numit directorul Fundației „Regele Carol I“ în locul lui Tzigara-Samurcaș, care a fost pus în retragere din oficiu/. În: *Universul*, 12 dec. 1946, 63, nr.268, p.3. (Ultime informații).
1130. OLTEANU, P. Aux origines de la culture slave dans la Transylvanie de Nord et le Maramureș. În: *Romanoslavica*, 1958, Vol. 1, p.176.
1131. STĂNESCU, E; ZBUCHEA, Gh. Bizantinologia la Universitatea din București. În: *Analele Universității București. Seria științe sociale*, 1965, 14, p.111-123.
Despre Bănescu ca istoric, bizantinolog și profesor universitar.
1132. HRENOR, Constantin. Silvestru Morariu Andrievici între pionierii școlii românești. Câteva coincidențe. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, 2007, 2, p.271-288.

3.6 Acte. Decrete

1133. /Decret nr.3844 din 31 august 1912/. În: *Monitorul Oficial*, 5/18 sep. 1912, nr.125, p.6154.
N. Bănescu este numit, cu începere din 1 decembrie 1912, director de studii la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu.

IV. VARIA

1. Volume

1134. *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.149-176, 191, 194, 200, 201, 252, 254, 267, 298, 300, 359, 418, 419.
Corespondența lui Nicolae Bănescu cu V. Bogrea. Textele sunt însoțite de biobibliografii și note explicative asupra lui Nicolae Bănescu și a celor menționați în cuprinsul textelor publicate.

1135. KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.21-29, 68-71, 75, 77-79, 85-88, 91-94, 96-103, 108, 113-128, 131, 134-147, 151-159, 167, 170-171, 174-177, 194-199, 201-202, 210-219.
 Conține numeroase reproduceri din corespondența lui N. Bănescu cu personalități ale culturii precum Nicolae Iorga, Ion Bianu, Ion Lupaș, Sextil Pușcariu, George Oprescu, Vasile Bogrea, Henri Focillon, Ioan Bogdan, Simion Mehedinți, Ion Grămadă. Reproduce, de asemenea, amintiri și scrisori care conțin referiri la N. Bănescu.
1136. PUȘCARIU, Sextil. *Memorii*. Ed. de Magdalena Vulpe. Pref. de Ion Bulei. București: Minerva, 1978, p.420, 470, 506, 508, 540, 548, 628, 744, 854, 870.
1137. TZIGARA-SAMURCAȘ, Alexandru. *Memorii*. Vol. 3: 1919-1930. *Lupta vieții unui octogenar*. Ed. îngrij. și pref. de C. D. Zeletin. București: Meridiane, 2003, p.250.
 Ca urmare a contramandării participării României la Expoziția universală de la Philadelphia din 1 iunie-30 noiembrie 1926, Al. Tzigara-Samurcaș, membru în comitetul de organizare a expoziției, înaintează la 18 noiembrie 1926, ministrului comerțului, un referat cu privire la soluționarea cazului N. Bănescu. „Dl. N. Bănescu, profesor la Universitatea din Cluj și membru în Comitetul Expoziției, a scris, la cererea Comitetului Expoziției, o lucrare asupra României, care, în traducere engleză, a și apărut în 5000 ex. depuse la Minister. Se impune deci ca tiparul să fie achitat, orice întârziere nefiind motivată. Totodată, cred că e echitabil să se acorde d-lui Bănescu cele 100 (una sută) exemplare ce i se cuvin, onorariul ce i s-a dat nefiind la înălțimea lucrării sale. Și dezideratele prezentate de dl Bănescu în privința distribuirii broșurii d-sale se pot admite, cerându-se totodată autorului a ceda manuscrisul românesc pentru Societatea de Geografie, care l-ar putea utiliza pentru publicația asupra României, ce se pregătește“.
1138. ȚURLEA, Petre. *Scrisori către N. Iorga*. Vol. 6, Part. 1. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2002, p.119-120, 132.
1139. ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: corespondența (1919-1940)*. Ed. îngrij. de Petre Țurlea și Stelian Mândruț. București: Academia Română, Inst. de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.33-35, 37-38, 70-71, 130-132, 168-169, 173-174, 176, 181-182, 219-220, 256, 264, 278, 279, 289, 335.

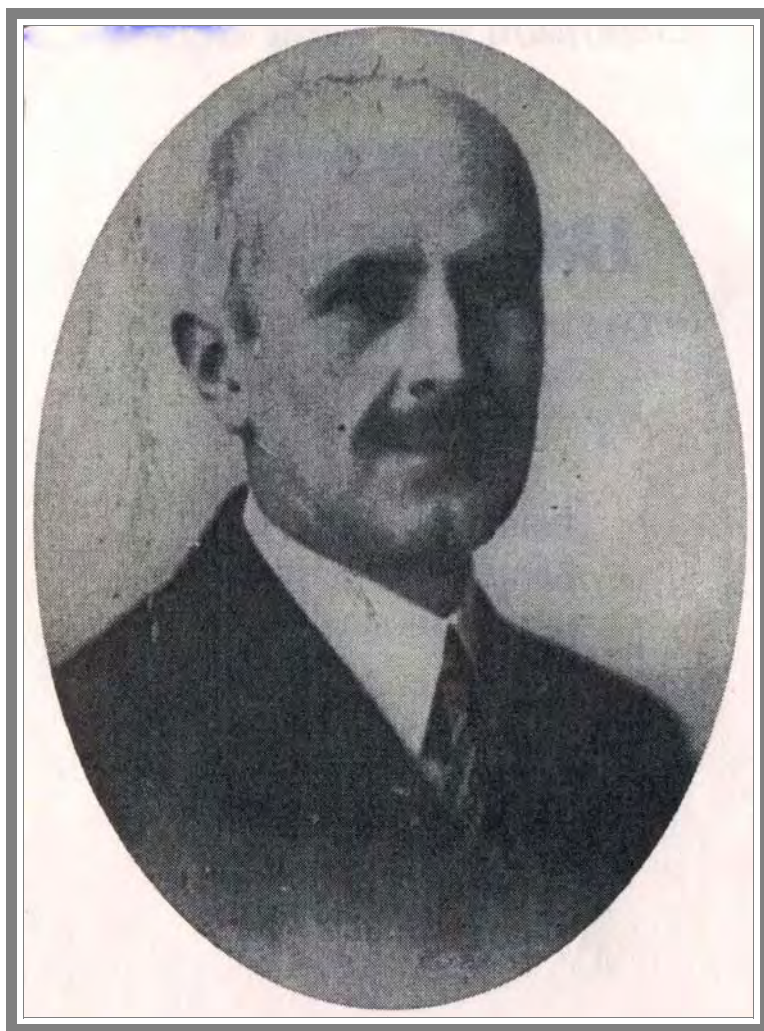
2. În periodice

2.1 Note. Semnalări

1140. /N. Bănescu. „Însemnări din campanie“/. București, 1913. În: *Convorbiri literare*, mar. 1914, 48, nr.3, p.323. /Semnează I. B./
1141. VAVŘINEK, V. /Nicolae Bănescu. The first fascicle of the „Revue des Études Sud-Est Européennes“ [Bucarest 1969] is presented to Professor N. Bănescu on the occasion of his 90th anniversary. A short biography of his works, 184 items, compiled by P. Ș. Năsturel (p.9-17), and a „Hommage“ by C. Daicoviciu (p.19-20)/. În: *Byzantinoslavica*, 1970, 31, nr.2, p.298.
1142. /NĂSTUREL, Petre/. „Cronț, G. Nonagenarul Nicolae Bănescu și progresul studiilor bizantine în România... Studii 23 (1970), /p./157-160“. În: *Byzantinische Zeitschrift*, dec. 1971, Band 64, p.423. /Semnează P. Ș. N./
1143. BIDIAN, Mircea Dinu. /Sebastian Nazâru. Sfântul Teodor Studitul sau despre datoria de a mărturisi, Edit. Omonia, București, 2008/. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, 2009, 1, p.283-287.
„Cel care a dat prima monografie a Sfântului Teodor în limba română - e adevărat, foarte sumară - a fost profesorul N. Bănescu, în anul 1927“.

2.2 Acte. Documente

1144. SIMUȚ, Ion. Nicolae Iorga. Corespondență necunoscută. În: *România literară*, 2 iun. 2006, 39, nr.22, p.13. (Comentarii critice).
Trimiteri la corespondența lui N. Iorga cu Bănescu în recenzia lucrării „N. Iorga și Universitatea din Cluj. Corespondență (1918-1940)“, ediție de Petre Țurlea și Stelian Mândruț.
1145. DIȚĂ, Alexandru V. Nicolae Iorga: Fragmentarium epistolar. În: *Biblioteca Bucureștilor*, feb. 2009, 12, nr.2, p.11-12.
O scrisoare adresată de N. Iorga lui N. Bănescu, copiată de autor din colecții particulare.



H. Jones

3. ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ

A. CORESPONDENȚĂ

I. Scrisori trimise

1146. /*Către G. T. Kirileanu*/. București, 30 sep. 1914. B.A.R.

O solicitare în legătură cu participarea soției sale la funeraliile Regelui Carol I.

1147. /*Către I. I. C. Brătianu*/. Dealu, 6 nov. 1914. Telegramă. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartoian, et al./. București: Instit. de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.10.

Îl înștiințează despre demisia sa din funcția de director de studii de la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu și a altor șase profesori. Brătianu era ministru de război.

1148. /*Către Nicolae Filipescu*/. Dealu, 6 nov. 1914. Telegramă. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartoian, et al./. București: Instit. de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.10.

N. Filipescu, directorul onorific al Liceului Militar de la Mănăstirea Dealu, este înștiințat despre demisia celor șapte profesori, inclusiv despre cea a semnatarului telegramei.

1149. /*Către M. Olteanu*/. Dealu, 14 nov. 1914. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartoian, et al./. București: Instit. de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.20.

Comandantul Liceului Militar de la Mănăstirea Dealu este înștiințat că profesorii semnatori ai Memoriului se consideră demisionați, cu începere din ziua următoare.

1150. /*Către I. I. C. Brătianu*/. Dealu, 15 nov. 1914. Telegramă. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartoian, et al./. București: Instit. de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.21.

Începând din data de 15 nov., data de expediere a telegramei, Bănescu împreună cu profesorii Alaci, Cartoian, Chiriac, Lazăr, Panaitescu și Roibănescu se consideră demisionați.

1151. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 15 iul. 1919. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 278, f.159, B.A.R.; ȚURLEA, Petre. *Scrisori către N. Iorga*. Vol. 6, Part.1. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2002, p.119-120; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.33-34.

N. Bănescu se numără printre semnatarii scrisorii prin care N. Iorga este invitat să țină câteva conferințe la Cluj.

1152. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 29 iul. 1919. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 278, f.608-609, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.35.

Îl roagă pe N. Iorga să-l sprijine pe Vasile Bogrea pentru ocuparea catedrei de latină de la Universitatea din Cluj.

1153. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 18 aug. 1919. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 278, f.159, B.A.R.; ȚURLEA, Petre. *Scrisori către N. Iorga*. Vol. 6, Part.1. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2002, p.132; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.37-38.

Îi mulțumește lui N. Iorga pentru recomandarea pe care i-a făcut-o în vederea ocupării catedrei la Universitatea din Cluj.

1154. /*Către Vasile Bogrea*/. Cluj, 22 ian. 1920. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.149-150.

Prezintă atmosfera din Cluj, în preajma inaugurării Universității românești.

1155. /*Către Vasile Bogrea*/. Cluj, 4 feb. 1920. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.154-156.

Despre inaugurarea Universității românești din Cluj, o deosebită sărbătoare, la care a participat însăși familia regală.

1156. /*Către Ion Bianu*/. Cluj, 6 apr. 1920, B.A.R., Fond I. Bianu.

Mulțumiri pentru foaia „Efemeride bibliografice“ care i-a fost trimisă. Despre O. Ghibu și Biblioteca Academiei.

1157. /*Către Vasile Bogrea*/. Pitești, 5 iul. 1921. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.158-159.

Despre un articol defăimător apărut în „Neamul românesc“, publicație condusă de N. Iorga, ceea ce a provocat o supărare trecătoare între „idolul de la Văleni“ și profesorul Bănescu.

1158. /*Către Vasile Bogrea*/. /Cluj/, 22 aug. 1921. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.160.

Noutăți din Cluj. Liniște la Universitate, este încă vacanță.

1159. /*Către Ion Bianu*/. Cluj, 17 sep. 1921, B.A.R., Fond I. Bianu.

În legătură cu publicarea comunicării ținute la Academia Română, în iunie 1920.

1160. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 14 oct. 1921. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 291, f.95-96, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.70-71.
În legătură cu o corectură necesară în articolul „Scrierile gramaticale și didactice ale lui Petru Cercel, Voievodul Munteniei“, publicat de N. Iorga în revista „Ramuri“.
1161. /*Către Vasile Bogrea*/. București, 10 feb. 1923. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.162-163.
Despre înscrierea la doctorat a lui Teodor A. Naum.
1162. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 31 dec. 1923. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 307, f.257-258, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.130.
Mijlocește pentru Czebe Gyula, pe atunci tânăr bizantinist, să fie primit la Congresul Internațional de Studii Bizantine și să i se trimită Buletinul Institutului Sud-Est European la un preț convenabil.
1163. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 15 ian. 1924. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 315/2, f.514-515, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.131-132.
Revine asupra rugăminții pentru Czebe Gyula.
1164. /*Către Vasile Bogrea*/. Cluj, 29 iun. 1924. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.164-165.
Despre finanțarea tratamentului lui Bogrea la clinica „La Pensée“ din Lausanne. Al. Lapedatu, ministru al cultelor și artelor, îi va trimite alți 5000 franci.
1165. /*Către Vasile Bogrea*/. Cluj, 7 iul. 1924. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.166-168.
Nu vor fi probleme cu finanțarea tratamentului lui Bogrea. Bănescu a fost numit președinte la comisia agregăției de istorie universală.
1166. /*Către Vasile Bogrea*/. Cluj, 6 aug. 1924. În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.170-172.
Ștefan Bezdechi s-a întors de la Școala Română din Roma cu multe proiecte editoriale. Bănescu a fost ales membru de onoare al Societății de bizantinologie de la Atena. A apărut „Dicționarul documentelor grecești scrise pe papirus“ al lui F. Preisigke.

1167. /Către N. Iorga/. Cluj, 7 oct. 1924. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 315/2, f.304-305, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.168-169.
Trimite corecturile pentru „Bulletin de la Section historique”. În calitate de președinte al Comisiei pentru ocuparea Catedrei de Istorie universală, solicită data la care poate veni la Cluj sau raportul lui N. Iorga, care făcea parte din comisie. Îi prezintă scuzele lui Czebe Gyula, care n-a putut veni la congres.
1168. /Către N. Iorga/. Cluj, 3 nov. 1924. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 318, f.273, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.173-174.
Îl roagă să ia parte la prima ședință a Comisiunii (sic.) pentru Concursul de agregatie la Catedra de Istorie Universală, vacant la Facultatea de Litere a Universității din Cluj.
1169. /Către N. Iorga/. Cluj, 22 nov. 1924. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 318, f.47-48, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.176.
În legătură cu desfășurarea concursului de agregatie la Catedra de Istorie Universală.
1170. /Către N. Iorga/. Cluj, 11 dec. 1924. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 314/1, f.81, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.181-182.
În legătură cu recenziile pe care le trimite pentru „Revue historique du Sud-Est Européen”.
1171. /Către G. T. Kirileanu/. Cluj, 17 ian. 1925, B.A.R.
Îl roagă să transmită Regelui o „jalbă”.
1172. /Către Vasile Bogrea/. /București/, 11 mai 1925 . În: *Documente literare*. Vol. 1. Ed. de Gh. Cardaș. București: Minerva, 1971, p.175-176.
Îi propune să participe, ca orator, la evenimentele desfășurate la Cluj, în luna mai, cu prilejul sărbătoririi revoluției de la 1948.
1173. /Către G. T. Kirileanu/. Veneția, 29 sep. 1925. Carte poștală. B.A.R.
Îi transmite impresii din Veneția.

1174. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 10 dec. 1926. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 329, f.24, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.219-220.
Îl roagă să-i publice un articol în „Revue historique du Sud-Est Européen“.
1175. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 17 apr. 1928. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 342, f.511, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.256.
În legătură cu recenziile pe care le trimite pentru „Revue historique du Sud-Est Européen“.
1176. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 4 oct. 1928. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 346, f.248-249, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.264.
Îi solicită răspunsul în legătură cu colaborarea la publicația dedicată profesorului August Heisenberg, cu ocazia sărbătoririi acestuia la împlinirea vârstei de 60 de ani.
1177. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 17 apr. 1929. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 349, f.74-75, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p. 278-279.
În legătură cu participarea la Congresul Asociației Profesorilor Universitari din România din 2-6 iunie 1929.
1178. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 30 nov. 1929. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 354, f. 322, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.289.
În legătură cu participarea la Congresul Asociației Profesorilor Universitari din România din 2-6 iunie 1929. Despre „Moțiunile votate de Congresul profesorilor universitari din 1929“ trimise spre a fi distribuite colegilor de la Universitatea din București.
1179. /*Către N. Iorga*/. Cluj, 29 aug. 1934. În: *Corespondența N. Iorga*. Vol. 406, f.200-2001, B.A.R.; ȚURLEA, Petre; MÂNDRUȚ, Stelian. *Nicolae Iorga și Universitatea din Cluj: Corespondență (1919–1940)*. București: Academia

Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2005, p.335.

În legătură cu participarea la Adunarea de la Institutul Sud-Est European din București, din 20 septembrie 1934 și la refuzul de a participa la Congresul de la Sofia din cauza campaniei naționaliste antiromânești, sprijinite deschis de către istoricii bulgari.

1180. /*Către G. T. Kirileanu*/. București, 25 martie /1952/. B.A.R.

Îi transmite urări cu ocazia zilei de naștere.

1181. /*Către G. T. Kirileanu*/. /Cluj/, 25 martie /1927/. B.A.R.

Îi trimite lista de subscripție pentru construirea unui monument la mormântul lui Vasile Bogrea.

1182. /*Către G. T. Kirileanu*/. București, 14 oct. 1957. Carte poștală. B.A.R.

Îl înștiințează că i-a trimis două numere din „Floarea Darurilor“.

II. Scrisori primite

1183. /*De la Nicolae Iorga*/. București, 19 mai 1905. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.22.

Răspunsul afirmativ la invitația de a ține o conferință la Liceul din Craiova.

1184. /*De la Ion Bianu*/. București, 27 nov. 1905. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.77- 78.

Scrisoarea conține mulțumiri pentru traducerea din Euripide, lucrare pe care Bănescu i-a trimis-o fostului său profesor.

1185. /*De la Simion Mehedinți*/. București, 12 martie 1906. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.97.

Se solicită colaborarea lui N. Bănescu la „Convorbiri literare“, revistă a cărei conducere a fost preluată de semnatarul scrisorii.

1186. /*De la Simion Mehedinți*/. /București/, 15 apr. 1906. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.98.

Mulțumiri pentru scrisorile lui Odobescu primite de la Bănescu.

1187. /*De la Spiru Haret*/. București, 11 iun. 1906. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.68-70.

În legătură cu două articole trimise de Bănescu la „Revista generală a învățământului“.

1188. /*De la Spiru Haret*/. București, 20 iun. 1906. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.70.

Mulțumiri pentru modificările făcute într-un articol. Promite că îi va publica articolul „Grajdurile lui Augias sau Liceul din Craiova“, în numărul pe octombrie din „Revista generală a învățământului“.

1189. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 21 oct. 1906. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.22. Lămuriri referitoare la o manifestație care avusese loc la București, în cadrul căreia Iorga a luat cuvântul.
1190. /*De la Spiru Haret*/. /București/, 7 ian. 1907. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.70-71.
În legătură cu articolul „Cum se fac numirile în învățământul secundar“, ce urma a fi publicat în „Revista generală a învățământului“. Ministrul Instrucțiunii fusese între timp schimbat, ceea ce presupunea unele modificări și în articolul care viza stări de fapt de pe vremea ministrului înlocuit.
1191. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 22 feb. 1907. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.24.
Cu privire la expedierea revistei „Neamul românesc“ la Craiova.
1192. /*De la Simion Mehedinți*/. /București/, 15 dec. 1907. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.98.
Bănescu este invitat la domiciliul lui S. Mehedinți pentru a discuta despre clișeele ce n-au putut fi obținute de la proprietarul acestora, Tzigara- Samurcaș.
1193. /*De la Nicolae Iorga*/. Vălenii de Munte, 1 mai 1908. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.24.
Dificultăți materiale cu apariția revistei „Neamul românesc“.
1194. /*De la Spiru Haret*/. /București/, 25 aug. 1908. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.71.
Ministrul învățământului solicită o anchetă pentru pedepsirea vinovaților în cazul unui conflict local.
1195. /*De la Ioan Lupaș*/. Săliște, 16 aug. 1909. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.195- 196.
Bănescu se implică în alinarea suferințelor întemnițaților de la Seghedin organizând o colectă. Conține informații și despre serbările organizate la Sibiu, în amintirea lui Șaguna.
1196. /*De la Ioan Al. Brătescu-Voinești*/. /București/, 29 martie 1910. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.219.
Propune o întâlnire pentru a stabili ziua în care să organizeze o șezătoare la Târgoviște.

1197. /*De la Nicolae Iorga*/. Vălenii de Munte, 16 iun. 1911. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.26.
Articolul trimis din Germania va fi publicat.
1198. /*De la Ioan Lupăș*/. Săliște, 20 aug. 1911. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.196-198.
Promite procurarea câtorva numere din revista „Tribuna“, unde a publicat un articol despre I. Maiorescu și o scrisoare a lui Șaguna.
1199. /*De la Simion Mehedinți*/. /București/, 4 feb. 1912. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.92.
Lui Bănescu i se propune funcția de conducere a școlii militare de la Mănăstirea Dealu. Simion Mehedinți l-a propus ministrului de război pentru această funcție, deoarece „altul mai bun“ n-a putut să-i recomande.
1200. /*De la Simion Mehedinți*/. /București/, 16 iun. 1912. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.93.
Bănescu se hotărăște să preia funcția de director al cadrelor profesionale civile la școala militară de la Mănăstirea Dealu. Este sfătuit să-și dezvăluie „toate temerile“ ministrului de război Nicolae Filipescu, căruia i-a fost recomandat pentru această funcție.
1201. /*De la Nicolae Filipescu*/. /București/, 22 iun. 1912. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.93.
Își anunță popasul la München și dorește a se „întreține câteva momente“ cu N. Bănescu, ce se afla în orașul german la acea dată.
1202. /*De la Ioan Lupăș*/. Săliște, 18 feb. 1913. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.198-199.
Mulțumește pentru primirea lucrării despre Ioan Maiorescu. Sugestii pentru distribuirea acestei lucrări în Ardeal (Săliște, Brașov, Blaj).
1203. /*De la Ion Bianu*/. /București/, 30 apr. 1914. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.78.
Sora lui Bănescu trebuie să-și depună „grabnic“ cererea de angajare la Institutul Otteteleșanu.
1204. /*De la Ion Bogdan*/. București, 3 iun. 1914: În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.101.
Solicită un regulament al Liceului militar de la Mănăstirea Dealu, al cărui director de studii era N. Bănescu.
1205. /*De la Ion Bogdan*/. Bușteni, 23 iun. 1914. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.101-102.
Conține comentarii despre dificultățile întâmpinate în administrarea învățământului. Bănescu este îndemnat să nu-și mai amâne doctoratul.

1206. /*De la Nicolae Filipescu*/. /București/, 1 iulie 1914. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.96.
Solicită lui Bănescu stabilirea unei întâlniri la București.
1207. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 7 sep. 1914. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.23, 26.
Intervenție pe lângă N. Bănescu, director de studii la Mănăstirea Dealu, pentru doi tineri „sărăcuți“.
1208. /*De la Nicolae Filipescu*/. /București/, 22 oct. 1914. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.96.
Dorește o nouă întâlnire cu N. Bănescu, la București.
1209. /*De la M. Olteanu*/. /S. I./, 14 nov. 1914. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartojan, et al./. București: Institutul de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.20.
Îi sugerează să-și folosească influența asupra profesorilor demisionari și să nu provoace o tulburare în școală.
1210. /*De la I. I. C. Brătianu*/. București, 17 nov. 1914. Telegramă. În: *Acte și deslușiri*. Tipărite de profesorii demisionați /N. Bănescu, V. Alaci, N. Cartojan, et al./. București: Institutul de Editură și Arte Grafice „Flacăra“, 1915, p.21.
Un îndemn adresat profesorilor demisionari de a reveni asupra hotărârii lor.
1211. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 10 nov. 1915. În: *Biblioteca Bucureștilor*, feb. 2009, 12, nr.2, p.11-12.
O scrisoare din care răzbat „câteva reflecții amare adresate lui Nicolae Bănescu cu ocazia eșuării acestuia în tentativa de a ocupa Catedra de bizantinologie, de la Facultatea de Litere din București, în ciuda eforturilor pe care profesorul le depusese în sprijinul candidaturii fidelului său elev“.
1212. /*De la Ion Grămadă*/. /Dealu/, 14 feb. 1916. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.83, 85- 86, 88.
Reproduce atmosfera școlărească din Liceul militar de la Mănăstirea Dealu, unde N. Bănescu a funcționat o vreme ca director de studii.
1213. /*De la Ion Grămadă*/. Botoșani, 1 mai 1917. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.89.
Bănescu este felicitat pentru funcția de conducere pe care o preia la noul liceu militar din Dorohoi.
1214. /*De la Vasile Bogrea*/. Cluj, /6 dec./ 1919. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.116-117.
Nu-i poate fi alături de ziua onomastică, dar îi urează să-și vadă „împlinite toate visele de lumină“.

1215. /De la G. T. Kirileanu/. /S. I./, 5 dec. 1920. B.A.R.
Îi transmite urări de ziua onomastică.
1216. /De la Ion Bianu/. /București/, 27 oct. 1921. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.78.
Scrisoarea însoțește un articol despre D. Sturdza trimis spre publicare lui Bănescu.
1217. /De la Ion Bianu/. /București/, 7 nov. 1921. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.78-79.
Cu privire la „scandalul burselor“, despre care Bianu a scris în 1891. Îi trimite și lui Bănescu acel articol mai vechi, arătând cât de veche este „boala“.
1218. /De la Nicolae Iorga/. /București/, 14 nov. 1921. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.26.
În legătură cu erorile din articolul „Scrierile gramaticale și didactice ale lui Petru Cercel Voievodul Munteniei“, publicat de N. Iorga în revista „Ramuri“.
1219. /De la George Vâlsan/. /Paris/, 21 apr. 1922. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.170-171.
Scrisă din spital, după operație. Nostalgică, tristă. Mulțumește pentru scrisoarea de încurajare.
1220. /De la Vasile Bogrea/. Vălenii de Munte, 28 aug. 1922. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.117.
Elogiază „polemicile“ lui Bănescu, al căror „ecou de fanfară“ a ajuns până la Văleni. Își anunță întoarcerea în București peste două- trei zile.
1221. /De la Vasile Bogrea/. /Carte poștală/. /Suceava/, 30 iul. 1922. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.117.
Își anunță plecarea de la Suceava spre Vălenii de Munte, la „Tataia“.
1222. /De la Simion Mehedinți/. /Odobești/, 14 oct. 1922. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.98, 100.
Conține mulțumiri pentru o broșură trimisă de N. Bănescu, în care ideile expuse de acesta despre originea și evoluția poporului român vin „în sprijinul părerilor“ geo-etnografilor.
1223. /De la Simion Mehedinți/. /București/, 1923. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.100.
Sunt comentate unele erori politico- administrative locale (Cluj și Soveja) din domeniul învățământului.
1224. /De la G. Oprescu/. Lyon, 18 mai 1923. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.135-136.

N. Iorga și I. Cantacuzino au devenit Doctori „Honoris causa“ ai Universității din Lyon. Îl felicită anticipat pe Bănescu pentru funcția de Rector al Universității din Cluj.

1225. /De la Henri Focillon/. București, 21 iun. 1923. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.151- 152.
Felicitări cu ocazia numirii în funcția de Rector al Universității din Cluj. G. Oprescu a avut succes la Lyon cu „lecțiile sale“.
1226. /De la George Vâlsan/. Roscoff (Franța), 2 aug. 1923. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.171-172.
Felicitări pentru numirea în funcția de rector.
1227. /De la G. Oprescu/. Geneva, 22 dec. 1923. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.134-135.
Impresii la un prim contact cu Comisia de cooperare intelectuală din cadrul Societății Națiunilor, unde G. Oprescu a fost secretarul permanent din partea României.
1228. /De la Nicolae Iorga/. /Fontenay-aux-Roses/, 22 ian. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.25, 28.
Adeziunea pentru participarea istoricului maghiar Gyula Czebe la Congresul internațional de bizantinologie care a avut loc în România.
1229. /De la G. Oprescu/. Geneva, 24 ian. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.137-138.
Despre chestionarul trimis de Comisia de cooperare intelectuală din cadrul Societății Națiunilor. Din partea Universității din Cluj răspunde acestui chestionar însuși Bănescu.
1230. /De la G. Oprescu/. /Geneva/, 15 feb. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.138-140.
Mulțumește pentru titlul de conferențiar, la obținerea căruia a contribuit N. Bănescu, precum și pentru „vorbele bune ce însoțesc vestea numirii“.
1231. /De la Henri Focillon/. Lyon, 22 mai 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.152-153.
Mulțumiri și felicitări pentru studiul asupra schimbărilor politice din Balcani.
1232. /De la G. Oprescu/. /Geneva/, 16 iun. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.140-141.
Starea de sănătate a lui V. Bogrea, internat într-o clinică din Lausanne, este mulțumitoare, dar tratamentele sunt costisitoare.
1233. /De la Vasile Bogrea/. /Lausanne/, 22 iun. 1924. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.118.

În clinica „La Pensée“ de la Lausanne: „filozoful de clinică“ își exprimă solitudinea, nostalgiile, îngrijorările.

1234. /*De la Alexandru Philippide*/. Iași, 24 iun. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.210.
Mulțumește pentru lucrarea „Viața și opera lui Dimitrie Philippide“. Sesizează o eroare: Dimitrie Philippide nu este bunicul după mamă, ci fratele bunicului după tată al lui Al. Philippide.
1235. /*De la Vasile Bogrea*/. /Lausanne/, 28 iun. 1924. Carte poștală. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.118-119.
Lucrări de bizantinologie în librăriile din Lausanne. Despre suma de bani datorată lui Kirileanu.
1236. /*De la Vasile Bogrea*/. Lausanne, 10 iul. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.120-122.
Informații despre Universitatea din Lausanne, despre biblioteca acesteia și, în general, despre învățământul universitar din Elveția. Îi propune procurarea cărții „L'Art chrétien“ a bizantinologului Louis Bréhier. Relatări sumare despre tratamentele medicale pe care le face într-o clinică din Lausanne.
1237. /*De la Vasile Bogrea*/. /Fragment/ /Lausanne/, 14 iul. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.129-130.
Despre realizarea bibliografiei bizantine. Sugerează introducerea, din semestrul al II-lea, a unui curs de istoria artei bizantine.
1238. /*De la Vasile Bogrea*/. Lausanne, 13 aug. 1924. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.122-124, 126.
Se entuziasmează de succesul lui Bănescu, devenit membru al Societății de studii bizantine și colaborator al revistei „Byzantion“.
1239. /*De la G. Oprescu*/. /Geneva/, 2 iun. 1925. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.141-142.
Activitate intensă la Comisie. Despre exponatele românești sosite din țară pentru expoziția ce va fi deschisă la Paris.
1240. /*De la G. T. Kirileanu*/. București, 27 iun. 1925. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.174.
Informații despre Eufrosin Poteca, din cuvântarea festivă referitoare la Academia grecească și școala lui Gh. Lazăr, vor fi folosite de părintele Nicolae Popescu.
1241. /*De la Vasile Bogrea*/. Botoșani, 24 aug. 1925. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.126-127.
O scrisoare versificată.

1242. /*De la Henri Focillon*/. Paris, 16 oct. 1925. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.153-154.
Mulțumește pentru lucrările și publicațiile trimise, felicitându-l și pentru frumoasa comunicare făcută la Congresul de bizantinologie.
1243. /*De la Henri Focillon*/. Paris, 26 dec. 1925. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.154.
Entuziasmat pentru primirea ce i s-a făcut la Cluj.
1244. /*De la G. Oprescu*/. Geneva, 17 sept. 1926. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.142-143.
Comentarii despre neașteptata moarte a lui V. Bogrea.
1245. /*De la G. Oprescu*/. Geneva, 25 sept. 1926. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.113-114.
Exprimă regrete după moartea lui V. Bogrea, la înmormântarea căruia nu a putut participa. Face propuneri cu privire la amplasarea cărților ce au constituit biblioteca defunctului, precum și la realizarea unui portret al regretatului profesor.
1246. /*De la Henri Focillon*/. Paris, 7 oct. 1926. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.157.
Exprimă regrete după moartea lui V. Bogrea.
1247. /*De la Ion Bianu*/. /București/, 2 dec. 1926. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.79.
Anunță apariția lucrării „Historical survey of the Rumanian people“. Bianu își asumă difuzarea ei către „Legățiile engleză și americană“.
1248. /*De la G. Oprescu*/. Geneva, 30 sept. 1927. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.143-144.
Crede că la Oxford sunt mai multe manuscrise grecești decât a găsit Bănescu la Genova.
1249. /*De la G. Oprescu*/. /Geneva/, 9 oct. 1927. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.144-145.
Despre șansele de a ocupa Catedra de istoria artei.
1250. /*De la G. Oprescu*/. /Londra/, 15 nov. 1927. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.145-146.
S-a înscris pentru ocuparea Catedrei de istoria artei. Lucrează la o carte despre Caravaggio. Regretă că Bănescu nu i-a urmat lui V. Pârvan la conducerea Școlii din Roma.
1251. /*De la G. Oprescu*/. Geneva, 18 mai 1928. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.146-147.
Despre Prințul Carol și pierderea șanselor acestuia la tron.

1252. /*De la Henri Focillon*/. Paris, 29 sep. 1928. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.158.
Își anunță sosirea la Cluj. Își propune revizitarea unor muzee; eventual, susținerea unor conferințe.
1253. /*De la G. T. Kirileanu*/. București, 20 feb. 1929. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.174-175.
Despre editarea publicisticii regretatului V. Bogrea.
1254. /*De la Henri Focillon*/. Paris, 14 iul. 1931. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.159.
Mulțumește pentru o carte pe care i-o trimisese Bănescu.
1255. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 27 aug. 1934. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.28.
Anunță numirea sa ca președinte al Institutului de bizantinologie. Îl convoacă pe N. Bănescu la „prima adunare“, considerând absolut necesară prezența acestuia.
1256. /*De la G. T. Kirileanu*/. Piatra Neamț, 26 apr. 1938. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.176.
Îi recomandă biobibliografia lui G. Vâlsan publicată de T. Morariu în Biblioteca Bibliografică.
1257. /*De la Nicolae Iorga*/. /București/, 20 nov. 1938. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.29.
Referitor la sprijinul solicitat de N. Bănescu în vederea transferului la București.
1258. /*De la Teatrul Național din Cluj*/. /Cluj/, 30 mai 1939. Text dactilografiat. B.A.R., Fond Bănescu.
Teatrul Național din Cluj acceptă demisia lui N. Bănescu.
1259. /*De la Sextil Pușcariu*/. Bran, 27 feb. 1948. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.201-202.
Conține informații despre familia Enghiurliu, din Brașov.
1260. /*De la G. T. Kirileanu*/. Piatra Neamț, 7 oct. 1957. În: KALUSTIAN, L. *Facsimile*. București: Edit. Eminescu, 1975, p.176-177. B.A.R.
Solicită un articol al lui N. Iorga, publicat în „Floarea Darurilor“, pentru a-l folosi în redactarea amintirilor despre plutărie pe Bistrița.

III. Referințe critice în corespondență

1261. *Vasile Bogrea către Alexandru Lapedatu*. Cluj, 24 aug. 1926. B.A.R.
Vasile Bogrea îl roagă pe Alexandru Lapedatu ca, în cazul în care nu va mai fi după operația ce urma s-o facă, să-i împartă „averea”. În final, scrie: „Acesta este testamentul meu”. Este menționat și N. Bănescu printre prietenii moștenitori ai „averii”.
1262. *Vasile Bogrea către G. T. Kirileanu*. Lausanne, 29 aug. 1924. B.A.R.
Vorbește de o sumă de bani, pe care i-a înmănat-o Bănescu lui Kirileanu.
1263. *Nestor Camariano către G. T. Kirileanu*. București, 18 dec. 1938. B.A.R.
Este menționat și N. Bănescu în contextul relatării situației de la Catedra de Bizantinologie a Facultății de Filosofie și Litere.
1264. *Mihai Costăchescu către G. T. Kirileanu*. /S.l./, 25 dec. 1939. B.A.R.
N. Bănescu este menționat, alături de alți membri ai Academiei Române, în recentul volum de documente-discursuri de la Academia Română.
1265. *Mihai Costăchescu către G. T. Kirileanu*. Iași, 2 iun. 1941. B.A.R.
Relatează că a fost la comemorarea lui Iorga la biserică, apoi, la Academie, unde „a vorbit Bănescu destul de bine”.
1266. *G. T. Kirileanu către Gheorghe Bezviconi*. /S. l./, 21 aug. 1942. B.A.R.
Afirmă că în iunie, când a fost la București, l-a întâlnit pe prof. N. Bănescu, căruia i-a vorbit despre „Revista istorică” a lui Iorga.
1267. *Remus Caracăș către G. T. Kirileanu*. București, 4 nov. 1946. Carte poștală. B.A.R.
Îi transmite noutăți și despre N. Bănescu.
1268. *George Giuglea către G. T. Kirileanu*. Cluj, 5 dec. 1949. Carte poștală. B.A.R.
G. Giuglea a fost la București, unde l-a „zărit” pe N. Bănescu. Nu știe de când lucrează acesta la Institutul de Istorie.
1269. *Adrian Brudariu către G. T. Kirileanu*. București, 5 mar. 1956. B.A.R.
La Institutul de Istorie a fost reprimat și lucrează, printre alții, și N. Bănescu.
1270. *George Juvara către G. T. Kirileanu*. București, 29 nov. 1958. B.A.R.
Îi aduce la cunoștință că s-a ținut un parastas pentru Nicolae și Ecaterina Iorga. A participat și Bănescu.
1271. *Remus Caracăș către G. T. Kirileanu*. București, 16 oct. 1957. Carte poștală. B.A.R.
S-a întâlnit cu Bănescu în legătură cu revista „Floarea Darurilor”.

B. ACTE. DOCUMENTE. CORESPONDENȚĂ LA FUNDAȚIA UNIVERSITARĂ

I. Scrisori trimise

1272. /*Către M. S. Regele Mihai*/. /București/, 31 dec. 1946. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Adresează, în numele întregului personal al Fundației Universitare „Carol I“, urări de Anul Nou Regelui Mihai I.
1273. /*Către Ministrul Petrolului*/. /București/, 2 ian. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.314/1942-1948.
Solicită combustibil pentru încălzirea clădirii Fundației Universitare „Carol I“.
1274. /*Către Ministrul de Justiție*/. București, 8 ian. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.314/1942-1948.
Fundația Regele „Carol I“ a fost omisă din lista instituțiilor beneficiare a legii ce reglementează raporturile dintre proprietari și chiriași. Insistă pentru introducerea Fundației în acea listă.
1275. /*Către Administratorul Domeniilor Coroanei*/. /București/, 27 feb. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.269/1944-1948.
Este preocupat a asigura condiții decente de viață personalului Fundației. În acest scop, solicită de la Administratorul Domeniilor Coroanei îmbunătățirea aprovizionării cu alimente.
1276. /*Către M. S. Regele Mihai*/. /București/, 26 apr. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.148/1934-1948.
Cere permisiunea de a vinde din mărcile poștale emise de Fundație în scopul strângerii fondurilor destinate reparațiilor.
1277. /*Către Primarul Municipiului București*/. /București/, 5 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.269/1944-1948.
Cerere de combustibil pentru iarna viitoare. Fundația are nevoie de cinci vagoane de lemne.
1278. /*Către Ministrul Finanțelor*/. /București/, 12 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.92/1925-1947.
Solicită suplimentarea bugetului pentru revizuirea salariilor insuficiente și „majorarea pensiilor de mizerie“.

1279. */Către Primarul Municipiului București/*. /București/, 20 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.314/1942-1948.
Datorită cheltuielilor cu reparația clădirii Fundației, în special cele impuse de refuncționalizarea sălii de conferințe, este nevoit a solicita ajutor financiar, sugerând micșorarea taxelor pe suprafața clădită.
1280. */Către M. S. Regina-Mamă Elena/*. /București/, 21 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Transmite, în numele Fundației, urări de sănătate Reginei- Mamă Elena, cu ocazia zilei onomastice.
1281. */Către Primarul Municipiului București/*. /București/, 24 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.314/1942-1948.
Solicită o intervenție pe lângă Uzinele de Gaz și Electricitate pentru acordarea unei reduceri „de cel puțin 50% din consumația efectivă“ de electricitate.
1282. */Către Primarul Municipiului București/*. /București/, 24 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.314/1942-1948.
Primarul este rugat să intervină pentru reducerea la jumătate a taxelor pentru apă, deoarece creșterea acestora pune Fundația în imposibilitatea de a mai funcționa.
1283. */Către Ministrul Economiei Naționale/*. /București/, 3 iun. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.262/1942-1948.
Solicită dispensarea Fundației de „obligațiunea“ de predare a cotei de orez, incompatibilă cu recolta obținută de pe moșia Zagna, proprietatea Fundației.
1284. */Către Ministrul Aprovizionării/*. /București/, 19 iun. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.269/1944-1948.
Își manifestă interesul pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale personalului Fundației și solicită câte patru metri de doc și „câte o pereche de bocanci pentru fiecare“.
1285. */Către Ministrul Aprovizionării/*. /București/, 4 iul. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.269/1944-1948.
Este reînnoită solicitarea de mai sus privind procurarea pentru fiecare angajat din personalul de serviciu al Fundației a câte unei perechi de bocanci.
1286. */Către M. S. Regele Mihai/*. /București/, 8 iul. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Îi solicită „înalta autorizație“ pentru a încheia și semna, în numele Fundației, o tranzacție propusă de moștenitorii defunctei Eliza Nevruz pentru a renunța la procesul prin care revendicau retrocedarea a două moșii pe care aceasta le lăsase, prin testament, Fundației.

1287. */Către Portărelul principal al Tribunalului Ilfov/*. București, 12 aug. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.302/1946-1948.
Cere ca documentul anexat scrisorii – o copie legalizată a sentinței Tribunalului Ilfov – să fie trimis lui Dumitru Coman, fostul administrator al Fundației.
1288. */Către Petre Lazăr, adjutant regal general/*. București, 17 aug. 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Solicită audiență la Sinaia pentru chestiuni urgente ale Fundației.
1289. */Către Președintele Societății Naționale de Cruce Roșie/*. București, 18 aug. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.302/1946-1948.
Solicită urgent o informație privitoare la salariul lui Dumitru Coman, care intentase proces Fundației și cerea o importantă sumă ca despăgubire.
1290. */Către M. S. Regele Mihai/*. /București/, 26 aug. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Prezintă inițiativele legate de reparațiile necesare fațadelor Fundației și sălii Amfiteatrului și i se solicită convenita aprobare.
1291. */Către M. S. Regele Mihai/*. /București/, 26 aug. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Prezintă spre aprobare bilanțul contabil pe anul financiar 1946-1947.
1292. */Către M. S. Regele Mihai/*. /București/, 26 aug. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Propune spre aprobare rectificarea bugetară întocmită ca urmare a majorării prețurilor efectuate de guvern începând cu data de 1 aprilie 1947, dar și datorită stabilizării monetare.
1293. */Către M. S. Regele Mihai/*. București, 6 sep. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
În numele Fundației Regele Carol I, își exprimă devotamentul față de M. S. Regele Mihai, cu ocazia aniversării urcării pe tron.
1294. */Către Guvernatorul Băncii Naționale/*. /București/, 19 sep. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.2/1891-1948.
Apelează la „generozitatea“ Băncii Naționale pentru a obține un „ajutor de câteva sute de mii lei“ necesar executării reparațiilor la clădirea Fundației.
1295. */Către M. S. Regele Mihai/*. București, 8 nov. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Transmite, în numele „regesului Așezământ“, urări de „lungă și binecuvântată domnie“ cu ocazia aniversării zilei onomastice a Regelui Mihai.

1296. */Către Ministrul Sănătății și Ocrotirii Sociale/*. /București/, 2 dec. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.92/1925-1948.
Cere material de pansamente și medicamente pentru cabinetul medical înființat în localul Fundației.
1297. */Către Ministrul Aprovizionării/*. /București/, 9 dec. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.92/1925-1948.
Solicită stofă și doc pentru a confecționa câte un costum de haine și câte un halat personalului de serviciu al Fundației.
1298. */Către Ministrul Agriculturii și Domeniilor/*. /București/, 17 dec. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.262/1942-1948.
Intervine în favoarea reducerii cuantumului arendei.
1299. */Către M. S. Regele Mihai/*. București, 30 dec. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.
Ca urmare a stabilizării monetare intervenite la 15 august 1947, întocmește un nou buget pentru Fundație, pe care îl supune aprobării Majestății Sale.
1300. */Către Mihail Sadoveanu, membru în Înalțul Prezidiu al R. P. Române/*. București, 2 ian. 1948. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.92/1925-1948.
Solicită o scurtă audiență pentru problemele Fundației, înainte de luarea deciziilor privitoare la soarta acesteia.
1301. */Către Înalțul Prezidiu al R. P. Române/*. /București/, 5 ian. 1948. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.2/1891-1948.
În vederea luării unei decizii asupra noului statut al Fundației, trimite Actul de întemeiere, Legea și statutul actual al Fundației și schițează structura acesteia conform normelor impuse de întemeietor. „Dat fiind scopul hărăzit dintr-u început și caracterul adânc cultural al acestui așezământ, destinat în prima linie tinerimii studioase, rămâne ca Înalțul Prezidiu să binevoiască a-i hotărî noul Statut, punându-l, firește, sub oblăduirea unei autorități tutelare care să înlocuiască pe cea de mai înainte“.
1302. */Către Președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Române/*. /București/, 21 ian. 1948. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.2/1891-1948.
Încearcă, cu diplomație, să mențină titulatura instituției: „Titulatura inițială a instituției e imprimată pe marmura de pe frontispiciul «Fundațiunea Universitară Carol I» /.../ s-ar putea scoate din inscripția de pe frontispiciu singur numele «Carol I» /.../ rămânând numai «Fundațiunea Universitară» ceea ce corespunde întocmai misiunii ce îndeplinește. Prin aceasta nu s-ar mai strica nici fațada principală a localului, abia restaurat în lunile din urmă“.
1303. */Către Înalțul Prezidiu al R. P. Române/*. /București/, 9 feb. 1948. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.92/1925-1948.
N. Bănescu își prezintă demisia.

II. Scrisori primite

1304. */De la Mareșalul Curții Regale/. /București/, 3 ian. 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
Majestatea Sa Regele Mihai mulțumește pentru urările transmise în numele personalului Fundației cu prilejul Anului Nou.
1305. */De la M. S. Regele Mihai/. București, 13 mai 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
Majestatea Sa Regele Mihai mulțumește lui Nicolae Bănescu, pentru urările prilejuite de ziua de 10 mai.
1306. */De la Mareșalul Curții Regale/. București, 25 mai 1947. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
I se transmite solicitarea, adresată inițial Regelui, de a se pune la dispoziția Cercului Cultural de Educație Integrală sala de conferințe a Fundației, fără perceperea taxelor aferente. Cererea conține rezoluția negativă a lui Nicolae Bănescu: „Gratuități nu se acordă nimănui.“
1307. */De la Nelly Catargi, doamnă de onoare a M. S. Regina-Mamă Elena/. București, 28 mai 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
„Majestatea Sa Regina-Mamă mulțumește călduros pentru bunele urări“.
1308. */De la M. S. Regele Mihai/. București, 12 sep. 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
Majestatea Sa Regele Mihai mulțumește pentru urările transmise în numele Fundației cu ocazia aniversării urcării sale pe tron.
1309. */De la M.S. Regele Mihai/. București, 31 oct. 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
Majestatea Sa Regele Mihai mulțumește „din toată inima“ pentru urări, probabil ocazionate de aniversarea din 25 octombrie.
1310. */De la M. S. Regele Mihai/. București, 13 nov. 1947. Telegramă. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.278/1944-1947.*
Majestatea Sa Regele Mihai mulțumește pentru urările transmise cu ocazia zilei sale onomastice.

III. Acte. Decrete

1311. */Decret nr.3525 din 7 decembrie 1946/. În: Monitorul Oficial. Partea I, 10 dec. 1946, nr.286, p.12703.*
Nicolae Bănescu, prof. univ. din București, este numit director al Fundației Universitare Carol I, în locul lui Al. Tzigara-Samurcaș, care se pune în retragere din oficiu.

1312. Adresă către Serviciul Contabilitate/. /București/, dec.1946. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.328/1946-1947.
Se înaintează în copie procesul-verbal al Casei de Pensii a Fundației Regele Carol I, privind pensionarea lui Al. Tzigara- Samurcaș și se solicită întocmirea statelor pentru achitarea drepturilor bănești ale sus-numitului.
1313. *Proces-verbal nr. 10* /privind pensionarea lui Al. Tzigara- Samurcaș/. București, 21 dec. 1946. Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.328/1946-1947.
Încheiat în prezența domnilor Nicolae Bănescu, Președinte al Comitetului de Direcție al Casei de Pensiuni și Ajutor al Fundației Carol I, Mircea Florian și Adrian Scărlătescu, membri ai aceleiași comitet, pentru calcularea pensiei fostului director, Al. Tzigara-Samurcaș, și acordarea ei începând cu data de 10 decembrie 1946.
1314. /Act adițional/. /București/, 2 apr. 1947. Text dactilografiat. B.A.R., Fond Bănescu.
Act adițional la contractul de antrepriză încheiat între Fundația Regele Carol I și „Grupul de Ingineri“, la 24 martie 1947, în legătură cu plata unor lucrări finanțate prin cedarea exploatarei Domeniului Zagna Vădeni.
1315. *Proces-verbal* /de predare-primire/. /București/, 18 feb. 1948. Text dactilografiat. B.A.R., Fond Bănescu. Și în Arhiva BCU „Carol I“, Dosar nr.333/1947.
Încheiat între N. Bănescu și C. Balmuș, în baza ordinului Ministerului Educației Naționale pentru bunurile mobile și imobile ale Fundației Universitare fostă „Regele Carol I“ din București, Calea Victoriei 88, Wilson nr.1.

R é s u m é

La Bibliothèque Centrale Universitaire „Carol I“ de Bucarest a déjà une belle tradition d'honorer les directeurs qui, pendant plus d'un siècle, ont dirigé cette institution.

Le volume actuel est dédié à Nicolae Bănescu, directeur de la bibliothèque entre 1946-1948, période difficile et trouble, quand le communisme s'instaurait en Roumanie.

Les spécialistes de la bibliothèque ont réalisé un memento bibliographique comme hommage au dirigeant de l'institution et au savant, byzantinologue réputé, reconnu pour ses ouvrages dont le contenu reste actuel.

La quantité appréciable d'informations a été divisée en trois parts distincts: 1. *L'oeuvre*, focalisée sur les domaines où Bănescu a excellé-histoire, philologie, littérature, folklore, culture, enseignement, art 2. *L'homme et son oeuvre en temps. Références critiques*, qui poursuit un regard critique sur l'activité et l'oeuvre de Nicolae Bănescu et 3. *Actes. Documents. Correspondance*, où on peut trouver toute la correspondance, les sollicitations adressées aux différentes institutions et la correspondance d'autres qui parlaient, entre eux, de Nicolae Bănescu.

La *Chronologie*, qui précède l'exposition de l'oeuvre, met en évidence la personnalité complexe de cet auteur qui, pendant plus de 50 ans, a été activement présent dans la vie culturelle, scientifique et universitaire. Par l'intermède de la chronologie, une séquence de moments de la vie et l'activité de Nicolae Bănescu, on peut avoir une idée claire sur la période de ses études, les directions principales de son oeuvre, son implication dans tous les aspects de la vie sociale et publique du temps. Y sont mentionnées des personnalités qui ont eu des liens avec Nicolae Bănescu, des ouvrages dédiés aux événements de l'époque.

Indice de nume

Cifrele romane trimit la pagini (capitolul „*Cronologia vieții și operei*”).
Cifrele arabe trimit la poziții din bibliografie (capitolele 1-3).

A

Aaron, Florian 412
Acominatos, Mihail vezi Mihail Acominatos, mitropolit
Acominatos, Niketas, istoric 811
Adamescu, Gh. 730
Al-George, Ion 467
Alimănișteanu, Constantin 890
Anagnostes, Constantin 847
Andreeva, M. 870, 871, 872, 873, 874, 876
Agapie, B. 696
Agârbiceanu, Ion 533, 585, 1026
Alaci, V. 520, 1147, 1148, 1149, 1150, 1209, 1210
Alaric 64
Alecsandri, Vasile 485, 591
Alexandrescu, I. 745
Alexandrescu-Dersca, M. 292, 377
Alexandru Ipsilanti, domn al Țării Românești 259
Altheim, Fr. 627
Amantos, C. 168, 179, 180
Ambrosius vezi Ambrosius de Milano, episcop
Ambrosius de Milano, episcop 64
Anagnostes, Constantin 440, 456
Anastase vezi Anastasios I, împărat bizantin
Anastasii I vezi Anastasios I, împărat bizantin
Anastasius I vezi Anastasios I, împărat bizantin
Anastasios I, împărat bizantin 64, 570, 907
Andrèadès, A. 680
Andreescu, Ștefan 1006, 1011, 1021
Andrei Șaguna, mitropolit XXI, 517, 593, 1068, 1069, 1127, 1195, 1198

Andrieșescu, I. 289
Andronic II Paleologul vezi Andronikos II Palaiologos, împărat bizantin
Andronikos II Palaiologos, împărat bizantin 44, 113, 145, 883, 886, 903
Anghelescu, N. 368
Anghelescu, V. 709
Anne Comnène vezi Comnenas, Anna
Antipa, Gr. 1091
Apokapes, Basile vezi Apokapes, Basilios, general bizantin
Apokapes, Basilios, general bizantin 126, 910, 916, 967
Apostolescu, N. I. 1068
Arbogast, comandant militar 64
Arcadios, împărat bizantin 63, 64
Arcadius vezi Arcadios, împărat bizantin
Arghira, soția lui Toma Logofătul 564
Arion, Dinu C. 198, 235, 308, 698
Asănești, dinastie bulgară 47, 147, 150, 815, 885
Asénides vezi Asănești, dinastie bulgară
Asparuch 75, 906
Asterios, episcop 236
Atanasie I, patriarh vezi Athanasios I, patriarh
Athanasios I, patriarh 43, 44, 113, 145, 886
Athenais-Eudoxia vezi Evdokia, soția împăratului Theodosius II
Athenais-Eudokia vezi Evdokia, soția împăratului Theodosius II
Auger, Yves 1101

B

Bacaloglu, Em. 617
Badder, Giacomo 813
Balmuş, Constantin XXXIII, 1315
Balotă, A. 232
Baș, G. 183, 198, 200, 681
Bariț, Gheorghe vezi Barițiu, Gheorghe
Barițiu, Gheorghe XXI, 2, 3, 415, 416, 419, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 428, 542, 667, 826, 827, 829, 830, 835, 959, 987
Barnea, Alexandru XXXVIII, 819, 820
Barnea, I. 347, 373, 374, 387, 388, 648, 664, 785
Bartikian, R. M. 379, 380, 392
Baschmakoff, A. 221

- Basilios Parakimomenos vezi Basilios, demnitar bizantin
 Basilios, demnitar bizantin 64
 Basilios I, împărat bizantin 63, 64
 Basilios II, împărat bizantin 63, 64, 129, 376, 912
 Basilios II Bulgaroctonul vezi Basilios II, împărat bizantin
 Başturescu, C. 200
 Báthory, Ștefan, rege al Poloniei 297
 Baumgarten, N. de 1120
 Băgulescu, Gh. 615
 Bălan, Ioan, episcop 652
 Bălan, Marin 747
 Bălan, T. 200
 Bălcescu, Nicolae 310, 416
 Băncilă, Elena 344
 Bănescu, Ovidiu XIX
 Bănescu, Petre XIX
 Bărbat, Virgil 1050, 1060
 Bărbulescu, Alex. G. 562
 Bărcăcilă, Al. 255, 339
 Becescu, Florian 586
 Beck, H. G. 910
 Bees, N. A. 1064
 Beis, Nikos A. 594
 Berciu, D. 305
 Berciu-Drăghicescu, Adina 766
 Berechet, Șt. 188, 692
 Bergler, Ștefan 291
 Berindei, Dan 818, 968
 Berza, M. 323, 787, 940
 Beșevliev, V. 181, 184, 393
 Bezdechi, Ștefan 178, 862, 1060, 1166
 Bezdeki, Ștefan vezi Bezdechi, Ștefan
 Bezviconi, Gheorghe 487, 1266
 Bianu, Ion XXV, XXVI, 524, 831, 932, 1073, 1078, 1086, 1135, 1156, 1159, 1184, 1203, 1216, 1217 1247
 Bichir, Gh. 371
 Bidian, Mircea Dinu 1001, 1143
 Blaga, Lucian XXX, XXXIV
 Blînda, Virginia 1005
 Bodea, Cornelia 716
 Bodin, D. XXX, 70
 Bodogae, Teodor 645
 Bogdan, D. P. 205, 237
 Bogdan, Ioan 1135, 1204, 1205
 Bogdan-Duică, G. XXVI, 586, 589, 838, 862, 1075
 Boghitschewitsch, W. 185
 Bogrea, Vasile XXV, XXVIII, 399, 515, 626, 855, 862, 1041, 1042, 1044, 1123, 1134, 1135, 1154, 1155, 1157, 1158, 1161, 1164, 1165, 1166, 1172, 1181, 1214, 1220, 1221, 1233, 1235, 1236, 1237, 1238, 1241, 1244, 1245, 1246, 1253, 1261, 1262
 Boitoș, Olimpiu 1060
 Bolșacov-Ghimpu, A. A 979
 Bonev, Chavdar 990
 Bonnier 547
 Borza, Al. 1060
 Bostan, Constantin 791
 Botezat, Eugen 688
 Bozgan, Ovidiu 760, 766
 Brankovitch, Jean 193
 Braun, Gabriela 742
 Brătescu, C. 302
 Brătescu-Voinești, Ioan Al. 1196
 Brătianu, Dumitru 70, 414, 591
 Brătianu, Eliza 1115
 Brătianu, familie 313
 Brătianu, G. I. vezi Brătianu, Gh.
 Brătianu, Gh. XXVI, XXXIV, 171, 178, 188, 192, 198, 210, 231, 257, 286, 321, 782, 787, 823, 943
 Brătianu, Ion C. 133, 398
 Brătianu, Ion I. C. XXIII, XXIX, 22, 70, 794, 868, 1147, 1150, 1210
 Brătianu, Dumitru 70
 Brătulescu, V. 605, 613
 Bréhier, Louis 784, 841, 928, 1064, 1236
 Brezeanu, Stelian XIX, XXXVI, 776, 811, 980, 983
 Bromberg, M. J. 35, 158, 257
 Brudariu, Adrian 1269
 Bryer, Anthony 985
 Bucur, Marin 1027
 Bucuță, Em. 638
 Budiș, Al. Gh. 634
 Bujoreanu, St. 939
 Bulacu, Mihail 650
 Bulei, Ion 745, 1136
 Bunea, Ion 917
 Burcin, Hilda-Minodora 756
 Butoi, O. 787
 Buzea, O. 1048

C

- Calenderoglu, Lazăr 892
Callimachi, Roxandra 564
Calorites, Macarios vezi Kalorites, Makarios
Camariano, Nestor 247, 1263
Candrea, I. Aurel 730
Cantacuzino, Constantin 484
Cantacuzino, G. 178
Cantacuzino, I. 1224
Cantemir, Dimitrie 333, 823
Capidan, Th. 198, 230, 480, 500, 611, 792, 935, 954, 1043, 1102
Caraba, Ioan 807
Caracaș, Remus 1267, 1271
Caracostea, D. 503, 1102
Caradja, Jean vezi Ioan Gheorghe Caragea, domn al Țării Românești
Caragea, Ioan Gheorghe vezi Ioan Gheorghe Caragea, domn al Țării Românești
Caragea, Marula 261
Caragiani, I. 1025, 1028
Caravaggio 1250
Cardaș, Gh. 1134, 1154, 1155, 1157, 1158, 1161, 1164, 1665, 1166, 1172
Carol I, rege al României XXXIII, 1146
Carol al II-lea, rege al României 1092, 1251
Carol cel Mare, împărat al francilor 255
Carol, prinț vezi Carol al II-lea, rege al României
Cartoian, Nicolae 171, 178, 200, 231, 469, 476, 478, 479, 496, 520, 1044, 1147, 1148, 1149, 1150, 1209, 1210
Casso, L. A. 692
Catargi, Nelly 1307
Cazacu, Matei 1002
Călinescu, G. 1027, 1119
Cătălina, băneasă 564
Căzan, Ileana 1020
Câmpina, B. 340, 957
Cândeia, G. 254
Cândeia, Ionel 1003
Cândeia, R. 254
Cândeia, Sanda 717, 719
Cândeia, Virgil XXVII, XXXIV, XXXVII, 155, 1054, 1062
Cervantes, Miguel de 502
Ceuca, Justin 761
Charanis, P. 907
Cherescu, Pavel XXXVI, 777
Chiorean, Ioan 992
Chiriacescu, Al. 747
Chiriacescu, Rodica 747
Chițescu, N. 656
Choniates, Michail vezi Mihail Acominatos, mitropolit
Choniates, Nicetas vezi Acominatos, Nike-tas, istoric
Chrysanthos vezi Chrysanthos, mitropolit de Trebizond
Chrysanthos, mitropolit de Trebizond 109
Cincu, George 787
Ciobanu, Șt. 178, 499
Ciocan, Rodica 297
Ciocîltan, Alexandru 1021
Ciubăncan, Vasile T. 1007
Ciurea, Alexandru I. 636
Ciurea, D. 306, 950
Cîmpina, B. vezi Câmpina, B.
Clopoșel, Ion 775
Coman, Dumitru 1287, 1289
Coman, J. 225
Comnen, dinastie bizantină 40, 127, 394, 909, 940
Comnenas, Anna 966
Comnènes vezi Comnen, dinastie bizantină
Comșa, E. 371
Comșa, Maria 354
Constante, C. 316, 674
Condurachi, Emil 124, 284, 345, 384
Constans II, împărat bizantin 64
Constantin IV, împărat bizantin 64
Constantin V, împărat bizantin 64
Constantin VII, împărat bizantin 64
Constantin VII Porphyrogennetos vezi Constantin VII, împărat bizantin
Constantin VIII, împărat bizantin 64
Constantin IX, împărat bizantin 64
Constantin IX Monomachos vezi Constantin IX, împărat bizantin
Constantin X Ducas vezi Constantin X, împărat bizantin
Constantin X, împărat bizantin 64
Constantin cel Mare, împărat bizantin 64, 913, 915
Constantin Duca, domn al Moldovei 335
Constantinescu, N. A. 171, 272, 362, 621, 661

Constantiniu, Florin 958, 963
 Constanțiu II, împărat bizantin 64
 Cornaro, Vincenzo 470
 Costache, Geta 724, 726
 Costachescu, Mihai 1264, 1265
 Coșbuc, George XXXII
 Cotoșman, Gh. 336
 Crânjală, Dumitru 159
 Cronț, Gheorghe XXXVI, 63, 360, 372, 385, 711, 713, 715, 772, 773, 917, 919, 921, 1142
 Cubleşan, Constantin 761
 Culea, Ap. 695
 Cuza, Alexandru Ioan 266, 269, 276, 417
 Cuza, A. C. 579, 582
 Cuza-Vodă vezi Cuza, Alexandru Ioan

D

Dalassena, Anna, aristocrată bizantină 63, 127, 394, 909
 Daicoviciu, C. XXXV, 251, 513, 771, 1141
 Darko, E. 160
 Decei, Aurel 233, 920, 1010
 Delavrancea, Barbu /Ștefănescu/ 501
 Demetrios, Katakalon, general bizantin 110
 Démétrius, Katakalon vezi Demetrios, Katakalon, general bizantin
 Denize, Eugen 763
 Densusianu, O. XIX, XXV, 525, 588
 Despina, prințesa Valahiei 193
 Deutsch, Robert 720
 Diaconescu, Em. 267
 Diaconu, Petre XXV, XXXVI, 346, 351, 364, 365, 389, 774, 809, 970, 982
 Diculescu C. vezi Diculescu, Constantin
 Diculescu, Constantin 171, 178
 Diehl, Charles 60, 67, 122, 151, 897
 Dimitroff, A. P. vezi Dimitrov, A. P.
 Dimitrov, A. P. 300
 Dimian, I. 348
 Dinu, Ion M. 778
 Diță, Alexandru 1145
 Djuvara, Neagu 988
 Dobre, Alexandru 744, 765, 1039
 Dölger, Franz 169, 680, 865, 866, 880, 899, 901, 902, 934
 Donici, Leon 487
 Dosoftei, mitropolit 499

Dragomir, Silviu 178, 317
 Drăgan, Lenuța 750
 Drăganu, Nicolae 489
 Drăghiceanu, V. 198, 200, 202, 603
 Drăgoescu, P. 507
 Drăgulănescu, Ecaterina XIX
 Drumont, Edouard 592
 Du Cange 471
 Ducas, istoric bizantin 360
 Dujčev, Ivan 391, 396
 Dumitrescu, Maria 315
 Dumitrescu, Vl. 390
 Dumitru, Claudia 799
 Duțu, Alexandru 823
 Dvornik, Fr. 1120

E

Elena, regina mamă 1280, 1307
 Elina, soția lui Matei Basarab 564
 Eftimiu, Victor 1119
 Elian, Alexandru 797, 823, 894, 895, 951
 Elisabeta, prințesă 86
 Elisabeta, soția lui Ieremia Movilă 564
 Emerit, Marcel 178, 188, 200, 243
 Enghinoli, Panaiot 892
 Enghiurliu, familie 1259
 Erdoiu, Nicolae 818
 Eschil XX, 446, 447, 449, 462
 Eschyl vezi Eschil
 Étienne Báthory vezi Báthory, Ștefan, rege al Poloniei
 Euripide XX, 432, 446, 450, 529, 1028, 1029, 1030
 Evagrie Ponticul 240
 Evagrius von Pontos vezi Evagrie Ponticul
 Evdokia, soția împăratului Theodosius II 125, 911, 914

F

Făget, Doina 755
 Făgețel, C. S. XX, 625, 1026
 Farago, Elena 504, 583
 Fecioru, D. 236
 Fedorov, G. B. 358
 Ferdinand, rege al României 86, 671
 Filimon, Nicolae 492, 506
 Filip, Roxana XXXVIII, 805

Filipescu, Nicolae XXII, 1148, 1200, 1201, 1206, 1208
 Filippide, Daniel (Dimitrie) vezi Philippide, Daniel (Dimitrie)
 Filitti, I. C. 188, 193, 198, 200
 Filotei, episcopul Buzăului 637, 673
 Firan, Florea 751, 1051
 Florescu, G. vezi Florescu, Gr.
 Florescu, Gr. 252, 346
 Florescu, R. 346
 Florian, Mircea 1313
 Focillon, Henri 665, 1113, 1135, 1225, 1231, 1242, 1243, 1246, 1252, 1254
 Fodac, Florina 814, 816
 Fotino, Coralina 971
 Fotino, George 884
 Francès, E. 955, 956, 967
 Frček, J. 1038
 Frolow, A. 896, 897, 898
 Fuchs, Friedrich 182

G

G. P. 834
 G. T. 791
 Gabrea, I. 643
 Gala Galaction 1073, 1110
 Geagea, Chr. 200
 Geblescu, C. R. 677
 Georgescu, Al. Valentin 788
 Georgescu-Tistu, N. 836, 927, 959, 972
 Ghelasse, Ion 73, 309
 Gheorghiu, Mihai Dinu 1058
 Gheorghiu, Mihnea 751
 Gheorghiu, V. 250
 Gherghel, Ilie 178, 468
 Ghibu, O. XXXIV, 1156
 Ghica, Ion 310
 Ghica-Budești, N. 183, 200, 231, 610, 682
 Ghițulescu, Constanța 1021
 Giuglea, G. 641, 926, 1047, 1268
 Giura, Lucian 1010
 Giurescu, C. C. 178, 190, 198, 333
 Giurescu, Dinu C. 961, 964
 Goeber, Wilhelm 472
 Goga, Octavian 463, 588
 Golescu, Constantin 79
 Golescu, Dinicu 465
 Golescu, familie 786, 790, 884

Golescu, Iordache XXI, 1, 27, 828, 831, 1041, 1052
 Golescu, Maria 231, 604
 Golopenția, A. 316, 674
 Goossens, Roger 848
 Gorovei, A. 482
 Gorovei, Ștefan 1008
 Gostynski, Tadeusz 510
 Grămadă, Ion 1135, 1212, 1213
 Grămadă, N. 171, 178, 194, 198
 Greceanu, Olga 623
 Grecu, V. XXX, 171, 188, 200, 231, 299, 326, 360, 470, 606, 797, 823, 965, 1037
 Grégoire, H. XXVII, 238, 239, 393
 Gregoire, protoproedru vezi Grigorie, protoproedru
 Gregor von Nazians vezi Grigorie din Nazianz, sfânt
 Grigoraș, N. 622, 647
 Grigorescu, Nicolae 587
 Grigorie Dascălul, mitropolit 644
 Grigorie din Nazianz, sfânt 225, 473
 Grigorie, protoproedru 974
 Grimm, P. 1084
 Guilland, Rodolphe 75, 906
 Gusti, D. XXXIV, 704
 Gusti, N. 731
 Gyóni, M. 337
 Gyula, Czebe 170, 1162, 1163, 1167, 1228

H

Habsburg, dinastie 1020
 Hales, Nelu Alexandru XXII, XXXVIII, 780, 806
 Halița 539
 Hangiu, I. 734, 738, 1026
 Haret, Spiru XXI, 523, 574, 581, 582, 584, 677, 728, 759, 1187, 1188, 1190, 1194
 Hasdeu, B. P. XIX, XXVI
 Hașeganu, I. 268
 Hazdan, A. P. 386
 Heisenberg, August XXI, XXII, XXVIII, XXIX, 23, 166, 167, 173, 174, 175, 400, 401, 475, 595, 816, 832, 843, 844, 845, 846, 850, 934, 1033, 1064, 1176
 Heliade-Rădulescu, Ion 1124
 Herakleios, împărat bizantin 63, 64
 Heraklios vezi Herakleios, împărat bizantin
 Herescu, Marius P. 303

Herescu, N. I. 505, 862
 Hodoș, Nerva 465
 Hoiescu, Const. 491
 Holban, M. 324, 750
 Hossu, Iuliu 1007, 1103
 Hovsepian 223
 Hrenor, Constantin 1132
 Hudiță, I. 269
 Humur Beg, comandant militar 377
 Hunger, Herbert 973
 Hurmuzachi, Alecu 254
 Hurmuzachi, C. XXI, 517, 1068, 1069, 1127
 Hurmuzachi, familie 3, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 591, 829, 830, 987
 Hurmuzachi, L. 769
 Hurmuzaki vezi Hurmuzachi, familie
 Hurmuzescu, D. 617
 Hurmuziadis, I. XXXV
 Hypatia, martiră 17, 63

I

I. T. 857
 Iancu, Avram 85, 413
 Ibsen, /Henrik/ 491
 Ieremia Movilă, domn al Moldovei 564
 Ieremia Vodă vezi Ieremia Movilă, domn al Moldovei
 Iisus Hristos 652
 Ilie, Remus 183
 Ilie, Valeria 723
 Iliescu, Octavian 325, 812
 Ioan Chrysostom, sfânt vezi Ioan Gură de Aur, sfânt
 Ioan Gheorghe Caragea, domn al Țării Românești 178, 263, 320
 Ioan Gură de Aur, sfânt 17, 650
 Ioan Hrisostom vezi Ioan Gură de Aur, sfânt
 Ioan I, împărat bizantin 64
 Ioan I Tzimiskes vezi Ioan I, împărat bizantin
 Ion-Vodă cel Cumplit, domn al Moldovei 303
 Ionescu, D. 200, 231
 Ionescu, D. B. 281
 Ionescu, D. G. vezi Ionescu, D.
 Ionescu, Gh., economist 637
 Ionescu, Gh., preot 673
 Ionescu, Ion 1056
 Ionescu-Boteni 533
 Ionescu-Niscov, Tr. 919
 Ionescu-Sisești, Gh. 1093
 Iordache, Anastasie 786, 790, 794
 Iordan, Iorgu 488, 489
 Iorga, Nicolae XIX, XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXV, XXXVI, XXXVII, 37, 39, 53, 54, 65, 68, 70, 71, 73, 77, 146, 152, 155, 162, 163, 164, 165, 171, 178, 183, 188, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 206, 207, 214, 215, 216, 218, 219, 226, 227, 228, 231, 244, 248, 249, 277, 293, 294, 296, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 566, 579, 581, 582, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 601, 602, 622, 759, 783, 787, 792, 805, 818, 823, 833, 836, 840, 853, 857, 859, 861, 868, 879, 889, 890, 925, 926, 929, 942, 945, 946, 947, 968, 996, 998, 1022, 1036, 1065, 1076, 1086, 1089, 1126, 1135, 1138, 1139, 1144, 1145, 1151, 1152, 1153, 1157, 1160, 1162, 1163, 1167, 1168, 1169, 1170, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1183, 1189, 1191, 1193, 1197, 1207, 1211, 1218, 1224, 1228, 1255, 1257, 1260, 1265, 1266
 Iorgulescu, Mircea 1012
 Iovian vezi Jovian, împărat bizantin
 IPS Irineu vezi Irineu Mihălcescu, mitropolit
 Ipsilanti, Alexandru Ioannon voevoda vezi Alexandru Ipsilanti, domn al Țării Românești
 Irene, împărăteasă 64
 Irineu Mihălcescu, mitropolit 672
 Irmscher, S. 903, 904, 905
 Isaac I, împărat bizantin 64
 Isaac Comnenos vezi Isaac I, împărat bizantin
 Iulian, împărat bizantin 64
 Iustin I vezi Justin I, împărat bizantin
 Iustin II vezi Justin II, împărat bizantin
 Iustinian I vezi Justinian I, împărat bizantin
 Iustinian II vezi Justinian II, împărat bizantin
 Ivan III, țar rus 1009

J

Jerphanion, G. de 231
Josanu, Vitalie 817
Jovian, împărat bizantin 64
Justin I, împărat bizantin 64
Justin II, împărat bizantin 64
Justinian I, împărat bizantin 64, 126, 395, 908
Justinian II, împărat bizantin 64
Justinien I-er vezi Justinian I, împărat bizantin
Juvara, George 1270

K

Kalorites, Makarios 439, 440, 455, 456, 847
Kalustian, L. 1135, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1212, 1213, 1214, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1259, 1260
Karadja, C. I. vezi Ioan Gheorghe Caragea, domn al Țării Românești
Karl der Grosse vezi Carol cel Mare, împărat al francilor
Kekaumenos, Katakalon, general și cronicar bizantin 13, 17, 30, 33, 90, 106, 140, 337, 386, 783, 841, 846, 848, 874, 876, 877, 939, 1125
Kirileanu, Gh. T. 494, 791, 1146, 1171, 1173, 1180, 1181, 1182, 1215, 1235, 1240, 1253, 1256, 1260, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271
Kiseleff, Pavel D. 554
Kogălniceanu, Mihail 417, 469, 496, 591
Kondakov, N. P. 444
Kotzebue, Wilhelm von 635
Koukoules, Ph. 172, 471, 474
Krumbacher, Karl XXI, 161, 174, 1065

L

La Monte, J. L. 241
Lambrino, Sc. 188

Lambros, Sp. XXII, 1064
Lapedatu, Alex. XXVI, XXX, 70, 260, 927, 1060, 1092, 1164, 1261
Lascaris, M. 314, 944
Lascu, Nicolae 497, 1025
Laurent, V. 319, 334, 648, 653, 703, 900, 937, 948, 974, 1023, 1120
Lauterman, A. 723
Lazăr, Gheorghe 522, 557, 572, 619, 1052, 1088, 1089, 1240
Lăpedatu, A. vezi Lapedatu, Alex.
Lăzărescu, E. 654
Leferman, Mariana 742
Lemaître, Jules 592
Lemerle, Paul 386, 808
Lemery, Henri 69
Leon I, împărat bizantin 64
Leon I Thracul vezi Leon I, împărat bizantin
Leon III, împărat bizantin 64
Leon V Armeanul vezi Leon V, împărat bizantin
Leon V, împărat bizantin 17, 63, 64, 83
Leon VI, împărat bizantin 64
Leon, G. N. 689
Leon Gheucă, mitropolit 636
Levčenko, M. 1120
Libadénos, Andréas XXII, 82, 832
Litavrin, G. G. 386
Litzica, C. 162
Liszt, Franz 683
Lovinescu, Eugen 447
Luca, Cristian 999
Lüders, general 85
Lupaș, Ioan XXVI, XXVII, 263, 290, 331, 593, 827, 927, 1060, 1135, 1195, 1198, 1202
Lupu, Mihăiță 1058
Lydos, J. 975

M

M. G. H. 824
M. Y. 825
Macarios Calorites vezi Kalorites, Makarios
Macrea, M. 353
Madgearu, Alexandru 993, 994, 997, 1004
Mairescu, Ion 412, 518, 552, 553, 567, 596, 1051, 1072, 1073, 1124, 1198, 1202
Mairescu, Titu XIX
Maniakes, Giorgios, general bizantin 64

- Manilici, Roxana 761
 Manuel I Comnenul vezi Manuel I, împărat bizantin
 Manuel I, împărat bizantin 17, 63, 814, 852
 Manuel I Komnenos vezi Manuel I, împărat bizantin
 Marcian, împărat bizantin 64
 Marcu (Marcovici), Simion 555
 Marghiloman, Alexandru 890
 Maria Asanina Paleologhina vezi Maria din Mangop
 Maria din Mangop 1008, 1018
 Maria, domniță 857
 Maria, regină a României 86, 671
 Maria Theresa, împărăteasă 416
 Marin, Șerban 1011
 Marinescu, Constantin 171, 178, 783, 1055, 1060
 Marinescu, Maria C. 291
 Marouzeau, J. 505
 Marsigli, Luigi Ferdinando 333
 Martin, Septimiu 936
 Marula vezi Caragea, Marula
 Mateescu, G. G. 1063, 1086
 Matei Basarab, domn al Țării Românești 564
 Matei, M. 363
 Matei-Popescu, Florian 1019
 Maurikios, împărat bizantin 64
 Maximus, filosof 64
 Mazilu, D. 183
 Mazilu, Dan Horia 798
 Mazon, André 481
 Mărculescu, C. 222
 Mărculescu, O. 229, 231
 Mărculeț, Vasile 796, 800, 803, 804, 1014
 Mândruț, Stelian XXV, XXIX, 1017, 1139, 1144, 1151, 1152, 1153, 1160, 1162, 1163, 1167, 1168, 1169, 1170, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179
 Mehedinți, Simion XXXIV, 589, 792, 828, 829, 1058, 1135, 1185, 1186, 1192, 1199, 1200, 1222, 1223
 Mercati, G. S. 440, 456
 Mesarites, Nicolas 166
 Michail I Rhangabe vezi Mihail I, împărat bizantin
 Michail II din Amorion vezi Mihail II, împărat bizantin
 Michail III vezi Mihail III, împărat bizantin
 Michel le Brave vezi Mihai Viteazul
 Micu, D. 734
 Mihai I, rege al României 1272, 1276, 1286, 1290, 1291, 1292, 1293, 1295, 1299, 1304, 1305, 1308, 1309, 1310
 Mihai Viteazul 261, 999, 1020
 Mihail I, împărat bizantin 64
 Mihail I, patriarh 64
 Mihail II, împărat bizantin 64
 Mihail III, împărat bizantin 64
 Mihail IV, împărat bizantin 64
 Mihail IV Paphlagonianul vezi Mihail IV, împărat bizantin
 Mihail V, împărat bizantin 64
 Mihail VI, împărat bizantin 64
 Mihail VII, împărat bizantin 64
 Mihail VII Parapinakes vezi Mihail VII, împărat bizantin
 Mihail Acominatos, mitropolit 212
 Mihail Kerularios vezi Mihail I, patriarh
 Mihail Stratiotikos vezi Mihail VI, împărat bizantin
 Mihăilă, Tiberiu 754
 Mihăileanu, M. 577
 Mihăilescu, V. 302, 518, 925, 1032, 1051, 1071, 1072, 1073, 1124
 Mihnea al II-lea Turcitul, domn al Țării Românești 14, 136, 853
 Millet, G. 253
 Millo, Matei 667
 Minea, I. 284, 598
 Mircea cel Bătrân, domn al Țării Românești 153, 233, 325
 Mircea der Alte vezi Mircea cel Bătrân, domn al Țării Românești
 Mircea I. R. 660
 Mitran, Marta 751
 Mitrea, B. 338, 347, 367, 368
 Moga, Ion 1054
 Moisescu, J. 240
 Moisi, C. 191, 280, 328
 Moldovan, I. 1060
 Montesquieu 333
 Morariu, A. 1084
 Morariu Andrievici, Silvestru 1132
 Morariu, Leca 495
 Morariu, T. 1256
 Moravcsik, G. 211

Moroiiu, Constantin vezi Popa Dumitru, Constantin
Mošin, Vl. 1120
Mouchmov, N. A. 213
Müller, Florin 764
Murgoci, Gh. 787
Murnu, G. 162, 188
Mutafchiev, Petăr vezi Mutafčiev, P.
Mutafčiev, P. 159, 1065
Muzicescu, Maria-Ana 655

N

Naum, Th. A. 298, 1161
Nastasă, Lucian 767, 1058
Nazăru, Sebastian 1143
Năstase, Adrian 742
Năstase, G. I. 312, 699
Năsturel, Petre Ș. 335, 657, 658, 659, 662, 718, 914, 965, 966, 1141, 1142
Neagoe Basarab, domn al Țării Românești 326, 655
Neagoe Voevod vezi Neagoe Basarab, domn al Țării Românești
Necșulescu, Constantin XXXI, 246, 821
Negraru, Maria 807
Negreanu, Maria I. 946
Negri, Costache 591
Negruzzi, Costache 486
Neonil, stareț XXI, 517, 1123, 1127
Nestor, I. 350, 351, 361, 375
Negulescu, C. 464
Negulescu, P. P. XXXIV
Negulescu-Batiște, G. 461
Netta, Gheron 701
Netzhammer, Raymund 328
Nevruz, Eliza 1286
Nicodemus, sfânt 662
Nicodim, patriarh 650
Nicolae, Simona 1005
Nicolescu, Corina 768
Nicorescu, P. 231
Nikephoros I Genikos vezi Nikephoros I, împărat bizantin
Nikephoros I, împărat bizantin 64
Nikephoros II, împărat bizantin 64
Nikephoros II Phokas vezi Nikephoros II, împărat bizantin

Nikephoros III Botaneiates vezi Nikephoros III, împărat bizantin
Nikephoros III, împărat bizantin 64, 99
Nikolova, Bistra 989
Nikov, P. 160
Nistor, I. 270, 271, 787, 822,
Nișca, Pompiliu 1090
Nürnberg, Jörg von 263
Nuțu, Constantin 719

O

Oberländer-Târnoveanu, Ernest 813
Obolensky, Dimitri 799, 1120
Odobescu, Alexandru 416, 428, 835, 959, 1186
Olteanu, M. 1149, 1209
Olteanu, P. 1130
Onciul, Dimitrie XIX
Oprescu, G. 609, 683, 1084, 1124, 1135, 1224, 1225, 1227, 1229, 1230, 1232, 1239, 1244, 1245, 1248, 1249, 1250, 1251
Orghidan, C. 1117
Ortiz, Ramiro 508, 1078, 1086
Ostrogorski, G. 680
Otto I, împărat roman 64
Otto II, împărat roman 64
Oțetea, Andrei 327, 941, 1119
Oudalzova, Z. V. vezi Udaltova, Z. V.

P

P. G. 835
Pachymère, Georges 703
Palaiologos, dinastia 319
Palamas, Kostis 666
Paleologues vezi Palaiologos, dinastia
Panaite, Viorel 995
Panaitescu, Emil 1063
Panaitescu, P. P. XXX, XXXIV, 70, 171, 188, 198, 208, 798, 822
Pandeli, Ioan 555
Papacostea, Cezar 1034, 1035
Papacostea, Șerban 793, 958, 963, 986, 1011, 1015
Papacostea, V. 275, 823
Papahagi, Pericle 102
Papahagi, Tache 509, 1039
Pappasoglu, D. 295
Pascu, G. 837

Pasteur, /Louis/ 710
 Pasvanoglou vezi Pazvantoglu, Osman, pașă de Vidin
 Pașca, Ș. 1087
 Pavelescu, D. Gh. 640
 Pazvantoglu, Osman, pașă de Vidin 272
 Păun, Octav 71
 Păun, Radu 991
 Pârvan, Vasile 345, 787, 1052, 1250
 Pătrașcu, Nicolae, fiul lui Mihai Viteazul 1020
 Pericle 433, 824, 825
 Perticari, /Elena/ 683
 Petit, Louis 74
 Petranu C. vezi Petranu, Coriolan
 Petranu, Coriolan 178, 188, 607
 Petrescu, Cezar 1086
 Petrescu, I. C. 723
 Petru Cercel, domn al Țării Românești 1160
 Petru Șchiopul, domn al Moldovei 20, 429, 856, 857, 859, 1031, 1032, 1033
 Petru-Vodă Șchiopul vezi Petru Șchiopul, domn al Moldovei
 Philippide, Alexandru 935, 1234
 Philippide, Daniel (Dimitrie) XXVII, 12, 65, 89, 836, 837, 842, 844, 927, 935, 984, 1082, 1234
 Phokas, Bardas, comandant militar 64
 Photios, patriarh 64
 Pierre le Boiteux, prince de Valachie vezi Petru Șchiopul, domn al Moldovei
 Pillat, I. 313
 Pippidi, D. 77, 341, 512, 675
 Place, Victor 276
 Pleșa, Liviu 1016
 Pleșoianu, Grigore 519, 563, 1074, 1075, 1076
 Plutarch XX, 433, 824
 Podgoreanu, Anca 721, 724, 726
 Poenaru, Petrache 1122
 Polites 1064
 Politis, N. G. XXII
 Pompilian, C. 753
 Pompiliu, Miron 670
 Pop Marțian, Dionisie 705
 Popa, Gr. T. 691
 Popa Dumitru, Constantin 555
 Popa-Lisseanu, G. 224, 642, 1067
 Popel, Corneliu 918

Popescu, Dorin 343, 355, 369, 383
 Popescu, Emilian 780, 806
 Popescu, M. 539
 Popescu, Mioara 757
 Popescu, Nicolae 644, 693, 953, 1240
 Popescu-Spineni, I. 692
 Popescu Teiușan, Ilie 735
 Popescu-Telega, Al. 502
 Popescu-Vâlcea, G. 287
 Popescu-Voitești, I. 1050
 Poteca, Eufrosin 555, 1240
 Potra, George 1122
 Predescu, Lucian 732
 Predescu, Nicolae 886
 Preisigke, F. 1166
 Prodan, Viorica 728
 Protase, D. 356
 Protopopescu, Dragoș 511
 Psellos, Mihail 17, 63, 849
 Pușcariu, Sextil XXV, XXVI, XXIX, 1060, 1064, 1086, 1135, 1136, 1259

R

Racoviță, Emil XXIX
 Radu, V. 200
 Rally, Alexandre 714
 Rally, Getta Hélène 714
 Rauș, Lidia 807
 Rădescu, Nicolae XXXII
 Răduică, Georgeta 739
 Răduică, Nicolae 739
 Rădulescu, A. 694
 Rădulescu, Adrian 981
 Rădulescu, Andrei 178
 Rădulescu, Eliade vezi Heliade-Rădulescu, Ion
 Rădulescu, Maria-Venera 1018
 Rădulescu, Mihai Sorin XIX, XXXIV, XXXVII, 923, 924
 Rădulescu, N. Al. 302
 Rădulescu, Petre 686
 Rădulescu-Motru, C. 406, 727
 Rămureanu, P. I. 366, 376
 Râmneanțu, P. 649
 Rebreanu, Emil 640, 952
 Rebreanu, Romulus 639, 952
 Regleann, M. 278
 Rezachevici, Constantin 1009

Ricciardi, Riccardo 838
 Roller, Mihail 1016
 Romanescu, M. 333, 629
 Romanos I, împărat bizantin 64
 Romanos I Lekapenos vezi Romanos I, împărat bizantin
 Romanos II, împărat bizantin 64
 Romanos III Argyropoulos vezi Romanos III, împărat bizantin
 Romanos III, împărat bizantin 64
 Romanos IV Diogenes vezi Romanos IV, împărat bizantin
 Romanos IV, împărat bizantin 64, 99
 Rosetti, C. A. 513, 591
 Rosetti, R. 311, 1102
 Roșu, Nicolae 947
 Roșu, Tudor 1023
 Russo, Demostene XXIV, XXXI, 4, 6, 156, 162, 188, 781, 791, 823, 833, 834, 1065, 1077
 Roussos, Demosthenes vezi Russo, Demostene
 Roussos, Dhemosthenes vezi Russo, Demostene
 Rusea, Lili 728
 Russu, I. I. 349
 Rusu, Dorina N. 740, 762, 996
 Rusu, L. XXX
 Rusu, M. 378

S

Sacerdoțeanu, A. 200, 209, 231, 234, 261, 278, 382, 821, 891
 Sadoveanu, Mihail 586, 587, 588, 589, 1100, 1101
 Sajdak, I. 201, 473
 Samuel, împărat bulgar 10, 840, 843, 873, 930
 Sántha, G. 288
 Sănătescu, Constantin XXXII
 Săvoiu, Em. 685
 Săvulescu, Traian 1093, 1102
 Sânzianu, Mihai 748
 Scărlătescu, Adrian 1313
 Schifirneț, Constantin 727
 Scorpan, Gr. 842
 Scurtu, Ioan 745
 Secășanu, C. 256

Seton-Watson, R. W. 203, 204, 220
 Sf. Ioan Hrisostom vezi Ioan Gură de Aur, sfânt
 Shakespeare, William XX, 449
 Sigalas, A. 477
 Simedrea, T. 231
 Simeon, împărat bulgar 64, 300
 Simion vezi Simeon, împărat bulgar
 Simionescu, D. 612
 Simionescu, I. 183, 700
 Simionescu, Paul 969
 Simuț, Ion 1144
 Sion, G. 541
 Sirouni, H. Dj. 183
 Siupiur, Elena 991
 Skleros, Bardas, comandant militar 64
 Slatarski, W. N. 177
 Slăvescu, V. 276, 705
 Smochină, N. P. 273, 274
 Soare, Gh. 712
 Sofia Paleolog vezi Sofia Tominicina (Palaiologina)
 Sofia Tominicina (Palaiologina) 1009
 Sofocle XX, 446, 448, 529
 Sotériou, G. D. 186
 Soutzos, Panayoti vezi Sutsos, primar al Atenei
 Speranția, Eugeniu 1050
 Spinei, Victor 795
 Spulber, C. A. 183
 Standtmüller, G. 212
 Stahl, H. H. 702
 Stan 575
 Stan, Apostol 987
 Stan, V. 977
 Stanciu, Victor 1050
 Staurakios, împărat bizantin 64
 Stănciulescu, Al. 747
 Stănescu, E. XXV, XXXV, 916, 1131
 Stăniloae, D. 608
 Stefanelli, Teodor 279
 Stescu, Mariana 749
 Stilicho, comandant militar 64
 Stino, Aurel G. 279
 Stoica, Lascu 998
 Strat, G. 690, 708
 Strungaru, D. 483
 Struțeanu, Scarlat 498
 Sutsos, primar al Atenei 320

Sviatoslav, comandant militar 64
Szekely, Maria Magdalena 1006

S

Șaguna, Andrei vezi Andrei Șaguna, mitropolit
Șăineanu, Lazăr 579
Șeicaru, Pamfil 296
Șesan, M. 907, 908, 909, 911, 912, 913, 915, 1120, 1121
Șiadbei, I. 514, 839
Șlapac, Mariana 801
Șoimescu, Șt. 490
Ștefan, mitropolit 287
Ștefan al Ungro-Vlahiei vezi Ștefan, mitropolit
Ștefan cel Mare, domn al Moldovei 86, 237, 285, 1009, 1018
Ștefan der Grosse vezi Ștefan cel Mare, domn al Moldovei
Ștefan, Gh. 258, 359
Ștefănescu, I. D. 600
Ștefănescu, Iuliu 198
Ștefănescu, Marin 630
Ștefănescu, Ștefan 737, 785, 960, 976
Ștefănescu-Goangă, Florin 1050, 1060
Ștrempel, Gabriel 722

T

Tacit 298
Tafrali, Oreste XXX, 402, 403
Tagliavini, C. 1086
Tamerlan vezi Timur Lenk
Tanașoca, Anca 802
Tanașoca, Nicolae-Șerban XXVI, XXXIV, XXXVII, 779, 799, 802, 815, 823, 921, 975
Tannery, P. 703
Tardieu, André 697
Tănăsescu, Antoaneta 71
Tăslăuanu, Oct. C. 830
Tăttărăscu, G. 618
Teodor, Dan. Gb. 789, 810
Teodor Studitul, sfânt 17, 1001, 1143
Teodul, călugăr 910, 916
Teoteoi, Tudor XXXVII, 64, 132, 922, 924, 980
Théocharis, M. S. XXXV, 769
Theodora, împărăteasă 64

Theodorescu, Barbu 759, 947
Theodorescu, Răzvan 1053
Theodoret, istoric 472
Théodoro (Mangoup) 872
Theodosius I, împărat bizantin 63, 64
Theodosius II, împărat bizantin 64
Theodosius cel Mare vezi Theodosius I, împărat bizantin
Théodule vezi Teodul, călugăr
Theophanes, călugăr 184
Theophilos, împărat bizantin 64
Thumb, A. 466
Tiberius-Constantin, împărat bizantin 64
Timur Lenk 292
Timuș, Ioan 615
Tocilescu, Grigore XIX, 416
Tofan, mitropolit 757
Toma Logofătul 564
Tomescu, D. XX, 516, 697, 1026
Tomescu, Mircea 717
Triantaphyllidès, M. A. 242
Triteanu, Mihail 752
Tudor, D. 342, 357, 370
Tudoran, Eugen 464
Tufescu, V. 302
Tumbăr, Roza 757
Turcu, Constantin 626, 635
Turdeanu, Em. 285
Turcuș, Veronica 1063
Tzigara-Samurcaș, Al. XXXII, XXXIV, 538, 583, 584, 585, 726, 1128, 1129, 1137, 1192, 1311, 1312, 1313

T

Țabrea, I. 322, 332
Țelea, Marius 1024
Țurlea, Petre XXV, XXIX, 1055, 1138, 1139, 1144, 1151, 1152, 1153, 1160, 1162, 1163, 1167, 1168, 1169, 1170, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179

U

Udalțova, Z. V. 397
Udișteanu, Dionisie 282
Untaru, G. 661

V

V. N. 962
Valens, împărat bizantin 64
Valentinian I, împărat bizantin 64
Valjean 501
Valaori, I. 1066
Vanvacaris XXII, 1064
Vasilache, V. 651
Vasile I Macedoneanul vezi Basilios I, împărat bizantin
Vasile al II-lea Macedoneanul vezi Basilios II, împărat bizantin
Vasiliev, A. A. 217, 337
Vasiliu, G. D. 707
Vasiliu, Virginie 183
Vavřinek, V. 1141
Vătămanu, N. 295, 461, 492, 506
Vâlcovici, V. 706
Vâlsan, George 1060, 1219, 1226, 1256
Vârnav, T. 495
Vîrtosu, Em. 264, 265, 266, 307, 484, 485, 618
Veis, N. A. 427
Veletinli, Rhiga 179
Veniamin Costache, mitropolit 651
Venier, Marco 16
Veress, A. 189, 198
Vergatti, Radu Ștefan 1000, 1013
Verhaeren 504
Vernadsky, G. 329
Vilău, Getta 723
Vintilescu, P. 632
Vladimir cel Sfânt 64
Vladimir al Rusiei vezi Vladimir cel Sfânt
Vladimirescu, Tudor XXI, 80, 265, 327, 579, 941, 977
Vlasiu-Lupaș, M. 887
Vlădescu, Mihai 574
Voloșanca, Elena Ștefanova 1009
Vulcu, Maria 807, 1127
Vulpe, Magdalena 1136

W

Weingart, M. 870, 871, 872, 873, 874, 876
Wheler, George 430

X

Xenopol, A. D. 588

Z

Zalis, H. 753
Zamblacus 67
Zamfirescu, Ion 1054
Zamolxe 621
Zane, G. 310
Zbucnea, Gheorghe XXV, XXXV, 1022, 1131
Zeletin, C. D. 1137
Zeletin, Ștefan 1058
Zenon, împărat bizantin 64
Zépos, P. I. 245, 259
Zlatarski, V. N. 930
Zotu Țigara, familie 857
Zub, Al. 792, 797



9 789738 894723

ISBN: 978-973-88947-2-3